

ನುಗಕಳ ಕಾಣ

ದಂಡಿಯ ಕರತೆಗಳು

K 8 3-1
D 17 D
Kot T

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಡಿ.ಎ.(ಅನ್ಸರ್); ಡಿ.ಬ.ಲಾ.

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198133

UNIVERSAL
LIBRARY

ಭಾರತೀಕ ಸ್ವಾತಮ್ಸೂಲೆ ~

ಮುದ್ರಾ ಕೆ. ವಿ.

ಯೂಡಿಯು ಕಾತ್ಗಳು

(ಭಾಗ ೧)

ನಿಷ್ಪತ್ತಿ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿ, ಡಿ.ಎ. (ಉಸ್‌ಎ), ಹಿ.ಒ. ನಾಯಾ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಲ್ಲಿಸ್ಟಿಂಗ್ ಪ್ರೈಸ್‌ಪಾರ್ಕ
ಹಾಮರಿಜೇಂಡ್ ಕಾಲೇಜ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಕಾಶಕರು.

ಭಾರತೀಕ ಅಂಡ್ ಕೊ

“ ಭಾರತೀಕ ಭಾವನ ”

ರಾಫ್ರೆನ್‌ಎಂದ್ ಕಾಲೇಜ್ .. ಬೆಂಗಳೂರು 2.

ನೈವಂಸಿ ಮತ್ತು ಸುಪ್ರಾಣ ಇಂದಿ

(ನಾ ರಕ್ಷಣೆ ಅವಕಾಶ)

ಬೆಳಿ: ರೂ. ೧೦೦

ಮುದ್ರಣಕಾರರ,

ವಿ. ರಾಸುಯ್ಯ

“ ಈ ಸತ್ಯ ನಾರಾಯಣ ಕ್ಷೇಸ್ಯ,”

ಗೋಧನಹೇಣಿ, ∴ ಜಿಂಗೆಳೂರು ನಗರ

మున్సుడి

ఈ ప్రస్తుతికథ మున్సుడియస్సు ఒవయెష్టాచు నసగే ఒబుళ్ల సంతోషకరవాడ కావుర్సనేస్సులు సంచేధసేరే ఇట్లి. సంప్రతి నాటిక్షేపాల్లి బేగుత్తిరువ తినేరే గ్రంథగాళు కన్నడక్కు తసువాదవాగి అధవా భాషాంకరవాగి తన్నాలిక కన్నడ నాటిక్షేపు ఇతోస్యాధిక వాగి స్వద్ధియాంచుషుదు అగ్త్యవాగిద. ఇంగ్లొ భువీయా మత్తు ఇంగ్లొ నాటిక్షేపులు ఇందు ఎలేవనాగి తభిష్యతి స్తుతిగే ఒందిరు ప్రచక్క ఇంగ్లొ నాటిక్షేపు స్తుతింజద తనేరే నాటిక్షేపాల్లి నురవస్సు పీఎంపుచూ ఒంచు ముఖ్యకారణవెంబువస్సు నాశు మారియుంచిట్లి. కన్నడ నాటిక్షేపు స్వద్ధియాంచచేకావడూ అదే మాగ్రహస్సు తసువినబేకాచుద, కీర తప్పుచేచూ ధారాకమాగి చేళబడుచూ. ఈ చ్యాప్లియండ సోఎండరీ, గ్రంథకెత్తరు “ప్రమాకపి చంటియే కత్తిగళ,” ఎంబ ఈ ప్రస్తుతివస్సు ఒరేవరుషుదు చూడ్చుచొందు నాటిక్షేప సోఎండించు చేసిలూ తిట్టియీల్లి.

ఈ గ్రంథస్సు ఒరేంచున శ్రీ ఎం కృష్ణమంత్ర, బి. ఎ. (ఆనసార), బి. ఓ ఎలూ., తప్పర చొడ్డు వీట్లుంచెరు అవయ నవిన న్యాయి. వ్యాపిసిన న్యాయి, వ్యాకరన మత్తు నాటిక్షేప - ఇషు గళల్లి పిష్టప్పించు మాటిరువుదార జీవతగే “బ. ఎ. (ఆనసార)” మత్తు “బి. ఓ. ఎలూ” ఏగ్రి వంశీక్షుగణిల్లియుని తేగడియంద్దారే, జీంగళూలిసల్లిరున శ్రీ భామరాజేంద్ర సంప్రతి కాశేజినల్లి సంప్రతి ఆసిస్టెంప్స్ ప్రైస్టిషర్ చుచ్చేయల్లిచ్చారే. దాడి మయాకపియు రణిసిదువ దారకునూర జపిత్తుడ ఐదు కథగాన్ని తపము ఈ గ్రంథదల్లి ఉత్కుసు ర్యాలీయల్లి తసువాన మాడిచ్చారే. ఉండ బన, కథగణస్సు

ಈ ಗ್ರಂಥದ ವರಡನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾಗೆ. ಒಂದನೆಯು
ಭಾಗವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿವನರೆಲ್ಲರೂ ವರಡನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಆದರ
ದಿಂದ ಸಿರಿಕ್ಕಿಸುವರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಪಟ್ಟಿ. ಶ್ರೀ ಎ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ
ಯವರು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ಐಮ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಒಹೆ ಜೆನ್ನುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ
ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವುದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ
ಉತ್ತಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಂಪಿಶ್ಯಕ್ಕೆ ಚಿರಕಾಲ ಸೇವೆಯನ್ನು
ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಆವರಿಗೆ ಹೊತ್ತಾಹವು ಉಫಿಸಲೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಹಾತ್ತಿಕೆ.

ಚೆಂಗೇಳಿರು |
೨೬-೯-೧೯೬೦ |

ಸಿ. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.

ಇ ರಿಕೆ

ಎಲ್ಲ ದೇರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರುಗತೆಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಖತ್ತೆಇಜನ ಖಾಂಟು. ಮನೋರಂಜಕವಾದ ಲೌಕಿಕಕಿರುಗತೆಗಳ ಜನರ ಆದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದ್ದವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಥಾಸರಿತ್ವಗರವೇ ಉದಾಹರಣೆ. ಆಚಾರ್ಯರಂದಂಡಿಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದವೇಳೆ ಹತ್ತುಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ‘ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತಮ್’ ಎಂದು ಘಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಕತೆಗಳು ಆಕಾಲವಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಿದ್ದವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈಗಲೂ ಮಹ್ಯೇಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಸವ್ರಧಾನವಾದ ವೀರರ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಯಚ್ಚು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹ್ಯಾ ಸೆಪದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದಂಡಿಯ ಕಥಾ ಸಂನಿಧಾನ ಇಂತರ್ಯಾವನನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ದಂಡಿಯು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಶ್ರೂಮಾಲಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಅದೇ ಹೂಗಳನ್ನೇ ಖಾವ ಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸರಿತೀಯಲ್ಲಿ ಮಾಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂನಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಾಡಿದ ಆಧವಾ ಬೇಡದ ದಳಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಮೋಗ್ಗಗಳನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ವಿವಯ ದಂಡಿಯದು; ರಚನೆ ನನ್ನದು. ಇದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗಢ ಸಾಂಪತ್ತಿ ಪ್ರವರ್ತಕನಾದ ಆಚಾರ್ಯರ ದಂಡಿಯ ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯವಾದರೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆಗುವುದಾವರೆ ನಾನು ಧನ್ಯ.

ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸೂಕ್ತಸಲಹೆಗಳನ್ನಿತ್ತ ನನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ವಿದ್ವಾಂ ಕೆ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರಿಗೂ, ನನ್ನ ಪ್ರಾಧಿಕನೆಯನ್ನು ಮನ್ಸೂಸಿ ಮುನ್ನಡಿ ಬರೆದು ಹರಸಿದ ಪಿರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕಾದ ರಾಜಸೇವಾಕರ್ತೆ ಶ್ರೀಮಾಣ. ಸಿ. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ ಎಂ. ಎ., ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಯವರಿಗೂ ನಾನು ಚಿರಿಷುಣಿ.

ಪೇರಿನಿಡಿ

ಂ. ರಾಜನಾಹೆನ	೮
ಉ. ಪ್ರಷ್ಟೋದ್ಧರ	೯೯
ಇ. ಸೋಮದತ್ತ	೧೦
ಈ. ಅಧರಪಾಲ	೧೧
ಉಂ. ಮಂತ್ರಗುಣ	೧೧೫

ರಾಜವಾಹನ

೧

“ಮುಸಿವರ! ದೇಶಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸೀರು ಎನ್ನೋ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಬೇಕು!”

“ಸಂಗ್ರಹಿಸದೆ ಉಂಟೇ?”

“ನಿನ್ನ ಈ ವೇಷವು ಯಾರಿಗೂ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒಳಗೊಡಲೆಲ್ಲ ವಷ್ಟೆ?”

“ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಸಿದ್ದೋಽವವಾದ ವೇದವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದು.”

“ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸು.”

“ಒಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯುಂಟು.”

“ಹನದು?”

“ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣಿಯಂತೆ ನಾನು ಆಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತೆ ಮಾಲವ ದೇಶವನ್ನು ಗೇರಿದೆನು.

“ಅಲ್ಲಿನ ಸಮಾಚಾರವೇ ನನಗೂ ಇಂತಾಗಿದ್ದುದು.”

“ಹಿಂದಿನ ಫೂರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೈಸರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಮಾನಸಾರನನ್ನು ತಾವು ಕನಿಕರದಿಂದ ಜೀವಧಿಂದ ಉಳಿಸಿರಲ್ಲವೇ! ಮಾಲವ ದೇಶಾದಿ ಪತಿಯಾದ ಆ ಮಾನಸಾರನು ಕುಪಿತನಾಗಿ ಈಗ ತಮ್ಮನ್ನು ಜಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವನು.”

“ಹಿಂದಿನ ಪಾರವನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಕಲೆಯುವನು.”

“ಇಲ್ಲ, ಪ್ರಭು! ಈ ಸಲ ಅವನು ತನ್ನ ಭಾಷ್ಯಾಳಾಲಾಲ್ಲಿ ಒಯ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಿರುವನು.”

“ನಮ್ಮ ಕಶ್ಮಿರ ರುಚಿಯನ್ನು ಅವನು ಸಂಕ್ಷೇಪಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಲಿ ವೆಂದು ತೋರುತ್ತೇನೆ.”

“ತಮ್ಮ ಕತ್ತಿಗಿಂತ ನೂರು ದಿ ಸಮಧಿವಾದ ಭಯಂಕರ ಗಡೆಯನ್ನುವನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವನು.”

“ಆಂತಹ ಗಡೆ ಅವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ದೊರೆಯಿತು?”

“ಆವನ ತಪಸ್ಸಿಗೊಲಿದ ಮಹಾಕಾಶೀಶ್ವರನು ಮಹಾವೀರನಾದ ಶತ್ರುವನ್ನು ಈಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಅದನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿರುವನು.”

ಗೂಡಜಾರನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜಹಂಸನ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಪಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದಿಗೇ ಹೋದಾಯಿತು. ಅವನು ಗೂಡಜಾರನನ್ನು ಬಹುಮಾನಿಸಿಕಳುಪಿಸಿಕೊಂಟ್ತಿರುತ್ತಾರು. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬರವಾಡಿ ಅವರೊಡನೆ ಆಲೋಚಿಸಿದನು. ದೈವ ಸಹಾಯವುಳ್ಳ ಮಾನಸಾರನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲವೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಮಾತು ಅವನಿಗೆ ಸರಿತೋರಲಿಲ್ಲ. ಯುದ್ಧವೇ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರವೆಂದವನು ತೀವ್ರಾಸಿಸಿದನು. ರಾಜನ ಅಸಹಾಯ ಶಾಯ್ರಕ್ಕೆ ತಲೆದೂಗಿದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವನ ಅವಿಮುಕ್ತಗಾಗಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿದರು. ಬೇಡದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ರಾಜನ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಒಫ್ಫಿದರು.

ಮುಂಬರು ಇವತ್ತನ್ನು ಮೊದಲೇ ಉಪಿಸಿದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಭೀರಣೆಯಾದ ರಾಣಿ ವಸುಮತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿರು. ಶತ್ರುಗಳು ಚೂಗಲಾಗದ ವಿಂಧ್ಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿಂದೆಡೆ ಮೂಲಬಲದ ಕಾಪಿನಲ್ಲಿ ರಾಣಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರು. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ರಾಜನಿಗೆ ಇದು ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಮಂತ್ರಿಗಳದನ್ನು ತಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರು.

ವೈರ ಬೆಳೆದ ಮಾಲವ ಮಗಧರಾಜರು ಭಯಂಕರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಮಗಧರಾಜನ ಸೈನಿಕರು ದೃಷ್ಟಿಸಹಾಯವಿಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಮಾಲವರಾಜನ ಸೈನಿಕರ ಆಯುಧಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾದರು. ವಿಧಿಯನ್ನು ವಿಾರುವವರಾರು? ಮಹೇಶ್ವರನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಮಾನಸಾರನ ಗದಾಯಧಕ್ಕೆ ಮಗಧರಾಜನೆ ಸಾರಧಿ ತುತ್ತಾದನು. ರಾಜನು ತಾನೇ ರಥವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಯುದ್ಧಮಾಡುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಅಪ್ಯಾರಳಿ ಮಾನಸಾರನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಗದೆಯು ಎದೆಗೆ ತಾಗಿತು. ಅವನು ತೇರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮೂರ್ಕೆಬಿಡ್ಡನು. ಗಾಬರಿಗೊಂಡ ಕುದುರೆಗಳು ತೇರು

ನಡೆಸುವನ್ನಿಲ್ಲದ್ದ ರಿಂದ ನಾಗಾಲೋಟದಿಂದ ತೀರನ್ನೇ ಕೆದುಗೊಂಡು ಓಡ ಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದು. ಜಯಹೊಂದಿದ ಮಾನಸೂರನು ಪುಷ್ಟಪುರವನ್ನೇ ರಾಜ ಧಾನಿಯನ್ನು ಗಿ ಹಾಡಿಕೊಂಡನು.

ಗಾಯಗೊಂಡು ನಿಶ್ಚೀತನರಾಗಿದ್ದ ಮಂತ್ರಗಳು ಎಚ್ಚತ್ತ ಕೂಡಲೇ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದರು. ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ರಾಜನ ಸುಖವೇ ಇರಲ್ಲ. ಅವರ ಮುಖಗಳು ಬಾಡಿದ್ದು. ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶೋರದೆ ರಾಣಿಯಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ದರೂ ಸೇರೊಣವೆಂದು ಹೊರಟು. ವಿಂಧ್ಯ ರಣಧ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನಡೆದರು. ಮಂತ್ರಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಣಿಯು ಗಾಬರಿಯಾದಳು. ಅವರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದಳು. ವಸುಮತಿಯು ದಿಕ್ಕುಶೋರದೆ ಪತಿಯನ್ನು ಓಂಬಾಲೆಸುವುದೇ ಸತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಾಯೇಳಜ್ಞಗಿಸಿದಳು.

“ದೇವಿ, ಅರಸನು ಸತ್ತುಹೊಗಿರುವನೆಂದು ಸಿಂಹಯಿಸುವುದೆಂತು? ಅಲ್ಲದೆ ಜೋಯಿಸರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಕತ್ತು ಸಂಹಾರಕನೂ ತೀಜಸ್ವಿಯೂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೂ ಆಗುವ ಮಗನು ನಿನ್ನ ಉದರದಲ್ಲಿರುವನು. ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಾಗದಿಂದ ಮಗಧವಂಶದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೇ ಹುಟ್ಟಿದೂತೆ ಮಾಡುವೆಯಲ್ಲಿರೇ? ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಎಂದಾದರೂ ಶುಭವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಉದ್ಯೋಗ ವನ್ನೀಗ ಸಾಕುಮಾಡು” ಎಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದರು. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ವಸುಮತಿಯು ಒಸ್ಪಿದವಳಂತೆ ಇದ್ದೇ.

ನಡುರಾತ್ರಿ, ಎಲ್ಲಮೂ ಸಿದ್ದೆಯೆ ಭರದಿಂದ ಐಂಕ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದರು. ಶಾಂತವಾದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿಯ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ರಾಣಿಯು ಸಿದ್ದಾಸುಖದಿಂದ ಘೋರಳುಗಿದ್ದಳು. ಬೆಳೆದಿಂಗಳೆಂದ ಚಂದ್ರನು ಜಗತ್ತನ್ನು ಬೆಳಗಶೋಡಿದ್ದನು. ರಾಣಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿರಲ್ಲ. ಮಾನಧನ ಸೆಂದೆನಿಸಿದ ರಾಜಹಂಸನಾದ ರಾಜಹಂಸನ್ನು ಶೋರೆದು ಜೀವಿಸಿರುವುದೇ? ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಪರಶೋಕದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಪತಿಯ ಅವಯೋಗವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ? ಎಂಬೇ ಆಶೋಚನೆಗಳು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ್ದವು. ತುಂಬು ಬಸಿರಿನ ಆ ಅರಸಿತಿಯು ಹೊರ

ಇಂದ್ರಾಂಶು ಹಿನ್ನಿಂದಿದ್ದ ಮೇಲ್ಲನೆ ಹೊರಹೊರಟಿಳು. ಸದ್ಗುಲ್ಲಿಚೆ ಸ್ವೇಸ್ಯದ ಬೀಧನ್ನು ದಾಖಿದಳ್ಳಾ. ನಿರ್ಜನವಾದ ಆ ಪ್ರದೀಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳುದಿಂಗ ಇಲ್ಲಿ ರಾಂತವಾಗಿಯೂ ಫಯಾಕರವಾಗಿಯೂ ನಿಂತಿದ್ದ ಹೊಡ್ಡೆ ಅಲದ ಮರದ ಬುಡವನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ಒಮ್ಮೆಯೇ ಬಸಿರನ್ನು ಉಸಿರನ್ನೂ ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವುದೇ ಸರಿಯಾದು ಸಿದ್ಧಯಿಸಿ ತನ್ನ ಮೇಲುದವನ್ನು ಎತ್ತರದ ಕೊಬೆಯಾಂದಕ್ಕೆ ಎಸದ್ದು. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನೇ ತನ್ನ ಮರಣಾಧಿಸುವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡ್ಡೆ ಲೆಳಿಸಿದೆ. ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣೀರಿಸಿಂದ, ಉತ್ಸುಬರುತ್ತಿದ್ದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು “ಮನೃಥನಂತೆ ಸುಂದರನಾದ ರಾಜನೇ! ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತೋನೇ ನಲ್ಲಿನಾಗು ನನಗೆ” ಎಂದು ಕೊನೆಯೆ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಬಟ್ಟಿಯನ್ನು ಚುತ್ತಿಗೆಗೆ ಬಿಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವ್ಯವರಲ್ಲಿ “ದೇವಿ ವಸುಮತಿ! ಇಲ್ಲಿ ಬಾ” ಎಂಬ ಜಿರವರಿಚಿತವಾದ ದ್ವಾರ್ಯ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಸಿದ್ದುವು. ತ್ವರಿಯಾಂದ ರಾಣಿಯು ಆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಓಡಿದೆ. ಅವಳ ಅಷ್ಟರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆಗ ತಾನೇ ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಕ್ರೈತಿಂದ ಜೀತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಹಂಸನು ತೇರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದನು.

ಕಡವರವನೆಡು ಸಂಭಿನಿವ ಕಡುಬಡವನಂತೆ ರಾಣಿಯು ಆನಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಕುಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಪರಿವಾರದವರನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗ ಕೂಗಿಕೊಂಡೆ. ಅವರಲ್ಲಂತೂ ಹಿಡಿಬಂದು ರಾಜನನ್ನು ಸೋಡಿ ಆಷ್ಟಯೆದಿಂದಲೂ ಸಂಕೀರ್ಣವಿಂದಲೂ ಹಿಡಿಸದವರಾದರು. ವಿಧಿವಿಲಸಿತ ವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಹಣಗೆ ಕೃಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ “ಪ್ರಭು! ಇದಲ್ಲನೇ ವಿಧಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಯಾಂಬುದು! ಸುರಧಿ ಇಲ್ಲದ ಕುದುರೆಗಳು ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ_ಓಡುತ್ತಾ ಈ ಅರಜ್ಯವನ್ನೇ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದುವು. ಇನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬುರುಗು ಬರುತ್ತಿದೆ, ಸಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿವೆ; ಶ್ರಾಂತವಾದ ಕುದುರೆಗಳು ಮುಂದೆ ಹೋಗಲಾರದೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ನಮ್ಮು ಭಾಗ್ಯೋದಯ!” ಎಂದು ಮನವಾರೆ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜನು “ಮಾಲವನಾಧನು ಎಸೆದ ಗಡಿ ನನ್ನ ಎಡಿಗೆ ತಾಗಿದ್ದ ಮಾತ್ರ ಸನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಏನಾಯಿತೆಂಬುದು

ನನಗರಿವಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟರ ತಪ್ಪಿದ್ದ ನಾನು ಈಗ ತಾನೇ ಈ ತಂಗಾಳಿಯಿಂದ ಜೀತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನಗಿ ಎಷ್ಟರವಾಗುವ ವೇಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸುಮತಿಯ ದೃಸ್ಯಧ್ವನಿಯು ಕಿವಿಗೆಬಿದಿತು. ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ನಾನು ಆಕೆಯನ್ನು ಬರುವಂತೆ ಕರೆದೆನು. ಈ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪುನಸ್ಸಮಾಗಮವು ಕಾರ್ತಾಳದುತ್ತಿದೆ.” ಎಂದು ಸೋರಿನಿಂದ ಸೊಂದು ನುಡಿದನು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ರಾಜನನ್ನು ಸಮಾಪದ ತಿಬಿರಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದರು. ಮೈಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದ ಭಾಣಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಿದರು.

ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ರಾಜನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ಬಂದು ಹೊರಗಿನ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆಧಿಯು ಮಾತ್ರ ಆರಲಿಲ್ಲ. ಕೂತಲ್ಲಿನಿಂತಲ್ಲಿ ನಡೆದಲ್ಲಿ ಸೋರಿದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ಅಪಜಯದ ಕಡೆಗೇ ನೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. “ಆಹಾ! ಮಂದಭಾಗ್ಯನಾದ ನನಗೆ ದೃವವು ವಿಮುಖವಾಯಿತೇ! ನನ್ನ ಹೌದುಪಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ! ಯಾವ ಶತ್ರುವನ್ನು ಮೊದಲು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಗೆದ್ದು ನುರಳ ದಯೆಯಿಂದ ರಾಜನನ್ನುಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಿಸೋ ಆ ಶತ್ರುವಿನಿಂದಲೇ ಪುತ್ತಿ ಸೋರಿಡಿತ್ತಾದೆನೇ? ದೃವಬಲವುಳ್ಳ ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿಯೂ ವರ್ವತವನ್ನು ಜಯಿಸುವುದಭ್ರಾವೇ! ಈಕ್ಕರನ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ಹಾವು ಗರುಡನನ್ನು ಕುರಳಪ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿತಂತೆ! ಮಾಡದೆ ಏನು? ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲ ಬಂದೆಡೆ, ದೃವ ಬಲವೇ ಒಂದೆಡೆ. ರಾಜ್ಯವಿಲ್ಲದ ಈ ಜೀವನದಿಂದೇನು?” ಮುಂತಾದ ಆಶ್ರೇಷನೆಗಳು ಆಶೀಗಳಂತೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಉತ್ತೇಬಂದು ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದ ಮಗಧರಾಜನ ಮನಸ್ಸಿಂಬ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾಜನ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ರಿತ ಅಮಾತ್ಯರು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಷ್ಟೂ ಬಾರಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ಅರಸನ ಸೋಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ರಾಜೀಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಆಕೆಯನ್ನೇ ರಾಜನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವಂತೆ ಅವರು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು.

ಚೆದುರೆಯೂ, ಕಲಭಾಷಿಣಿಯೂ ಬುದ್ಧಿ ಮತಿಯೂ ಆದ ವಸುಮತಿಯು ರಾಜನಿಗೆ ನಾನಾ ಬಗೆಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದೆ.

“ನಾಧ! ಸಿರಿಯ ಚಂಚಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕೊಂತೆ ಜೀರೆ ಉದಾ ಹರಣಬೇಕೇ? ಸಮಸ್ತ ರಾಜಕುಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಷ್ಟನೂ ಬಲಿಷ್ಠನೂ ಆದ ನೀನು ಅಲ್ಲನಾದ ಶತ್ರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೋಂದು ಈ ಗೊಂಡಾರಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ತಳ್ಳು ತ್ವಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ಸಂಪತ್ತು ಸೀರ ಮೇಲಣ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ! ಅದರ ಪ್ರಕಾಶವೂ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾಲ. ಮಿಂಚ ಬಳ್ಳಿಯು ಹೆಚ್ಚನೆ ತೋರಿ ಹಾರುವುದಲ್ಲವೇ? ಅಂತೆಯೇ ಸಂಪತ್ತಿ. ಇದರಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬಹುದು ಎಲ್ಲವೂ ದೈವಾಧಿನವೆಂದು. ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೇನು? ಖ್ಯಾಯಿದಲ್ಲಿ ಮಹೇಂದ್ರ ನನ್ನ ವಿಾರಿಸಿದ ರಾಮಚಂದ್ರ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ರಾಜರು ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವರ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಅವರು ಯಾವ ವಿಧಿಂದಲಾದರೂ ಕಾರಣರೇ? ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ಜಗತ್ತಿದಲ್ಲಿ ಕೊಸು ನುಗ್ಗಾಯಿತು ಎಂಬಂತೆ ದಶರಥ ಕೈಕೇಯಿಯಿಗಾಗಿ ರಾಮನು ಕಾಡುಪಾಲಾದನಲ್ಲವೇ? ಕೊಣಿ ಗಳಿರಡರ ತಿಕ್ಕಾಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಮರನ್ನ ನುಚ್ಚಿನೂರಾದಂತೆ ವಸಿಸ್ತು ವಿಶ್ವಾ ವಿತ್ತರಿಗಾಗಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ರಾಜ್ಯಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಸತಿಸುತ್ತ ಆತ್ಮಗಳನ್ನು ವಿಕ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡು ಕಷ್ಟವಟ್ಟನಲ್ಲವೇ? ಇಂತಹ ದೊರೆಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಷ್ಟ ಕೆಲವು ಕಾಲ, ಸುಖ ಕೆಲವು ಕಾಲ. ದೈವಿಕವಾಗಿ ಬಂದೊದಗೀದ ಆ ದುಃಖವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಆ ರಾಜರು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಲಿಂಗ ಸುಖಪಡಲಿಲ್ಲವೇ? ದುಃಖದ ಅರಿವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸುಖದ ಹಿರಿಮೆಯಾದರೂ ತಿಳಿಯವುದೆಂತು? ತಾನು ಕೊಡುವ ಸುಖದ ಸೋಬಗನ್ನು ನೂರುಂಡಿಯಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಲೇಂದೇ ದೈವವು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಮಧ್ಯ ತಂಡೊಡ್ಡುವುದು. ದೈವಧಿಕ್ಕತವಾದ ಹೌರುಪಕ್ಕೆ ನೋಂದು ಫಲವೇನು? ಕೊಂಚಕಾಲ ಮಾತ್ರ ದೈವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಮನೋಷ್ಯಧೀಯನ್ನು ಘೂರಮಾಡು. ಸೀನೂ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಲಿಂಗ ಸುಖಪಡುವ ಕಾಲ ಬಂದೇ ಬರುವುದು. ಅನುಕೂಲರಾದ ಪರಿಜನರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ನಿನಗೆ ಅರಣ್ಣವೇನು ಅರಮನೆಯೇನು?” ರಾಣಿಯು ಹೇಳಿದ ಸಮಾಧಾನ ಇನ್ನು ರಾಜನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂಡುಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನ ಚಿತ್ರನಾಗಿದ್ದನು.

೭

ವಾಮದೇವ ಮಹಿಂಗಳ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆ ದಿನವ ಸಂಭ್ರಮವೇ ಸಂಭ್ರಮ. ಎಲ್ಲ ಬುಷಿಗಳೂ, ಖುಷಿಕುಮಾರರೂ, ಬುಷಿಕಸ್ಯೇಯರೂ ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುರೋಹಿತರು ಆಗಲೇ ನಾಮ ಕರಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ನಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮಹಿಂಗಳು ಅರಸನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

“ರಾಜಹಂಸ! ಆ ದಿನ ಸೀನು ಕೇಳಿದ ಆಕಾಶವಾಣಿಯು ಇಂದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತಲ್ಲವೇ?”

“ತಪಸ್ಸಿಗಳಾದ ತಮ್ಮ ಮಾತಿಗಿಂತಲೂ ಆಕಾಶವಾಣಿಯು ಹಿರಿದೇ?”

“ಹೀಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸುವುದನ್ನು ಚಿಟ್ಟು ತಪಸ್ಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ!”

“ಮಾನಸಾರನು ದೈವಬಲದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ತಪಸ್ಸಿ ಸಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ರೂಧಿಸಿ ನಾನೂ ಅದೇ ದೈವಬಲವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲೇಳಿಸಿದೆನು.”

“ಮಹೇಶ್ವರನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಗದಾಯುಧದಿಂದ ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಗೆದ್ದನಲ್ಲವೇ? ಅವನನ್ನೇ ಏನು? ತ್ರಿಲೋಕವನ್ನೂ ಸೀನು ನಿನ್ನ ಕುಮಾರ ಸಿಂದ ಗೀಲ್ಲಾವೆಯೆಂದು ನಾನು ಅಂದೇ ನಿನಗೆ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದೆನು.”

“ಎಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಭಿಕ್ಷೆಯು ಮೊರಿಯಲ್ಲಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದ ಸೇರಿದನು. ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ವಿಜಯವನ್ನು ಹೊಂದುವೆನೆಂಬ ಭರವನೆ ನನಗಿದೆ.”

“ದೈವನು ಅನುಕೂಲವಾದಾಗ ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೇಕೊಡುವುದು. ದೈವನುಕೂಲವೆಂದರೆ ಹೊರಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವುದೇ ಹೊರತು ಬೇರ ಏನೂ ಅಲ್ಲ. ನಡೆ. ಜಾಗೃತಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸೋಣ.”

“ಸುರುವರ! ಎಲ್ಲರೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರವರ್ಗದವ

ರಿಗೂ ಪ್ರತೀಕ್ರಿಯೆವಾಗಿರುವುದು. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ತಾವೇ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.”

ಮಾತು ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದ ಶಿಬಿರದ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಪರಿವಾರದವರು ಅತಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಅವರನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಉತ್ಸವ ಮಂಟಪವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಜ ಪುತ್ರಸಿಗೆ ರಾಜವಾಹನನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು ಆ ಮಹಿಳೆಗಳು. ಶ್ರೀಕಾಲ ಜಾಳಿಗಳಾದ ಮಹಿಳೆಗಳು ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಧಿ ನಾಮಗಳನ್ನುಟ್ಟರು. ಉತ್ಸವವು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮಹಿಳೆಗಳು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಂದ ಬಂದು ಸೇರಿದ ಷವರು ಮಂತ್ರಿಕುಮಾರರೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಲ್ಕುರೂ ರಾಜಪುತ್ರನಾದ ರಾಜವಾಹನನೂ ಸೇರಿ ಹತ್ತು ಕುಮಾರರು ಆ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಬಾಲಲೀಲಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಆಸಂದದಿದ್ದರು.

ಉಚಿತ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಪುತ್ರಸಿಗೆ ಚೋಲ, ಉವನಯಿನ ಹೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ನಡೆದುವು. ಆಯ್ದಾ ಶಾಸ್ತ್ರಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣ ರಾದ ಆಚಾರ್ಯರುಗಳಿಂದ ಸೂಕ್ತಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ರಾಜಪುತ್ರನು ಎಲ್ಲ ಲಿಪಿ, ಭಾಷೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತನು. ಅವನ ಜಾಳಿನವು ದೇಹದೊಂದಿಗೆ ಬಳೆಯಿತನು. ಯಾವನವಂತನಾದ ಕುಮಾರನನ್ನೂ ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಕುಮಾರರನ್ನೂ ಕಂಡು ಅರಸನು ತನ್ನ ಸೋಲಿನ ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆತನು. “ಇನ್ನು ಶತ್ರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಏನು ನಾಡಿಯಾರು?” ಎಂದು ಇವೈ ಪಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಯುವಕನಾದ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಕಂಡ ವಾಮದೇವ ಮಹಿಳೆಗಳೊಂದು ದಿನ ರಾಜನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಹೀಗೆಂದು ನುಡಿದರು—“ಭೂ ವಲ್ಲಭ! ನಿನ್ನ ಮನೋರಂಧಂತೆ ಇವನ ತುಂಬು ಜವ್ವನದ ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಸೋಜು. ಇದೇ ಇವನ ದಿಗ್ನಿಜಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷ ಕಾಲ. ಇವನ

ವಯಸ್ಸು ಎಲ್ಲ ಕಡ್ಡಗಳನ್ನೂ ಸಹಿಸಬಲ್ಲುದಾಗಿದೆ. ತಡವಾಡದೆ ಈಗಲೇ ದಿಗ್ಗಜಯಕ್ಕೆ ಪಯಣವಾಡಿಸು.”

ರಾಜನೂ ಮಹಿಂದ್ರಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ಮಗನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ವಾದವನ್ನು ಹೇಳಿ ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಉಚಿತಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಯುವ ರಾಜನನ್ನು ದಿಗ್ಗಜಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿನು.

೩

“ ಇದು ಇವನ ಮೃತ್ಯುಸಮಯವಲ್ಲ.”

“ ಅದರೇನು, ಪ್ರಭು, ಇವನು ಒಮ್ಮೆ ಕೆಟ್ಟೆ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಲಂಬಿಸ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ತನ್ನ ಕುಲಾಚಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸತ್ಯಧಾರನಾಗಿ ಬೇಡ ರೊಡನೆ ವಾಸಿಸಿದನು. ಅವರಂತೆ ತಾನೂ ಕೀರಾದ ಹಿಂಸಾವೃತ್ಯಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿ ವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇಂತಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬುವರಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಭೂತವಾಗಿದೆ.”

“ ಇವನ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣವೇನು ?”

“ ಶ್ರೋತ್ರಿಯನಾದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಇವನ ಕಡೆಯವರು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಇವನು ಹೋದನು. ಅವರು ಇವನನ್ನು ಕೊಂಡರು.”

“ ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇವನೇನೋ ಹಾಸಿಯೇ ಸರಿ. ಆದರೂ ಉತ್ತಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಒಸ್ಪಿಸಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವನ ಹಿಂದಿನ ಪಾಪವು ನೀಗಿ ಇವನೇಗ ವರಿಶಾಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇವನ ಮನಸ್ಸು ಪಾವಕಾಯ್ಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಡಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪುಣ್ಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಪ್ರೇಮವುಂಟಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿನ ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಅನೇಕ ಪಾಸಿಗಳನ್ನು ಶೋರಿಸಿರಿ. ಪಾಪದ ಫಲವನ್ನು ಕಂಡು ಭಯಗೊಂಡ ಇವನು ಮತ್ತೆ ಬದುಕೇಲಿ.”

ಆಗತಾನೇ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟಕ್ಕವನಂತೆ ಜೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತಂಗನು ಏಕುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೇರೆ ಹೇಳಿದ ಯನು -

ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರ ಸಂಭಾಷಣೆಯೇ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ತಾನು ಕಂಡ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ ವೈಭವ, ತನ್ನನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದ್ದ ಯಮದೂತರ ಆಕಾರ, ದೊಡ್ಡ ಸಭೀಯ ನಡುವೆ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲನ ಕರಾಳ ವೇಷ, ಚಿತ್ರಗುಪ್ತನು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ - ಇವು ಯಾವುವೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಡಲಾವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ನರಕಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ದಾಗ ಕಂಡ ನೋಟಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾತನಾದೇಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಾಪಿಗಳು ಕಾವಕಬ್ರಿಣಿದ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಮರಳುವ ಎಣ್ಣಿಕೊಪ್ಪಿರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹೊರಕುಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಲವಾದ ದಂಡಾಯುಧದ ಸೆಟ್ಟಿಸಿದ ಕೆಲವರ ಅವಯವಗಳು ಜೊರುಜೊರಾಗು ತ್ತಿದ್ದವು. ಜೊವಾ, ಜಾಣದ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೆಲವರ ದೇಹವೇ ಕೃಶವಾಗು ತ್ತಿತ್ತು, ಕೆಲವರು ನೋವನ್ನು ಸಷಿಸಲಾರದ ಕಿರಿಜಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ದಮ್ಮಯ್ಯ! ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವಾವಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು— ಇವೆಲ್ಲ ನೀನಿಸಿಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಅವನ ವೈಸನವಿರೆದ್ದು ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಕ್ಷುದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅವನಿಗೆ ಶೈಲ್ಯೋಪಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಾತಂಗನಿಗೆ ಏಳಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿತಂದು ಕಲ್ಲಿ ಮೇರೆ ಮಲಗಿ ಉವಚರಿಸಿದನು. ನೋಂದ ಕಣ್ಣಗಳಿಂದ ಮಾತಂಗನು ಆ ಶೈಲ್ಯೋತ್ತಿಯನಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಪ್ರವಂಚನು ಒಂದು ನಾಟ್ಯರಂಗ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸತಿಯ ರೀಲ್ಯಾಚ್ ನಟಿರಿದ್ದಂತೆ. ಒಬ್ಬನೇ ನಟ ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಒಂದೊಂದು ಭೂಮಿಕೆಯಿಂದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬರುವಂತೆ ಮನುಷ್ಯನೂ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾರ್ವಾಡುಗಳಿಂದ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುವನು. ಹೇಗಿದ್ದವನು ಹೇಗಾಗುವನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಮನ್ಯಾಧ್ಯ. ಅನ್ಯೋಂದು ಕ್ಷಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಾತಂಗನು ಉತ್ತಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದನು. ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಿಸಿದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಅಕ್ಕರಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದನು. ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದನು. ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಕೊಂಡು ಪಾಪನಾಶಕನಾದ ಪಶಿಶೀಲುವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಬಂದನು. ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡಿದನು. ದುರಾಚಾರಿಗಳಾದ ಬಂಧುನಗರದವರಿಂದ ದೂರವಾಗಿರಲೆಂಬಿ ವಿಂಥಾಜ್ಞ

ರಣ್ಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ವಾಸಿಸತ್ತೊಡಗಿದನು. ಅವನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಎಲೆನೆನೆಯು ಅವನಿಗೆ ಉಪ್ಪಿರಗೆಯುಂಟಿದ್ದರು. ಚಂದ್ರೀಭೂರನ ಆದಿದಾವರೆ ಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟೆ ಅವನ ಮನೋರಮಾಬಿಯು ಬೇರೊಂದಕ್ಕೆ ಆಶೀಪಡುತ್ತಿರಲ್ಲಿ.

ದಿಗ್ರಿಜಯಕ್ಕೂಗಿ ಹೊರಟ ರಾಜಪುತ್ರನು ಪರಿವಾರದವರೊಡನೆ ವಿಂಥ್ಯಾರಣ್ಯ ಮಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು. ಹೊರದಲ್ಲಿ ಪಣಾರಾತ್ಯಯನ್ನು ಕಂಡನು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ತಪಸ್ಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೆಯು ಉಂಟಿಸಿದನು. ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತನಾಡಿ ಗೌರವಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದುಮೋಗುವುದು ಉಚಿತವೆಯು ಬಯಸಿದನು. ಆಕ್ರಮದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದನು. ಸಿಜನವಾದ ಈ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ವಾಸಿಸಬೇಕಾದರೆ ಜೀವದಾಸೆ ತೊರೆದವರೇ ಇರ್ಜೇಕೆಂದು ಅವನು ಸ್ವಾತ್ಮಯಿಗಿದನು. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಎಲೆನೆಯೆ ಸನಿಹಾವಕ್ಕೆ ಬಾಬ ವೇರಿಗೆ ತಪಸ್ಸಿಯುಂತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನನ್ನು ಕಂಡನು. ವೇಷವು ತಪಸ್ಸಿಯದಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನ ಆಕಾರವು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಯಜ್ಞೋಪವಿತದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ದೇಹದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಆಯುಧದ ಗಳಿಗಳ ಜಡ್ಟು ಕಣ್ಣತ್ತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರೂರವು ಕೆಂಪಿಸಿಂದ ಇಮ್ಮುಡಿಸಿ ಹೊರಗೊಂಡಿ ಅವನು ಶಿರಾತನೆಂಬುದನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ದೇಹವು ಕಣ್ಣಿಣಿದಂತೆ ಕವ್ವಗೂ ಕರಿಣವಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು. ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಏನೊಂದು ಸಿಣಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಯಿತು. ವೇಷಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಆಕಾರ, ಆಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ವಾದ ವೇಷ - ಇದನ್ನು ಆಶೋಚಿಸಿ ಅವನು ಮುಗ್ಧನಾಗಿಕೊಂಡನು. ಸ್ವೇಹಿತರ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಸನ್ನೇಯಿಂದ ತನ್ನ ಸಂದೇಹವನನ್ನು ಸೂಜಿಸಿದನು. ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡೋಣವೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸು ಒವುದು. ವಾಡದ ಇವುವು ದೀದರೆ ತಪಸ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಚಾರ ವಾಡಿದುತ್ತಾಗುವುದೆಂಬ ಭಯ. ಈ ಸಂದೇಹವು ಕ್ಷಣಕಾಲ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ದಿಕ್ಕುತ್ತೋರಿದವನನ್ನು ಗಿರೂಡಿತು.

ಸಂದೇಹವನನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನು ಆ ಪುರುಷನನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಾಡಿದನು. ಅವನ ಆಷ್ಟುಧೃತಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆ ತಪಸ್ಸಿಯು ಒಮ್ಮು ಆದರೆ

ಮಾಡಿ ಸರಳ ರೀತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಪುರುಷ ಕತೆಯೇಲ್ಲವನ್ನೂ ರಾಜಪುತ್ರಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಅವನ ಹೊದಲ ಬದುಕಿನ ರೀತಿಯನ್ನೂ, ಅವನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯ ವುಂಟುಮಾಡಕ್ಕೆ ಶಾರಣವನ್ನೂ ತೀಂದ ರಾಜಪುತ್ರನು ಬದುಕಿನ ಅಷ್ಟಿರತೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಗಂಡನು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸುಮೃದ್ಧಿ ಮಾತಂಗನು ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ತಲೆಯನರೆಗೂ ನೋಡತ್ತೊಡಗಿದನು. ಅವನ ಕಣ್ಣಾಗಳು ರಾಜವಾಹನನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವಯವವಲ್ಲಿಯೂ ಕೀಲಿಸಿದಂತೆ ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೀ ಏನನ್ನೊಂದು ಗುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ತುಟಿಯ ಚಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಸಂದೇಹಪಡುವಂತೆಯೂ ಒಮ್ಮೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಪರಿವಾರದ ಕಡೆ ಒಮ್ಮೆ ರಾಜಪುತ್ರನ ಕಡೆ ನೋಡಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಆಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪರುಪತಿಯು ತಿಳಿಸಿದ ರಾಜಕುಮಾರನು ಇವನೇ ಇದ್ದಿರಬಹುದೇ? ಎಂದವನ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಳಿಯೇ ಬದುನೆಂದು ಈಶ್ವರನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನಲ್ಲವೇ? ಇವನೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಈ ನಿರ್ಜನವಾದ ಕಾಡಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬರುವರು? ಇವನ ಪರಿವಾರನೇ ಇವನನ್ನು ಅರಗುವರನೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮನೋರಘವ ಇಂದು ಫಲೋನ್ನುಲ್ಲಿ ವಾಯಿತು. ಎಂದಾಗೇಚಿಸಿದನು. ಸಂತೋಷವು ಉಕ್ಕಿ ಇವ್ವಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಿರುನಗೆಯು ಮಿನುಗಿತು. ಚತುರನಾದ ರಾಜಪುತ್ರನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗ್ರಹಿಸದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾತಂಗನು ಏನನ್ನೊಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಿರುವೂ, ಒಮ್ಮೆಯೇ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂತಿಗೆಯುತ್ತಿದ್ದೂದೂ ರಾಜಪುತ್ರಿಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಇಗತಜ್ಞನಾದ ರಾಜವಾಹನನು ಸಹಾಯಾವೇಕ್ಕೆಯಿಂದ ಕಾತುರನಾಗಿದ್ದ ತವಸಿಗೆ ತನ್ನ ನೋಟದಿಂದಲೇ ಒಪ್ಪಿಗೆಯುನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದನು. ಮಾತಂಗನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯಬಂದಿತು. ಅವನು ಕುಗ್ಗಿದ ಸ್ವರದಿಂದ ‘ರಾಜಪುತ್ರ! ಒಂದು ರಹಸ್ಯವಿದೆ. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಾರಹಿಂಬಾಲಿಸುವೆಯಾ?’ ಎಂದು ವ್ಯಾಧಿಸಿದನು. ವಿಜಯಕ್ಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದ ತರಣ ರಾಜಪುತ್ರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ದೋಷವೇನೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮುಂದೆ ಏನಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಆತ್ಮೋಚಿಸದೆ ಖುಷಿಯಂತಿದ್ದ ಮಾತಂಗನನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು.

ನಡುರಾತ್ಮಿ. ಮುಂದೆ ಮಾತಂಗನೂ ಹಿಂದೆ ರಾಜವಾಹನನೂ ಹೋಗು ತ್ವಿದ್ದರು. ಮುಗಿಲಿನ ನಡುವೆ ಆಗಾಗ ಇಣಿಕೆ ಸೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಚಂದ್ರನ ಕಾಂತಿಯಂದ ಮಾತಂಗನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತ ನಡಿದನು. ಹೆಚ್ಚೆಹೆಚ್ಚೆಗೂ ಅವನಿಗೆ ಸಂದೇಹ. ತಾನು ದಾರಿತಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟೀ ನೆಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಭಯ. ಎರಡು ಕಾಲುದಾರಿಗಳು ಕಂಡಕಡೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾಲ ನಿಂತು ಆತ್ಮೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೊನೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಸೋಡಿ ಇದೇ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಉಪಿಸಿ ನಿರ್ಬಾಯಿಸಿಕೊಂಡವನಂತೆ ಒಂದು ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಗಹನವಾದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಮೃಗಗಳ ಕಾಟವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೆ? ಮೃಗಗಳ ಅರ್ಥಟಿದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಯಾಸಿ ರಾಜಪುತ್ರನು ಬಾಣವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸು ತ್ವಿದ್ದನು. ಮಾತಂಗನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಳವಳ. ಎಕ್ಕು ದೂರ ಬಂದು ಸೋಡಿದಮೂ ಅವನಿಗೆ ಹೆಗ್ಗು ದುತ್ತು ಏನೂ ದೊರಿತಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಕರ್ತವ್ಯಮೂರ್ಖನಾಗಿ ನಿಂತು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೇ ಅಧವಾ ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಹಿಂತಿರುಗುವುದೇ ಎಂದು ತೋಚಿಸಿದನು. ಬಗೆಹರಿಯ ಲಿಲ್ಲ. ಶಾಂತವಾದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ರಾಗಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೂಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಾವ ಮೃಗವಂತೆ ಅವನು ನಿಂತನು. ಅವನು ಅದರ ಸಂತತವಾದ ಸಣ್ಣ ದಸಿಯೋಂದು ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ದಸಿಯು ಏತರದೆಂದು ಆತ್ಮೋಚಿಸಿ ತೀವ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದನು. ಆ ಶಬ್ದವು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಡೆಗೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಅರಗುವರನು ಶದ್ಗುರುವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವ ಸಚಿವ್ಯನಂತೆ ಅವನನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ಅವನು ನಿಂತಲ್ಲಿ ತಾನೂ ನಿಂತನು. ಅವನು ಸೋಡಿವ ಕಡೆ ತಾನೂ ಸೋಡಿದನು. ಆ ಕೆರುಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟುಟ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ವದಾರ್ಥಗಳನ್ನೇ ಸೋಡು ತ್ವಿದ್ದನು. ಧ್ವನಿಯು ಸುಷ್ಪುವಾಗಿ ಕೇಳುವಂತಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ನೀರಿನ ದೆಂದು ತೀವ್ರಾರ್ಥವಾಯಿತು. ಆವೇಶಿ ಮಾತಂಗನು ವೇಗವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದನು.

ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸಿಂತರು. ಬೆಳುಂಗಳ ಬೆಳೆಕು ತಿಳಿ ಸೀರಿನ ಮೇರೆ ಬೆಂದ್ದು ಸೀರಿನ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತ್ತು. ಚಂದ್ರನ ಕಾಂತಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತಾಗಿದ್ದವು. ಪ್ರಬಲರ ಸಂಗದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ದುರ್ಬಲಮ ಜರುಸುವುದೆಲ್ಲಿ? ಕೆಲವು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮಾತ್ರ ನಮಗೂ ನಮ್ಮೆ ಬೆಳಕಿಗೂ ಈ ವಿಜಾಲವಾದ ಪ್ರವಂಚ ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂನವಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುವಂತೆ ಮಿನುಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ರಾಜ ಪುತ್ರನ ಮನಸ್ಸು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಿಸರ್ ಸೌಂದರ್ಯದರ್ದಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಾತಂಗನ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಯಾವುದನ್ನೋ ಅಶೋಽಚಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು. ತವಸ್ಪಿಗಳಂತೆ ಇವ್ವ ನಿಡುಮರಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನೋಟವನ್ನು ನೂಕಿದನು. ಅವನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ವಸ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ನದಿಯ ಆಚಿ ದಡದ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನೋಡುತ್ತ ಸಿಂತನು. ಅವನ ಘೃಷ್ಟಿಗೆ ಅಳ್ಳಿಂದು ಕಟ್ಟಿಡ ವಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಬೆಳುಂಗಳು ಅವರ ಮೇರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಶಿಖರವಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅವರು ತೋರಿತು. ಹರ್ವದಿಂದ ಮುಖವು ರುಗ್ಗಿತು. ತಾನು ದಾರಿತಪ್ಪಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೀಮಾರಸಿಕೊಂಡು ಆ ದಡವನ್ನು ಸೀರಬಯಸಿದನು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಆ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿವುದಿಂತು? ಮೇಲ್ಬಾಗದಿಂದ ಸೀರಿನ ಆಳವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಗುವುದೇ? ಈನೆ ಗನನು ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಕೂಗಿ ಅವನೊಡನೆ ವಾತನಾಡುತ್ತಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ನಡಿದನು. ಕಲ್ಲುಗಳ ಸಾಲು ಅಡ್ಡಲಾಗಿರುವ ಕಡೆ ನುಷ್ಳಿ ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೆಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳ ದಾಬಿಸಿದರೇ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿದನು. ಅವನು ಉಪಿಸಿದ್ದಂತೆ ಅದೊಂದು ಮೊಡ್ಡ ದೇವಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಆಸಂದಕ್ಕೆ ವಾರವೇ ಇರಲ್ಲ.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರೂ ನಾಧ್ಯರೂ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದು ಇಂದುಕೇಬಿರನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಾತಂಗ ರಾಜವಾಹನರಿಬ್ಬರೂ ಗುಡಿ ಯೋಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ರಾಜಪುತ್ರನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಿಂಬಿಸಿ ತಲೆ ಬಾಗಿದನು. ಮಾತಂಗನೂ ಹಾಗೆಯೇ ವಾಡಿದನು. ಆದರೂ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಲೀಂಗದ ಮೇರೆ ಇತ್ತು. ಎರಗುವ ಮುಂಚಿ ಬೆಳ್ಗಿ ಮಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ

ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಸೋಡಿದನು. ಪ್ರೆಟಿಕಲಿಂಗವೆಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಶೈಲಿಯನು ತಿಳಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡನು. ಭಕ್ತಿಯ ಭಾರಕ್ಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಬಗ್ಗೆ ನಮಿಸಿದನು. ಎದ್ದವನೇ ಪುನಃ ಪ್ರದರ್ಶಿಸ್ತೆ ಹೊರಟಿನು. ಈ ಸಲ ಅವನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶಿಸ್ತೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರಲ್ಲಿ. ಅವನ ಕಣ್ಣಾಗಳಿರಡೂ ಸೇಂದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿದ್ದವು. ಸಂಧ್ಯೇಹ ಬಂದ ಕಡೆ ಬಗ್ಗೆ ಸೋಡಿದನು. ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲು ಒಂದು ಕಡೆ ಬಿಳ್ಳಿವಶ್ರೀಗಳು ಹಾಸಿದ್ದ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಕಂಡನು. ಆ ವಶ್ರೀಗಳನ್ನು ದೂರವರಿಸಿ ಸೋಡಿದನು. ಅದು ಭವಾನಿಯ ಪದಚಿಹ್ನೆ ಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಪುತ್ರನೂ ಮಾತಂಗನೂ ನಮಿಸಿದರು. ಪಾರ್ಫತಿಯ ಪಾದಚಿಹ್ನೆಯಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾಗಿದ್ದ ಆ ಶಿಲೆಯು ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದಿತು. ಮಾತಂಗನು ಅದರ ಬುಡವನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋದನು. ಕೊನೆಗೊಂದು ಕಡೆ ಆ ಕಲ್ಲಿನ ಬುಡವಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಖದಂತೆ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ದೊಡ್ಡ ಬಿಲಪ್ರೋದು ಕಂಡಿತು. ರಾಜಪುತ್ರನು ಹೀದೆ ಬಮತ್ತಿರುವನೋ ಇಲ್ಲನೋ ಎಂದು ಸೋಧುವನಂತೆ ಮಾತಂಗನು ಹಿಂದ ಕೊಳ್ಳುವ್ಯೇ ಸೋಡಿ ಧ್ಯೇಯರ್ಥಿಂದ ಬಿಲದೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಿಟ್ಟಿನು. ಧ್ಯೇಯರ್ಥಾಲಿಯಾದ ದೊರೆಗುವರನು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಭಯವುಂಟಿ?

ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ. ಮುಂದಿದ್ದ ಮಾತಂಗನು ರಾಜವಾಹನಸಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರಲ್ಲಿ. ಆದೂ ಒಬ್ಬರು ಸುಗ್ರೀವಸ್ಥೇ ದಾರಿ ಇಂದಿರಿಂದ ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೊಬ್ಬರು ನಡೆಯಾಗೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬಿಲವಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನಿಭರ್ಯಾ ವಾಗಿ ಹಾನಿವಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ನಡೆದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಅವರ ವಿಸ್ಕಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೆಳೆಕಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಕಾವಲುಗಾರರ ಕೋಲಾಹಲವೂ ಕೇಳಿಸಿತು. ಮಾತಂಗನು ರಾಜವಾಹನಸಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ರಾಜಪುತ್ರನು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶಿತರನ್ನು ಯಾವ ಸದನವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದನು. ಮಣಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ತ್ರಾಮ್ರಾಸನವನ್ನು ಮಾತಂಗನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಅವರಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಪಂಜ್ರಿಯನ್ನು ಬಹು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಓವಿಕೊಂಡನು. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿ

ಈಶ್ವರನು ತಿಳಿಸಿದುದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಸಿಜವಾಯಿತೀದೂ, ತಾಮ್ರ ಉಸನದ ಶಾಸನ ದಂತೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯ ಸದೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಅವನು ಆ ವೀರ ಒಡೆನಾಡಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಬಿಲವೆಂಬ ಪರಿವೆಯಿರಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಜೀಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಯ ಸೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ವೇಗವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದು ಅವರು ರಸಾತಲದ ವಿಶಾಲವಾದ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರವಲಯವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾತಂಗನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೊತ್ತು ನಿಂತು ಆಶೋಚಿಸಿ ಸಮಿಾಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀಡೇವಿ ದ್ಯಾನದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದನು. ಒಹು ರಮ್ಯಾವಾದ ಆ ವುದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸೀರ್ವಕ್ಕಿನ ಗಳಿಂದಲೂ ರಾಜಹಂಸಗಳಿಂದಲೂ ಮನೋಹರವಾಗಿದ್ದ ಸರೋವರದ ಒಳ ಇಬ್ಬರೂ ಬಂದುನಿಂತರು. ಮಾತಂಗನು ತಡಮಾಡದೆ ಸರೋವರದ್ದೀಳಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿ ಮಿಂದನು. ಸಮಿಾಪದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಾಷ್ಟಗಳಿಂದ ಬೆಂಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ರಾಜಪುತ್ರನು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹೋಮಪ್ರವೃಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದನು. ಬರುವ ಎಡರುಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುವಂತೆ ನೃಪತುಮಾರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಮಾತಂಗನು ಹೋಮಕ್ಕೆ ಹೊದಲು ಮಾಡಿದನು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಯಾಗವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಿನೋದನೆ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಕಾಪಾಡಿದಂತೆ ಖಡ್ಗಪಣಿ ಯಾದ ರಾಜಕುಮಾರನು ಮಾತಂಗನ ಹೋಮವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಶುಪ್ತಪು ಬಿದ್ದಂತೆಲ್ಲಾ ಅಗ್ನಿಯು ಪ್ರಜ್ಞಲೀಸುತ್ತಾ ಹವಿಸ್ತಿನ ರುಚಯಿಂದಲ್ಲಿ ಎಂಬಂತೆ ತನ್ನ ಕುದಿನಾಲಗಿಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಾಚುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಹೋಮಘಾಮವು ಹರಡಿ ಕತ್ತಲೆಗಟ್ಟಿತು. ರಾಜವಾಹನನು ಸಮಿತ್ತು ಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿರಲು ಮಾತಂಗನು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚಾರಿಸುತ್ತ ಎದ್ದು ಸಿಂತವನು ತುಪ್ಪವನ್ನು ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸುರಿದುಕೊಂಡು “ಅಗ್ನಿಯ ಸ್ವರೂಪ” ಎನ್ನತ್ತಾ ಆ ಬೆಂಕೆಯೋಳಕ್ಕೆ ಹವ್ವನೆ ಹಾರಿದನು. ರಾಜಪುತ್ರನು ಆಕ್ಷಯದಿಂದ ಸ್ತುಂಭದಂತಾದನು.

ರಸಾತಲ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ ಹೋಮ ಧಾಮವು ಆ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಪುತ್ರಯಾದ ಕಾಲೀಂದಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದನ್ನು ಮಣಿತು. ಸಿದ್ಧತಪಸ್ಯಿಯ ರೇಳಿದ್ದ ಮಾತಂಗಳು ಅವಳ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದುವು. ಯಾವನ್ನೋ ಒಬ್ಬ ಮನುವ್ಯನು ರಾಜಕುಮಾರನೋಂದಿಗೆ

ಬಂದು ಜೋಮುಮಾಡಿ ದಿವ್ಯದೇಹ ಘರಿಸುವನೆಂದೂ, ಅವನೇ ರಸಾತಲದ ರಾಜನಾಗುವನನೆಂದೂ, ಅವನನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿ ಅವಳು ರಸಾತಲದ ರಾಣಿಯಾಗುವಳಿಂದೂ ಅವನು ತಿಳಿಸಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ಸೆನೆನೆನೆದು ಹೊಂಪುಳಿ ಹೊರ್ಡಳು. ತಂದೆಯಾದ ಅಸುರೋತ್ತಮನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಜಕ್ಕುಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಹೋರಂದಿಸಿಂದ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆನಂದದ ಲೇಖವಾದರೂ ಇದ್ದಿರಲ್ಲ. ಅವಳ ಆ ದುಃಖಾಗರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹತಾಪಷನ ಮಾತುಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯಕೊಣಟ್ಟಿ ಹಲಗೆಯಾಗಿದ್ದವು. ವಾಸನೆಯಿಂದ ಜೋಮುಫೂಮವೆಂದವರು ತೀರ್ಮಾನ ಸಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಆಳುಗಳು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಓಡಿಬಂದು “ದೇವಿ, ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಬಂದು ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನೇ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋರಿಸಿದನು. ಪುನಃ ದಿವ್ಯದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬೆಂಕಿಯಿಂದಿಂಜಿಗೆ ಬಂದನು. ಜೊತೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ರಾಜಪುತ್ರನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಾತುಗಳು ಅವಳ ಕಿವಿಗೆ ಅಮೃತದಂತಿದ್ದವು. ಆ ಆಳುಗಳನ್ನೇ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಒಳಗಟ್ಟಿ ಸಕಲ ಸಿಂಹತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ತಾನೂ ಕೂಡ ಅವರ ಬರವಿನ ಬಿಡುವಿನಲ್ಲಿ ರಾನ್ನದೊಡನೆಗಳಿಂದ ಒಡಲನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಸಹಜ ಸುಂದರಿಯಾದ ಆ ರಸಾತಲ ಹೋರಿಸಿಯು ಜಗನ್ನಾಮೋಹಿಸಿಯಂತೆ ಅನೇಕ ಸಶಿಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂದಗಮನದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದಳು. ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿನ್ನದ ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದಿವ್ಯಮಣಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹೇಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಲ್ಲವಾ ತಕ್ಕ ಸಿಂಹತೆಗಳಿಂದ ಬಂದು ಸೇರಿದರು.

ಇನರ ವಾರ್ಷಿಕ ಪೂರಿತವಾದ ಮೇರಿಪಣಿಗೆಯು ವಟ್ಟಿಣಿದ ರಾಜಬೀದಿ ಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ಉದ್ಯಾನದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು. ರಾಜಕುಮಾರನು ಶರ್ವ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಡೆ ಸೋಧಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಸರನಾಡೀ ಸಮೂಹವನ್ನು ಸೋಧಿ ಚಕಿತನಾದನು. ದಿವ್ಯದೇಹಧಾಂಯಾಗಿದ್ದ ಮಾತಂಗನು ರಾಜ ಪುತ್ರನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿ “ಇಡೆಲ್ಲ ಸಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯ” ಎಂದನು. ಹೊದಲೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿದ್ದ ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಮತ್ತುಪ್ರಾ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಏನೂ ತೋರ್ದಾಯಿತು. ಆ ಜನ ತಂಡದ ಸಡುವೆ ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿ ಮಣಿಯೆಡನೆ ಬಂದ ರಮಣೀ ಮಣಿಯನ್ನು ಸೋಧಿ ಏನೆಂದು ಉಹಿಸಲಾದದೆ

ಹೊಂದನು. ಬರಬರುತ್ತ ದಿವ್ಯಕಸ್ಯೇಯ ಪರಿವಾರವು ಇಬ್ಬಾಗವಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು. ಸಮಿಯರು ಗೆಳತಿಯ ಬೆನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸರಿದರು. ಕಾಲಿಂದಿಯು ಭಕ್ತಿಯಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆತಗ್ಗಿ ಮಣಿಯನ್ನು ಮಾತಂಗನ ಪಾದ ತಲವಲ್ಲಿಟ್ಟು “ಮಹಾತ್ಮನೇ, ನನ್ನ ಈ ಧ್ಯೈಯದ ಯಾಚನೆಗೆ ಕ್ರಮೆ ಬೇಡು ತೈನೇ. ಸಿಧ್ಥತಾಪನನ ಮಾತಿನಂತೆ ನಿನ್ನ ಬರವನ್ನೇ ನಾನು ಹಾರ್ಡೆಸು ತ್ರಿದ್ದಿನು. ಇಂದು ನನ್ನ ಪನ್ನೋರಂದ ಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತು. ಮೇಡವನ್ನು ವೇಸ್ತಿಸುವ ಚಾದಗೆಗೆ ಮುಂಗಾರ ಮುಗಿಲು ಮೂಡಿದುವು. ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಯನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸು” ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದಳು. ರಾಜವಾಹನನು ಮಾತಂಗಸಿಗೆ ಕಣ್ಣಿನ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಅವಳ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಗೆ ಒಮ್ಮೆ ವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದನು.

ರಸಾತಲ ರಾಜರಾಣಿಯರಾದ ಮಾತಂಗ ಕಾಳಿಂದಿಯರಿಂದ ಬೀಳೊಂಡು ರಾಜವಾಹನನು ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ನೋಡುವ ಭರದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಹೆಸಿವೆ ಹೀರಡಿಕೆಗಳ ಭಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ತಂದಿದ್ದ ಹಸಿವು ಸೀರಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಗಗೊಡಿದಿರುವ ಆ ದಿವ್ಯ ಮಣಿಯನ್ನು ಕಾಳಿಂದಿಯು ನಾತಂಗನ ಇಣ್ಣದಂತೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಕುರುಹಾಗಿ ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೊಪ್ಪಿಸಿದ್ದಳು. ರಸಾತಲ ರಾಜನಾದ ಆ ಮಾತಂಗನ ಸ್ವೀಹವು ಮಣಿಯ ರೂಪದಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿತು. ಅವು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದ ಬಿಲದ ಮಾರ್ಗವು ಈಗ ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವಾದಂತೆ ಅವನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಅಸಹಾಯ ಶಾರನಾದ ಅವನು ಮಾತಂಗಸಿದ್ದ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸುತ್ತು ಹುಡುಕಿದನು. ಗೆಳೆಯರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟಿಸು. ಮಾತಂಗನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಅವನನ್ನು ವಿಸ್ತೃಯ ಮೂಳೆನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಬೆಳಕು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಹೇಗೆ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲವೇ ಹಾಗೆ ವಿಧಿಯು ಒಲಿಯುವಾಗ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಒಲಿಯುವ ದಿಲ್ಲಿವೆಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳತ್ತ ಕೂಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆವನು. ಅವುಷ್ಟವು ಫಲಿಸುವ ಕಾಲವನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಮ?

ಃ

ವೋದಲೇ ಮನೋರವಾಗಿದ್ದ ಅವಂತಿಕಾಪುರದ ಉದ್ಯಾನವು ಇಂದು ಮತ್ತೆಟ್ಟ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನಸಾರನ ಮಗಳಾದ ಅವಂತಿ ಸುಂದರಿಯು ಮನ್ಯಧರ್ಮಜೆಯನ್ನೆ ಸಗಲು ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬದುವಳಿಂದು ಗೊತ್ತುಗಿತ್ತು. ಶೋಟದ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವ ಸಂಭರ್ಮ. ವಸಂತನೂ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಚಿಗುರಿದ ಮಾಮರಗಳು! ಆ ಮರಗಳ ಹೊಗೊಂಚಲನ ಮರಕರಂದವನ್ನು ಆನ್ಯಾದಿಸುವ ದುಂಬಿಗಳ ರುಂಕಾರವು ದಿಗುತವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವ ಹೊಗಡದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವೋಗ್ಗುಗಳು. ಯಾವ ಲತೆಯನ್ನು ಕಂಡರೂ ಪುಷ್ಟಿಭರಿಂದ ಅದು ಬಗ್ಗೆಯೋದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ವಸಂತನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಶೋಟಗಾರನು ಮತ್ತೆಟ್ಟ ಅಲಂಕರಿಸಿದನು.

ವನದ ನಡುವೆ ಸೋಗಸಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಶಿರಮಾಮರದ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಹೇಳತ್ತಿರುತ್ತಿರು. ಅದರ ಬುಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಮರಳನ್ನು ಸಮಮಾಡಿ ಸೀರು ಚೆಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಮನ್ಯಧನ ಸುಂದರವಾದೊಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನಿಷ್ಟಿದ್ದರು. ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧವಿಧವಾದ ಹೊಗಳು, ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಮನ್ಯಧನ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹೊದಿಸುವ ತೆಳುಬಟ್ಟೆ; ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳದ್ವಷ್ಟಗಳು – ಹೀಗೆ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಸಿಂಹಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಉಂಟಿನ ದಂಗುಸರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದ ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯು ಅಲಂಕೃತಭಾಗಿ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯೆಂಬ ಗಳಿಯೋಡನೆ ಮಾರ ಪೂಜಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಕು. ತಾನೇ ಸೀರೆರೆಯ ಬೆಳೆಸಿದ್ದ ಆ ವಾವಿನ ಮರದ ಬುಡವನ್ನು ಬಂದು ಸೀರಿದಳು.

ಉದ್ಯಾನವನದ ಸೋಬಗಿಗೆ ಮರಳಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಿಗುರು ಹೂ ಹಣ್ಣು ಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಮರಗಳು ಮೆಲ್ಲೆಲರಿಸಿದ ತಲೆದೂಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಕೇರಿಗಲೆಗಳು ಕನ್ನಡ ವಕ್ಕಿಗಳು ದುಂಬಿಗಳು ಇಂಚರದಿಂದ ದಸಿಗೆಯ್ಯಾತ್ತಿದ್ದವು. ಅದನ್ನು ಕೇಳು ತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ವಸಂತನ ಒನಗೆಯನ್ನು ವಿಜಾರನೂಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಸುತ್ತಲೂ ತಿಳಿಸೇರಿಸಿಂದ ರಮ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಕೊಳಗಳು ಕಮಲ ಕನ್ನುಪದಿಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಾರ ಪುಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಸಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಬ್ಜವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಹಂಸಗಳ ಮೇಲುದ್ವಿಯು ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೀಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ಹೊದಲೇ ತಿಳಿದವನೋ ಎಂಬಂತೆ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ಮಾಮರದ ಕಡೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂತಿದ್ದ ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತನು ನೇರಳೆನಂತೆ ಅವನನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮುಂದು ವರೆಯಲು ಶಂಕಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಕೈಸನ್ನೇಯು ಧೃಯರ ವನ್ನು ಉಟ್ಟಿಮಾಡಿತು. ಹೆಂಗುಸರ ತಂಡಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾಗೂ ಕಾಣುವಂತೆ ಅವರೀರ್ವರ್ವಚೂ ಸ್ಥಿತರು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷಧಾರಿಯ ನೋಟವು ಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವಂತಿ ಸುಂದರಿಯ ಕಡೆಗೆ ನಾಗಿತು. ಅವಳನ್ನು ಮೂತ್ರಿಮಂತಭಾದ ಲಕ್ಷ್ಯಯೆಂದು ಅವನು ಬಗೆದನು. ಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಮುಖವನ್ನು ಸೋಡಿದಳು. ತನ್ನ ಪೂಜೆಗೊಲಿದು ವರಪ್ರಾಧಾನಮಾಡಲು ಬಂದ ಮೈವೆತ್ತ ಮನ್ನಧನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿದಳು. ಮೆಲ್ಲಿಲರಿಸಿಂದ ಅಲುಗಾಡುವ ಲಕ್ಷೀಯಂತೆ ಮದನಾವೇಶದಿಂದ ನಡುಗಿದಳು ಆ ತರುಣಿ. ಆತನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿ ಲಾರದೆ ಗೆಳತಿಯು ಒಡಲ ನೇರೆನಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡಳು. ಆತನ ಸೌಂದರ್ಯದ ಬಲೆಗೆ ಅವಳ ಮನೋನೃಗವು ಸಿಕ್ಕಿಬೆಂದಿತ್ತು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ದಿರಲು ಅವಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇರ್ವರ ಮನಸ್ಸು ಹೀಗೆ ಬೆರೆಯಿತು. ಆತನ ಉರು - ಕೇರಿ, ಕುಲ ಶೀಲಗಳನ್ನು ರಿಯಲು ಅರಗುವರಿಯು ಕಾತುರ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ರೂಪದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಜಯಿಸಿದ ಇತನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಶಂಬ ಅಸೂಯಿಯಿಂದ ಮನ್ನಧನು ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಡೆದನು. ಅವನ ಹೆಸರು ಅನ್ನಪೂರ್ಣವಾಯಿತು.

ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ನಷ್ಟಿನ ಗೆಳತಿಯಾದ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಇವರೀರ್ವರ ಭಾವೈಕ್ಯವು ಗೋಚರವಾಗದೆ ಇವಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನ ಉಪಾಯವು ಫಲಿಸಿದ್ದಕಾಗಿ ಪಟ್ಟ ಆನಂದವನ್ನು ನೋಟಿದಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನಾದ ಪುಸ್ತೀಧ್ವನಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಳು. ರಾಜವಾಹನನು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊನೆಗೆ ಅವಂತಿಕಾಪುರದಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ಪುಸ್ತೀಧ್ವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು

ಸೇರಿದನು. ಅಂದೇ ಇವಳು ಈತನು ಅವಂತಿಸುಂದರಿಗೆ ತಕ್ಕು ವರನೆಂದು ಬಗೆದು ಸಮಯಪನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈತನು ಮಗಧ ದೇಶದ ರಾಜ ಪುತ್ರನೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಣ ವೇಷದಲ್ಲಿಂದಿ ನಕಲ ಕಲಾ ಕುಶಲನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಣನೆಂದು ಪತಿಯನೂಲಕ ಉರಿಸಲ್ಲಿ ವಾತೀಯನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸಿದ್ದಳು. ಇಂದು ಮನ್ತ್ರಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯ ವೇಳಿಗೆ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕರೆತರುವಂತೆ ಕಾಂತನಿಗೆ ತಿಳಿ ತಾನು ಬಂದಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಂತೆ ಪುರುಷೋದ್ದಾರಿ ಘನನೊಡನೆ ಬಂದ ರಾಜಪುತ್ರನ ರೂಪಕ್ಕು ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಮನಸ್ಸೊತಳು. ಇವರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಮಹಾಸಂದ. ಗೆಳತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಸಖಿ, ಸಮಸ್ಯೆ ಕಲಾ ಸಿಪುಣನೂ, ದೇವತಾ ಸಸ್ನೇಧಾನಯುತ್ತನೂ ಯುದ್ಧ ಕುಶಲನೂ ಆದ ಮನಿಮಂತ್ರೈಷಧಿಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮಣಕುವಾರನಂತಿರುವ ಈತನನ್ನು ಸತ್ಯರಿಸು” ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಯುತ್ತವಾಗಿ ಭಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಮಾತ ನಾಡಿದಳು. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಂತಿ ಸುಂದರಿಯ ಮನಃಕಾಶುರತ್ತಿಗೆ ಉತ್ತರಣ ದೊರೆಯಿತು. ವಾರಪೂಜೆಗೆಂದು ಬಂದಿದ್ದ ದೋರೆಮಗಳು ಜಿತಮಾರನಾದ ಕುಮಾರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವಂತೆ ಸಖಿಗೆ ಹೇಳಿ ತಾನು ನೋಟದಿಂದಬೇಕೆ ಅವನನ್ನು ಸತ್ಯರಿಸಿದಳು.

ಆ ವೇಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೊಂದು ರಾಜಹಂಸವು ಬಂತು. ರಾಜ ಪುತ್ರಿಗೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆರೆಯಾಯಿತು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಗೆಳತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ತರುವಂತೆ ದೇಳಿದಳು. ಆಗ ರಾಜಪುತ್ರನು ಇದೇ ಸುಸಮಯವೆಂದು ತಿಂದು ತನ್ನ ಮತ್ತು ರಾಜ ಪುತ್ರಿಯ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಕತೆಯನ್ನು ಚೇಳತೊಡಗಿದನು—

“ಗೆಳತಿ, ಒಂದೆ ಶಾಂಬಿನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ರಾಜಸಿದ್ಧನು. ಅವನು ವಿಹರಿಸಲು ಕಾಂತಯೋಡನೆ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಷ್ಟು. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಳೆದ ಸಮಿಾಪವಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಂಸವನ್ನು ಮೆಲ್ಲಿನೆ ಹಿಡಿದು ಅದರ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ತಾವರೆಯ ದಾರದಿಂದ ಬಿಗಿದನು. ಹಂಡತಿಯ ಕಡೆ ನೋಡಿ ‘ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿರುವ ಈ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ನೋಡು. ಶಾಂತನಾದ ತಪಸ್ಯಿಯೆಂತಿದೆ’ ಎಂದನು. ಆಗ ಆ ಅರಸಂಚೆಯು ಶಾಂಬಿನನ್ನು ಕುರಿತು ‘ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅನಂದದಿಂದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಟ್ಟಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಸೀನೂ ಎರಡು

ತಿಂಗಳು ಬಂಧನದಲ್ಲಿರು. ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ವಿಯೋಗ ಉಂಟುಗಿ ಮತ್ತೆ ಸಮಾಗಮವಾಗುವುದು' ಎಂದು ಶಪಿಸಿತು. ಶಾಂಬನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಹೀಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತ ಸಿಮ್ಮಿಬ್ರಿಗೂ ಮುಂದಿನ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಸ್ತ್ರೇರೆಯುಂಟಾಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಂಸವನ್ನು ಕಟ್ಟಬಾರದು."

ರಾಜಪುತ್ರನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜಪುತ್ರಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಹುಟ್ಟಿನ ನೆನಪು ಬಂತು. ತನ್ನ ಪತಿಯೇ ಇವನೇಂದು ಒಗೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವನ್ನಿಷ್ಟಿಕ್ಕು. ಮಗಳ ಆಟವಾಟಗಳನ್ನು ನೋರುಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜೇಯನ್ನು ಕಂಡು ಮಿತ್ರ ಸಂತತನಾದ ರಾಜಪುತ್ರನು ಗಡದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂತನು. ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗದ ತಾಯಿ ಮಗಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದಳು. ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಆರಗುವರಿಯು "ರಾಜಹಂಸ ಕುಲಶ್ರೇಷ್ಣನೇ, ಆಡಲು ನನ್ನ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಿನ್ನಸ್ಕು ಬಿಟ್ಟು ತಾಯಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿರುವ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರಬೇಡ" ಎಂದು ಹಂಸಕ್ಕೆ ಹೇಳುವಳಂತೆ ಹೇಳುತ್ತ ಹೋರಣಿಯೋದಳು.

ಅಂತೇ ಪುರದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಯಿರಲ್ಲಿ. ಗಳಿತಿಯಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದು ವಿರಹವೇದನೆಗೊಳಿಗಾದಳು. ಅವಳ ಮನೋರಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣಿಸಲು ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳು ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಬರೆದಿದ್ದ ಪತ್ರವನ್ನು ತಂದು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದಳು. ಅದನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಪುತ್ರನು 'ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನೇ ಆಕೆ ಅಪಹರಿಸಿರುವಳು. ಆಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಹೀಗೆಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಕಿಗ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳು' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದನು.

ಹೀಗೆ ಈನರ ಮನವೂ ಒಮ್ಮನವಾಯಿತು. ಶತ್ರು ರಾಜಪುತ್ರ ಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡಿದೆ ರಾಜವಾಹನನು ಕಳ ವಳಗೊಂಡನು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಲಿಲಾರದೆ ಪುನಃ ಅದೇ ಉದ್ದ್ಯಾಸಕೆ ಮಿತ್ರ ನೋಡನೆ ಬಂದನು. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ನಡೆದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿ ಕೊಟ್ಟತ್ತಿದ್ದನು. ಮಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಳುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಾವಿನ

ತೆಲಿರನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆದರಿದನು. ಮನ್ಯಧನ ದೂತರಂತಿರುವ ಕೋಗಿಲೀ, ಗಿಳಿ, ದುಂಬಿಗಳ ಇಂಚರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಮನ್ಯಧನಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ವನವೆಲ್ಲ ತೊಳೆಲಿದನು.

ದೈವವು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯಗಳೂ ತಾನಾಗಿಯೇ ಒದಗುವುವು. ರಾಜವಾಹನನ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತ ಅನುಕೂಲ ದೈವವೇ ಎಂಬಂತೆ ವಿಧೀಶ್ವರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಐಂದ್ರಜಾಲಿಕನು ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದನು. ಅವನು ಕಿನಿಗಳಲ್ಲಿ ಚೋಳಿಯುವ ಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ತೆಳುವಾದ ಚಿತ್ರಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಟ್ರೈಡ್ದನು. ಕುಳಿತಿದ್ದ ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದನು. ಈ ಅವರಿಚಿತನು ಯಾರೆಂದು ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಗಿ ಉತ್ತರವಾಗಿ ರಾಜರ ಮನೋರಂಜನೆಗೆ ಐಂದ್ರಜಾಲಿಕ ವಿಧೀಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ ಉಪಾರು ಸುತ್ತುತ್ತ ಉಜ್ಜಳಿಯಿನಿಗೆ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ವಾತ್ರ ತಿಳಿಯಿತು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದರೂ ಸುಮೃನಿರದೆ ರಾಜಪುತ್ರನ ಉಬ್ಬೆಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಪುಷ್ಟೇ ಧ್ವನಿ ಇವನಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದೆಂದು ಬಯಸಿ ಇಡ್ಡ ಸಂಗತಿಯಿಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ವಿಷಯವನ್ನು ಅರಿತ ವಿಧೀಶ್ವರನು ಮುಗುಳನೆಗೆಯಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನ ಕಡೆ ನೋಡಿ “ತಮ್ಮ ಸೇವಕನಾದ ನಾನಿರುವಾಗ ತಮಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುದು? ‘ನನ್ನ ಇಂದ್ರಜಾಲ ವಿಧೀಯಿಂದ ಮಾಲವ ರಾಜನನ್ನೇ ಮೋಹಗೊಳಿಸಿ ಪಟ್ಟಣೆಗರೆದುರಿನಲ್ಲೇ ಸಿಮಿಬ್ರಿರ ವಿವಾಹವನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಿ ಅಂತಃಪುರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡು ವೇನು. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮೊದಲೇ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಗೆಳತಿಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಆವಶ್ಯಕ’ವೆಂದು ನುಡಿದನು. ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮಿಶ್ರನನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷವಟ್ಟಿ ರಾಜಪುತ್ರನು ಮೆಚ್ಚುಗೊಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಬೀಳೆಳ್ಳಿಟ್ಟನು. ತನ್ನ ಮನೋರಂಧನು ಘಲಿಸಿತೆಂದೇ ತಿಳಿದು ಬಾಲ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವಾಹೋಪಾಯವನ್ನು ರಾಜಪುತ್ರಿಗೆ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸಿದನು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಂಭ್ರಮ. ಐಂದ್ರಜಾಲಿಕನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ನೇಡೇಲು ಅಂತಃಪುರ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಂದಿಗೆ ಮಾಲವರಾಜನೂ

ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯ ವಾತ್ರ ಯಾವುದೇ ನೀವನನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದು. ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನ ಪರಿಜನರು ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೋಗಿಲೀಯ ಕಂರದಿಂದ ಗಾಯಕಿಯರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಆಟಿದಲ್ಲಿ ಕುತ್ತಾಹಲಿಗಳಾಗಿ ಖಾದ್ಯಜಾಲಿ ಕನು ನವಿಲುಗರಿಯನ್ನು ಆಡಿಸಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಇಮ್ಮಡಿಯ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅತ್ತಿ ಕಡೆಯೇ ಸೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ವರಿಜನರನ್ನು ಸುತ್ತುವಾತೆ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನು ಕೈಳಾಕಾಲ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತ್ತನು. ಸ್ವಷ್ಟಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಭಯುಂಕರ ವಿಷವನನ್ನು ಗುಳುವ, ಹೆಡೆಗಳ ರತ್ನಗಳ ನಾಲುಗಳಿಂದ ಅರಮನೆ ಯನ್ನೇ ಚೆಳೆಗುವ ಹಾವುಗಳು ಎಲ್ಲಾಲ್ಲಿ ಸರಿದಾಡಲಾರುಂಭಿಸಿದುವು. ಅನೇಕ ಹದ್ದಗಳು ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾಮತ್ತಿದ್ದುವು. ನರಸಿಂಹನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಖರಣ್ಣಕರಿಪುವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಉಂಟು ಗಳಿಂದ ಅವನ ಎದೆಯನ್ನು ಒಗೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸೋಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಿಕಿತ್ಸಾಗಿದ್ದನು. ವಿದ್ಯೇಶ್ವರ ಮು “ರಂಜನೇ, ಆಟಿದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶುಭವನ್ನೊಂದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಿನ್ನ ಮಗಳಂತಿರವ ತರುಣೀಯಿಬ್ಬಳಿಗೆ ಸುಲಕ್ಷಣಾದ ರಾಜಪುತ್ರಸೋಂದಿಗೆ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ ಆಟಿವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದನು. ರಾಜನು ಒಪ್ಪಿದ ಕೂಡಲೇ ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನು ಎಲ್ಲಾನ್ನೂ ಹೋಹಗೊಳಿಸುವ ಅಂಜನವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಣ್ಣಿಕೊಂಡು ಸುತ್ತಲೂ ಸೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಲ್ಲರೂ ಇದು ಯಾಕ್ಕಿಣಿ ಆಟಿವೆಂದು ಬಗೆದು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಿದಿಂದ ಸೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊದಕೇ ತಿಳಿಸಿ ದ್ವಾತೆ ಮದುವಣಿತ್ತಿಯಂತೆ ಅಲಂಕೃತಭಾದ ಅವಂತಿ ಸುಂದರಿಯು ರಂಗ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ರಾಜವಾದನನೂ ಬಂದನು. ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಬರಮಾಡಿ ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕವಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬಿರಿಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನು ಮದುವೆ ವಾಡಿಸಿದನು. “ಎಲ್ಲ ಖಾದ್ಯಜಾಲಿಕ ಪುರುಷರೂ ಹೊರಟಿಮೋಗಿ” ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ಮಾಯಾ ಮನುಷ್ಯರು ಹೋಗುವಂತೆ ಅವಂತಿಸುಂದರಿ ರಾಜವಾದನರು ಅಂತಃಪುರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನು ವಿದ್ಯೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮಾಲವರಾಜಸಂದ ಒಮ್ಮನಾನ ವಡೆದು ಹೊರಟಿಮೋದನು.

ಹೀಗೆ ಸಫಲಮನ್ನೋರಧನಾದ ರಾಜವಾಹನನು ನೂತನ ವಧುವಿ
ನೊಂದಿಗೆ ವಿಕರಿಸುತ್ತಾ ಕಾಲಕೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಜಪುತ್ರಿಗೆ ವಿಶ್ವಸನನ್ನು
ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಆಚ್ಯಾಯಕರಗಳಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳ ಕಡೆಗಳನ್ನು
ಹೇಳುತ್ತ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು.

೩

ವಾನಸೂರನು ಮುದುಕನಾಗಿದ್ದ ದರಿಂದ ಅವನ ಮುಗ ದರ್ಷಣಾರ್ಥೀ
ಈಗ ವಾಲವಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅವನೂ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಚಂಡವಮ್ರಾ
ನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಲು ಕೈಲಾಸ
ವರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಚಂಡವಮ್ರಾನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಿ
ಇರೆಲ್ಲ. ದರ್ಷಣಾರ್ಥನು ತನ್ನನ್ನು ಶ್ರೀತಿಸುತ್ತಿನ್ನುದರಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರ
ಯಾದ ಅವಶಿಷ್ಟಸುಂದರಿಯು ತನ್ನವೇ ಎಂದವನು ಬಗೆಯುತ್ತಿದ್ದನು.
ಅಲ್ಲದೆ ಅಂಗದೇಶಾಧಿಪತಿಯಾದ ಸಿಂಹವಮ್ರಾನ ಏಕವಾತ್ರ ಪುತ್ರಿಯಾದ
ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ತನಗೆ ಮುದುನೇ ವಾಡಿಕೊಡುವಾತೆ ಅವನನ್ನು ಚಂಡ
ವಮ್ರಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದನು. ಕ್ಷೂರಿಯಾದವನು ತನಗೆ ಅಳಿಯನಾಗುವುದು
ಸಿಂಹವಮ್ರಾನಿಗೆ ಇಣ್ಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಇನನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು
ಸಿರಾಕರಿಸಿದನು. ಇದನ್ನೇ ನೇಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಂಗದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿ
ಯಾದ ಚಂವಾ ವಟ್ಟಣವನ್ನು ಮುತ್ತೆಲು ಚಂಡವಮ್ರಾನು ಹವಣಿಸು
ತ್ತಿದ್ದನು.

ಈ ಹೇಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಂತಃಪುರದ ಆ ಗುಂಭು ಚಂಡವಮ್ರಾನೆ
ಒಳಿಗೆ ಓಡಿಬಂದರು. ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಗಾಬರಿ ಮತ್ತು ಆಚ್ಯಾಯಕಗಳೇರಡೂ
ಮನಸ್ಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಮಾತ್ರ ತೈದಲು
ತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ ಪ್ರಷ್ಪವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ
ಅವರು ಕೈಚೋಡಿಸಿ “ಪ್ರಭೋ, ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಾಯಾವಿ
ಬಾಹ್ಯಣನು ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ರಾಜಪುತ್ರನ
ಕಡೆಯು ಕಣ್ಣಾಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವನ ಕಾಲುಗಳೇರಡರಲ್ಲೂ ಬೆಳ್ಳಿಯ

ಸಂಕೋಳಿಗಳು ಬಿದ್ದಿವೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಿಳಾದ ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಈ ಆಕಸ್ಮೀಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ರಿಯಾದೆ ಕೊಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ಪುರುಷನು ಅಂತಃಪುರವನ್ನು ಹೋಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನೇಂಬುದೇ ಉಂಟಾಗದ ವಿಷಯ ವಾಗಿದೆ. ಕಂಡ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಯವರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನ ವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀವೆ” ಎಂದು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ನುಡಿವರು.

ಚಂಡನರ್ವಾರ್ನ ಆಶಾಲತೆಗೆ ಸಿಫಿಲು ಬಡಿದುತ್ತಾಯಿತು. ಅವನು ಈ ವಳಗೊಂಡ ಮನಸ್ಸಿಸಿಂದ ಕ್ವಾಂಕಾಲ ಸಹ ಸಿಲ್ಲಿದೆ ಅಂತಃಪುರದ ಕಡೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದನು. ಕೋರವದಿಂದ ಅವನ ರಕ್ತವು ಕುದಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಂಪಡರಿದ ಕಣ್ಣಗಳಿಂದ ಕೆಂಡವನ್ನು ಕಾಮತ್ತು ಅವನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಷಧಾರಿಯನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಸೋಡಿದನು. ಅವನ ಮುಖವು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಪುಷ್ಟ್ವೋಽಧ್ವರವನ ಒಡನಾಡಿಯೂ ನಕಲ ಕಲಾಕುಶಲನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನೂ ಆಗಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಷಧಾರಿಯೇ ಅವನೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದನು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಚಪಲನಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧಮನನ್ನು ದೇವತೆಯೆಂದು ತಿಳಿದ ಪಟ್ಟಣೀಗರ ಹೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಟ್ಟಿನು. “ಆಃ! ನನ್ನಂತಹ ಪುರುಷ ಶ್ರೀಸ್ವಾನಿದ್ವಾ ನನ್ನಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ವಾರಭಾವದಿಂದ ಹಾವೆಯಾದ ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯು ನೋಸಗಾರನೂ, ಒಳಗೇ ಹಾವವನ್ನು ಹಾಡುವ ಸ್ವಭಾವದವನೂ, ಚಪಲನೂ ಆದ ಇವನಲ್ಲಿ – ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧಮನಲ್ಲಿ – ಅನುರಕ್ತಿಳಾದಳೇ! ಇಲ್ಲಿ. ಈ ದುಸ್ಯೇಯ ತನ್ನ ಅಪಾತ್ರನುರಾಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಿಫಲವನ್ನು ಈಗಲೇ ಕಾಣಿವುದು. ಶೂಲಾಲಂಕೃತನಾದ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಸೋಡಿ ರಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬಿವನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ.” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಪ್ರಲಂಬಿಸುತ್ತು ಹುಬ್ಬಿ ಗಂಟಿಟ್ಟಿನು. ಭಯಾಂಕರವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅವನು ಯಾವಂದಾಡ ದಂತಿಮನ ತನ್ನ ತೋಳಿಸಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಕೆಂದನು. ಪ್ರತಿಇಕರಿಸಲಾಗದ ದೈವಿಕವಾದ ಆ ಆಪತ್ತಿಗಾಗಿ ನೊಂದ ರಾಜಪುತ್ರನು ಸಹಜವಾದ ಧ್ಯೈಯರವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಸಹನೆಯೇ ತಕ್ಕು ಪ್ರತಿಇಕಾರ ವೇದು ತಿಳಿದನು. “ಅಂಚಿ ನಡೆಯವಳೇ, ಅಂಚಿಕತೆಯನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊ. ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಹಾತ್ತ ಸಹಿಸು.” ಎಂದು ಮನದನ್ನೆಯನ್ನು ಸವಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ ಶತ್ರುವಕನಾದನು. ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಏರಿಕಬೇಕಂದಿದ್ದ

ಚಂಡವರು ನ ಮನೋರಧವನ್ನು ಪಾನಸಾರ ದಂಪತೀಗಳು ಸದೆಯ ಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಳೆಯನ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮುಗ್ಧರಾದರು. ಆದರೆ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ಅಳೆಯನನ್ನು ಸೇರಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲಾರದಿ ಹೋದರು. ಚಂಡವರು ನ ಸಡಿ ಸಮಾಜಾರವನ್ನು ತಪಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದರ್ಶನಾರ್ಥಿಗೆ ತಿಳಿನಿ ಅವನಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಚಂಡತಿಯನ್ನು ಗಲೀದ ರಾಜಪುತ್ರನು ವಂಜರಾಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಂಹದ ಮರಿಯಂತೆ ಸೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ತಲೆಗೂಡಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿ ನಿಟ್ಟಿದ್ದ ಜೂಡಾಮಣಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿತನಾದ ಅವನಿಗೆ ಹನಿವೇ ಇರಾದಿಕೆಗಳ ಬಾಧಿಯಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು?

ಈಗ ಚಂಡವರು ಮನಸ್ಸು ಅಂಭಾಲಿಕೆಯತ್ತ ತಿರುಗಿತು. ಅವನಿಂತೆ ಸುಂದರಿಯು ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋದಂತೆ ಅಂಭಾಲಿಕೆಯೂ ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆಬ್ಬರ ಪಾಲಾಗುವಳೋ ಎಂದವನು ಭೀತನಾದನು. ಅಂಗರಾಜನಾದ ಸಿಂಹವರು ಇವನ ಜೀವರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಗ್ಗುಲಭಾದ್ರಿಯಿಂದ ಕಾಳಿಗಳ ಜೂರತು ಜೀರ್ಣ ಮಾರ್ಗವೇ ಅವನಿಗೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವೇಷಾಧಿಪತಿಯ ಸಲಹಂಯಂತೆ ಅವನು ಡೊಡ್ಡ ಸೈಸ್ಯಮೋಂದಿಗೆ ಅಂಗದೇಶದ ಕಡೆಗೆ ಹೂರಟು ಚಂಪಾನಗರವನ್ನು ಮುತ್ತಿದನು. ಸರೀಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಉಜ್ಜಳಿಯಂತೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಾನೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದ ಕಾಪಿನಲ್ಲಿ ಚಂಪಾನಗರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲೂ ಅವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನಸುರನ ಒಲಾತ್ತುರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಯಾರಾದರೂ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಡ ಬಹುದೆಂದವನು ಶಂಕಿಸಿದನು. ದರ್ಶನಾರ್ಥಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರುವವರಿಗೂ ತಾಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸರೀಯಾಳಾದ ರಾಜಪುತ್ರನೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅವನು ತನ್ನ ಆಳುಗಳಿಗೆ ರಟ್ಟಿಪ್ಪಣಿಸಿದನು.

ಸಿಂಹವರು ಹೆದರದೆ ಶತ್ರುವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದನು. ತಾನೋಬ್ಬನೇ ಬಲ್ಪುನಾದ ರತ್ನವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಗೆದು ಸ್ವೇಷಿತರಾದ ರಾಜರ ಒಳಗೆ ದೂತರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರ

ಸಹಾಯವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದನು. ಮಾಲವರಾಜ್ಯದ ಅಭ್ಯರ್ಥಯವನ್ನು ಸಹಿಸೆದ ಎಲ್ಲ ರಾಜಪುತ್ರರೂ ಇದೇ ಸಮಯವೆಂದರಿತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟು ಚಂಪಾನಗರದ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾಧೀರನಾದ ಸಿಂಹವನ್ನು ಅವರ ಸಹಾಯ ಸಂಪತ್ತು ಒಬಗುವವರೆಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ ಕೂಡಲೇ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರ ಹೊರಟಿನು. ಗರ್ವವೇ ದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬುದಂತಿದ್ದ ಅವನ ರೂಪು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತಾಹ, ಉತ್ತಾಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬಲ, ಬಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಧೈರ್ಯ ಇವು ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಭಯವನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಡಿದ್ದಾರು. ಆವರೇನು? ಮಾಲವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡುವುದೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿಂದಾಗಲೇ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಸೈನ್ಯದಿಂದಾಗಲೇ ಆಗದ ಕೆಲವೇ. ಸ್ವಷ್ಟಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಂಹವರು ಸಕಲ ಸೈನ್ಯವೂ ಯುದ್ಧಮಾರಿಗೆ ಬಲಿಯಾಯಿತು. ವರ್ಮಮಾತ್ರಾವಶಿಷ್ಟ ನಾದ ಸಿಂಹವರು ಮರ್ಮಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಟ್ಟುತ್ತಾಗಿ ಶಿಧಿಲವಾಗ ಮದಗಜ ದಂತಿ ಚಂಡವರು ಕೈಸರೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದರು. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ತಂಡೆಯಾದ ಸಿಂಹವರು ನನ್ನ ಆ ದುಷ್ಪನು ಕೂಲ್ಲಿತ್ತಳಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಿಟ್ಟಿಬಿಡದೆ ರಾಜವಾಹನನಂತೆ ಅವನನ್ನೂ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿನು. ವಿಧಿಯನ್ನು ವಿಾರು ವನರಾರು?

ಚಂಡವರು ಸಂಭರುವಂತೂ ಹೇಳಿತ್ತೇರು. ಎಂದಿಗೆ ಅಂಬಾ ಲಿಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವಳಿಂದನೆ ವಿಹರಿಸುವೆನೆಂದವನು ಹಾತ್ತಿಲೆಯತ್ತಿದ್ದನು. ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಆಗಲೇ ಬರಮಾಡಿದನು. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಶ್ನಾವಾದ ಲಗ್ನವಿದ್ದುದರಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಆ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆಯಾಗುವಂತೆ ಸಿಶ್ಕಿಯಿಸಿದನು. ಆಗಲೇ ಮಂಗಳ ಸ್ವಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೈಗೆ ಕಂಕಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮದುವೆಗೆ ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದರ್ಶಕಾರಸಿಂದ ಉತ್ತರವೂ ಬಾಧಿತು. “ಕನ್ನಾಂತಃ ಪುರವನ್ನೇ ದೂಷಿಸಿದವನಲ್ಲಿ ದಯೆಗೂ ಅವಕಾಶವುಂಬೇ? ಮಾನುವಮಾನಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಿದ ಮುದಿರಾಜನು ಮಗಳ ಮೇಲಿನ ಹೋಹದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ ನಿನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೇ? ಕಾಮುಕನಾದ ಅವನ ಚಿತ್ರವಧಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಜಾಗ್ರತ್ತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬಿವನ್ನೂ ಗಿಂತ” ಎಂಬ ದರ್ಶ

ಸಾರನ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವನು ತಡಮಾಡದೆ ರಾಜ ಪ್ರತ್ಯನನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲೇಖಿದನು. ಮಾವಟಿಗನನ್ನು ಕರೆದು “ಸಕಲ ಸಾಮರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಂಡಪ್ರೋತವೆಂಬ ಮದಗಜವನ್ನು ಅವನನೆಯ ಭಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸು” ಎಂದಾಚ್ಚಾ ಸಿಹಿದನು. “ಬೀಳಗ್ಗೆ ಭೂಹೃಣ ವೇಷಧಾರಿಯನ್ನು ಅವನನೆಯ ಭಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆನೆಯ ಆಟದ ಸಾಮರ್ಥಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ನಾನೇ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂಗ ರೂಜನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ರಾಜರನ್ನು ಕೈಸೆರಿ ಹಿಡಿಯಲು ಆ ಆನೆಯನ್ನೇ ಏರಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ದೇಳತ್ತ ಪರಿಜನರನ್ನು ಸೋಡಿದನು. ಬೀಳಗಿನ ಕೆಂಪು ಇನ್ನ್ನು ಆಕಾಶವನ್ನು ಡರಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟ ರಲ್ಲಿಯೇ ಚಂಡವನು ಆಣತಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಅರಮನನೆಯ ಒಳಗೆ ಮದುವೆಯ ಸಂಭರಮು; ಹೊರಗೆ ರಾಜಪ್ರತ್ಯನ ವಧಿಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ. ಒಳಗೆ ಸಂತೋಷದ ಸವಿ; ಹೊರಗೆ ದುಃಖದ ಕಹಿ. ಆದರೇನು, ವಿಧಿಯ ನಾನ್ಯಾರು ಬಲ್ಲಮ? ಮೋದವು ಶೇದಾಂತವಾಗುಸುದು, ಶೇದವು ಮೋದಾಂತ ವಾಗುವುದಲ್ಲವೇ!

ಬೀಳಿಯ ಸಂಕೋಳಿಗಳಿಂದ ಸಂಕಲಿತ ಚರಣನಾದ ರಾಜವಾಹನನು ಉಂಟಿಯ ಸೋಬಗನ್ನು ಸಿರಿಕ್ಕಿಸುತ್ತು ಚಂಡಪಾರಾಜಧಾನಿಯ ಅವನನೆಯ ಭಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದನು. ಮರುಕ್ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಸಾಯಂವನಿದ್ದರೂ ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಬ್ಬಿಗದ ಸೂಚನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಭಾವಧಿರೂ ಸಾವಿಗೆ ಹೆಡುವರೆ? ! ಆದರೂ ಮಂತ್ರಹತವಾದ ಹಾವಿನಂತೆ ಅವನು ಶಕ್ತಿಗುಂಡಿ ದ್ದನು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತಿಯೇ ಅವನ ಕಣ್ಣಗಳು ಅರಳಿದುವು. ತನ್ನ ಎದುರಿ ನಲ್ಲಿ ಸಿಂತಿದ್ದ ತೇಜಃಪುಂಜರಂಜಿತಳಾದ ಪ್ರೀಣ್ಯಕ್ರಿಯನ್ನು ದಿಂಬಿಸಿ ಸೋಡಿದನು. ಅವಳು ಯಾರೆಂದು ಅವನು ಉಂಟಿಸದಾದನು. ತನ್ನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡನು. ಬೀಳಿಯ ಸಂಕೋಳಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದಿ ನಂತೆ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಆಕ್ಷಯದಿಂದ ಬೆರಗುವಡೆದು ಸುತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಎದುರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರೀಣ್ಯಕ್ರಿಯು ಅವನಿಗೆ ಬಲವಂದು ಕೈಜೋಡಿಸಿ,

“ ದೇವ, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು ” ಎಂದು.

“ ಸೀನು ಯಾರು ?”

“ ನಾನು ಸುರತರು ಮಂಜರಿಯೆಂಬ ಚಂಪ್ರಕಿರಣ ಕುಲದ ಅಪ್ಪದೆ.

“ ಇಲ್ಲಿಗೇತಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ?”

“ ವಿರಶೇಖರನೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಘರನು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸಂಕೋಶ್ಯಾಗಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಗಿದುಹೊಂಡನು.”

“ ಸೀನು ಸಂಕೋಶ್ಯಾಗಿ ಬೀಳು ಕಾರಣವೇನು ?”

“ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮಹಷ್ಟಿಗಳ ಶಾಪ.”

“ ಮುನಿಗಳು ಸಿಷ್ಟುರಣವಾಗಿ ಮುನಿವರೇ ?”

“ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹೊಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕಲಹಂಸವೋಂದು ಕಮಲವೆಂದು ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂತು. ಅದನ್ನು ಓಡಿಸುವ ರಭಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮುತ್ತಿನಹಾರವು ಕಡಿದು ಸ್ವಾನದಿಂದೇಇತ್ತಿದ್ದ ಮುಸಿವರನ ತಲೆಯು ಮೇರೆ ಬಿತ್ತು.”

“ ಸುಲಭ ಕೋಪರಲ್ಲವೇ ಖಾಷಿಗಳು !”

“ ಲೋಹವಾಗೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಶಪಿಸಿದ ಮುಸಿವರನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಸಿನ್ನ ಕಾಲುಗಳ ಸಾಕಲೆಯಾಗಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಇಂನಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು.

“ ವಿರಶೇಖರನು ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸಂಕೋಶೆಗಳಿಂದ ಬಿಗಿದು ದೇರತಕ್ಕೆ ?”

“ ಕೈಲಾಸ ಪರಮತದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸರಪಣಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ವಿರಶೇಖರನೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಘರನು ಹೊಂದಿದನು. ಅವನು ವಿದ್ಯಾಘರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ನರವಾಜನ ದತ್ತನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಬಯಸಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದರ್ಶನಾರಣನನ್ನು ಸೇರಿದನು.”

“ ಶಾರರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ !”

“ ದರ್ಶನಾರಣ ತನ್ನ ತಂಗಿಯಾದ ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯನ್ನು ಅವಸಿಗೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ವಾಗಾಢನಮಾಡಿದನು. ಅಂದು ಮೊದಲು ಗೊಂಡು ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾಘರನು ಒಮ್ಮೆ

ಕನ್ನಾಂತಃಪುರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಣೀ ವಿಧೀಯಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸಿನ್ನೊಡನೆ ಮುಖವಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಕಂಡನು. ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಬೇರೆ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಾಣದೆ ನಿನ್ನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನಿನ್ನಿಂದ ಬಂಧಿಸಿ ಹೊರಟುಹೊಽದನು.”

“ ತೋಡಹೊಪದಲ್ಲಿದ್ದ ನಿನಗೆ ಇಡೀಲ್ವರ್ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು ? ”

“ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಮಹಿಳೆಯು ನನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಕ್ತಿಯು ಕುಗ್ಗದಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದನು.”

“ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಸಮಾಜಾರವನ್ನು ನನ್ನ ಪ್ರೇಯಿಸಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸು.”

“ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ” ಎಂದನ್ನರೆಯು ಅವೃತ್ಯಾಳಾದಳು.

ಅಜ್ಞರಸಿಯು ಕಾಣದಂತಾದುದೇ ತಡ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಿದ ಕೊಲ್ಲಾ ಹಲಘ್ನಿಯು ಅರಮನೆಯು ಶುಂತವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕ್ಷೋಭಿಗೀಡು ಮಾಡಿತು. ಸೈನಿಕರು ದಿಕ್ಕಾವಾಲಾಗಿ ಓಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂಗಳ ಸದನ ವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಸಾದವು ಅಮಂಗಳ ಸದನವಾಗಿ ಕವಾಗಾರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳನು ಅರಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ವಾಣಿಗ್ರಹಣಕ್ಕೆಂದು ಚಾಚಿದ್ದ ಚಂಡವಮರ್ಮನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆದು ಬಾಕುವಿನಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂಡು ಹಾಕಿದನೆಂದು ಕೊಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇ ಜನರು ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಜಪುತ್ರನು ಅದೇ ಆನೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ಅರಮನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ತಾನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ ಮಹಾವೀರ ನಾರೆಂದು ಹುಡುಕಿದನು. “ ಸಾಮಾನ್ಯ , ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮಹಾವೀರನು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಈ ಆನೆಯನ್ನೇರಲಿ. ನನ್ನೊಡನಿರವ ಅವನನ್ನು ದೇವ ದಾನವರಾಯಾ ನಿಗ್ರಹಿಸಲಾರರು ” ಎಂದು ಫೋಷಿಸಿದನು. ಇವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆ ಕಳ್ಳನು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಬಂದು ಸನ್ನೆಯಿಂದ ಬಗ್ಗಿದ್ದ ಆನೆಯನ್ನೇ ರಿದನು. ಆ ವೀರನ ಕೈಗಳಿರಡೂ ರಾಜಪುತ್ರನ ದೇಹವನ್ನಾಗ್ನಿ ರಾಜಪುತ್ರನ ಕೈಗಳಿರಡೂ ಆ ವೀರನ ದೇಹವನ್ನು ಗಾಢವಾಗಿ ಹಿಡಿದುವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಓಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ವೀರವನ್ನು ಸೈನಿಕರಿಸುತ್ತೂ ಸಿಂಹವರ್ಮನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆಂದು

ಬರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜರ ಸೈನ್ಯಗಳು ಮುಸ್ನ್ ಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಜಂಡವಮುನ್ ಅಳಿದಂತೆ ಅವನ ಸೈನ್ಯವೂ ನಾಮಾವಶೇವವಾಯಿತು. ಆಗ ರಾಜವಾಹನನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು. ಆ ವಿರನು ಆಪ್ತಮಿತ್ರನಾದ ಅಪಹಾರವಮ್ ನೇ ಆಗಿದ್ದನು. ಬಡು ದಿವಸದಿಂದ ಆಗಲೆದ್ದ ಮಿತ್ರನನ್ನು ಕಂಡ ಅವನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ವಾರವೇ ಇರಲ್ಲ. ಅಪಹಾರವಮ್ ನೂ ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅಂದಿನ ಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಸುಪ್ರಭಾತವೆಂದು ಬಗೆದನು.

ಅವನು ರಾಜಪುತ್ರಸಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ “ ಧನಮಿತ್ರನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಅಂಗರಾಜನನ್ನು ಸೇರಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಸಹಾಯಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಅರಸ ರೊಂದಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಮಾಡಲೇ ” ಎಂದನು. ರಾಜಪುತ್ರನು “ ನಿಸ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ಆಗಲೆ ” ಎಂದನು.

४

ಇತ್ತೀಚಂದನೂ ವಸುಮತಿಯೂ ಬಂದೊಂದು ದಿನವನ್ನೂ ಎಣಿಸುತ್ತ ಕದಿನಾರುವರುಹಗಳು ಎಂದಿಗೆ ಕಳೆದಾವು ಎಂದು ಯೋಜಿಸು ತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಜಯ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೂರಳಿದ್ದ ರಾಜವಾಹನನ ಸೈನಿಕರು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ರಾಜವಾಹನನು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಿದ್ದಂತಾಗಿ ಅವನ ಜೊತೆಯ ಕುಮಾರಪು “ ರಾಜವಾಹನನೊಂದಿಗೇ ನಾನ್ ರಾಜಹಂಸ ನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಮ್ಮ ವ್ರಾಣಗಳನ್ನೇ ಒಿಡುವೆನು.” ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮಾಡಿದ್ದನ್ನೂ ರಾಜಹಂಸನಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ರಾಜನಿಗೆ ದಿನ್ನು ತೋರಿದೆತ್ತಾಯಿತು. ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರನನ್ನು ಕಾಣದ ವಸುಮತಿಯ ದುಃಖವು ವಸುಮತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸಲಾರದುದಾಯಿತು. ವಿಜಯ ಯಾತ್ರೆಯು ಹೋಗಿ ಜವನಗರ ಯಾತ್ರೆಯಾಯಿತೋ ಏಸೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ಅವರ ಹೊರವನ್ನು ಇನ್ನುಡಿಯಾಗಿ ವಾಡಿತು. ಕುಮಾರರ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಂದು ಕೂತುರವಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಅವರನ್ನು ಸುಮೃಸಿಸದೆ ವಾಮದೇವ ಮಂಗಳ ಬಳಿಗೆ ಕರೆತೆಂದಿತು. ಶ್ರೀಕಾಲ

ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಮಹಿಂದ್ರಗಳೇ ಅಲ್ಲವೇ ಶೋಕ ಸಂತಪ್ತದನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಾದ್ಯಾಗಳು!

ಅಷ್ಟು ಕಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಮದೇವ ಖಣಿಗಳು ಪ್ರಣಿಧಾನ ಮನಸ್ಸುರಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜದಂಪತ್ತಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಲನಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಹಿಸ್ತು ದೂರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ್ತಿ. ಇವರು ಬಂದುದಾಗಲಿ ಬಂದಕಾರಣ ವಾಗಲಿ ಮಹಿಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗದೆ ಇರಲ್ಲ. ತಪಸ್ಸಿಗೆ ದೊರೆಕದ ಹಿಂದಿಯಾವುದು? ಸಮಾಧಿಯಿಂದೆದ್ದ ಖಣಿವರದು ತಾವಾಗಿಯೇ “ರಾಜನೇ! ಸತಿಯೋಡನೆ ನಿರ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾನು ಒಳ್ಳೆ. ನಿನ್ನ ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರನೂ ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಕುಮಾರರೂ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅಸಾಧಾರಣ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ದಿಗ್ಂಜಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣೀಸಿ ಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಾಜುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ವಿಜಯಶೀಲನಾದ ರಾಜವಾಹನಸ್ನೊಂದಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಈಗ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸಾಕಣಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಡ” ಎಂದು ಸುಧಿದರು. ರಾಜದಂಪತ್ತಿಗಳ ಆಶಾದಿವಿಗೆಗೆ ಎಕ್ಕುಯನ್ನು ತುಂಬಿದಂತಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರು ವರ್ಷದಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ದಿನವೂ ಯುಗದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಹದಿನಾರು ವರುಂಗಳು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಕೆಳೆದುವು. ಕುಮಾರರ ವೃತ್ತಾಂತವೇನೊಂದೂ ತಿಳಿಯ ಬರಲ್ಲ. ರಾಜಹಂಸನು ವ್ಯಾಪಳಿ ಚಿತ್ತನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮುಸಿವರರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ “ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಸೂಚಿಸಿದ್ದ ಅವಧಿಯು ತೀರುತ್ತ ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುಮಾರರ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವಾಗ ಬರುವರೆಂಬಿದನ್ನು ದಯುವಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಬಿನ್ನೆಪ್ಪಿಡನು.

ಖಣಿವರರು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಕೆಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಧ್ವನವಾಡಿ ಕುಮಾರರ ವಿವಯವನ್ನು ರಿತು ದೇಳತೊಡಗಿದರು – “ರಾಜವಾಹನನೇ ಹೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಕುಮಾರರೂ ದುಜ್ಞಯುರಾದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಭಾಮಂಡಲ ವನ್ನೇ ತಮ್ಮದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈಗ ಚಂಪಾನಗರದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಡೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ನಿನಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಬರಮಾಡಲು ದೂತರ ಮೂಲಕ

ಹೇಳಿಕ್ಷಾರಿಸು ”. ಇವನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಜನ ಸಂತಸಕ್ಕೆ ಮೇರಿಯುಂಟೇ ? ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಸುಖದುಃಖಲ್ಲಿ ಸಮಭಾಗಿಸಿಯಾದ ರಾಜೀಯ ಬಳಗೆ ಬಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಚಾರರನ್ನು ಚಂಪಾಪಟ್ಟಣ ಕ್ಷುಪ್ತಿದನು.

ಇತ್ತೆ ಚಂಪಾಸಗರದಲ್ಲಿ ಚಂಡಪ್ರೋತವನ್ನೇರಿ ಹೊರಟಿ ರಾಜವಾಹನನು ಹಿಂದೆ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಅವಕಾರ ವರ್ಮನ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಅರಮನೆಯ ಮುಂಭಾಗದ ದಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಟಿ ನಗರದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾನದಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ರಮ್ಯವಾದ ಆ ಸುರನದಿ ತೀರ ಪ್ರದೇಶವು ರಾಜಪುತ್ರನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೈಯಿತು. ಬೆಳ್ಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ಮಿಳಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ಆ ತೀರವು ಗಂಗೆಯ ನೀರಹಸಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿದ್ದ ಮಂದ ಚಾರುತದಿಂದ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮೊತ್ತು ಕುಳಿತು ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದೂ ವ್ಯಾಪತಿಗಾಗಿ. ಆಗತಾನೆ ಉದಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲಸೂರ್ಯನ ಸಮರೀಯೋಷ್ಟಕಿರಣಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೀರದ ಗಿಡಗಳ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಇಳಿಕಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ತೀರ ಪ್ರದೇಶದ ಗಿಡಗಳಿಗಲ್ಲ ರಾಜನೋ ಎಂಬಂತೆ ಮುಗಿಲುಮುಗ್ಬಿವಂತೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಒಂದು ಆಲದವುರವು ಅಲ್ಲಿ ಸಿಂತಿದ್ದತ್ತ. ಆದರೆ ಕೊಂಬಿಗಳು ಎಣ್ಣಿಸಿಗಳಿಗೂ ಹಬ್ಬಿ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಅಂತರವನ್ನು ಅಕ್ಷೀಯುವಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊಂಬಿಗಳಿಗೆ ಉರೆಗೊಳಿಲಾಗಿದ್ದ ಬಿಳಿಗಳು ಆ ಆಸ್ತಿನ ಮಂಟಪದ ಕಂಬಗಳಂತೆ ಕಂಗೋಸುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾಜವಾಹನನು ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮುಗ್ಧನಾಗಿ ನೋಡಿದನು. “ ಬುದ್ಧದೇವನೂ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯೂ ಈ ಮರದ ಬುಡವನ್ನು ಅವೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಬಂಡಾರವನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿದರು ” ಎನ್ನತ್ತೆ ಗೆಳೆಯನಕಡಿನೋಡಿ ರಾಜಪುತ್ರನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪಮೊತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದನು. ಅದರಂತೆ ಅವಕಾರವರ್ಮನು ವೋದಲು ತಾನು ಆಸ್ಯಿಯಿಂದ ಇಳಿದು ಹಸ್ತಲಾಘವಕೊಟ್ಟಿ ಕುಮಾರನನ್ನು ಇಳಿಸಿದನು. ಆ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕೈಯಿಂದ ಮಳಿನ್ನು ಸಮನಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಪುತ್ರನು ಕುಳಿತನು. ಒಡನೆ ಬಂದಿದ್ದನರು ಅವನ ಸುತ್ತ ಕುಳಿತರು.

ಅಪಕಾರವರುನು ಹೇಳಿದ್ದಂತೆ ಧನಮಿತ್ರನು ಸಿಂಹವರುನನ್ನು ಸೇರಿಯಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಆ ರಮಣೀಯವಾದ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಅರಗುವರನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆತಂದನು. ಮಿಶ್ರನಾದ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ಹೊರಟಿ ಉಪಕಾರವರು, ಅರ್ಥವಾಲ, ಪ್ರಮತ್ತಿ, ಮಿಶ್ರಗುಪ್ತ, ಮಂತ್ರಗುಪ್ತ ಮತ್ತು ವಿಶ್ರುತರೆಂಬ ಗೆಳೆಯರು ತಂತಮ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರು. ಅವರೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯಗಳೊಡನೆ ಸಿಂಹವರುನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆಂದು ಚಂಪಾನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ದೈವಿಕವಾಗಿ ರಾಜವಾಹನನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವನ ದರ್ಶನಾ ಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ನದಿತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. “ ಏನಿದು! ಎಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಬಂದಿರುವರು. ಇದೆಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಯಾ! ” ಹೀದು ಹೊಂಕುಲಿ ದೊಗ್ಗ ರಾಜವಾಹನನು ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೇಲ್ಲ ಉಚಿತವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸತ್ಯರಿಸಿ ಆಲಿಂಗಿಸಿದನು. ಪರೇಪುರ ಕುಶಲಪ್ರದೀಪಗಳು ನಡೆದುವು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಬಿಸ್ತುವಿ ನಿಡರು. ಹೀಗೆ ಬಹುಕಾಲದ ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಒಂದುಗೂಡಿದ ಗೆಳೆಯ ಗುಂಪು ಸಂತೋಷದ ಕಡಲಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಿತು.

ಆ ಹೇಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ರಾಜಹಂಸನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ದೂತರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಚಿರಪರಿಚಿತರಾದ ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ರಾಜವಾಹನನು ತಂದೆಯ ಆನಾಮಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದನು. ಸೇವಕರು ವಿನಯದಿಂದ ರಾಜಹಂಸನ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ರಾಜವಾಹನನು ಎದ್ದು ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ತೀಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಲೆಯ ಹೇಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿದನು.

“ ಕ್ಯೇಮ. ಪುಷ್ಟಪುರದಿಂದ ರಾಜಹಂಸನು ಚಂಪಾನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ರಾಜವಾಹನ ಹೊದಲಾದ ಕುಮಾರರಿಗೆ ಆತೀರ್ವಾದ ಪೂರ್ವಕ ಅಪ್ಪಣಿ ಮಾಡುವುದೇನೇಂದರೆ—ಇಲ್ಲಿಂದ ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೊರಟುಹೊಡ ನೀವು ವನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಲಯದ ಬಳಿ ಗೈಸ್ಯ ವನ್ನು ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿರಿ. ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲಿಗೋಡ ಹೊರಟುಮೋದ ರಾಜವಾಹನನು ಬೇಳಗ್ಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಹುಟುಕೊಂಡು ಮಿಕ್ಕ ಕುಮಾರರು

ಹೊರಟುಹೋದವ್ಯಾರಿಂದ ಸ್ನೇಹಿಕರು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ವ್ಯಾಕುಲ ಚಿತ್ತರಾದ ನಾವು ನಾಮದೇವ ಮಹಣಿಗಳ ಆಶ್ವಾಸನದಂತೆ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಅತಿ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಕಳೆದೆವು. ಈಗ ನೀವೆಲ್ಲಿರೂ ಚಂಪಾನಗರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ನೇರಿರುವುದನ್ನೂ ಮಹಣಿಗಳಿಂದಲೇ ತೀವು ಸಿಮ್ಮನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಕ್ವಣಕಾಲಕಾಡ ತಡಮಾಡದೆ – ನೀರದಿಸಿದರೆ ನೀರನ್ನು ಕಾಡ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಮುಕೊಂಡು – ನೀವು ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ನಾನುನುತ್ತಿಯನ್ನೂ ನಾಮಾವಶೀಷವಾಗಿರುವ ರನ್ನು ಗಿ ಕೇಳುವಿರಿ.”

ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ರಾಜವಾಹನನು ಎಲ್ಲ ಗೆಳೆಯರ ಮುಖವನ್ನು ಸೋಡಿದನು. “ಮಹಾರಾಜರ ಅಪ್ಪಣಿಯಂತೆ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯೇನಿದೆ? ಉಜ್ಜಲಿನಿಯನ್ನು ನಾವು ಚಂಪಾವಟ್ಟಣದಲ್ಲೇ ಗೆದ್ದಿದ್ದೇವೆ. ಉಜ್ಜಲಿನಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಧಿನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿರೆ ನಮ್ಮ ದಿಗ್ನಿಜಯವು ಹೂತಿಸಿಯಾದಂತಿಯೇ ನರಿ.” ಎಂದೆಲ್ಲ ಗೆಳೆಯರೂ ಏಕ ಕಂರದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಅವರವರು ಬಂದಿದ್ದ ಸ್ನೇಹಿಗಳ ಬಹುಭಾಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದರು. ಉತ್ತಿತ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯದೊಡನೆ ಎಲ್ಲಿರೂ ಪುಷ್ಟಪುರಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಟರು. ಚಂಪೆಯರಸು ಸಿಂಹವಮಂಗಳ ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದನು.

ನೀರವಾಗಿ ಪುಷ್ಟಪುರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒಟ್ಟು ಉಜ್ಜಲಿನಿಯ ನೇರಿಲ್ಲ ಪುಷ್ಟಪುರಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದುಹೊರಟರು. ತಾವು ಹೊರಟಿರುವ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಜಾಗ್ರತ್ತೆ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಾತೆ ಬಂದಿದ್ದ ದೂತರನ್ನು ನೋಡಲೇ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಹಲವು ಪ್ರಯಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಲಿನಿಯನ್ನು ಬಂದು ನೀರಿದರು.

ದುಷ್ಟ ಮಂತ್ರಿಯು ಹತನಾದುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವಟ್ಟಿರೂ ಮಾನಧನ ನಾದ ಮಾನಸುರನು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿದ ಸೋಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುದಿಯತ್ತಿದ್ದನು. ಅಳಿಯನಾದ ರಾಜವಾಹನನು ಗೆಳೆಯರ ಸ್ನೇಹಿದೊಡನೆ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು

ಮುತ್ತಿರುಪುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನ್ನಲ್ಲಿ ಮರಗಿದನು. ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳು ಪ್ರಾಣ ಗಳನ್ನಾದರೂ ಬಲಿಗೊಟ್ಟು ಮಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರಲ್ಲವೇ? ಮುದುಕ ನಾದರೂ ಮಾನಸಾರನು ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದನು. ಈಶ್ವರನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಗಡೆಯನ್ನು ಅವನು ಎತ್ತಿ ಲಾರದೆ ಹೋವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಯುಧಗಳಿಂದಲೇ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದನು. ಶೂರನಾದ ಅವನು ಶೂರರಿಗೆ ತಕ್ಷುಂತೆ ರಣಂಗದಲ್ಲಿ ಮಡಿದು ವೀರಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಮಾಲವ ರಾಜಧಾನಿಯು ಮಗಧರಾಜಕುಮಾರನ ವಶವಾಯಿತು.

‘ ಮಾಲವ ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಸ್ವಾಧೀನವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕುಮಾರರು ಆ ದೊಡ್ಡ ರೂಜ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮನಗೊಟ್ಟಿರು. ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಟು ರೂ ರಾಜನಿತಿ ಕುಶಲರೂ ಆದ ಮುತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಉಚಿತ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸಿರುವಿನಿದರು. ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ಸೇರಿದ ರಾಜಪುತ್ರನು ಹಿಂದಿನ ಕಪ್ಪಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆಯೇ ಮರಿತನು. ಆಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಗೆಳೆಯ ಸಹಿತನಾಗಿ ಅವನು ಪುನ್ನಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ’

ಈ ಶುಭವಾತ್ಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಳಿಬೋದ ರಾಜನು ಅಲಂಕೃತವಾದ ಸಗರದ ಘೂರವಲಯದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರರನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡನು. ಆಗಮನವನ್ನೇ ಸಿರಿಕ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಹಂಸ ಮತ್ತು ವಸುಮತಿಯರ ಪಾದಗಳಿಗೆ ರಾಜವಾಹನ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ವರಸ್ವರ ಆಲೆಂಗನ ಕುಶಲಪ್ರತ್ಯೇಗಳು ನಡೆದುವು. ರಾಜನು ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕುಮಾರರನ್ನೂ ಪುರಪುನೇಶ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಮಹಾರಾಜನು ಮೊದಲೇ ಮೂತರನ್ನಿಟ್ಟಿ ಆಗಮನದಿಂದ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಮರ್ಚೋತ್ಸವವಾಗಿಸಬೇಕೆಂದು ವಾಮದೇವ ಮಹಷೀಗಳನ್ನು ವೃಧಿಸಿದ್ದನು. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮಹಷೀಗಳು ದಯವಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಮುಸಿವರರ ಚರಣಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಹಿಸಿದ್ದರು. ಮಹಷೀಗಳು ವಿನಿತರಾದ ಕುಮಾರರನ್ನು ಮನವಾರೆ ಆಶೀರ್ವಾದಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಅವರ ದಿಗ್ನಿಜಯದ ಅಷ್ಟು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು

ತಿಳಿದು ತಮ್ಮ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಆಗ ಎಲ್ಲ ಕುಮಾರರನ್ನೂ ಕುರಿತು “ನೀವು ನೀವು ಸಿಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಧರ್ಮದಿಂದ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಸುಖವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟಬಂದಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ರಾಜಹಂಸ ವಸುಮತಿಯರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಶಾರಣರಾಗಿರಿ.” ಎಂದು ಖುಷಿವರೆರು ಹಿತ ವಚನವನ್ನು ನುಡಿದರು.

ಈ ಕಲಾಖಣ ವರಂವರೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆಸಂದದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರೋದ ರಾಜನು ಮುಸಿಲ್ಲೀಷ್ಟ್ ನಿಗೆ ಸಮಸ್ಯಾರಮಾಡಿ “ಇದೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಪಃ ಪ್ರಭಾವದ ಫಲ. ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದ ಬಳಿದಿಂದ ಮಾನುಷದುಭಿರಾದ ಸುಖಲಾಭವು ನನಗಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಾಜವಾಹನಸೇ ಮಗಧ ಮಾಲವರಾಜ್ಯಗಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಲಿ. ಗೆಳೆಯ ಕುಮಾರರೂ ಅವನ ಸಹಾಯಕ ರಾಜರಾಗಿರಲಿ. ನಾನು ವಂಶಪರಂವರೆಗೆ ತಕ್ಷಾಂತೆ ಸತೀ ದ್ವಿತೀಯನಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ವಾಸಪ್ರಸಾರ್ತ್ರಮ ಧರ್ಮವನ್ನುನುಸರಿಸಿ ಕೈವಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.” ಎಂದು ವಾರ್ಧಿಕಿವನು.

ಆದಕ್ಕೆ ಆ ಹಿರಿಯತವಾಗಿಯೂ ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಸೂಸುತ್ತ ‘ತಥಾಸ್ತ’ ಎಂದನು.

ಪ್ರಷ್ಟೋದ್ಭವ

೦

ಪ್ರಷ್ಟಪುರಿ ಎಂಬುಮ ಮಗಧರಾಜುದ ರಾಜಧಾನಿ. ಅಂಗಡಿ ಬೀರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿರಾತ್ರಿಯಾಗಿ ಹುಕೆರುವ ರತ್ನರಾತ್ರಿಗಳಿಂದ ದೇರದ ಸಂವತ್ಸರನ್ನ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ನಗರವು ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೂ ಒರಿಗಲ್ಲಿನಂತಿದ್ದಿತು. ಮಗಧದೇರದ ದೊರೆಯಾದ ರಾಜಹಂಸನು ರಾಣಿಯಾದ ವಸುವುತ್ತಿಯೋಡನೆ ಹಲವು ಕಾಲದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವುಂಟಿಗಳ ಅನುರಾಗಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಮೂಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ದ್ವರ್ಗಾಯಿ ಪದ್ಮಾಂಧಿನೀಯನೆಂಬುವನಿಗೆ ರತ್ನೋಧ್ವನೆಂಬ ಮಗನು ದುಟ್ಟಿದೆನು. ವಂರವರಂವರೆಯಿಂದ ಆವರು ರತ್ನವ್ಯಾವಾರಿಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಂದೆಯು ಮಗನನ್ನು ಚಿಕ್ಕೆಂದಿಸಿಂದ ರತ್ನವ್ಯಾವಾರದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಣನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆನು. ಬರೆಬರುತ್ತ ರತ್ನೋಧ್ವನೆನು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಕುಶಲನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣಸೂಪಾದಿಸಿದೆನು. ಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕಾದ ಆವನು ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಹಣಸೂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆರೆಯಿಂದ ದ್ವೀಪದಿಂದ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತ್ತೊಡಗಿದೆನು. ಹೀಗೆ ದ್ವೀಪಗಳಿಗ ಹೋಗುತ್ತ ಒಂದು ಸಲ ಕಾಲಯವನ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

ಸಮುದ್ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳು ಗಟ್ಟಲೇ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸಮುದ್ರವು ಆಗಾಗ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಭಯಂಕರವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ದರಿಂದ ನಾವೆ ಯಿಂದ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟುವುದು ಅಸ್ವೀಕಾರ ಸುಲಭವಾಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ ಆ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದವರು ಮೃತ್ಯುವಿನ ದಾಡೆಯಿಂದ ಪಾರಾದಂತೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದ್ರಾಂದು ಕಷ್ಟತರವಾಗಿದ್ದರೂ ಹಣದಾಶೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಆ ಸಂಪತ್ತಿನ್ನು ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು

ಹಿಂತೆಗೆಯುತ್ತಿರೆಲ್ಲ, ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹೋದವರು ಅನುಕೂಲ ದೊರೆತರೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಲಸೆ ಸಿಲ್ಲಾತ್ಮಿದ್ದರು.

ರತ್ನೋಽಧ್ವನಿನೂ ವ್ಯಾವಾರಕ್ಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಾದವನು ಕಾಲಗುಪ್ತ ಸೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾವಾರಿಯ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಕಾಲ ಗುಪ್ತಸಿಗೆ. ಸುವೃತ್ತಳಿಂಬ ಸುಂದರಿಯಾದ ಮಗಳೊಬ್ಬಳಿದ್ದಳು. ಆ ಹೈಕ್ಕಾವರನು ಮಗಳಿಗೆ ಅನುರೂಪನಾದ ವರನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ರತ್ನೋಽಧ್ವನಿನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಸಿಗೆ ಮಹಾನಂದವಾಯಿತು. ವಿಧಿಯು ಅಭಿಮುಖನಾದರೆ ಜೀರ್ಣ ದ್ವೀಪದಿಂದಾಗಲೇ, ದ್ವೀಪವ ಮಧ್ಯದಿಂದಾಗಲೇ, ಸಮುದ್ರದ ಕೊನೆಯಿಂದಾಗಲೇ, ದಿಗಂತದಿಂದಾಗಲೇ ವರನನ್ನು ಬರ ಮಾಡುವನಲ್ಲವೇ!

ತರುಣನೂ ಸುಂದರನೂ ಆದ ರತ್ನೋಽಧ್ವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ರುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಕಾಲಗುಪ್ತನು ವಿವಾಹವನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಿದನು. ನವವಧುವಿನೊಂದಿಗೆ ಆ ತರುಣವ್ಯಾವಾರಿಯು ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಬಿಟ್ಟನು.

ರತ್ನೋಽಧ್ವನಿನು ಉರಸ್ಸು ಬಟ್ಟು ಬಡ್ಡ ವರ್ಣಗಳಾದವು. ಆವನ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಪ್ರಪ್ರರದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿತ್ತು. ಸಹೋದರ ಸ್ನೇಹವು ಅವನನ್ನು ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಸಿಲ್ಲಗೊಡಲ್ಲಿ. ಕಾಲಗುಪ್ತನು ಅಳಿಯನು ಎಲ್ಲ ಉರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವನೇನೇ ಎಂದು ಅವಸಿಗೆ ಯಾವ ಕೊರೆತೆಯೂ ಕಂಡು ಬರದಂತೆ ಜೀಕುಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಸುಂದರಿಯಾದ ಮನೋನುಕೊಲೆಯಾದ ಸತಿ; ಸರ್ವಸಂಪತ್ತಮೃದ್ಘವಾದ ಭುವನದಂತಿರುವ ಭವನ; ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ದೃಢವಾದ ಯಿಷ್ಟವಿಂದ ತುಂಬಿದ ದೇಹ - ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇದ್ದರೂ ಒಡಮಟ್ಟಿದವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಕುಶಾಹಲವು ಆವನ ಜಿತ್ತವನ್ನು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ದೂರಮಾಡಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೊಂದು ದಿನ ಆವನ ತುಂಬಬಸಿರಿಯಾದ ಸತಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಪ್ರಪ್ರರಕ್ಷೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಮಾವನು ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದೂ ಅಳಿಯನ ಮನಸ್ಸು ದ್ವೀಪವಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು

ಒಡಂಬಡಲ್ಲಿ. ಗಭ್ರಣಿಯು ಪ್ರಸನ್ನಿ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಾಗುವ ವರೆಗಾದರೂ ತಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ವಿಧಿಯು ಸೇಳಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಶ್ರೀರಂಭ ವಿವೇಕ ನಿಮಶ್ರೇಖಾಗಳಿಗೆ ಅನಕುರವೆಲ್ಲಿ?

ಹಡಗು ಸಮುದ್ರದ ನಡುವೆ ಕೇಲಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎತ್ತ ಸೋಡಿದರೂ ನಿಯ್ಯ. ಪ್ರವಂಚನೇ ಜಲಮಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಸೀರಿನ ಹೊರತು ಮತ್ತೀನೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬು ಬಸಿರಿಯು ಪತಿಯೋಡನೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅತ್ಯೇಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸಂತಸವಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಅಪರ ವರು ಸ್ವಿನ ದಾದಿಯೊಬ್ಬಳು ಅವಳ ಆಸರೆಯಾಗಿ ತವರು ಮನೆಯಿಂದ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಸಮುದ್ರವು ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ನಾವಿಕನೂ ಹಣಚಿತ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಎಂದೂ ಸಮುದ್ರಯಾನವು ಇಂದ್ರಿಯಾಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಮುಂಬರುವ ಆಪತ್ತಿನ್ನು ರೂಕಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ರತ್ನೈಷಿಷಿವನ ಸ್ವಾಂತೆದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಪುರಿಯ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಸಮುದ್ರದ ಅರೆಗಳಂತೆ ಬಂಡಾದ ಮೇಲೊಂದು ಮೂಡಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಗಭ್ರದ ಭರದಿಂದ ಆಳಸೆಯಾದ ತರುಣಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಸೋನಿನ ಸೆಲೆಯು ಕಂಡುಬಂದು ಮುವಿ ಬಾಂಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ದಾದಿಯು ಧೈರ್ಯ ರೇಖೆತ್ತ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಂತು.

ಹಡಗು ದಡಕ್ಕೆ ಸ್ಪಳ್ಳಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವ ಶೋಂದ ರೀಯೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಸ್ಪಳ್ಳಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಸುಖವಾಗಿ ದಡವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅರೆಗಳು ಬೆಳೆಯ ಶೋಡಿದುವು. ಗಳಿಯು ಬರಬರುತ್ತೇ ಚಂಡವಾಯಿತು. ಹಡಗು ಅರೆಯನ್ನೇ ಇಂದ್ರಿಯವಾಗ ಬೆಟ್ಟಿನನ್ನೇ ಇಂದ್ರಾಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಡಲು ಇವರ ಸುಖಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಕಂಡು ಅನೂಯೆಯಿಂದ ಕುದಿಯು ಶ್ರೀದೇಹೋ ಎಂಬಂತೆ ಭಯಾಕರವಾಗುತ್ತೇ ಬಂತು. ಬೆಟ್ಟಿಗಳನ್ನೇ ಅಲುಗಿಸುವಂಥ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂದಿಟ್ಟೆ; ಬೆಟ್ಟಿಗಳಂತೆ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿನ ರಭಸದಿಂದ ಮೇಲೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಅರೆಗಳೊಂದಿಟ್ಟೆ. ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಡಗು ನಾವಿಕನ ಕೈಗಾರಿತು. ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಭಯವು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲಾ

ಅಲೆಗಳ ಸಾಲು ಚೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಶಾಲವಾದ ಆಕುಶದಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುವ ನೆಹ್ಕತ್ತೆದಂತೆಯಿದ್ದ ಹಡಗು ಒಮ್ಮೆಯೇ ಕಾಣಿಸಬಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಯು ಕ್ರಾರವಾಗಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಅದು ಸುಮುಖವಾಗಿರುವುದು. ಗಭಿರೋಯಾದ ಸುವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದಾದಿಯು ದೈವಿಕವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹಲಗೆಯೋಂದನ್ನು ಹಿಡಿದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶೂತವಾದಾತಿದ್ದ ಕಡಲಿನ ಅಲೆಗಳ ಸಹಾಯ ದಿಂದ ಆ ಹಲಗೆಯು ಇವರಿಬುರನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ದಡಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಿಟ್ಟು. ಪತಿಯನ್ನು ಗಲಿದ ಸತಿಗೆ ದಾದಿಯು ಸಹಾಯವೂ ಹಲಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದುದೂ ಅವ ಕಾರವೆಂದೇ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ತಾನೂ ಸೀರಿನಪಾಲಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ವಿರಹವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದ್ದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವಳು ಬಗೆದಳು. ಸಂಕುಚಿತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವಕು ದಾದಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಅಮೋಂದು ಹೇಗ್ಗಾಡು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕ್ರಾರ ಮೃಗಗಳ ಶಬ್ದ. ಜತೆಗೆ ಬಿಸಿರಿನ ಸೇನ್ಯ ಬೇರೆ. ಮೊದಲೇ ಶೂತಳಾಗಿದ್ದ ಸುವೃತ್ತಿಯು ನಡೆಯ ಲಾರದವಳಾದಳು. ವೇದನೆಯು ಚೆಚ್ಚುಗಿ ಎಚ್ಚು ರತ್ನಪಿದಳು. ಆಗ ತಾನೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಸುಲಕ್ಷಣಾದ ಮಗುವು ಸಿಕ್ಕೇತನಳಾಗಿದ್ದ ತಾಯಿಯನ್ನು ಲಿವಿದ್ದರೂ ವುದಿ ದಾದಿಯನ್ನು ಸಂತೋಷವಾಗಿಸಿದನು. ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಉಂಟು ಸೇರುವುದೂಳ್ಳಿಯದೆಂದು ಬಗೆದ ದಾದಿಯು ಎಚ್ಚುರವಿಲ್ಲದ ತಾಯಿಯ ಬಳಿ ಮಗುವನ್ನು ಬಿಡಲಾರದೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಆ ಹೆಗ್ಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿಯೋಂದನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಬಂದಳು. ದೂರದಲ್ಲೋಬ್ಬ ಬೂಷಿಕುಮಾರನು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ದನ್ನು ಅವಳು ಕಂಡಳು. ಆಗ ಅವಕು ಸ್ವೀಕೃತ್ಯಾಯಿರು ಬಂತು. ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿ ವಾಗಿವನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣವೆಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮದಿಸಿದ ಆನೆಯೋಂದು ನುಗ್ಗಿ ಬಂದಿತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮರಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಬೇ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದ ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಹೆದರಿದ ದಾದಿಯು ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ಕೈಗ ಇಂದ ಮಗು ಜಾರಿತು. ತನ್ನ ಪ್ರಾಣದಾಸೆಯಿಂದ ಮಗುವಿನಾಸೆಯನ್ನು ತೊರೆಮು ಅವಳು ಓಡಿದಳು. ಬೂಷಿಕುಮಾರನು ದೂರದಿಂದ ಇವನನ್ನು ಕಂಡು ಮುಂದೆ ಏನಾಗುವುದೋ ಸೋಽಂದೋಣವೆಂದು ಸವಿಂಬದ ಬಳ್ಳಿಯ

ಫೋದರೆನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಇಂತಿ ಸೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಹಿಳೆಯ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡ್ಡಿದ್ದ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಸೀಕ್ಕೆವಾಗಿದ್ದ ತತ್ವ ಸೊಂಡಿಲಿ ಸಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಅಯ್ಯೇ! ಮುದ್ದಾದ ಮಗುವು ಆನೆಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಸಾಯುವುದಾಳ್ಳ ಎಂದು ಖರಣಿಕುಮಾರನ ಮನಸ್ಸು ಕರುಹಿಗೀಡಾಯಿತು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಭಯೆಂಕರವಾದ ಸಿಂಹಗಜನೆಯು ರೇಖ ಒಂತು. ಆ ಗಜನೆಗೆ ಹೆದರಿದ ಆನೆಯು ಸೊಂಡಿಲಲ್ಲಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ಹೇಳಿಕ್ಕೆ ಹಾರಿಸಿ ಓಡ ಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಷ್ಟು ಮೇಲಿನಿಂದ ಮಗು ಕೆಳಗೆ ಬಿಡ್ಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಾದು ಎಲುಬಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲ್ಲ. ಆಯುಸ್ತಿದ್ದರೆ ಎತಕ ವಿವಶ್ವಿನಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಯು ಪ್ರಾಣದಿಂದ ಉಳಿಯುವುದಲ್ಲವೇ! ಆಕೂಡಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳು ತ್ವಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕಿದ್ದ ವಾಸರನೇಂದು ಮಾಗಿದ ಹಕ್ಕೆಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಅದರ ಆಸಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದು ಹಣ್ಣಾಗಿರಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಅದು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಎಸೆಯುದೆ ಅಕ್ಕತ್ವಿದ್ದ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಅಗಲವಾದ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯ ಬುಡದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಹಾರಿತು. ಸೀಂಹವು ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗೂ ಹೂರಟು ಹೊರಿತು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಮುನಿಕುಮಾರನು ಪ್ರೌಢೆಯಿಂದ ಹೂರಟು ಹೊರಟು ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದನು. ಮಗು ಏನಾಯಿತೋ ಸೋಡೋಣವೆಂದು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತಿದನು. ಆಕೂರಣ ಕರುಹಿಗಳಿಲ್ಲವೇ ಸಜ್ಜನರು! ಮೆಲ್ಲಿಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಂಸಿದನು. ಅಕ್ಕತ್ವಿದ್ದ ಆ ಮಗು ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿತೋಲ್ಲಿದೆ. ಸುತ್ತ ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿದನು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳ ಸುಳಿವು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಗುವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಗುಪಗಳಾದ ವಾಮದೇವ ಖರಣಿಗಳ ಅಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಂದನು. ಉರಳ ಹಾಲನ್ನು ಹಾಕಿ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ಗುರುಗಳ ಒಳಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದನು. ನಡೆದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಗುಪಗಳಿಗೆ ವಿಚ್ಛಾಸಿಸಿದನು. ಸುಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ತುಂಬದ್ದ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಖರಣಿಗಳು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊತ್ತ ಏನನ್ನೋ ರೀತಿಗೆ ಹಿಡಿದರು. ಆ ಮಗುವು ಯಾರೆಂಬದನ್ನು ಚ್ಚಾನಂದಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರತ

ಮಹಷೀಗಳು ಶಿವ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು “ವತ್ತಿ ! ಸೀನು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ ಹಂಸನ ಬಳಗೆ ಹೊಗಿ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳು. ಸತಿಯೋಡನೆ ರತ್ನೋಽಧ್ವನನು ಹೀಂತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಡಗು ಮುಳುಗಿತು. ಅವನ ತುಂಬು ಗಭದ ಹೆಂಡತಿಯು ಹಲಗೆಯೆ ಸಹಾಯದಿಂದ ದಡವನ್ನು ಸೇರಿದಳು. ಅವಳು ಹಡಿದ ಮನುವಿದು. ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು” ಎಂದನು.

ವಾಮದೇವ ಶಿವ್ಯನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮನುವನ್ನು ತಂದು ರಾಜನಿ ಗೊಪ್ಪಿಸಿ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಷ್ಟಯರಪಟ್ಟ ರಾಜನು ಆದರದಿಂದ ಮನುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡನು. ಪುಷ್ಟೋಽಧ್ವನನೆಂದು ಆ ಮನುವಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದನು. ಪುಷ್ಟೋಽಧ್ವನನು ರಾಜವಾಹನನೊಂದಿಗೆ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲೀ ಬಳಿದನು.

೨

ಸಮುದ್ರವಲ್ಲಿ ಹಡಗು ಮುಳುಗಿದ ಮೇಲೆ ರತ್ನೋಽಧ್ವನನೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ದಡವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ತುಂಬು ಬಸಿರಿನ ಹಂಡಿತಿಯು ಸಮುದ್ರದ ಪಾಲಾದಳೋ ಏನೋಂ ಎಂದವನು ಹದರಿದನು. ಅನುಕೂಲೆಯಾದ ಸತಿಯ ಅಗಲಿಕೆಯು ಅವನನ್ನು ದುಃಖಿತನನ್ನು ಗಿನಾಡಿತು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಸಿಲ್ಲಲು ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಬಡಂಬಡಲಿಲ್ಲ. ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಉಂಟಿನಂತೆ ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಯಾವನೋಂ ಒಬ್ಬ ಸಿದ್ಧತಾಪಸನ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ತಪ್ಪಿಯನ್ನು ಭಕ್ತೀಯಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತ ಬಂದನು. ಮಹ ಸೀಯರ ಪರಿಚಯೀಯಿಂದ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದುಃಖದ ಬೇಗರು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಇನನ ಪರಿಚಯೀಗೆ ಮುಚ್ಚಿದ ಸಿದ್ಧತಾಪಸನು. “ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ನಿನ್ನ ಸತೀಸುತ್ತೊಂದಿಗೆ ದೇರುವೆ” ಎಂದು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದನು. ಆ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ರತ್ನೋಽಧ್ವನನು ಆ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು.

ಇತ್ತೀ ರಾಜವಾಹನನೊಂದಿರೆ ಬಳೆಯುತ್ತಿನ್ನೆ ಪುಷ್ಟೋಽಧ್ವನನು ಕುವಾರನೊಂದಿಗೆ ಸಕಲ ವಿಷ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತು ಅವನು ವಿಜಯ ಯಾತ್ರೆಗೆ

ಹೊರಟೂಗ ಇತರ ಕುಮಾರರಂತೆ ತಾನೂ ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟನು. ರಾತ್ರಿ ಸೈಸ್ಯದ ಬೀಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದ ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗಿ ಯಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಒಡನಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಕುಮಾರರು ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಲು ಇಷ್ಟೆಯಲ್ಲದೆ ಅವನನ್ನೇ ಅರಸುತ್ತಾ ಒಬ್ಬೆ ಬ್ಯಾರು ಬಂದೊಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಪುಷ್ಟೀಧ್ವನನೂ ಅವಂತಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಟನು.

ನಡು ಹಗಲು. ತವನೆನು ತನ್ನ ಪ್ರತಾಪವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವಂತೆ ಚಂಡ ಕರಣಗಳನ್ನು ಸುತ್ತು ಹರಡಿದ್ದನು. ದಾರಿ ನಡೆಯ ಬಳಲಿದ್ದ ಪುಷ್ಟೀಧ್ವನನು ಮುಂದೆ ನಡೆಯಲಾರದೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದೂ ವಿಶ್ವಾಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಗಿಡದ ನೇರಳನ್ನು ಮುಡುಕಿದನು. ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಬಂಡೆಯೊಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ ಬಹು ದೂರದವರಿಗೆ ನೇರಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ಕೆಳಗಣ ಭೂಮಿಗೂ ಆ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲಾಗ್ಬಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿದ್ದಿತು. ಯಾರಾದರೂ ಆ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಜಾರಿದ್ದರೆ ಕೆಳಗಣ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ನುಜ್ಜನೂರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುಷ್ಟೀಧ್ವನನು ಆ ಬಂಡೆಯ ನೇರಳು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಡೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಿಡದ ಬುದ್ದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು.

ಒಂದು ಕ್ಷಣಿಕಾಲ ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಬಹುದು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಅವನ ಮುಂದೆ ಮನುಷ್ಯನ ನೇರಳು ಕಂಡಿತು. ಅದರ ಅವಯವಗಳೊಂದೂ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಯವಗಳನ್ನು ಸಂಕೋಚ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಆನೆಯ ಆಕಾರ ದಂತೆ ಅದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಏನೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಕುಶಾಹಲ ದಿಂದಲೇ ಅವನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣಗಳನ್ನು ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದುದು. ಬಹಳ ಎತ್ತರದಿಂದ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಮೊದಲು ಅವನು ಮನುಷ್ಯ ದೇಹವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿದನು. ಆ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಆತನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ನೆಂದು ಬಗೆದ ಪುಷ್ಟೀಧ್ವನನು ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ಬಂದು ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಹಿಡಿದನು. ನವತಾರುಣ್ಯದಿಂದಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿಯು

ಪ್ರದು ಕಷ್ಟವಾಗಲ್ಲ. ಹಿಡಿದವನೇ ಅವನನ್ನು ಮೆಲ್ಲಿಗೆ ನೇಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿದನು. ಅಪ್ಪೋಂದು ಎತ್ತರದಿಂದ ಬಿಂದ್ವದರಿಂದ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಸಿಕ್ಕಿತನನಾಗಿದ್ದನು.

ಪ್ರಮೇಷ್ಟಿದ್ವಿವನು ತನ್ನ ಆಕಾರ ಸಾದೃಢವನ್ನು ಆತನಲ್ಲಿ ಕಂಡೂ ಆ ವಿವಯವಾಗಿ ಯೋಚಿಸದೆ ಮೊದಲು ಶ್ರೀತ್ಯೋವಚಾರದ ಕಡೆ ಗಮನ ವಿಶ್ವಾಸ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಕಣ್ಣಗಳು ಅರ್ಥಾದ್ವಾ. ಮೆಲ್ಲಿಮೆಲ್ಲಿನೆ ಅವನ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ ಮೂಡಿತು. ಅವನ ಕಣ್ಣಗಳಿಂದ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ದೀಪ ಸುರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅವನು ದೃಷ್ಟಿ ದಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಮೇಷ್ಟಿದ್ವಿವನ ದೇಹವನ್ನು ಕಾಲಿಸಿಂದ ಹಿಡಿದು ತಲೆಯ ಪರೆಗೂ ಸೋಡಿದನು. ವ್ಯಾಂತರಕ್ಷಕನಲ್ಲಿ ತೊರಂಜೀಕಾಗಿದ್ದ ಕೃತಜ್ಞ ಶೈಯ ಸೋಟಿಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅವನ ಸೋಟಿಪಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದೆ ಮೇಲೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಎದ್ದರೂ ಕುಳಿತನು. ಮಹತ್ತರವಾದ ದುಃಖವಿಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಚೈಹಾಕರೆಂದು ಪ್ರಮೇಷ್ಟಿದ್ವಿವನು ಆತೋಚಿಸಿ ಅವನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಾಹಸ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ಕಣ್ಣಗಳಿಂದ ಉರುಳುತ್ತಿದ್ದ ಬಿಸಿನಿರಿನ ಕಣಗಳನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಮಿಡಿಯತ್ತು ಆ ಪ್ರರುಷನು ‘ತರುಣಾ! ಸನ್ನ ವಿಧಿಯನ್ನೇನೆಂದು ಹೇಳಲಿ. ನಾನೋಬ್ಬ ರತ್ನವ್ಯವಾರಿಯು. ನಾನು ತುಂಬಿ ಬಿಸಿರಿನ ಸತಿಯೊಡನೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದುಗ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಡಗು ಮುಳುಗಿ ಸತಿಯನ್ನು ಗಲಿಂದಿಗೆ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾದ್ವಾ. ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ನಿನ್ನ ಸತೀ ಸುತರನ್ನು ಸೇರುವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ ಸಿದ್ಧತಾಪಸನ ಮಾತೂ ಸಿಂಧವಾಗುವ ಕುರುಹು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸರ್ವಸ್ವವನನ್ನು ಕಕೆದು ಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಬಗೆದು ಇಂದು ಮನಸ್ಸು ದೃಢವಾದಿ ಈ ಬಂಡೆಯಿಂದ ಹಾಡಿಸು. ವಿಧಿಯು ಅಲ್ಲಾ ವಿಮುಖನಾದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಿದನು. ಮಂದಭಾಗ್ಯನಾದ ಈ ರತ್ನೋಧ್ವವನಿಗೆ ಸಾವೂ ಬರಲಿಲ್ಲ’ವೆಂದು ಸೋಂದು ನುಡಿದನು. ಪ್ರಮೇಷ್ಟಿದ್ವಿವನ ಸಂದೇಹವು ನರಿಹಾರವಾಯಿತು. ಕತೆಯು ತನ್ನ ವಿವಯವನ್ನೇ ಅನು

ಕರಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಆಗೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಸಂದೇಹವು ರತ್ನೋಧ್ವನನೆಂಬ ಹೆಸರು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಕುಲತೀಲಗಳನ್ನು ರತ್ನ ಮೇಲಾತೂ ತನ್ನ ತಂಡೆಯೇ ಈತನೆಂದರಿತನು. ಆದೂ ಆಗಲೇ ತನ್ನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇಬ್ಬರೂ ಸಾಕಾದಪ್ಪು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಇನ್ನೇನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆಂಬುವಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ದಸಿಯು ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. “ಸಿಧ್ಥಾಪಸನ ಮಾತಿನಂತೆ ಪತಿವುತ್ತರ ಸಮಾಗಮವಾಗುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀನು ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವುದುಚಿತವಲ್ಲಿಃ ಎಂದು ಯಾರೋ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಮಾತು ಗಳೂ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದುವು. ಕೂಡಲೇ ಇಬ್ಬರೂ ಆ ದಸಿಯತ್ತೆ ಸಾಗಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೊಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಸ್ತ್ರೀಯಾಬ್ಜಕು ಬೆಂಕಿಗೆ ಬಲವಂದು ಕೈಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ನೀಂತಿದ್ದಳು. ಸಮಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧಿಯು ಆ ಲಲನೆಯ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಕೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯನ್ನು ಸಮಾಪಿಸಿದ ರತ್ನೋಧ್ವನನು ತನ್ನ ಸತಿಯಾದ ಸುವೃತ್ತಿಯೆಂದು ಗುರುತು ಹಿಡಿದನು. ಆಕ್ಸಿಕವಾಗಿ ಪತಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಸುವೃತ್ತಿಯೂ ವಿಸ್ತಿತಭಾಗಿ ಆಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕವಾಗಿ ಆದ ಪತಿ ಸಮಾಗಮವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಹೊಗಳುತ್ತಾ ಪತಿಯ ಪಾದಕ್ಕೆ ಎರಗಿದಳು.

ವೃದ್ಧಿಯೂ ರತ್ನೋಧ್ವನನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸುವೃತ್ತಿಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಳು. ಸತಿಪತಿಗಳು “ಮದಗಂಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶಿಶುವು ಬದುಕುವುದೆಲ್ಲಿ ಬಂತು? ಮಂದಭಾಗ್ಯರಾದ ನಮಗೆ ಸತ್ಯತ್ವ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ನೋಂದುಕೊಂಡರು. ವೃದ್ಧಿಯು “ವಿಧಿಯ ವಿಲಾಸವನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಯ? ಆಯಸ್ಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಕೇಗಾದರೂ ಬದುಕಿರಬಹುದು. ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ನೀವಿ ಬ್ಬರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ನಿಮಗೆ ಪ್ರತ್ಯ ಸಮಾಗಮವೂ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗ ಬಹುದಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದಳು. ದಾಪತಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿನ ತರುಣನ ಸುಂದರ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಪುನ್ಮೋಧ್ವನನು ತನ್ನ ತಂಡತಾಯಿಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು

ವಿವರಿಸಿದನು. ಸತೀಸುತರಿಂದ ಕೂಡಿದ ರತ್ನೋಧ್ವವನು ಅತ್ಯಂತ ಹಷ್ಟ ದಿಂದ ರಾಜಹಂಸನ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದನು. ದುಃಖವು ದುಃಖವನ್ನೇ ತರುವುದಲ್ಲಿವೇ! ಇಂದಿಸಿಂದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯವು ಉದಯವಾಗುವ ಶಾಲಮೇಂದು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದು ಸಮಾಸದ ಖುಷಿಯ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು.

೫

ಇಷ್ಟ ದಿನಗಳಾದೂರೂ ಪ್ರಷ್ಟ್ವೋಧ್ವವನ ಇಚ್ಛಿಯು ನೇರವೇಯವ ಕುರುಹು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದನು. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ದೊರೆತರೇ ವಿನಾ ರಾಜಪುತ್ರನು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದೂರೂ ರಾಜ ಪುತ್ರನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ತವಕವು ಅವನನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವಸಿಗೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ತಾಯಿತಂದೆಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಅವರ ಅವಕಾಶದ್ವಿರುದ್ಧ ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದನು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂಗೆ ಆಶೀರ್ಜನೆಗಳು ಮೂಡಿದ್ದುವು—“ಯಾವ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೂ ಜನ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಧನಸಹಾಯವು ಆಗತ್ಯ. ಹೊಟ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಕ್ಕಿ ಬೆಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲವೇ! ಎಂತಹ ಅಸಹಾಯ ಶೂರರೂ ಕುರ್ಯಾಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬು ನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಬೇ ಬೇಕು. ಧನ ವಂತೂ ಜಗತ್ತಿನ ಜೀವಾಳ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಕಾರಣಾದ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹುದುಗಿಸಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಅವನ ಪ್ರತಿಸ್ಥಿಯೇ ಹಣ. ಹಣವು ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಾಣ. ಹಣ ವಿಲ್ಲಿದವನು ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲಿದವನೇ ಸರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸವು ಹಣವನ್ನೂ ಜನವನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸುವುದು.” ಹಿಂಗೆಂದು ಆಶೀರ್ಜಿಸಿ ಅವನು ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಸಮರ್ಪಿತರಾದ ಅನೇಕ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ಶಿಷ್ಯ ಸಂಸತ್ತು ದೊರೆತ ಮೇಲೆ ಅವನು ಹಣವಂಪಾದನೆಗಿ ಗಮನಪಿತ್ತನು.

ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣದಿಂದ ಮಹಾಕಾಯೆವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಹಣಸಂಪಾದನೆಗೆ ಒಮ್ಮೆಂದು ಉವಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿದನು. ವಿಂಥಾರಣ್ಯವು ಗಹನವಾಗಿದ್ದರೂ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಧಾನಿಗಳಿದ್ದವು. ಕಾಲಚಕ್ರವು ಉತ್ತರದಂತೆಲ್ಲ ಆ ರಾಜಧಾನಿಗಳು ಪಾಕು ಬಿದ್ದು ನೇಲದಲ್ಲಿ ನೇರಿಯೋಗಿದ್ದವು. ಹಿಗೆ ಆ ರಾಜಧಾನಿಗೆಲ್ಲಿದ್ದ ಅವಾರವಾದ ಷಟ್ಯಯವು ನೇಲದ ವಾಲಾಗಿದ್ದದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಿತು. ಚಕ್ರಾಧಿವರ್ತ್ಯದ ಭಂಡಾರಗಳು ಹಾಗೆ ಹಾಗೆ ನೇಲದಲ್ಲಿ ಹೂತು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿನಂತೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಹೆಮ್ಮುರಗಳು ಆಕಾಶಕ್ಕೂ ಭೂಮಿಗೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಉಂಟಿಮಾಡುವ ಸ್ತಂಭಗಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಿಂತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆ ಮರಗಳ ಬುಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಣದ ಬಂಡಾರವನ್ನು ಕಾಯುವ ಕಾನಲಗಳನ್ನಿಂತೆ ಫಟಸರ್ಕಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನೇರಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಪುನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹಣದ ಬಂಡಾರವು ನೇಲದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತತ್ತು. ಆದರೆ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಸ್ವಷ್ಟಿಯವು ಹೇಗಾಗ ಜೀಕು? ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವನು ಹಿಡ್ಡಂಜನವನ್ನು ತಂದು ಕೈಯ ಹೆಬ್ಬಿರಳಿನ ಉಗುರಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ನೇರಿದನು. ಅಳೆಳ್ಳಿಂದು ದೊಡ್ಡ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯ ತುಂಬ ಹಣವಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬಂದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನರಪತಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸೂಕೆಂದು ಬಗೆದು ಶಿವ್ಯಸಹಾಯಿದಿಂದ ಆ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಲವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಅಗೆದನು. ಬಿಲವು ದೊಡ್ಡ ದಾದಂತೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಸರ್ವದ ವಿಷಪೂರಿತವಾದ ಸಿಟ್ಟಿಸಿರುತ್ತಿದ್ದು. ಅಗೆಯಲು ಉನ್ನಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಿಕಾತೆ ಗುದ್ದಲಿಗಳಂದೆಲೇ ಆ ಸರ್ವವನ್ನು ಮುಗಿಸಬಿಟ್ಟನು. ಶಿವ್ಯರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದು ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದು. ಸಲ್ಲುವಂತೆ ಅವನು ಜೀಳಿದನು. ಅವರು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಸಿಂತರು. ಪುಮ್ಮೋದ್ದವನು ಬಿಲದೊಳಕ್ಕೆ ಇಂದು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯ ತುಂಬ ತುಂಬಿದ್ದ ದೀನಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಶಿವ್ಯನೊಬ್ಬನ ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತು ಬಂದನು. ನೇಲದಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಿದ್ದವು. ಆದರೂ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯು

ಬರಿದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಹಣನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಕನ್ನ
ವೆಂದು ತಿಳಿದು ಮುಂದೆ ಎಂದಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ
ಸಮಯ ಒದಗಿದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾವೆಂದು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ
ಆ ಬಿಂಬವನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿನು.

ಚಂದ್ರಪಾಲನೀಂಬ ದೊಡ್ಡ ವರ್ತಕನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಸಹಾಯಕ
ವರ್ತಕರೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆಂದು ಅವಂತಿ
ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೀದುಬಿಟ್ಟಿನು. ಹಣದ ರಾಶಿಯನ್ನು
ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪುಮ್ಮೀಧವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ
ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಣಿಕ್ಕೆಟುಕವು ಕಾಣಿಸಿತು. ಕೊಡಲೇ ಅವನು ವರ್ತಕರ
ಗುಂಪಿನಿಂಡಿಗೆ ಬಂದನು. ಕೆಲವಾರು ವಾತುಗಳಿಂದಲೇ ಅವರಿಬ್ಬಿಗೂ
ಗುಢವಾದ ಸ್ನೇಹಪೂರ್ಣಾಯಿತು. ಜಗತ್ಕಕ್ಷೂ ಗೆಳಿತನಕ್ಷೂ ಮಾತೇ
ಕಾರಣವಲ್ಲವೇ! ನಷ್ಟನರ ಸ್ನೇಹವು ಅಲ್ಲಿಕಾಲದಲ್ಲೀ ರೂಪಗೊಂಡರೂ
ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿರುವುದು. ಚಂದ್ರಪಾಲನ ಬೇಯಲ್ಲಿದ್ದ ಉತ್ತಮವಾದ
ರಾಸುಗಳನ್ನೂ ಹಣತುಂಬಲು ಬೇಕಾದ ಗೋಣೀಚೀಲಗಳನ್ನೂ ಪುಮ್ಮೀ
ಧ್ವನನು ಬೆಳೆಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಂಡನು. ಆ ದೊಡ್ಡ ಹಣದರಾಶಿಯನ್ನು
ಗೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಿ ಅಡೇ ಸಾರ್ಥಕೊಂಡಿಗೆ ಶಿಕ್ಷ್ಯ
ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವಂತಿ ನಗರಿಯನ್ನು ಸೇರಿದನು.

ಚಂದ್ರಪಾಲನ ತಂದೆಯಾದ ಬಂಧುಪಾಲನು ಬಹಳ ಗುಣವಂತನು.
ಆ ವಣಿಗ್ಗರನು ಪುಮ್ಮೀಧವನನ್ನು ಸಕಲವಿಫದಿಂದ ಉಪಚರಿಸಿ ಕೆಲವುದಿನ
ತನ್ನ ಮನೆಯಭ್ರಾಣಿಸಿದನು. ಬರಬರುತ್ತಾ ಪುಮ್ಮೀಧವನೊಬ್ಬ
ಗಣ್ಯವರ್ತಕನೆನ್ನಿಸಿದನು. ಬಂಧು ಪೂಲನು ಇವನನ್ನು ರಾಜನಾದ ಮಾನ
ಸೂರನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ರಾಜವನನ್ನು ತೆಯನ್ನೂ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿನು.
ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಪುಮ್ಮೀಧವನು ಬೇರೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಭವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸ
ತೊಡಗಿದನು. ಅದರೂ ತನ್ನ ವಿನಯವನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸದೆ ಗೂಡ
ವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಕಾಲಕ್ರಮವಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಮಾದಿಂದ ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಗೇ
ಬರನಾಡಿಕೊಂಡನು.

మిత్రునాద రాజపుత్రునన్న కాణదిద్ద పుష్టిఓధ్వవనిగే పశ్చయే
దిందలూ మనచ్ఛాంతియోదగలిల్ల. అవను ప్రతిదినపై గేళియనన్న
యడుకికొండు ఆరణ్యశ్శే హోగి బరుత్తిధ్వను. పీగే కణ్ణ వడుత్తిధ్వ
పుష్టిఓధ్వవనన్న బంధువాలను కండు “ మిత్రునే సిను సిన్న
గేళియనిగాగి భూమండలవన్నెల్ల సుత్తుబల్లియా ? అదు ఆగద కేలస.
ఆధ్వరింద ఉధ్వేగవన్న బట్టి సుమృసిరు. నసగే రకున శాస్త్రచల్లి
వరిజయవుంటు. శుభరకునవైచిదాగ సిన్న గేళియ రాజపుత్ర
నన్న సిను కాణవ కుభదినవన్న తిఁసుత్తేనే ” ఎందను. ఈ మాతు
గళు పుష్టిఓధ్వవనిగే అమృతదంతిధ్వను. అవను యావాగలూ బంధు
వాలన జతియల్లీ ఇచ్చత్త బందను. ఆదరూ శుభరకునగళు గోజర
వాగలిల్ల.

బండు దిన బంధువాలసూ పుష్టిఓధ్వవనూ అవంతిఁసగరద
ఉద్ఘానశ్శే బందరు. అతేణ్ణిందు దొడ్డ మరదల్లి అసేక హళ్ళిగటు
కులితిధ్వను. అవుగళ చిలిపిలి కాబువన్న కేళి బంధువాలను
ఆ మరద కేళగి కులితను. అవను ఆవధానదింద కశ్శిగళ దసయి
న్నాలిసుత్తిధ్వను. మధ్య పుష్టిఓధ్వవనేనాడరూ మాతనాడ తోడ
గిదరె క్షేయింద సన్నెమాడి మాతనాడదంతి తడియత్తిధ్వను.
పుష్టిఓధ్వవను వారోనవాగి బహళ హొత్తు కొడలూరదె అల్లింద
హొరటు ఉద్ఘానవన్న సుత్తుత్తు బందను. ఆ ఉద్ఘానద శాంత
వ.తావరణవు అవన మనస్సినల్లి స్పల్ల మట్టిగే సిమృదియన్నింటి
పూడుత్తిత్తు.

బరుబరుత్తు అవను అచ్ఛిందు సచోవరద బళగి బందను.
ఆ సచోవరద తిరిదల్లి మరకథిణ్ణె. అదర మేరి ఒబ్బ తరుణియు
కులితిధ్వని. అవళ ముఖవు ఎడగ్గేయల్లి ఒగ్గిద్దితు. నవయిష్వన
దల్లూ ఆ జందిరనంతిధ్వ ముఖచల్లి నగెయి బగెగ అవకాశవిరల్లలు.
ఆ తరుణియు మహా సంకటిచ్ఛాకుగాద్దంతేయా, ఆదర పరిహారక్షే
ఉవాయవన్న యోజిసుత్తిధ్వంతేయం ఆవశ మంబభావదింద గ్రహిస

ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಪುಷ್ಟೇಇಷ್ಟವನು ಸಮಾಪಿಸಿ ದೀನಣಾದ ಆಕೆಯನ್ನು ಯಾರೆಂದು ನೋಡಿದನು. ಅವಳು ವರ್ತಕರ ಬೀಧಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದುದೆ ರಿಂದ ಪರಿಚಿತನಾದ ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕನ ಮುಗಳಿಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ವರ್ತಕರ ಮನೆಯು ಲಷ್ಟಿಯೇ ವಿಗ್ರಹಧರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದುಂತೆ ಅವಳ ರೂಪು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಅವನ ಧೈರ್ಯವು ಸದಲಿತು. ಅವನ ನೇರಳು ಬಿಂದು ಕೂಡಲೇ ತಮಣಿಯು ಮುಖವನ್ನೆತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಯು ಪುಷ್ಟೇಇಷ್ಟವನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಸಹಾಯವನ್ನು ಅವೇಕ್ಷಿಸುವ ಆ ನೋಟವು ಪುಷ್ಟೇಇಷ್ಟವನ ಹೃದಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿತು. ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಂತನೆ. ತನ್ನ ಬೀಧಿಯವಕೇ ಆಗಿದ್ದುದೆ ರಿಂದ ಧೈರ್ಯದಿಂದವನು ಕೇಳ ತೊಡಗಿದನು. “ತರುಣೇ ಮಣಿ! ನಿನ್ನ ಉಬ್ಜಿಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?” ಅವಳ ನೋಟವು ಸುತ್ತ ಹರಿಯಿತು. ಹತ್ತಿರ ದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಸುಳಿವು ಇರಲ್ಲ. ನಿರ್ಬಾಸವಾದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯಬಂತು. ಭಯವನ್ನೂ ನಾಜಿಕೆಯನ್ನೂ ಮೂರಮಾಡಿ ಅವಳು ಮೆಲ್ಲಿನೇ ತನ್ನ ವ್ಯತ್ಯಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಳು. “ಸೌಮ್ಯ, ಮಾಲವರಾಜ ಸಿಂದ ಮಾನಸುರನು ಮುದುಕನಾಡು ರಿಂದ ಮಗನಾದ ದರ್ಶಾರನನ್ನೇ ಗದ್ದುಗೆಗೇರಿಸಿದನು. ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕುಮಾರನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಪಸ್ಯಮಾಡಲು ಕೈಲಾಸಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವನು. ಅವನ ಸೋದರತ್ತಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ಚಂಡವಮ್ರ ದಾರುವಮರ್ಪೇ ಈಗ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ದಾರುವಮರ್ಪನು ವರಸ್ತೀ ಪರದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಹರಿಸುತ್ತಾ ಜನರಿಗೆ ಹಿಂಸೆಕೊಡುತ್ತಿರುವನು. ಅವಸೀಗ ನನ್ನನ್ನು ಬಲುತ್ತಾರವಾಗಿ ಅವಹರಿಸಲು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಾನುದರೋ ವರ್ತಕವರನ ಮಗಳು ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡಂದಿ ಸಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕುಲದಲ್ಲಿಯೇ ಜನಿಸಿರುವ ಐಶ್ವರ್ಯವನಂತನಾದ ಮನ್ಯಧನನಂತಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆ ದುಷ್ಪನನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಲಿ? ಪ್ರಬಲನಾದ ಅವನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆಂಬಡೇ ನಾನು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ” ಎಂದು.

ಇನ್ನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅವಳ ಕಣ್ಣಗಳು ಸೀರಿಸಿಂದ ತುಂಬಿಮುಖ. ದುಃಖ ಪ್ರಕ್ರಿಯಂದು ಅವಳು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾಳು.

ಮೊದಲೇ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಮೋಹಗೊಂಡಿದ್ದ ಪುಸ್ಟಕೀಫ್ರೆನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿತು. ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇತ್ತು ಆಶೋಚಿಸಿ “ನಯನ ಚಂದ್ರಿಕೆ, ನಿಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಹಿಗೊಂಮ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸು. ‘ಸಿದ್ಧ ಪುರುಷನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯ ವ್ಯೇಮೇಲೆ ಯಥ್ವನೊಬ್ಬ ನಿದ್ದಾನೆ. ಸುಂದರಿಯಾದ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುವನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಏಕ ಸಶೀ ಸಮೀತಳಾದ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಸುಖವಾಗಿ ಈಚೆಗೆ ಬರಬೇಕು. ಅಂತಹವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಹೊರೆಯುವಳು” ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಯಾದಿಂದ ದಾರುವರ್ಮನು ಸುಮನಿದ್ದರೂ ಸರಿ. ಇಲ್ಲ ಗರ್ವದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದರೆ ತಕ್ಕ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು.” ಎಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ ಬಂಧುಪಾಲನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಬಂಧುಪಾಲನೂ ಇವನ ಬರವನ್ನೇ ಹಾರ್ಡೆಸ್ತ್ರಿದ್ದನು. ಆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಭಾಸೆಯಿಂದ ಅವನು ತಿಳಿದಿದ್ದನ್ನು ವಿತ್ರಸಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ತವಕದಿಂದಿದ್ದನು. ಪುಸ್ಟಕೀಫ್ರೆನನು ಬಂಡಕೂಡಲ ಅವನು “ಮಿತ್ರ, ಇಂದಿಗೆ ಮೂವತ್ತು ದಿನ ಗಳಲ್ಲಿ ಸೀನು ಸಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಸ್ವೇಹಿತನಾದ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಕಾಣುವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟೆರು.

ಇ

ದರ್ಶನಾರ್ಥಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋದಂದಿನಿಂದ ಚಂಡವರ್ಮನೇ ರಾಜ್ಯ ವನ್ನು ಸೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವಂತಿ ನಗರದ ಜನರು ಚಂಡವರ್ಮ ನನ್ನು ಚಂಡಶಾಸನಗೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಅವನ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದಿದ್ದವನೆನೆಂದರೆ ದಾರುವರ್ಮನು. ತಮ್ಮನೆಂಬ ಅಭಿಮಾನದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಚಂಡವರ್ಮನು ದಾರುವರ್ಮನನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿರಲು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು.

ಮೊದಲೇ ಕ್ಷೋರಿಯಾದ ದಾರುವರ್ಮನು ತಣ್ಣಿನ ಆಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಕ್ಷೋರಿಯಾದನು. ಮಾನಸಾರನ ಪಿತರ ಸುದಿಗಳಾಗಲೇ ಚಂಡವರ್ಮನೆ ಹೆದರಿಸುವ ಪಾತುಗಳಾಗಲೇ ಅವನನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಒಂದಲ್ಲಿಂದು ದೂರ ಅವನ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಯಾವು ದಕ್ಷಾ ಅವಸಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವಸಿಗೆ ಧ್ವಯ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿ ಅವನ ದುಷ್ಪಮರ್ಕೈ ತಡೆಯಿಲ್ಲವಾಯಿತು.

ವರ್ತಕರ ಬೀದಿಗೇ ಅಲಂಕಾರಳಿಗ್ದೆ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲೂ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿ ಬಿತ್ತು. ಯಾವ ರೀತಿಯಾದಲಾದೂ ಅವಳನ್ನು ಮದವೇ ಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ದುರಾಶೆಯು ಅವನನ್ನೂ ಪರಿಸಿತು. ಅವನ ಬಯಕಯು ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಉಂಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳ ಮೇಲದ್ದೆ ಯುಕ್ತನ ಪ್ರಭಾವವು ಹಬ್ಬಿತ್ತು ಬಂತು. ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಬಂಧು ಜನಮ ಸೇರಿದ ಸ್ಥಳಗಳ್ಲಿಲ್ಲ ಇದೇ ಮುಖ್ಯ ವಿವರವಾಗಿ ಪರಿಣಿತಿತ್ತು. ದಾರುವರ್ಮನು ಗಾಥವಾಗಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತನಾಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಅವಳ ಬಂಧು ಜನರೊಂದಿಗೆ ಮದುವೇಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದನು. ಅವರು ಮೊದಲೇ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದು ಅತ್ಯಾ ಬಂಧುವೇ, ಸೀನು ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮದುವೇಯಾಗುವುದು ನಮಗೂ ಇಷ್ಟವೇಯಿ. ಆದರೂ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಮೈಮೇಲಿರುವ ಯುಕ್ತನು ಯಾರನ್ನೂ ಜೀವಸಹಿತವಾಗಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಚಂಡವರ್ಮನು ಅನ್ಯಧಾ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಗೊತ್ತಾದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೂ ತೀರಂತೆ ಸರ್ವೀ ಸಮೇತಳಾದ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಿನ್ನ ಮನೆಗೇ ಕರಿತರುವೆವು. ಸೀನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿ ಬದುಕಿ ಬಂದದ್ದೇ ಆದರೆ ಸಿನ್ನನ್ನೇ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಮದುವೇಯಾಗುವಳು.” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಹಂಕಾರಿಯಾದ ದಾರುವರ್ಮನು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ಒಷ್ಟಿದನು.

ಅಂದು ದಾರುವರ್ಮನ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮನೋರಮೆಯಾದ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಅವನು ಸೇರಲು ತವಕಪಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನು ಯುಕ್ತನನ್ನು ಗೆದ್ದು ಬರುವನೇರೇ ಇಲ್ಲವೇ ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಪಟ್ಟಣದ ಜನರು ದಾರುವರ್ಮನ ಮನೆಯ ಬಳಿ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು

ನೇರಿದಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಯಕ್ಕನ ಆವೇಶನೇ ಸುಳ್ಳಿಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ದಾರುವರ್ಮನಂತಹ ವೃಧಾಂಗನು ಯಾವ ಯಕ್ಕನನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇದರಿಸಿ ಎದುರಿಸಿ ಬದುಕಿ ಬರಬಲ್ಲನೇಂದು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ದಾರುವರ್ಮನ ಆಯುಸ್ಸು ಇಂದಿಗೆ ತೀರಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ನಾಹಕಕ್ಕೆ ಅವನು ಕೃಷ್ಣಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನೇರಿದಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಿಗರ ವೃಷ್ಣಿಯೂ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ದಾರುವರ್ಮನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಿತು. ಕಾಮವೂಢನಾದ ದಾರುವರ್ಮನು ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳ ನಡುವೆ ಏಕಾಂತ ಮಂದಿರದ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಕೇರಳವನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡು ತಿಲಕವಸ್ತು ಟ್ರೈಕೆಂಡಿದ್ದನು. ಜಂಡ್ರಕಿರಣಗಳಂತೆ ಬೆಳ್ಳಿಗಿರುವ ಬಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಅಲಂಕೃತನಾದ ತನ್ನನ್ನು ಮನ್ಯಾಧನನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿ ಬರಲಿದ್ದ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಪರಿವೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾನೂ ಚಿರಕಾಲ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ವಿಹಿಂಸಾವನೆಯೆಂಬ ಸವಿಗನಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಮುಳುಗಿದ್ದನು.

ಇತ್ತೆ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ತ್ರಿಯನಾದ ಪುಮ್ಮೇಧವನಿಗೆ ತಿಳಿಿದಳು. ಸಮರ್ಪಣಾದ ಪುಮ್ಮೇಧವನು ಈ ನೆವಿಂದ ದಾರುವರ್ಮನನ್ನು ಅಂತಕ ನಗರಿಗೆ ಅತಿಧಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರಂತೆ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡನು. ರತ್ನನೂಪರವನ್ನು ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದನು. ರನ್ನು ದಿಂಡುವಾಗಿ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟನು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಉಚಿತವಾದ ಬಳಿಗಳನ್ನೂ ತೊಟ್ಟನು. ವಜ್ರದೋರ್ಶಿಗಳಿಂದ ಕೆವಿಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಕಂರದಲ್ಲಿ ರತ್ನಹುರವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡನು. ಕಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಕಪ್ಪನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಮುಖ್ಯಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡನು. ತಾಂಬಾಲದ ಕೆಂಪಿಸಿಂದ ಅವನು ತುಟಿಗಳನ್ನು ಕೆಂಪುಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಉತ್ತಮವಾದ ಪೀಠಾಂಬರವನ್ನು ಟ್ರೈಕೆಂಪು ಮೇಲುದವನ್ನು ಹೊದ್ದನು. ಹಾನಿನಂತೆ ಉದ್ದವಾದ ಜಡಿಯು ಅವನ ಬೆಳ್ಳಿಸಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಳಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಪ್ರೇಗನನು ವೇಣದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಸ್ತ್ರೀಯಾದನು. ಹೆಂಗಸಿನ ವೇಗವು ಅವನಿಗೆ ಜನ್ಮಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು.

ದೈವದಿಯಿಂದ ಪ್ರೀರಿತನಾದ ಭೇಸುಸೇನನು ಕೀಜಿಕವಧಿಗಾಗಿ ಸ್ವೀರಂಧಿರ ವೇಷವನ್ನು ಹಾಕಿದಂತೆ ಪುಸ್ಟೋಧ್ವವನು ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರೀರಿತನಾಗಿ ದಾರುವನು ವಧಿಗೆಂದು ಈ ವಸಿತಾವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಬಾಲ ಚಂದ್ರಿಕೆಯೂ ರತ್ನದೂಡವೆಗೇಂದ ತನ್ನ ಸುಂದರವಾದ ದೇಹವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಇವನ ಬಳಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಏಕುಂತಗೃಹದ ಬಾಗಿಲೀಗೆ ಬಂದರು. ಕುಶಾಹಲಿಗಳಾದ ಪಟ್ಟಣಿಗರ ಗುಂಪು ಇವರಿಬ್ಬಿಗೂ ಎಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಲಾಕೃತವಾಗಿದ್ದ ಏಕುಂತಗೃಹದಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಖಚಿತವಾದ ಬಂಗಾರದ ಮುಂಚೆವಿದ್ದಿತು. ಅದರಮೇಲೆ ಹಂತೊಲೆಕಾ ತಲ್ಪವನ್ನು ಹಾಸಿದ್ದರು. ದೀಪಗಳಿಂದ ಶೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕೆರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಾರುವನು ರಾಗಾತಿರಯೆದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾಗಿಲುಕಾಯುವವನು ಒಳಗೆಬಂದು ಸರ್ಪೀ ಸಮೇತಳಾದ ಬಾಲ ಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಬಂದಳೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ತನ್ನ ಮನೋರಧನ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತೆಂದು ಬಗೆದು ಆನಂದದಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದು ಇದಿರುಗೊಂಡನು. ಗೇಳತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಏಕುಂತ ಗೃಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಕುಶಾಹಲದಿಂದ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಲು ಬಂದ ಪೌರರನ್ನು ದ್ವಾರಪಾಲಕರು ತಡೆದರು. ದಾರುವನು ರಾಗಾಂಧನಾಗಿ ವಿನೇಕ ಶಾಸ್ಯನಾಗಿದ್ದನು. ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದ ಗೇಳತಿಯು ಸ್ತ್ರೀವೇಷದ ಗಂಡಸೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿಯಲ್ಲ. ಆ ದುಷ್ಪನು ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಬಂಗಾರದ ತೊಡಪುಗಳನ್ನೂ ತೆಳ್ಳನೆಯ ವಿಚಿತ್ರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚುಕೊಟ್ಟಿನು. ಕಸ್ತೂರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅರೆದ ಶ್ರೀಗಂಥವನ್ನು ತಂದು ಮುಂದಿಟ್ಟಿನು. ಪಚ್ಚಿಕ್ಕಪೂರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಮೆಲ್ಲಲು ಕೊಟ್ಟಿನು. ಮುಡಿಯಲು ಸುವಾಸನೆಯಾದ ಹೂಗಳನ್ನುತ್ತಿನು. ಹಿಗೆ ಬಳಕೆಯುಂಟುದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಪರಿಹಾಸದ ಮಾತುಗಳನ್ನುಡುತ್ತ ಕುಳಿತನು. ಈಯಲ್ಲಿ ವಿಲಾಸವನ್ನೂ ಸಾಗಡಿಗನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀವೇಷದ ಪುಸ್ಟೋಧ್ವವನು ನೋಡುತ್ತ ಸಹಿಸದಾದನು. ಅವನ ಭೂಜಗಳು ಸಮಯವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತು

ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೊರಗೆ ಸೇರಿದಿದ್ದ ಜನರು ಏನಾಗುವುದೋ ಎಂದು ಇಮೃಡಿಯಾದ ಕುತ್ತಿಹಲದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತ ಹೊರಗೆ ಸಿಂತಿದ್ದರು.

ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಪುನ್ನೋಧ್ವನಿಗೆ ತಡೆಯಲಾಗಲೀಲ್ಲ. ಅವನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಕೆರಳಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮೆತ್ತನೆಯ ಹಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ದಾರುವರು ನಿನ್ನ ಎಳಿದು ಕೆಳಕ್ಕುರುಳಿದನು. ಇಬ್ಬಿಗೂ ಮುಷ್ಟಿಮುಷ್ಟಿ ಜಗತ್ತವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ನೇರೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಮೈ ಭಯ ದಿಂದ ನಡುಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮೈನವಿದ್ದಿತು. ಕ್ವಾಕಾಲ ಯಾರು ಗೆಲ್ಲಾವ ರೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಾರಸಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನೆಲ್ಲಿ ತುತ್ತಾಗುವನ್ನೇ ಎಂದವರು ಶಂಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರು. ಅವಳ ಭೀತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಂದು ಸಲ ಪುನ್ನೋಧ್ವನನು ದಾರುವರು ನ ಮುಷ್ಟಿಯ ಪೆಟ್ಟಿನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸಿಕ್ಕೇಷ್ಟನಾಗಿದ್ದನು. ಕೂಡಲೇ ಜೀತರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಮೃಡಿಯಾದ ಕೊರೆಹದಿಂದ ಆ ದುಷ್ಟನ ಮೇಲೆ ಬಿಡ್ಡನು. ಸೀತಿ ಬಾಂಬಿರ ನಾದ ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಎರಡು ಮೊಣಕಾಲುಗಳಿಂದಲೂ ನೆಲಕ್ಕೆ ಆದುಮಿ ಕೊಂಡು ಎರಡು ಮುಷ್ಟಿಗಳಿಂದಲೂ ಅವನ ಮರುಷ್ಟ ಜಗತ್ತಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ಪೆಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿನು. ದಾರುವರು ಬಾಯಿಂದಲೂ ಮಾಗಿಸಿಂದಲೂ ರಕ್ತ ಸುರಿಯಲಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ನೀಂಜನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವಯವವೂ ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏಳಿಲಾಗದೆ ಅವನು ನೆಲದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಳಾಡು ತ್ತಿದ್ದನು. ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುವುವಕ್ಕೂ ಅವನಿಗೆ ಸಾಮಧ್ಯವಿರಲ್ಲ. ಮೇಲು ಸಿರು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅವನ ಅವಸಾನಕಾಲವು ಸಮಾಪಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಪುನ್ನೋಧ್ವನನು ಭಯಗೊಂಡಿದ್ದ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸವಾರಾಜಾನಪಡಿಸಿದನು. ದ್ವಂದ್ವ ಯಥಾದ ಭರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಪ್ರೀತೇವನನ್ನು ಸರಿವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಏಕಾಂತ ಗೃಹದ ಹೋರಬಾಗಿಲ್ಲಿಗಬಾದನು. ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದವನಂತೆ ನಟಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಿರಚಿ ಕೊಂಡನು. “ಅಯ್ಯೋ! ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಮೈಮೇಲಿರುವ ಯಕ್ಷನು ಅದೆಂತಹ ಫೋರಾಕಾರನು! ಕಾಮುಕನಾದ ದಾರುವರು ನಿನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಂಜರಿಗೊಳಿಸಿರುವನು. ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಾ ರಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಬಾರೆಡೇ! ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಗಾಗೆ ಪಟ್ಟ ದುಷ್ಟನಾದ ದಾರು

ವರ್ಮನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡನು. ಸಿದ್ಧತಾಪಸನ ವಾತು ಸುಖ್ಯಲ್ಲಿ, ಬನ್ನಿ, ಇವನನ್ನು ನೋಡಿ” ಎಂದವನು ಹೆಂಗಸಿನ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡನು. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಜನರು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮರುಗಿದರು. ಕೆಲವರು ಕಟ್ಟಿರು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಹಾಹಾಕಾರದಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೇ ಕೆವಡು ಮಾಡುತ್ತ ಆ ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. “ಮೈಮೇಲಿರುವ ಯಕ್ಕನು ಬಲಿಷ್ಠನೆಂದು ತಿಳಿದೂ ಅವನೇಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬಯಸ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ತನ್ನ ಸಾವಿಗೆ ತಾನೇ ಕಾರಣನಾದನು. ಆ ದುಷ್ಪನ ಮರಣ ಕ್ಯಾಗಿ ಮರುಗುವುದೇಕೆ?” ಎಂದು ಕೆಲವರು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಜನರ ಕೋಲಾಹಲದ ನಡುವೆ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯು ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪದ ಗೆಳತಿಯೊಡನೆ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೊಡಳು. ಭೀಮನು ಕೊಂಡ ಶೀಽಕನನ್ನು ಯಕ್ಕನೇ ವಧಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿದಂತೆ ಪುಮ್ಮೀಽಧ್ವನನು ಕೊಂಡ ದಾರವರ್ಮನನ್ನು ಯಕ್ಕನು ಕೊಂಡನೆಂದೇ ಜನರು ತಿಳಿದರು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಭಯಂಕರ ದೃಷ್ಟಿಯು ತಿಳಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತ ಬಂತು. ಸಿದ್ಧತಾಪಸನ ವಾತಿನಂತೆ ಪುಮ್ಮೀಽಧ್ವನನು ಸಂಗುತಿಸಿತ್ತಳುದ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯೊಡನೆ ಏಕಾಂತಗೃಹವಲ್ಲಿ ವಾತನಾಡಿ ಬದುಕಿ ಬಾದನೆಂದು ಉಂಟಳ್ಳಿಲ್ಲ ವಾರ್ತೆಯು ಹಬ್ಬಿತು. ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನೂ ಸುಂದರನೂ ಆದ ಪುಮ್ಮೀಽಧ್ವನಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದರು. ಒಂದು ಶುಭದಿನ ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ವೈಭವದಿಂದ ವಿವಾಹ ಮಹೇಶ್ವರವು ನೇರವೇರಿತು.

ಬಂಧುವಾಲನು ಹೇಳಿದ್ದ ಶಕುನದ ಅವಧಿಯು ಸಮಿಾಪಿಸಿತು. ಆದು ಪುಮ್ಮೀಽಧ್ವನನು ಗೆಳೆಯನಾದ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಆವಾತೀ ನಗರದ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಹಾ ಕಾಂತೀಪ್ರೇರನ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆಂದು ಜನರು ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾರದಲ್ಲಿ ಸೋಮವಾರದ್ದು ದಾವತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ರಾಜವಾಹನನೂ ಉತ್ಸವ ಕ್ಷೇಂದು ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡನು. ಅವನ ಸಂತಸಕ್ಕ ಹಾರವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶಕುನಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದೆಂದು ಮನವಾರೀ ಕೊಂಡಾಡಿದನು. ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ ಸ್ನೇಹಿತನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು.

ಬಹುಕಾಲ ಅಗಲೆದ್ದ ಅವರು ಮತ್ತೆ ಸೇರಿ ಪರಸ್ಪರ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿರು. ಸಿಕ್ಕಲ್ಪನಾದ ಸ್ನೇಹವಿದ್ದರೆ ಅಗಲೆದ ಮಿತ್ರರು ಎಂದಾದರೂ ಸೇರುವರಲ್ಲವೇ! ರಾಜವಾಹನನು ಸೋನಃದತ್ತನಾನ್ನಿ ಜಿಇಂಖಿಟ್ಟಿ ಪುಷ್ಟಿಧ್ವನನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವಂತಿ ನಗರವನ್ನು ಪ್ರಮೇಣಿಸಿದನು. ಪುಷ್ಟಿಧ್ವನನೂ ತನ್ನ ಒಂಘಗಳಿಗೆ ರಾಜಪುತ್ರನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಭಾರತ್ಯಾಜನೆಂದು ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾರ್ತಾ ಹಬ್ಬಿಸಿದನು.

ಉಚಿತಸತ್ಯಾರದಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ತಷ್ಟು ಮನ್ಯೇಲ್ಲಿಯೇ ಅಕಿಂಧ ಯನ್ನಾಗಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಒಿಗೆ ಬಹುಕಾಲದಮೇರಿ ವರ್ತೆ ಒಟ್ಟು ಗೌಡಿದ ಮಿತ್ರರಿಷ್ಟರೂ ಸಂತೋಷವಿಂದಿದ್ದರು.

ಸೋಮದತ್ತ

೧

ಮಗಫದೇಶವ ದೊರೆಯಾದ ರಾಜಹಂಸನ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿತನಮ್ರನೇ ತನ್ನ ಗುಣ, ಸಾಮಧ್ಯ, ವಿಷ್ಣೀಗಳಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯೆನ್ನು ಸಿಕಾಂಡಿದ್ದನು. ಅವನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯವನೇ ಸತ್ಯವಮ್ರ. ಬಿಕ್ಕಂಡಿ ಸಿಂದಲೂ ದೈವಭಕ್ತರಾದ ತಂಡಿತಾಯಿಗಳ ಸಮಾವದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಸತ್ಯವಮ್ರನು ಅತ್ಯಂತ ಧರ್ಮನಿಷ್ಟನಾಗಿ ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ಮೂಲನಾಗಿದ್ದನು. ವೈರಾಗ್ಯ ಶಾಲಿಯಾದ ಅವಸ್ಥಿಗೆ ವೃಶಿವರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಮಂತ್ರವಿಯಲ್ಲೂ ಅಸತ್ಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಅಣ್ಣನಾದ ಸುಮತಿಯೇ ತಂಡಿಯನಂತರ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ರಾಜನ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದನು. ಸತ್ಯವಮ್ರನು ಬಹುಕಾಲ ಮಾದುವೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅತ್ಯಂತಾನವನ್ನು ಸಂವಾದಿಸಿ ಮೇಕ್ಕುಕೆ ಹಾತೀರೆಯತ್ತಿದ್ದನು. ಸಂನಾರವು ಅಸಾರವೆಂದು ಅವನು ಮನಗಂಡಿದ್ದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಣ್ಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವಾಸಿಸದೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೀಗಿಂದು ಚೂರಟಿನು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಸಿಕ್ಕಿದ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪವಿತ್ರ ನದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಂದು ಆ ಕ್ವೇತಾಧಿವಶಿಯಾದ ದೇವರಿಗೆ ಬಲವಂದು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ತೀರ್ಥ ಕ್ವೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸೋಡಿಕೊಂಡು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

ಕಾವೇರಿ ನದಿಯು ದ್ವಾರಾವಿಧಾವಲ್ಲಿ ಲ್ಲಾ ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪುಣ್ಯನದಿ. ಅದರ ಮೂಲಸ್ಥಾನದಿಂದ ಒಡಿದು ಸಮುದ್ರ ಸಂಗಮದವರೆಗೂ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕ್ವೇತ್ರಗಳೂ, ಪವಿತ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಸದಾಚಾರಶೀಲರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ ವಾಸಿಸುವ ಸಾವಿರಾರು ಅಗ್ರಹಾರಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಮೇರೆ ಬೀಳಿದ ಗಾಳಿ ಬೀಳಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರು ಮಕ್ಕಳುಗಳಿಂದ ಪುರಾಣಗಳು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದರು ಸತ್ಯವಮ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿಯಡೆ

ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ಕಾವೇರಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿ ಮತ್ತೆ ಬಂದನು. ದಿನಕ್ಕೊಂಡು ಅಗ್ರಹಾರದಂತೆ ಪ್ರವಾಸಮಾಡುತ್ತ ಉತ್ತಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿದ್ದ ಅಗ್ರಹಾರವೇಂದರ್ಥೆ ಬಂದನು.

ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಆ ಸಣ್ಣ ಅಗ್ರಹಾರವು ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೇಳಿಯಿತು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸ ಜೀಕೆಂದವನು ಬಯಸಿದನು. ತಕ್ಕಂತೆ ಒಬ್ಬ ಸದಾಚಾರಿಯಾದ ವಿಪ್ರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸ ತೊಡಗಿದನು. ಆ ಗೃಹಸ್ಥನ ಅನುಕೂಲ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನೇರಿಡಿದ ಅವನಿಗೆ ಸಂಸಾರವು ಅಸಾರವೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಿಂಬಂತೆ ತೋರಿತು. ವಿಧಿಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗ ಜೀಕೆಂಬ ಆಕೆ ಮೂಡಿತು. ಈ ವಿಷಯವು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ತಿಳಿಮುಂಭಾಗ. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಗಳು ಕಾಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು. ಕಾಳಿಯು ಪತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸತಿಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸುಗಿನಿದಳು. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಉಮ್ಮೆದುವು. ಆದರೂ ಅವರಿನರ್ವರಿಗೆ ಖಣತ್ಯಯದಶ್ಮಿಂದಾದ ಸಿತ್ಯಪುಣವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಒಬ್ಬ ಸತ್ಯವ್ಯತ್ರನು ಜಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬೇಗೆಯು ದಂಪತೀಗಳನ್ನು ನೋಯಿಸಿತು. ಕೊನೆಗೆ ನತ್ಯವರ್ಮನು ಸಂತಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಾಳಿಯ ತಂಗಿಯೂ ಸುಂದರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದ ಗೌರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು. ಆಕ್ಕ ತಂಗಿಯರು ಸವತಿಯಾದರೂ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗೌರಿಯು ಬಸಿರಿಯಾದಳು. ಅವಳ ಬಸಿರು ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಕಾಳಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಪುತ್ರವತಿ ಯಾದ ಗೌರಿಯನ್ನು ಪತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ತೀತಿಸುವನೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಬಲಿಯತ್ತ ಬಂತು. ಆದರೆ ಅವಳೇನು ತಾನೇ ಮಾಡಿಯಾಳು? ನವಮಾಸ ತುಂಬಿ ಹತ್ತನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯು ಸರ್ವಲಕ್ಷ್ಯಸೋಽಪೇತನಾದ ಸರಾಂಗ ಸುಂದರನಾದ ಮಗನನ್ನು ಹಡೆದಳು. ಕಾಳಿಯ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಮಗನನ್ನು ಹಡೆಯುವ ಭಾಗ್ಯವನನ್ನು ತನ್ನ ಹಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಹಕ್ಕಿದಳು. ಕಾಳಿಯ ಅಸೂಯೆ ಯೋಂದಿಗೆ ಗೌರಿಯ ಮಗನು ಬಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಬ್ಬ ದಾದಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ್ದರು. ಮಗುವು ತಾಯಿಯ ಹಂಬಲೀಲ್ಲವೇ ದಾದಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತೇ ಬಾಹು. ಕಾಳಿಯ ಅನೂಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತೇ ಬಂದು ಕೊನೆಗೆ ಅದು ಮಗುವಿನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಳಿಯು ಮಗುವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಸುವಳಿಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗೌರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸಂದೇಹಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ದಾದಿಯ ಶ್ರೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಯಾವ ಭೋಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಕಾಳಿಯು ಬಂದು ದಿನ ದಾದಿಯನ್ನು ಕರೆದು. ನದೀ ಪ್ರವಾಹ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆಯುತ್ತೇ. ಬಾ, ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ ” ಎಂದು ಕರೆದಳು. ದಾದಿಯು ಜೀಡವೆನ್ನು ವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆವರೆ ಅವಕಳನ್ನು ಎಡಬಿಡದೆ ಖಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹುಡುಗ ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ? ದಾದಿಯು ಅವನನ್ನು ಮರೆಸಲು ಅದೆಷ್ಟೋ ಉವಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಆ ಬಾಲಕನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ದಾದಿಯು ಹೊರಟು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಹಾಸ್ಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನದಿಯ ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ದಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪ್ರವಾಹದ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದಡವನ್ನು ಕೊರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳು ಜೀಪುಕಿತ್ತು ಹೂಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ದಾದಿಯು ಕೊಂಕಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮಗುವಿಗೆ ನೀರನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಂಳಿಯು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅವರು ತನ್ನ ಎಡಗೈಯನ್ನು ತೆಗೆದು ದಾದಿಯ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ “ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯೋಣ. ಬಂದುನೇಕೆ ನಾವು ನಿಂತಿರುವ ದಡವು ಕಳಬಿದರೆ ಗತಿ ಎನು ? ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುವಕಳಿಂತೆ ನಟಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟಳು. ದಾದಿಯು ಹಾ ಎನ್ನುವಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗನೂ ಅವರೂ ಸೀರಿಸಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರು. ಈಜಾಡಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಬಂದು ಕೈಯಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಳು. ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಈಜಿ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪ್ರವಾಹದೊಂದಿಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದಳು.

ಹೊಳೆಯು ಅತಿ ರಭಸದಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛದರಿಂದ ಅವಳು ದಡಕ್ಕೆ ಈಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಹೇಗಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಅಳ್ಳತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬಾಲನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳಿಗೆ ಮರುಕ. ತಾನು ಸೀಮು ಪಾಲಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಮಗುವು ಉಳಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಅವಳು ಬಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಿಗೆ ಬಹುದೂರ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆ ವೇಳಿಗೆ ಹೊಡಿಮುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮರವು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ನೆಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಂತಿತು. “ ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದಿನು. ಚೇಗಾದರೂ ಸಮಾಪದ ಉರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ಹುಡುಗನನ್ನು ಸಾಕುವೆನು ” ಎಂದುಕೊಳ್ಳಬಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಗಿಡದ ಕೊಂಬೆ ಯೋಂದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕರ್ನಾಗರ ಹಾವು ದಾದಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹರಿದುಹೋಯಿತು. ಬೇಗನೆ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೊಡಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಾ ಪಕ್ಕದ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಬರಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಳು.

ಈ ವಿವನು ಸನ್ನಿಹಿತನನ್ನು ನೋಡಲಾರದವನನುತ್ತಿ ಸೂರ್ಯದೇವನು ಅಸ್ತಾಚಲವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಆಗ ಸಂಧಾರವಂದನೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೊಬ್ಬಿ ಖಾಸಿ ಕುಮಾರನು ಬಂದನು. ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವನ ಕಣ್ಣಗಳು ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹೆಂಗುಸಿನ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿದುವು. ಸಮಾಸಿಸಿ ಅವನು ಕರುಣೆಯಿಂದ ‘ಅಮಾತ್ರ ! ನಿಜನವಾದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೀನೇಕೆ ಅಳುತ್ತು ಕುಳಿತಿರುವೆ.’ ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆನಳು ‘ಆಪ್ಪ ! ಇವನು ಸತ್ಯವರ್ಮನ ಮಗನು. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಇವನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಭಾರ ನಿನ್ನದು. ಸೀನೇ ಇವನ ಪಾಲಿನ ದೇವರು. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಾಯುತ್ತಲಿದ್ದೇನೇ.’ ಎಂದಳು. ಆ ವೇಳಿಗೆ ಅವಳ ವೈಯೆಲ್ಲಾ ಬೆವರಿ ಕಣ್ಣಗಳು ಕತ್ತಲಿಟ್ಟವು. ವಿವನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ನಿಸ್ಕ್ರಿತನಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ನೆಲಕ್ಕೆ ದೊಷನೆ ಬಿದ್ದಳು. ಕೃಪಾಳಿನಾದ ಖಾಸಿ ಕುಮಾರನು ತನಗೆ ಹಾವಿನ ಮಂತ್ರ ಬಾರದಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಸೊಂದುಕೊಂಡು ತೇದಿದ್ದ ಮೂಲಿಕೆ ಯೋಂದನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಹೊರಟಿನು. ಮೂಲಿಕೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕೊಳಗಾಗಿ ದಾದಿಯ ವ್ರಾಣವಷ್ಟೆಯು ಹಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದಿತು. ಮೃತ್ಯುವನನ್ನು ಯಾರುತ್ತಾನೇ ತಪ್ಪಿಸಬಲ್ಲಮ ? ಆ ಖಾಸಿ ಕುಮಾರನು ಇತರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆ ದಾದಿಯಕವಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕಾರ

ವನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಿ ಅನಾಧನಾದ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ತಾನು ಇಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕರೆತೆಂದನು.

ವಾಮದೇವ ಮಹಣಿಯು ಶಿವ್ಯನಾದ ಈ ಬರಷಿಕುಮಾರನು ತೀರ್ಥ ಯೋತ್ಸ್ವಿಮಾಡುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದನು. ಸತ್ಯವರ್ಮನು ರಾಜಹಂಸನ ಮಂತ್ರಿಯ ಮಗನಿರಬಹುದೊದ್ದು ಉಂಟಿಸಿ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ತನ್ನೊಂದನೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಚರಿಸಿದನು. ಸುಂದರನಾದ ಆ ಹುಡುಗ ನೊಂದಿಗೆ ಗುರುಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೀಗಿರುಗಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಹಂಸನ ಒಳಿಗೆ ಬಂದು ‘ಇವನು ಸತ್ಯವರ್ಮನ ಮಗನು. ಇವನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಗುಸು ಹಾವುಕಚ್ಚಿ ಸತ್ಯಮೋದಜು.’ ಎಂದನು. ರಾಜನು ಸತ್ಯವರ್ಮನ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಖಿನ್ನಾಗಿ ಸುಮತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನ ಮಗನೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಅವನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿನು. ತಮ್ಮನ ಪಡಿಯಚ್ಚಿನಂತಿದ್ದ ಆ ಹುಡುಗನು ಹೊರಕಿದ್ದದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿ ಸುಮತಿಯು ಸೋಮವದತ್ತನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದನು. ರಾಜಪುತ್ರನಾದ ರಾಜವಾಹನನೊಂದಿಗೆ ಸೋಮ ದತ್ತನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ವಿಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಅವನೊಡನೆ ವಿಜಯಾತ್ಮಿಗೆ ಹೊರಟಿನು.

೨

ವಿಂಧ್ಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತಂಗನಾಶ್ರಮದಬಳಿ ಎಲ್ಲಾರೂ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟರು. ಅಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದವರು ಬೆಳಗ್ಗೆ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲ್ಲಿ. ಇತರ ಕುಮಾರರಂತೆ ಸೋಮವದತ್ತನೂ ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿನು. ಅನೇಕ ಗಾವುದಗಳು ನಡೆದನು. ಬರಬರತ್ತಾ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದನು. ಮಾಗಾರಯಾಸದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸೀರಡಿಕೆ ಒಹಳ ವಾಯಿತು. ದಾಹಂತಾಂತಿಗಾಗಿ ಸೀರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹೊಳೆಯು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ

ಅವೃತ್ತವಾಗಿ ಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನೀರು ಸ್ವಚ್ಛ ವಾಗಿಯೂ ತಂಪಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಿತು. ತೈಪ್ಪಿಯಾಗುವವನ್ನು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದನು.

ದಡವಮೇಲಿಂಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಬರುವಾಗ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತು ಬಿಡ್ಡಿದ್ದ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ವಸ್ತುವು ಅವನ ನೋಟವನ್ನು ಸೆಳೆಯಿತು. ಅದು ಏಸಿರ ಒಹುದೆಂದು ಅವನು ಕುಶಾಹಲದಿಂದ ಬಗ್ಗನೋಡಿದನು. ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡರಕ್ಕುವಾಗಿತ್ತು. ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಆ ರಕ್ಷ್ಯವು ಯಾವುದು ಮತ್ತು ಯಾರದೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲ್ಲಿ. ಆದರ ಕಾಂತಿಗೆ ಹೊಸಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಬಿಡಲಾರದೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡನು. ಮತ್ತೆ ಗೆಳೆಯೆನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಂಡು ಮುಂದುವರೆದನು. ಸೂರ್ಯನ ಜೀವಿನ ತಾಪವು ಅತಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ಬಿರುಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾಗಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲಿಯಾರೂ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಒಳಿಕ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ತಿಳಿದು ನೆರಳಿರುವ ಪ್ರದೀಪವನ್ನು ಹುಡುಕಿದನು. ಸಮಾವ ದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ದೇವರಗುಡಿ ಇದ್ದಿತು. ಮಹಾದ್ವಾರದ ಬಳಿ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೂ ಜಗುಲೆಗಳಿದ್ದವು. ದಾರಿಹೋಕರು ಅಲ್ಲಿ ತಂಗನುದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸೋಮವದ್ವಾರನು ವಿಶ್ವಾಂತಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು.

ಆಯಾಸದಿಂದ ಅವನು ಮಲಗಳೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮುದುಕನ್ನೂಬ್ಬಿನು ಕೆಮ್ಮುವ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಸಿತು. ಯಾರಿರಬಹುದೆಂದು ಶಬ್ದದಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದನು. ಅತ್ಯಾಭಿ ಮುದುಕನ್ನಿಧಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಸುನಾರು ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಯಸ್ವಿರಬಹುದು. ವೈಚಮರ್ವ ಸುಕ್ಕಬಿದ್ದ ಅವನ ಶರೀರದ ಕಾಂತಿ ಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿತ್ತು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನಷ್ಟೇ ಉದ್ದದ ಒಂದು ಬಿಡಿರಿನ ದೊಡ್ಡೆಯು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಿಡಿದ್ದಿತು. ಅವನ ಸುತ್ತುಲೂ ಆರು ಮಕ್ಕಳು ಆ ಕಲ್ಲು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲೀ ಮಲಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೇ ಅಥವಾ ಹಸಿವೆಯ ಜೀಗೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಹಾಗೆ ಮಲಗಿದ್ದರೇ ಎಂಬುದು ಸೋಮವದ್ವಾರನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲ್ಲಿ. ಆ ಜಗುಲೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದರಡು ಮಕ್ಕಳನ ಮಡಕೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಮುದುಕನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ದೀಘಾವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮಿದನು. ಅವನ ನಿಮಾಂಸವಾದ ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ

ತೇಜಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿ ಸಂತತವಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಹೊಮ್ಮೆಕೊಂಡಿದ್ದ ಹರಕು ಹೊದಿಕೆಯ ರಂಧ್ರಗಳಿಂದ ಯಂತ್ರೋಪವೀತವು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣೀರು ಸೆಲದನೇರೀಂತೆ ತೊಟ್ಟಿಟ್ಟು ಹಾಸಿದ್ದ ಕಲ್ಲನ್ನು ಒಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮಹಿಕನ ವರಿಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಸೋಮವರ್ತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಷಿಕರವು ಮಾಡಿತು. ಉದಾಸೀನ ಭಾವದಿಂದಿರಲು ಅವನ ಮನಸ್ಸೊಷ್ಟಿಲ್ಲ.

ಆ ಮಹಿಕನನ್ನು ವನು ಕುರಲಪ್ಪಕ್ಕೆಮಾಡಿದನು. ಅದಕ್ಕೂ ಮುಹಿಕನು “ಪುಣ್ಯತ್ವನೇ! ನಾನೋಬ್ಬ ಮಂದಭಾಗ್ಯನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಣನು. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖಿರುವ ಈ ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಯು ಸತ್ಯ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಾದುವು. ಇವರನ್ನು ಕಾವಾಡುವ ಭಾರವು ನನ್ನದಾಯಿತು. ಮನೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಾನು ಮುಹಿಕನಾದ್ದರಿಂದ ದುಡಿಯಲಾರದೆ ಭಿಕ್ಷುವ್ಯತ್ತಿ ಯನ್ನು ವಲಂಬಿಸಿದನು. ಸಮಾವಚಲ್ಲಿರುವ ಕುಗ್ರಾವುದಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ತಂದು ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಚೂರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ದಿನಗಳಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆಯೂ ದೊರಯಲ್ಲಿ” ಎಂದು ಕರ್ಣೀರಸ್ಸು ಮಿಡಿಯುತ್ತಾ ನುಡಿದನು. ಸೋಮವರ್ತನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿತು. ಬಡವನಾದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಣನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುಕೆ. ಆವೀ ತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗತಾನೇ ದೊರೆತಿದ್ದ ಉಷ್ಣಗ್ರಲವಾದ ರತ್ನವೊಂದೇ ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದು. ಕೊನೆಗೆ ಅವನೇ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು.

ಬಹುವಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟ ಆ ಬಡ ಬ್ರಹ್ಮಣನ ಮುದಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯು ಮಿನುಗಿತು. ಮುಖವು ಅರಳಿತು. ತುಂಬು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವನು ಆ ಯುವಕನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ದಂಡಧಾರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೀರಿಳಿದನು. ಅವನ ಉತ್ತಾಹವು ಹೊಸದಾಗಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಿತು. ಬೇಗ ಬೇಗ ಬ್ರಹ್ಮಣನು ಮುಂದೆ ನಡೆದನು.

ಲಾಟಿದೇಶದ ದೊರೆಯಾದ ಪುತ್ರಕುಲನಿಗೆ ಆ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ದೊರೆಯಾದ ವೀರಕೇಶವಿನ ಮಗಳು ವಾಮಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಹಿಯೆ ಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಶೀರು ಹಚ್ಚುಗಿದ್ದಿತು. ಮೇರೀ ಮೇರೀ ಅವನು ದೂತರ ಮುಖದಿಂದ ವೀರಕೇಶವನ್ನು ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಿಸಿದ್ದನು. ಅನುಪನು

ಸುಂದರೆಳಾದ ವಾಮಲೋಚನೆಯನ್ನು ತನಗೆ ಮದವೇ ಮಾಡಿಕೊಡಿದ್ದರೆ ಬಾಜಧಾಸಿಯನ್ನು ಮುತ್ತುವಂತೆ ಹೆದರಿಸಿಯೂ ಹೆದರಿಸಿದನು. ಆದರೂ ವೀರಕೇಶವು ಸಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಭಲಗಾರನಾದ ಮತ್ತು ಕಾಲನು ತನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಸೈಲ್ಸಿ ಡೊಂದಿಗೆ ವೀರಕೇಶವಿನ ಮೇಲೆ ಹಂಡಿತ್ತಿಬಂದನು. ವೀರಕೇಶವಿನ ರಾಜ್ಯ ವಾದರೋ ಸಣ್ಣದು. ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಸೈನ್ಯವೂ ಅಲ್ಲವೇ. ಮತ್ತು ಕಾಲನನ್ನು ತಾನು ಗೆಲ್ಲುವೇನೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವು ಅವನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆದರಿದ ವೀರಕೇಶವು ಯುಥಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕೆ ಮಗಳನ್ನೇ ಕಾಣಿಕೆ ಯಾಗಿ ಲಾಟೀಶ್ವರನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿನು. ದೇಗಾದರೂ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ನೇರವೇರಿದ ಲಾಟಪತಿಯು ಆಸಂದದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದನು. ವಾಮಲೋಚನೆಯನ್ನು ಉಚಿತ ವೈಭವದಿಂದ ತನ್ನ ರಾಜಧಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಮದವೇ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬಯಸಿದನು. ವಾಮಲೋಚನೆಯನ್ನೂ ಕರಮಕೊಂಡು ರಾಜಧಾಸಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿನು. ಈ ಮಹಾರಣದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೇ ಅವನ ಸೈನ್ಯವು ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ದುಷ್ಟ ವ್ಯಾಗಗಳಿಗೆ ಆವಾನ ಸಾಫನವಾಗಿದ್ದ ಈ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯವು ಒಹಕೆ ಭಯಂಕರವಾಗಿತ್ತು. ಜೀಟೆಯಾಡುವುದೆಂದರೆ ಮತ್ತು ಕಾಲನಿಗೆ ಒಹಕೆ ಇಷ್ಟು. ಮಾರ್ಗ ಮಧ್ಯದ ಆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮಣಿಗೆ ಜೀಟೆಯಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಬಯಸಿದನು. ಆವನ ಅಪ್ಸಣಿಯಂತೆ ಸೈನಿಕರು ಡೇರೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದರು. ಸಕಲ ಸಾಮಗ್ರೀ ಸಹಿತನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಮತ್ತು ಕಾಲನು ಕೆಲದಿನಗಳ ಮಣಿಗೆ ಆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀಡಾರಮಾಡಿದನು.

ವೀರಕೇಶವು ಹೇಡಿಯಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದುದು ಅವನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮಾನಪಾಲನಿಗೆ ಸರಿತೋರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂತಲೂ ನಾನನೇ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಅವನು ಅರಸನ ಒಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಮತ್ತು ಕಾಲ ನನ್ನ ಯಾವ ಉಪಾಯದಿಂದಾದಲಾದವೂ ಗೆಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಪ್ಸಣಿಪಡಿದನು. ಪ್ರಬಲ ನಾದ ಶತ್ರುವನ್ನು ಯುಥಮಾಡಿ ಗೆಲ್ಲಿವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಾಗರೂಕನಾಗಿ ರಕ್ಷಿತನಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಕಾಲನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿವುದು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು ತಕ್ಕ ವೈಭವದಿಂದ ಲಾಟರಾಜಧಾಸಿಯನ್ನು ತಲಪಿಸುವ ನೆಸದಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ

ಚತುರಂಗ ಸ್ವೇಷ್ಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟನು. ಅದೇ ಅರಣ್ಯದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ರಾಜಸಿಗಾದ ಅವಮಾನದಿಂದ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ನೋಂದಿದ್ದಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕು ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಶಿಶ್ಯರಿಗಿಂದಿದನು. ಆನೇಕ ಕಿಂಕರಣನ್ನು ತನ್ನ ಒಳಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಆಷ್ಟರನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಕರೆದು ಮತ್ತು ಕಾಲನ ಶಯನ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋಗಲನು ಕೂಲಿಸುವಂತೆ ಒಂದು ಸುರಂಗಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಅಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿದನು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ್ಲಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ಓಡಾಡುವವ್ಯು ದೊಡ್ಡ ದಾದ ಸುರಂಗದ್ವಾರವು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಮಾನವಾಲನ ಅಪ್ಪಣಿಯಂತೆ ಹತ್ತು ಜನ ಕಿಂಕರಯ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿದು ನಡುರಾತ್ಮಿಯ ನೇಳಿಗೆ ಆ ಬಿಲವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿರು.

ಮತ್ತು ಕಾಲನನ್ನು ಕೊಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬಹುಮಾನ ದೊರೆಯುವಂತೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿತ್ತು. ಹುರುಸಿನಿಂದ ಅವನು ಶಯನ ಗೃಹವನ್ನು ನುಗ್ಗಿದರು. ನಾನು ಮುಂದು ತರನು ಮುಂದು ಎಂದು ಶಯನ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಲಾಟೀನ್‌ರನನ್ನು ಹುಡುಕಿದ್ದು. ಮತ್ತು ಕಾಲನು ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಅಯ್ಯಾಸ್ತು ಮುಗಿಮೊಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಶಾರಣಾಂತರ ದೀದ ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆವ್ಯಾರಿಂದ ಅಲ್ಲಿವ್ಯದ್ದ ಮಂಜಸ್ಯ ಶಾಸ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಕಿಂಕರ ಆಶೀಯ ಬಯಳಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದಿಕ್ಕು ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಉತ್ತಾಪಕವೂ ವ್ಯಧವಾಯಿ ತೀವು ಅವನು ನೋಂದುಕೊಂಡ್ದು. ಕೆನೇಸೆಗೆ ಹುಡುಕಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿವ್ಯದ್ದ ಆಫರಣಾಗಳ ಕೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದ್ದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹು ಬೆಳೆಬಾಳುವ ರಕ್ಷಾಭರಣಗಳಿದ್ದವು. ಲಾಟ್‌ಧಿವತಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿದೆಯೇ ತಮಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತೆಂದು ಅವರಂದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಮೂ ಹೊರಟ್ತು. ಸುರಂಗವನ್ನು ದಾಟಿ ನೇರಲಕ್ಷ್ಯ ಬಂದ್ದು. ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗ ದಿದ್ದದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಾನವಾಲಸ್ಗೆ ಮುಖತೋರಿಸಲು ಇಷ್ಟುಬರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಮೂ ಆಶೋಚಿಸಿ ಆ ಆರಣ್ಯದ ನದಿಯ ದಡವನ್ನು ಸೇರಿದ್ದು.

ಈ ನೇರಿಗೆ ಅಪುಣೋದಯವಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಗಾಗು ವುದರೊಳಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಎಲ್ಲ ಆಭರಣ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಟರು.

ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಕಾಲನ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಕೋಳಾಹಲ. ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಯಾರ ಭಾಯಲ್ಲಿ ಸೋಡಿಡಮೂ ಕಳುವಿನ ಮಾತ್ರೆ. ರಾಜನ ಅಲಂಕಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಳುವಾಗಿದೆಯೆಂದು ವಾತ್ರೆ ಹಬ್ಬಿತು. ಕೂಡಲೇ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ದೂತರೂ ಕಳ್ಳುರನ್ನು ಹುದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಮೊರಟರು. ನದಿಯ ಕಡೆಗೆ ಬಂದ ರಾಜಾನುಷರು ಸಿಜನವಾದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿದಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಕಂಡರು. ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ಬಂದಿರಲ್ಲಿವಾದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚೆಯ ಗುರುತುಗಳು ಅಚ್ಚಳಿದಿರಲ್ಲ. ಆ ಗುರುತುಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಹೊರಟರು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಜನರು ಮಾತಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಶಬ್ದವು ಅವರ ಕೆವಿಗೆ ಕೇಳಬಂತು. ಅವರು ಕಳ್ಳರೇ ಇರಬಹುದೆಂದು ಉಂಟಿಸಿ ರಾಜದೂತರು ಸದ್ವಿಲ್ಲಿಚೆ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿದರು. ವರಂತ್ರಿಕಿಂಕರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲುಗಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೊ ಮತ್ತು ಕಾಲನ ಕಿಂಕರರ ಕ್ರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬಿದ್ದರು. ಅವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳೂ ಇದ್ದವು. ರಾಜಾನುಷರು ಕಳ್ಳುರನ್ನು ಒಡವೆಯೊಡನೆ ಹಿಡಿದು ರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆ ತಂದರು. ಬಹು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಬಂದೇ ಬಂದು ರತ್ನದ ಹೊರತು ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಆಭರಣಗಳೂ ಸಿಕ್ಕಿದುವು. ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಬಹುವಾನ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಹೋಗಿ ತಡೆಯಲೂದಷ್ಟು ಪೆಟ್ಟುಗಳು ಬಿಡ್ಡವು. ಆದರೂ ಅವರು ತಾವು ಮಾನಪಾಲನ ಕಡೆಯವರಂದಾಗಲೇ ಅವಸಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಬಂದವರಿಂದಾಗಲೀ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ರತ್ನವೆಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸುವರಿಗೆ ಇನರನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಕೊಲ್ಲಿವುದೆಂದು ರಾಜನು ತೀವೃತ್ಕಾಟಿಸುತ್ತಿನು. ಅವರಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂಕೋಚಿಸಿದು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರು.

ರತ್ನವು ಅನೂಳ್ಯವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಹುದುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜನು ಅನೇಕ ಗೂಢಚಾರರನ್ನು ಸಿಯಮಿಸಿದನು. ಆ ಗುಪ್ತಚಾರರು

ಸಮಾಪದ ಎಲ್ಲ ಉಂಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸೋಮವಿದತ್ತಸೀದ ರತ್ನವನ್ನು ಸಡಿಮುಕೊರಟಿ ಮುದಿ ಬ್ರಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ಹರಕು ಬಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ರತ್ನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸಮಾಪದ ಉಂಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೀಗೆ ಆಶೋಚಿಸತ್ತೊಡಗಿದನು. “ಇಂತಹ ಕಾಂತಿಯಕ್ಕೆ ವಾದ ರತ್ನವನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾರಿದರೆ ನನ್ನ ವಂಶವರಂಪರಿಯಾಗಿ ಬಡತನವು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲವೇ ಅದೃಷ್ಟವೆಂಬುದು! ಮನುಷ್ಯನ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಕೂಡ ಅರಿಯರೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಾದ ವಾತು.” ಹೀಗೆ ಯೋಽಚಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಉಂಗು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಬ್ರಹ್ಮಣನು ಒಬ್ಬ ರತ್ನಪಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಅಂಗಡಿಗೆ ಬಂದನು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವಾಗುವಂತೆ ತನ್ನ ಹರಕು ಬಟ್ಟಿಯ ಗಂಟೆನಿಂದ ಬಂದು ರತ್ನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಏನು ಕೊಡುತ್ತೀರೆಯೆ ಎಂದನು. ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ರತ್ನದ ಹೊಳಪಿಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾರದಾದನು. ಬ್ರಹ್ಮಣನು ಸುಮೃದ್ಧಿರದೆ “ಹರಕು ಬಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ರತ್ನವು ತನ್ನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ?” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿದನು. ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ರತ್ನವನ್ನು ಬಿಡಲಾರ; ಬ್ರಹ್ಮಣನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಾರ. ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಕ್ಕು ಇಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸು ತೂಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಕಣ್ಣಸನ್ನೆಯಂತೆ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ಬಂದು ಆ ಮುದಿ ಬ್ರಹ್ಮಣನನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ರತ್ನವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಗೂಡೆಕಾರನು ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗಿ ರತ್ನವನ್ನು ತಂದಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಣನನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಶಪಡಿಸಿದನು. ನಗರ ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುದುಕಸ್ತಿದ ಆ ರತ್ನಲಾಭದ ಪ್ರಕಾರ ವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಯಸಿ ಮುದುಕನೆಂದು ಕೂಡ ನೋಡದೆ ಅವನನ್ನು ಚಾವಟಿಯಿಂದ ಬಿಗಿದರು. ಮುದಿಹಾರುವನು ಆ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ‘ದಮ್ಮಿಯ್ತ್ಯ, ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿ. ನಾನು ಇವನ್ನು ಕದಿಯಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ರತ್ನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಪುರುಷನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನದಿಯಾಚ ಆರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನ

ದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಬೇಕಾವರೆ ನನ್ನೆಡನೆ ಬಣ್ಣಿ. ನನಗೆ ರತ್ನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಕಳ್ಳನನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದನು. ಅವನ ಕೈಗಳಿರಡನ್ನೂ ಹಿಂಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ರಾಜಪುರುಷರು ಅವನೊಡನೆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಸೋಮ ದತ್ತನು ಗಾಢನಿದೆನಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಬ್ರಹ್ಮಣನು ಅವನಕಡೆ ಕೈಬೀರಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇವನೇ ಆ ಕಳ್ಳನೆಂದನು.

ರಾಜಪುರುಷರ ಚಾವಟಿಯ ವೆಟ್ಟು ಆ ತರುಣನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಎದ್ದ ಧೈಯರ್ಥಿಂದ ರಾಜಪುರುಷರ ಕಡೆ ನೋಡಿದನು.

‘ನಿನಗೆ ಈ ರತ್ನವೆಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಿತು?’

‘ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ.’

‘ಶಯನ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲವೇ?’

‘ಅಲ್ಲ.’

‘ನಿನ್ನ ಉಳಿದ ಸ್ವೇಧಿತರೆಲ್ಲಿ?’

‘ನನಗೆ ಸ್ವೇಧಿತರಿಲ್ಲ.’

‘ನಿನ್ನೆಡನೆ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದವರು.’

‘ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಮಾಡಲೂ ಇಲ್ಲ.’

‘ಹಾಗಾದರೆ ಬಾ. ನಾವೇ ನಿನ್ನ ಸ್ವೇಧಿತರೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತೇನೆ.’

ಎದು ರಾಜಪುರುಷರು ಆ ತರುಣನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಎವ್ವು ಸಲ ಹೇಳಿದೂ ಸೋಮವರತ್ತನ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ನಂಬಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಸೆರಿಮನಿಗೆ ಕರೆತಂದು “ಇದೋ ನಿನ್ನ ಸ್ವೇಧಿತರು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಸಂಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾನವಾಲನ ಕಂಕರರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನೂ ಸೆರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರು.

ಸೋಮವರತ್ತನು ಆಕ್ಷಯರ್ಥಿ ಭರಿತನಾದನು. ಸಿಷ್ಟಾರಣವಾಗಿ ತಾನು ಸೆರಿಯಾಳಾದುದೇ ಅವನ ಆಕ್ಷಯರ್ಥಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ತಾನು ಬ್ರಹ್ಮಣ

ನಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗಲೇಂದು ಕೊಟ್ಟಿರತ್ತುವು ಆ ಮುದುಕನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಾಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಮರುಗಿದನು. ತಾನು ಎಷ್ಟು ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ಸಂಬದೆ ರಾಜಭಟ್ಟರು ಗರ್ವದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಕೆಳ್ಳನೆಂದು ನಿಣಯಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೋರೆ ಉಕ್ಕಿತು. ಆದರೆ ಯಾವುದೊಂದೂ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸೇರಿ ಮನೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಕ್ಕು ಪ್ರತೀಕಾರದಿಂದ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಅವನು ಬಯಸಿದನು.

ಅದೇ ಸೇರಿಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದಲೇ ಬಂದಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮಾನವಾಲ ದೂತರು ಇವನ ಅಚ್ಚುಕೆಟ್ಟಿದ ದೃಢವಾದ ದೇಹವನ್ನೂ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಶೋರುತ್ತಿದ್ದ ಧೈಯರಭಾವವನ್ನೂ ಮನಗಂಡು ಈ ಮಹಾನುಭಾವಸ್ಥಿಂದ ತಮಗೂ ಉವ ಕಾರವಾಗಬಹುದೆಂದು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ್ದರು. ಬಂದಿಗಳಲ್ಲಿಇಬ್ಬನು ಧೈಯರ ದಿಂದ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

“ ಮಹಾನುಭಾವ ! ಸಿನ್ನನ್ನೇಕೆ ಸೇರಿಹಿಡಿದರು ?”

“ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿದು. ನಾನು ರತ್ನವನ್ನು ಕಡ್ಡಿಸೆಂದು ನನ್ನ ಮೇರೆ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೀವು ಯಾರು ? ಸೀವು ಬಂದಿಗಳಾಗಲು ಕಾರಣ ವೇನು ?”

“ ಈ ಮಹಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿತುವೆಂಬ ಅರಸನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಎಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರ, ವಾಮಲೋಚನೆಯನ್ನು ಹೇಜಿತನದಿಂದ ಲಾಟಾಧಿಪತಿ ಮತ್ತು ಕಾಲನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ನೋಂದ ಆತನ ಮಂತ್ರಿ ಮಾನವಾಲನು ಮತ್ತು ಕಾಲನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿವಂತೆ ಅಪ್ಪಣಿಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸುರಂಗದ ಮೂಲಕ ಅವನ ಕಯನಗೃಹಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣಿಹಿಡಿದನು. ಮತ್ತು ಕಾಲ ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣದೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತಿಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋರ ಟಿವು. ರಾಜಭಟ್ಟರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಡಿಸು. ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನ ದೊರೆಯ ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.”

“ ನಾನು ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ನದಿಗೆ ಹೋದೆ. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ನನಗೊಂದು ರತ್ನದೊರೆಯಿತು. ಪ್ರಾಯಃ ಅದೇ ಆ ರತ್ನವಿದ್ದಿರೆಬೇಕು.”

“ ಮಹಾ ಭಾಗ್ಯ, ಸಿನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೀನೆ.”

“ ನಾನು ಮಗಧದೇಶದ ರಾಜಪುತ್ರ ರಾಜವಾಹನನ ಗೇಳಿಯ. ವಿಜಯಯಾತ್ರೆಗಿಂದು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ್ದ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಟ್ಟಿ ಆತನು ಎಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಗಿರುವನು. ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೀನೆ. ಈಗ ಸೀನ್ವ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಗಲು ವ್ಯಯಿಸ್ತಿ ಸೋಣಿ.”

“ ಯೋರಾದರೂ ಸೇರಿಮನೆಯಲ್ಲಿರಬಯಸುವರೇ?”

“ ಸಿಷ್ಟಾರಣವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ದಂಡಿಸಿದ ಮತ್ತು ಕಾಲನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿದೆ ನನಗೆ ಶ್ರವ್ಯಾಯಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಯ ಬಳಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಸೇರಿಸಿ!”

“ ಸಿನ್ನ ಸಾಹಸವೇ ಸಿನ್ನನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ.”

ಬಂದಿಗಳು ಅವನನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಿಡುಗಡಿಗಾಗಿ ಬಂದ ದೇವರೆಂದು ಬಗೆದರು. ಸೋಇಮದತ್ತನ ಧೈಯರವ ಮಾತುಗಳು ಅವರನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಿದ್ದು. ಅರ್ಥರಾತ್ರಿಯವರೆಗೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸುಮೃದ್ಧಿ ಇಡ್ಡರು. ಆ ತರುಣನು ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಸಂಕಲಿಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಹಗಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಕತ್ತಲಾಗುವ ವೇಳಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂತು. ದೃಢವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಪಣಿಯು ಅವನ ಬಲಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಿತು. ಸದುರಾತ್ರಿಯವರಿಗೆ, ಮಿಕ್ಕ ಬಂದಿಗಳ ಸಂಕಲಿಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ವತಂತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಆಯುಧವಾಣಿಗಳಾದ ಕಾವಲುಗಾರರಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೇಂದು ತಿಳಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಸೋಡಿಕೊಂಡು ಹೊಡರು. ಬಂದಿಗಳು ಯಾರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಡುರಾತ್ರಿಯ ವೇಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಯು ಬಚ್ಚಿಬ್ಬನನ್ನೇ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತ ನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಾಗೇ ಶೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಚ್ಚಿಬ್ಬನ ಕೈಯ ಆಯುಧವೂ ಜಾರುತ್ತ ಬಂತು. ಎಲ್ಲರೂ ನೆಲವನ್ನಾರ್ಥಿ, ಸಿಗಾಫಸಿದ್ದ ಯಾಲ್ಲಿ ಮೈನರೆತರು. ಇದೇ ಸಮಯ

ವೆಂದು ತರುಣನು ಜೊತೆಯ ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಸನ್ನೇಮಾಡಿದನು. ಎಲ್ಲರೂ ನೇರಿ ಬಾಗಿಲ ಕಂಬಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಆಯಾಸವಿಲ್ಲವೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿ ಸಿದ್ಧಿಪುತ್ತಿದ್ದ ಕಾವಲುಗಾರರ ಬಳಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟಿರು. ರಾಜ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗು ತ್ತಿದ್ದ ಇವರನ್ನು ನಗರ ರಕ್ಷಕರು ಆಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಧ್ಯೇಯಶಾಲಿ ಯಾದ ತರುಣನು ಒಡನಾಡಿಗಳನ್ನು ಅವಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ದೇಳಿ ತಾನೂ ಅವಿತುಕೊಂಡನು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದೆಡಿ ನೇರಿದ ನಗರ ರಕ್ಷಕರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮುತ್ತಿದರು. ಸೋಮವಾರಕ್ಕೆನು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕೊಂಮಹಾಕಿದನು. ಮಿಕ್ಕ ರಕ್ಷಕರನ್ನು ಆಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಿಂಕರಿಯ ಕೊಂದರು. ಹೀಗೆ ಸಾಹಸದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮುಂದೆ ನಾಗಿದರು. ಸೋಮವಾರಕ್ಕೆ ನೋಡಿಗೆ ಮಾನವಾಲನ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೇರಿದರು. ಮಾನವಾಲನು ತರುಣನ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚಿ ಅವನ ಕುಲ ಶೀಲಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಬಹುಮಾಸಿದನು.

ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಇತ್ತು ಸೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂದಿಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆಂದು ಮತ್ತು ಕಾಲನ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕೋಲಾಹಲವೆದ್ದಿತು. ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಬಂದಿಗಳು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದುಳಿದಿದ್ದ ನಗರ ರಕ್ಷಕನೊಬ್ಬನು ‘ಸ್ವಾಮಿ’, ಅವರು ಅವರ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವಾಲನೆ ಶಿಬಿರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರಿಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಆ ಮಂತ್ರಯೇ ಕಾರಣಸೆಂದು ಮತ್ತು ಕಾಲನಿಗೆ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಅವನು ಕೋಪದಿಂದ ಕಡಿಕಡಿಯಾದನು. ಕೆಲವು ದೂತರನ್ನು ಕರಿದು ಮಾನವಾಲನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿದನು. ಬಂದ ದೂತರು ಸಮಯವರಿತು ಮಾನವಾಲನನ್ನು ಕಂಡು ಕೈಮುಗಿದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು.

“ ಮಂತ್ರಿನರ್ದ್ಯ ! ನಮ್ಮಮೂಲಕ ಲಾಟುಧಿಪತಿಯು ಎಚ್ಚರಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ :— ‘ ಕೆಲವು ಕಳ್ಳರು ಸುರಂಗದಮೂಲಕ ನನ್ನ ಅವಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಅನೇಕ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಷ್ಠ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಸರಿ. ಇಲ್ಲ ವಾದರೆ ಮಹಾನಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದೀತು.’ ಲಾಟೇಶ್ವರನ ಮಾತುಗಳನ್ನು

ದೂತರ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿ ನೋಡಲೇ ಕೋಪದಿಂದ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನ ಧನನಾದ ಮಾನವಾಲನಿಗೆ ಮತ್ತೆನ್ನು ಕೋವ ಉಕ್ಕಿತು. ಈ ಬಗೆಯ ಹೆನ್ನೀಯ ಮಾತುಗಳು ಅವನ ಕಿನಿಗೆ ಕರ್ಕರವಾದುವು. ಕಣ್ಣ ಕೆಂಪಾಯಿತು. ಕೋಪದಿಂದವನು ‘ಯಾರವನು ಲಾಟವತಿ? ಆ ಸೀಚನೋದನೆ ಗೆಳಿತನ ವೆಂದರೇನು? ಅವನ ಸೇವೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭವಾದರೂ ಏನು? ಕಳ್ಳರು ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಏಕೆ ಬರುವರು? ಬಂದಿದ್ದರೂ ಈ ಗೊಡ್ಡು ಬಿದರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಾನವಾಲನು ಹೆಚರಿ ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವನೇ? ಮತ್ತು ನಾದ ಮತ್ತು ಕಾಲನಿಗೆ ಬಲವಿದ್ದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಮಾತಿ ನಿಂದ ಮಾವಿನಕಾಯಿಗಳು ಉದುರುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಗಜೀಸಿದನು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೋಮದತ್ತನ ಕಡೆ ಸೋಡಿದನು. ಆ ತರುಣನು ನನುನಿಗೆ ಯಿಂದ ತನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಕಾಲನ ದೂತರು ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ನೋಡಲೇ ಹೇಗಾದರೂ ಯುಧಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೆಪವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮಂತ್ರಿಯು ಇದನ್ನೇ ಶಾರಣವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಜ್ಜ ಗೊಳಿಸಿದನು.

ದೂತರು ಮಾನವಾಲನ ಮಾತನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಲಾಟರಾಜಸಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವನ ಸೈತ್ತರು ಕುದಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. “ಸಣ್ಣ ದೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿವತಿಯಾದ ವೀರಕೆತುವಿನ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಧೈಯ ಬಂತೇ? ಆಗಲಿ. ತಕ್ಕ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳ್ಳರನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಕಸಿದುಹಳ್ಳಿತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ತೋರ್ಪಲವನ್ನು ಸೋಡಲ” ಎಂದು ಗುಡುಗುಡಿಸಿದನು.

ಉ

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಇಕ್ಕಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಇಷ್ಟೆನ್ನು. ಮಾನವಾಲನು ನೋಡಲೇ ಯುಧಿನಾಡಿ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಸಿಕ್ಕಿಯಿಸಿದ್ದ ದರಿಂದ ಜೀಕಾದ ಸಕಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಹಚ್ಚಿದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೇವಲಿಸಿದನು. ತೇರು ಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾರಧಿಕರು ಬಾಣ ಬತ್ತಿಗಳನಾಡನೆ ಯುಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಕುಳಿ

ತಿದ್ದರು. ಭಜ್ಞಿ ಮುಂತಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ವೀರಾಧಿ ವೀರರು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿನ ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ಆಸೇಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದರು. ಕುಮರಿಗಳ ಮೇಲೆ ರಾವುತ್ತೆ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶತ್ರುಗಳ ಕೊಲೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಸಾವಿರ ಶಾಲಾಳಗಳು ಕತ್ತಿ ಗುರಾಟಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅವರ ಉತ್ತಾಹವು ಅವರಿಗಿಂತ ಮುಂಚಿ ಶತ್ರು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತ್ತು. ಮಾನವಾಲನು ಆ ತರುಣನನ್ನು ಬರಮಾಡಿದನು. ಅವನ ಧೃಯ್ಯ ಸಾಹಸಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವನನ್ನು ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನಾಗೆ ಮಾಡಿದನು. ಸಾಲ್ಯಾ ಕುಮರಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಬಾಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಸ್ತೇ ರಥದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬತ್ತೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದವು. ಸಿಪುಣನಾದ ಸಾರಧಿಯು ಶೇರಿಸ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದನು. ಶತ್ರುಗಳ ಬಾಣಗಳಿಗೆ ಅಭೇದ್ಯವಾದ ಕವಚವನ್ನು ಶೋಟ್ಟು ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕು ಬಾಣವನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂಬುಲವನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಾ ಆ ತರುಣನು ಶೇರಿಸಲ್ಲಿ ಮುಂಡಿಸಿದ್ದನು. ಯಂಥಕ್ಕೆ ಆವಕ್ಷಕವಾದ ಆಯುಧಗಳು ಆ ಶೇರಿಸಲ್ಲಿ ರಾಶಿರಾತೀಯಾಗಿ ಬಿಡಿದ್ದವು. ಆ ತರುಣನ ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲ ಇತ್ತು. ಮಾನವಾಲನು ಆ ತರುಣನನ್ನು ಮನವಾರೆ ನೋಡಿ ಶತ್ರುವನ್ನು ಸಿನುಗಳ ಮಾಡುವ ಸಾಮಧ್ಯವು ಅವನ ಲೀಡೆಯಿಂದು ಧೃಯ್ಯಗೊಂಡನು. ಮುಂತ್ರಿಯು ಮುಂದೆ ಹೊರಟನು. ತಮಿರಧಿಕನು ಅವನನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಶೇರನ್ನು ನಡೆಸಿದನು. ಅನಂತಾಂಶ ಸೈನ್ಯವು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿತು.

ಇತ್ತು ಲಾಟೀನ್‌ರನೂ ಯಂಥಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಗೇರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆವನ ಅನೇಕ ಸೈನ್ಯ ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜಧಾನಿಗ ಹೊರಟು ಹೊಗಿತ್ತು. ಆ ಅರಣ್ಯದ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿ ಸೈನ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವು ಸೈನಿಕರಿಗೂ ತಕ್ಕಣ್ಣ ಆಯುಧ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಹುಬಲ ಮತ್ತೆನಾದ ಮತ್ತೆ ಕಾಲನು ಇಮೊಂದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಏಂದಿನೆಂತೆ ವಿಶ್ವಾಸಪುಷ್ಟವನಾಗಿ ಆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೈನ್ಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾನವಾಲನ ಸೈನ್ಯದ ಮೇಲೆ ನುಗ್ಗಿದನು. ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳು ಹುರುಸಿಸಿಂದ ಹೊಡಿದಾಡಿದರು. ಫೋರ್ ಯುಧವಾಯಿತು. ಸೈನಿಕರ ರಕ್ತದಿಂದ ರಣಕ್ಷೇತ್ರವು ಕೆಸರಾಯಿತು. ಶತ್ರು

ಸ್ವೇಷಕರ ಮೈಯಿಂದಲ್ಲಾ ತರುಣನ ಬಾಣಗಳೇ ನೆಟ್ಟಿದ್ದವು. ಶತ್ರುಸ್ವೇಷಕರ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಯ ರಥದಂತೆ ಅವನ ರಥವು ಆ ರಜಕ್ಕೇಶ್ವರಲ್ಲಿ ಲ್ಲಾ ಓಡಾಡು ತೀತ್ತು. ಇದ್ದ ಅಭಿ ಸ್ವೇಷವೂ ಮತ್ತು ಕಾಲನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಮನಗರವನ್ನು ಸೇರಿತು.

ತರುಣನು ಇಮ್ಮಡಿಯಾದ ಉತ್ಪಾದದಿಂದ ತೀರನ್ನು ಮುನ್ನಗೊಂಡು ತ್ವಿದ್ದನು. ಎದುರು ಬಾಂದ ಸ್ವೇಷಕರನ್ನು ಕೊಡ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಶತ್ರು ಸ್ವೇಷದಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗಿದನು. ಲಾಟಾದಿವತೆಯಾದ ಮತ್ತು ಕಾಲನ ರಥವು ಎಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಹೊಡುಕುತ್ತು ಅದನ್ನೇ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಅವನ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಬಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲನ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದುವು. ಮತ್ತು ಕಾಲನೂ ಧೈಯರುಗೆಡಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅಪಜಯವು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದೂ ಅವನು ವೀರನಂತೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಬರಬರುತ್ತ ತರುಣನ ರಥವು ಮತ್ತು ಕಾಲನ ರಥದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಮತ್ತು ಕಾಲನು ತನ್ನ ರಥವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಯುವಕನು ತನ್ನ ತೀರಿನಿಂದ ನೇಗೆದನು. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಖದ್ದಿವಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಕಾಲನ ರಥಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ ಯುವಕನು ಅರಸನು ಕೈಯಿತ್ತು ಸುದರ್ಶಿಳಿಗಾಗಿ ಅವನ ರುಂಡವನ್ನು ಮುಂಡದಿಂದ ಬೇಕಾಗಿಸಿದನು. ರಾಜನು ಬಿದ್ದು ದೇ ತಡ. ಉಳಿದ ಸ್ವೇಷಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ಶತ್ರುಗಳ ಅನೇಕ ಆಯಧಗಳೂ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಆಭರಣಗಳೂ, ಕುದುರೆ ಆನೆ ಮುಂತಾದುವೂ ಮಂತ್ರ ಸ್ವೇಷಕರ ಕೈನೇರಿದುವು. ರಾಜನ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆದು ಸ್ವೇಷಕರು ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಲಾಟರಿಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೋಗಲಿದ್ದ ರಾಜ ಪುತ್ರಿಯಾದ ವಾಮಿಶೋಚನೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ತರುಣನು ಮಾನವಾಲನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಆ ತರುಣನ ಸೂಹನಕ್ಕೆ ಅರಗುವರಿಯು ಮೆಚ್ಚಿದಳು. ವಿಜಯದಿಂದ ಹಿಗ್ಗಿವ ಮಾನವಾಲನು ಆ ನವತರುಣನನ್ನು ಬಹುಮಾನ ಪೂರ್ವಕ ಇವಿರುಗೊಂಡು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಸನ್ಯಾಸಿಸಿದನು. ಎಲ್ಲಮೂ ಉತ್ಪಾದದಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಮಾನವಾಲನು ಅರಸನಾದ ವೀರಕೇತುವಿನ ಬಂಗೆ ದೂತರನ್ನು ಅಟ್ಟಿ ತನ್ನ ವಿಜಯವಾತ್ಮಕಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ರಾಜನು ದೂತರಿಂದ ಆ ತರುಣ

ಸಾಹಸಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಇದಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ತಲೆದೂಗಿದನು. “ಈ ಅಸಮಾನ ಪರಾಕ್ರಮಿಯು ಯಾರಿರಬಹುದು? ಯಾರೇ ಆಗಿಲಿ ಅವನೇ ತನ್ನ ಕುವರಿಗೆ ತಕ್ಕು ವರನು. ನನ್ನ ಈ ದೀಕ್ಷಾ ತಾನೇ ಗೆದ್ದರುವ ಆ ಲಾಟಿದೇಶಕ್ಕೂ ಅವನೇ ಆಧಿಪತಿಯಾಗತಕ್ಕುವನು. ಅವನೇ ನನ್ನ ಕೀರ್ತಿಲತೆಯನ್ನು ಒಣಗಗೊಡದೆ ಕಳೆಕಳೆಸುವಂತೆ ಇಟ್ಟಿ ಪರಿಷ್ಯಾ ದೇವನು” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿತು ರಾಜನು ತಕ್ಕು ವೈಭವ ದೊಡನೆ ಆ ವಿಜಯ ಶೀಲನಾದ ಕಾಮಾರಸನ್ನು ಎದುರುಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿನು. ಗುಡಿ ತೋರಣಗೇಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದ ಆ ಸುಂದರ ನಗರವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯೊಡನೆ ಬಂದ ಆ ತರುಣನನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿಸಿದನು.

ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣದ ಮುಖ್ಯ ಜನರ ಸಭೆಯೊಂದನ್ನು ರಾಜನು ಸೇರಿಯಿಸಿದನು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೂ ತರುಣನ ಸಾಹಸವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಯಾದ ವಾಮಲೋಚನೆಯನ್ನು ತತ್ವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಲು ಅವರೆಲ್ಲರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಸತ್ಯಲೀನ ನಾದ ಅವನಿಗೆ ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಎಲ್ಲಮೊ ಒಸ್ಪಿದರು. ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ವೈಭವದಿಂದ ಲಗ್ನವು ನಡೆದು ವಾಮಲೋಚನೆಯು ಸೊಮುದ್ರತ್ವನ ಪಶ್ಚಿಮಾದಳು. ಅಂದೇ ಪಟ್ಟಣಗರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ರಾಜನು ಸೊಮುದ್ರತ್ವನನ್ನು ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮವಿಸಿದನು.

ಇನ್ನು ದಿನಗಳಾದರೂ ರಾಜವಾಹನನ ಸುಂಪು ತಿಳಿಯಲ್ಲ. ಸೊಮುದ್ರತ್ವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೊರಗು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಇತ್ತು. ಅರವುಸೆಯ ಸುಖಗಳ ಮಧ್ಯ ಒಮ್ಮೆಯೆಂದು ಅವನು ಗೆಳೆಯನಿಗಾಗಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. “ಗೆಳೆಯನಿಲ್ಲದ ಈ ಸುಖವನ್ನು ಸುಡು” ಎಂದು ಎಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಧಿಕ್ಕರಿಸು ತ್ತಿದ್ದನು. ಸಿಹ್ಯಲ್ಪಷಣಾದ ಸ್ನೇಹವು ಬಹುಕಾಲ ಅಗಲುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಿಸದು. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಗೆಳೆಯನ ಮುಖವನ್ನು ಸೇರಿಡಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿ ಸಮಾಪದ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿದ್ಧ ತಪಸ್ಸಿಯೊಳ್ಳಿಸಿಗೆ ವಿನಯದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಬಾಡಿದ ಮುಖದಿಂದ ಇದ್ದ ಈ ತರುಣನ ಮನಸ್ಸಿನ ಬೀರೆಯೇನೆಂದು ಸಿದ್ಧನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದನು. “ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನನ್ನು ಕಾಣುವ ಕಾಲವಾವುದು? ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣುವೆನು?

ಎಂಬುದನ್ನು ದಯೆಯಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಆ ತರುಣನು ವಿನಯ ದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ಸಿದ್ಧಪುರಷನು ಸ್ವಲ್ಪಮೊತ್ತು ಆಲೋಚಿಸಿ “ಮಹಾಕಾಲಕ್ಕೇತ್ತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿನವ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಉತ್ಸವವಾಗುವುದಲ್ಲವೇ! ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸೀನು ಹೋಗು. ಆಗ ಸೀನ್ನು ಗೇಳಿಯನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವನು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು.

ಉತ್ಸವವನ್ನು ಸೋಡಲು ಮೊರಟ ಆ ತರುಣನನ್ನು ವಾಮ ಲೋಚನೆಯು ದಾದಿಯರೊಡನೆ ಹಿಂಬಾಲೆಸಿದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ಮಹಾಕಾಲ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸವಿಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಸವಿಾಪದ ಉದ್ಘಾನದಲ್ಲಿ ಇಂದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಉಯ್ಯಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಆ ತರುಣನು ತರುಣಿಯರೊಡನೆ ಶಾಗಾ ದುತ್ತಾ ನಲಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಆ ತರುಣನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಜವಾಹನನ ಸುಂದರ ರೂಪು ಕಾಣಿತು. ಮಾತಂಗಸಂದ ಬೀಳಿಕ್ಕುಂಡ ರಾಜವಾಹನನು ಗೇಳಿಯರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ ಮಹಾಕಾಲೇಶ್ವರನ ಉತ್ಸವ ದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಆ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಬಹುತ್ತಿದ್ದನು. ಗೇಳಿಯ ನನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಸಾತ್ಯೋಷವಟ್ಟಿ ತರುಣನು ಉಯ್ಯಾಲೆಯಿಂದಿಳಿದು ಓಡಿಬಂದು ರಾಜಪುತ್ರನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಲೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಇಬ್ಬರ ಕಣ್ಣಗಳನ್ನು ಸೀರು ತುಂಬಿತು. ಗೇಳಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಗಾಢವಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸುರಕ್ಷಾನೇ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಅರ್ಥಾಪಾಲ

೧

ಕುಸುಮ ಪುರದರಸನಾದ ರಿಪುಂಜಯೆನ ಬಳಿ ಘರ್ಮಾಪಾಲನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿ
ಯಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡತಿಯರು. ಒಬ್ಬೋಗೆ ಸುಮಿತ್ರನೆಂಬ
ಮಗನೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬೋಗೆ ಕಾಮವಾಲನೆಂಬ ಮಗನೂ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಕಾಮ
ವಾಲನು ಅವನಿರ್ತನಾಗಿ ವೇಶ್ವಲಂಪಟನಾಗಿದ್ದನು. ಇದು ಸುಮಿತ್ರನಿಗೆ
ಸರಿಬಿಳಿಲಿಲ್ಲ. ಎಹ್ಮೇಂದ್ರ ಸಲ ಅವನು ತಮ್ಮನನ್ನು ಈ ದುರ್ಭಡತೆಯಿಂದ
ತಪ್ಸಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಆದರೂ ಅವಿಧೀಯನಾದ ಕಾಮವಾಲನು
ಅಣ್ಣನ ಬುದ್ಧಿವಾದಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅಣ್ಣನ ಮನೆಯನ್ನೇ
ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟ್ಟೆ ದೇರಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತ ವಾರಾಣಸಿಗೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ
ಉದ್ಘಾನವನದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ಕಾಶೀ
ರಾಜನ ಮಗಳಾದ ಕಾಂತಿಮತಿಯು ಬಂದಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಉದ್ಘಾನವನಕ್ಕೆ
ಬಂದಿದ್ದ ತರುಣನನ್ನು ಸೋಧಿ ಮೋಹಗೊಂಡಳು. ಇವರಿಬ್ಬಿರಿಗೂ
ಉಂಟಾದ ಪ್ರೇಮದ ಫಲವಾಗಿ ಕಾಮವಾಲಿನಿಗೆ ಅಂತಃಪುರ ಪ್ರವೇಶವು
ದೊರೆಯಿತು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಂತಿಮತಿಯು ಗಭಿಣಿಯಾಗಿ
ಒಂದು ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಿಳು. ಅಂತರಂಗ ಪ್ರೇಮವು ಬಯಲಿಗೆ
ಬರುವುದೆಂದು ಹೆಡರಿ ಕಾಂತಿಮತಿಯು ಪರಿವಾರದವರೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕರೆದು
ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಶ್ರೀಡಾಪವರ್ವತದ ಬಳಿ ಇಟ್ಟು ಬಂದು ಬಿಡುವಂತೆ ಅವುಗಳೆಂಬು
ಮಾಡಿದಳು. ಅವುಗಳೆಂಬು ಪರಿವಾರದವರು ಅಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಬಂದಕೂಡಲೇ ಮೋದಳೇ ಮಾಡಿದ್ದ ಸಂಕೇತದಂತೆ ಬೇಡಿತಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಂದು
ಆ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ತುತಿಸಿ ಹೊಡಿಸಿ. ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮಗು
ವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಆ ಬೇಡತಿಯು ನಡುರಾತ್ಮಿ
ಯಲ್ಲಿ ನಗರ ರಕ್ಷಕರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಡ್ಡಳು. ಈ ಅವೇಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೋಗೆ

ಬರುತ್ತಿದ್ದು ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಂದೇಹ ಬಂತು. ಅವರು ಅವಳನ್ನು ಹೆಡರಿಸಿ ದೆನು. ಶಿಕ್ಷಣೀಲ್ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುವುದೇವೇ ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ಅವಳು ಇದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮರೀಚಾಚೆ ತಿಳಿಸಿಟ್ಟಿಳ್ಳು.

ಅಂತೇ ಪುರ ದೂಷಕನಾದ ಆ ತರುಣನನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಆ ಜೀಡಿತಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಗರ ರಕ್ಷಕರು ಉದ್ಯಾನವನದ ಕಡೆಗೆ ಬಂದರು. ಉದ್ಯಾನವನದ ಶ್ರೇಷ್ಠಾವರ್ವತದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಥವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಮವಾಲನನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆ ಜೀಡಿತಿಯು “ಇವನೇ ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ಪ್ರಿಯನು” ಎಂದಳು. ಕೂಡಲೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವನ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ರಾಜನಾದ ಚಂಡಸಿಂಹನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆತಂದರು. ರಾಜನು ಅವನ ದುರ್ವಾಡ ತೆಗೆ ಕೋವಗೊಂಡು ಏನನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸದೆ ವಾರನೆಯ ದಿನವೇ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಂತೆ ಅಪ್ಯಜಿಮಾಡಿದನು.

ರಾಜನ ಅಪ್ಯಜಿಯಂತೆ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಜೀಳಗ್ಗೆ ಸೃಶಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಮ ವಾಲನ ವಧಿಗೆ ಸಿದ್ಧತೆಗಳಾದುವು. ಚಂಡಾಲನೊಬ್ಬನು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಮಸೆಯುತ್ತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅವರಾದಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದರು. ಇಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಆಯುಸ್ಸು ತೀರಿತೆಂದು ತಿಳಿದ ಕಾಮ ಪಾಲನು ಏನೂ ತೋರಿದೆ ಸುಮೃಸಿದ್ದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಿಸಿದಲೇ ತನ್ನ ಕೈಕಟ್ಟಿನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವು ವ್ಯಧವಾಗುವುದೆಂದೇ ಅವನು ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಅವನ ಆಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೈಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಹಗ್ಗವು ಕಡಿದುಹೊರಿಯಿತು. ಕೈಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಆ ಕಟುಕನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹರಾತ್ತನೆ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಮೊದಲು ಆ ಕಟುಕನನ್ನೂ ಅನಂತರ ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಹೋದನು.

ಯಕ್ಕೆರ ಅಧಿಕತಯಾದ ಮಣಿಭದ್ರನೆಂಬನೊಬ್ಬನುಂಟು. ಅವನಿಗೆ ಅನುಪಮ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯಾದ ಒಬ್ಬಳು ಮಗಳು. ಅವಳ ಹೆಸರು ತಾರಾವಲಿ. ಮೊದಲೇ ಸುಂದರಿಯಾಗಿದ್ದ ಯಕ್ಕೆಕಸ್ತೇ ಯವ್ವನದಿಂದ ಮತ್ತೆನ್ನು ಸುಂದರಿಯಾಗಿದ್ದಳು ತನಗೆ ತಕ್ಕ ವರನು ದೊರೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಅವಳು ಅಗಸ್ತ್ಯಮಹಾರ್ಘಿಗಳ ಪತ್ತಿ ಲೋಪಾಮುದ್ರಾದೇವಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸು

ಶ್ರೀದ್ವಿಜು. ಅಂದು ಲೋಪಾಮುದ್ರೆಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಹಿಂತಿರುಗಿಬರುತ್ತಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಶೀನಗರದ ಸ್ತುತಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ನಡುರಾತ್ಮಿ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ದರೂ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಿತ್ತು. ನಿಜನವಾದ ಆ ಭಯೆಂಕರ ವ್ಯದೀಶದಲ್ಲಿ ಮಗು ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಶಬ್ದವು ಅವಳ ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. “ ಏನಿದು ! ಯಾವುದೋ ಮಗು ಅಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಗುವಾದರೂ ಬರಲು ಕುರಣವೇನು ? ” ಎಂದು ಕುತ್ತಾಹಲದಿಂದ ಮಗುವಿನ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ತನ್ನ ಶರೀರದ ಬೆಳಕಿ ನಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಸಾಂದರ್ಭವನ್ನು ಕಂಡು ವಿಸ್ತಿತಳಾದಳು. ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸ್ನೇಹವು ಮೊಳೆಯಿತು. ಆ ಮಗುವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು ಅವಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಂಡಿತಾಯಿಗಳ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ದೊರೆತ ಆ ಮಗುವಿನ ಸಲ್ಲಾಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಮಣಿಭದ್ರನು ಹಿಗ್ಗಿ ಆ ಮಗುವಿನ ಹುಟ್ಟಿನ ಗುಟ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಯ, ಬೇಕೆಂದು ಮಗುವನ್ನು ಯಕ್ಕುರಾಜನಾದ ಕುಬೀರನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದನು.

ಕುಬೀರನು ತಾರಾವಳಯನನ್ನು ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕರೆಯಿಸಿದನು. ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಗುಳುನಗೆ ಮಿನುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮಗುವಿನ ಆಷ್ಟಂತ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲಾನಂತೆ ಆನನ್ದ ಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಯಕ್ಕೆ ಮುಖಗಳನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಒಮ್ಮೆ ತಾರವಳಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ‘ ಮಡುಗಿ, ಈ ಮಗುವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮನೋಭಾವವೇನು ? ’ ಎಂದನು. ಶ್ರೀಕಾಲಜ್ಞನಾದ ಅವನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭಾವವನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲು ಯಕ್ಕೆಕಸ್ತಿಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದುದನ್ನು ಇವೆಂತೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟುಳು. “ ಈ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಿತಿಯು ಮಾಡಿದೆ ” ಎಂದನಳು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ನುಡಿದಳು. ಕುಬೀರನು ಸಭೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಗತ್ತು ‘ ಈ ತವಸ್ಸಿನಿಯು ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ಈ ಮಗುವು ಇವಳಿದೇ. ’ ಎಂದನು. ಎಲ್ಲಿರಿಗೂ ಆಚ್ಯಯವಾಯಿತು.

‘ ಹಿಂಡಿ ಶಾದ್ರುಕನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೊಡತಿಯ ರಲ್ಲಿ ಆಯಾದಾಸಿ ಯೊಂಬುವಳು ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಹತ್ತುಳು. ವಿನಯ ವತ್ತಿಯೆಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು. ಪ್ರೇಮಾತಿಶಯದಿಂದ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಶೋಷಿಸಿ

ದಳು. ಅದೇ ಕೂಡುಕನೇ ಕಾಮಪಾಲನಾಗಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆ ವಿನಯ ವತ್ತಿಯೇ ಕಾಂತಿಮತಿಯಾಗಿ ಕಾಶೀರಾಜನಾದ ಹೆಂಡಸಿಂಹನ ಮಗಳಾಗಿ ದ್ವಾಳಿ. ಕಾಂತಿಮತಿಯ ಈ ಮಗುವು ಆಯ್ದಾಗಿಯ ಮಗುವಿನ ಮರಹುಟ್ಟಿ. ಆ ಆಯ್ದಾಗಾಗಿಯೇ ಈ ತಾರಾವಳಿ' ಯೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಕುಬೀರನು ತಿಳಿಸಿ ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರ ಆಷ್ಟುಯವನನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದನು.

ಮಗುವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನಗುಂಟಾಗಿದ್ದ ಬೈರಸ ಪ್ರೇಮದ ಕಾರಣ ವನ್ನು ತಿಳಿದಮೇಲೆ ಆ ಯಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯಾದ ಕಾಮಪಾಲನನ್ನು ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದಳು. ಆ ಮಗುವನ್ನು ಕೆಲವುಕಾಲ ಯಕ್ಷತೋಕ ದಳೀ ಬೆಳ್ಳಿಸಿದರು. ಕುಬೀರನು ಮತ್ತೊಂದುದಿನ ತಾರಾವಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತು 'ತಾರಾವಳಿ! ಈ ಬಾಲಕನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವಾಮದೇವ ಮಹಿಳೆಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರಾಜಹಂಸನ ಹೆಂಡತಿ ವಸುಮತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬಾ. ಮುಂದೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗುವ ಅವಳ ಮಗನ ಗೇಳಿಯನಾಗಿರಲೆ. ಸಿನಗೂ ಸಿನ್ನ ಸಲ್ಲಿನ ಸಮಾಗಮವಾಗುವುದು" ಎಂದನು.

ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಬ್ಜಿದ ತಾರಾವಳಿಯು ಕೂಡಲೇ ಬಾಲಕನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ವಾಮದೇವ ಮಹಿಳೆಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ತೀರಸ್ತರಿಣೇ ವಿದ್ಯೇಯನ್ನು ಒಲ್ಲ ಅವಳಿಗೆ ವಸುಮತಿಯ ಅಃತಪುರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ದಿವ್ಯಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಅಂತಃಪುರವನ್ನೇ ಬೆಳಗುತ್ತಾ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಸುಮತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ದೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸಿದಳು. ಮಹಾರಾಣಿಯು ಎದ್ದವೇ ಆ ತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ಬೆರಗಾದಳು. ಬೆರಗುವಡಿದ ವಸುಮತಿಯನ್ನು ಸೋಡಿ ವಿನಯದಿಂದ "ದೇವಿ, ಈ ಬಾಲಕನನ್ನು ಸೋಡು. ಇವನು ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಧರ್ಮಪಾಲನ ಮಗ ಕಾಮಪಾಲನ ಪುತ್ರನು. ನಾನು ಕಾಮಪಾಲನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆ ತಾರಾವಳಿ. ಮಣಿಭದ್ರಸೆಂಬ ಯಕ್ಷನ ಮಗಳು. ಕುಬೀರನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮುಂದೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗುವ ಸಿನ್ನ ಮಗನ ಪರಿಚಯಿಸಾಗಿ ಇವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು ಬಂದಿದ್ದೀನೆ. ಇವನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸೀನೇ ಪ್ರೇರಿಸು" ಎಂದು ವಿಚಳಿಸಿ

ದಳು. ನನುಮತಿಯ ಕಣ್ಣಿಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಅರಳಿದುವು. ಅವಕ್ಕು ಯಕ್ಷಿಯನ್ನು ಸತ್ಯರಿಸಿ ಏನನ್ನೇಲ್ಲೇ ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದಳು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಿಯು ಅದೃಶ್ಯಾದ್ವಾರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಿವಯಗಳೇನೂ ತಿಳಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬೇಳಗಾದ ಮೇಲೆ ರಾಣಿಯು ರಾಜನಾದ ರಾಜಹಂಸನ ಬಳಿಗೆ ಆ ಕುಮಾರನನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು ರಾತ್ರಿ ನಡೆದ ಸಮಾಜಾರವೆಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಕಾಮ ಹಾಲನಿಗೆ ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆಯೊಡನೆ ಆದ ಸಂಗಮವನ್ನು ಶೇಷ ವಿಸ್ತೃತನಾದ ರಾಜನು ಸುಮಿತ್ರನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ “ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನ ಮಗನಿವನು. ಇವನಿಗೆ ಅಧರಪಾಲನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇವನನ್ನು ಕಾಪಾಡು” ಎಂದು ಶೇಳಿ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಸಕಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು.

ಅಧರಪಾಲನು ರಾಜಪುತ್ರನೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಅವನ ಗೇಳಿಯ ರಲೆಶ್ನಿಬ್ಬನಾದನು.

೨

ಸ್ತ್ರಾನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿ ಕಾಮವಾಳನು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಶೀದಾದುತ್ತೆ ಎಲ್ಲೂ ಆಶ್ರಯವು ಸಿಗದೆ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಗೊಂಡಾರಣ್ಯ ವನ್ನು ಹೊಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಹೊಲಬುತ್ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಗಿಡದ ಬುದುದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಆಶೋಜನೆಗಳು ಮೂಡಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಚಂಡ ಸಿಂಹನು ಅವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿ ತೀರ್ಪಿಗೆ ತಕ್ಕ ವ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೊಂದು; ಪ್ರಿಯತಮೆಯಾದ ಕಾಂತಿಮತಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಸುಶಿವ ಬೇಕೆಂಬುದೊಂದು: ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬಗೆಯಾದ ಉಬ್ಬಿಗದಲ್ಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರೂ ಶಾಂತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ತನ್ನ ಸಹಾ ಯಕ್ಕೆ ಒದಗುವರೇ ಎಂದವನು ಹಾರ್ಡೆಮತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಪೇರಡನಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರು ದೋರೆಪುದೆಂತು?

ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕಾಮಪಾಲನು ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ತಲೆಯಿತ್ತಿನೊಡಿದನು. ಮುಂದೊಂಬ್ಬ ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆಯು ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಳು.

ಅವಳ ಒಳಗೆದಸಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರಿನ ಹಸಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ನಿಂತು ಕೆಳಗೆ ಜಾರು ತಿದ್ದವು. ದೇವರೋಕ ಸುಂದರಿಯೆಂತಿದ್ದ ಅವಳ ಮಃಬಕ್ಕೆ ಶಾರಣವೇ ನೆಂದು ಕಾಮಪಾಲನು ತಿಳಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಯಕ್ಕೆತರುಣಿಯು ಏಕಾಕಿ ಯಾಗಿ ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ಕಾಮಪಾಳನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡು ತ್ವಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮಂಡು ಹೊಗದಲ್ಲಿ ಕಿರನಗೆಯು ಮಿನುಗಿತು. ತನ್ನ ಸಲ್ಲನೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಿರಬೇಕು! ಅದರಿಂದಲೇ ಅವಳು ತನ್ನ ಕ್ರಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಳು. ಇಳಿಬಿದ್ದ ಮುಂಗೂಡಲುಗಳು ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದವು. ಆ ವಯಸ್ಕನಿಗೆ ಏನೊಂದು ತೋರದೆ ಅವಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದನು. ಆ ತರುಣಿಯು ತಾನು ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಗಳಿತಿಯನ್ನೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದಳು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕಾಮಪಾಲನ ಕುತೂಹಲವು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ಬಂದು “ಭಾಲೇ! ನಿನು ಯಾರು? ನಿನು ಬಂದು ದೆಲ್ಲಿಂದ? ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿನು ಪ್ರಸನ್ನಿಳಾಗಲು ಶಾರಣವೇನು?” ಎಂದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಅವನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಮಾಡಿದನು. ಆ ದಿವ್ಯಮಂದರಿಯ ಮನಸ್ಸು ಆನಂದದಿಂದ ಹಿಡಿಸದಾಯಿತು. ಅವಳು ತನ್ನ ಗಳಿತಿಯ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಮುಗುಳಿನಗೆ ನಕ್ಕು ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದಳು. “ನಾಥ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಹಂಡತಿ ತಾರಾವಳಿ. ನಾನೀಗ ಮಣಿಭರ್ಪನೆಂಬ ಯಕ್ಕನ ಮಗಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಶಾನದಲ್ಲಿ ದೊರಿತ ನಿನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಸಲಹಿ ಈಗತಾನೇ ರಾಜಹಂಸನ ಮಹಿಷಿಯಾದ ವಸುಮತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕುಬೀರನ ಅಪ್ಯಂತೆಯಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಸೇರಬಯಸಿ ಈ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ನಿನ್ನ ಸಮಾಗಮ ಮುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.” ಎಂದು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದಳು. ಕಾಮಪಾಲನ ಕಣ್ಣಿಗಳಿಂದ ಆನಂದದ ಸೀರು ತೊಟ್ಟಿಟ್ಟಿತು. ಅನೇಕ ಹುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ವಲ್ಲಖಿಯಾಗಿದ್ದ ಆ ರಮಣೀಮಣಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಡೊಂಪುಳಿಯೋದನು. ಮೃತ್ಯುವಿನ ದಾಡೆಯಾದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಅನ್ನಿಗೆ ಯಕ್ಕನ್ನೇಯ ಲಾಭವಾಯಿತು. ಆ ಯಕ್ಕಿಯು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬಂದು ದೊಡ್ಡ

ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದಳು. ಆ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಭವಿಸಲಾಗದ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದವು. ಕಾಮಪಾಲನು ದಿವ್ಯಲೋಕ ಸುಂದರಿಯೊಡನೆ ದಿವ್ಯ ಮಂಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕೆಳೆದನು.

ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನೆಂದು ದಿನ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯಾದ ತಾರಾವಳೆಯನ್ನು ಕುರಿತು “ ಪ್ರಿಯೇ, ಈ ಯಾವ ದಿವ್ಯಸುಖವೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೆಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗಿರುವುದು ಒಂದೇ ಚಿಂತೆ. ಆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣದ್ವೋಹಿಯಾದ ಚಂಡಸಿಂಹನ ಮೇಲೆ ನೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ನನಗೆ ಸಾಬಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೀನು ಯಕ್ಷಕನ್ನೇ. ನಿನಗೆ ತಿರಸ್ಸರಿಣೀ ವಿದ್ಯೆಯ ಬಲವೂಂಟು. ಆ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಸೀನು ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಿಸಹಾಯ ನಾಡು. ಆ ದ್ವೋಹಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾನು ಕೃತಕ್ಕೆತ್ಯಾಗುತ್ತೇನೇ ” ಎಂದನು.

ಅವಳು ಮುಗಳು ನಗೆ ನಕ್ಕೆಳು. ಅವಳು ಏನನ್ನೂ ಅಶೋಚಿಸದೆ ಕೂಡಲೇ “ ಕಾಂತನೇ, ಬಾ. ಕಾಂತಿಮತಿಯನ್ನು ನಿನಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೇ ” ಎಂದಳು. ಕಾಮಪಾಲನ ಮುಖಕಮಲವು ಅರಳೆತ್ತು.

ಅರ್ಥರಾತ್ರಿ ಇರಬಹುದು. ತಿರಸ್ಸರಿಣೀ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಭಂನ್ನಿಂದ ಆ ಯಕ್ಷಿಯೆಯು ತನ್ನ ಕಾಂತನಾದ ಕಾಮಪಾಲಸೊಂದಿಗೆ ಕಾಶಿರಾಜನ ಅರ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟಿಳು. ಎಲ್ಲ ಕಾವಲುಗಾರಂತೂ ಮಲಗಿದ್ದರು. ಎಚ್ಚರವಿದ್ದ ಕೆಲವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇವಳಾಗಲೀ, ಇವಕ್ಕ ಪ್ರಿಯನಾಗಲೀ ಕಾಣುತ್ತಿರಲ್ಲ. ಯಾವ ಆತಂಕವೂ ಇಲ್ಲದೆ ರಾಜನ ವಾಸಗ್ರಹಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕಾಂತನನ್ನು ಕರ ತಂದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಮಂಂಡಲ್ಲಿ ರಾಜನೊಬ್ಬನೇ ಮಲಗಿದ್ದನು. ಗಾಢ ಸಿದ್ದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಚಂಡಸಿಂಹನಿಗೆ ಇಹಲೋಕದ ಪರಿವೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ತಲೆದೆಸಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒರೆಯಿಂದ ತೆಗೆದಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯೊಂದು ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಬಿದಿದಿತು. ಆ ಶಯಸ್ಗಾಹದ ದೀಪವು ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂಪೋಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹರಿತವಾದ ಆ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಕಾಮಪಾಲನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಇನ್ನುಡಿಸಿತು. ಸದ್ಗುಲಿಂತೆ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಆ ಕತ್ತಿಯ ಕೊನೆಯಿಂದ ಮಲಗಿ ಸಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನನ್ನು ಚುಚ್ಚಿದನು. ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದಲ್ಲ.

ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಲೀದೆ. ಎಚ್ಚಿತ್ತ ರಾಜನು ಆ ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದನು. ಸಮಾಪದಭೇಣಿಬ್ಬ ಎತ್ತರನಾವ ಪುರುಷನು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದನು. ಮುದಿರಾಜನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಯವು ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ವೇಯೆಳ್ಳ ನಡುಗಲುರಂಭಿಸಿತು. ಗಂಟಿಲೊಣಿ ಮಾತು ಹೊರಡದಾಯಿತು. ನಟ್ಟದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಪುರುಷನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತೆ ಸಿಂತನೆ.

ವ್ಯಾಧಿನ ಆ ಅನನ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಮಪಾಲನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿತೋ ಏನೋ? ನೊದಲು ಅನನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ್ದ ಪ್ರತೀಕಾರ ಭಾವನೆಯು ಮಾಯ ವಾಯಿತು. ಅನನು ವಿಸೀತನಾದನು. ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ರಾಜನನ್ನು ಸಂಚೋಧಿಸಿ “ನಾನು ಈನ್ನ ಅಳಿಯ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕಾಮ ಪಾಲನೆಯಂದು. ನಿನ್ನ ಅನುನಾತಿಯಿಲ್ಲವೇ ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿದೆನು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ನಿನಗೆ ಮಹಾವರಾಧಿ. ಆ ಅಪರಾಧವನ್ನು ವಿಧೀಯತೆಯಿಂದ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿದ್ದೀನೆ” ಎಂದನು. ಕಂಡುಳಲ್ಲಿ ದೊಣಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶರಣಾತ್ಮಿಕ ಎಂಬುತೆ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ವಾತನನ್ನು ಚುತ್ತಿದ್ದು ಕಾಮವಾಲನನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಜನಿಗೆ ಧೈಯರು ಹುಟ್ಟಿಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಭಯವು ಇನ್ನುಬಿಸಿತು. ಚಿಕ್ಕವನೆಂದು ಕೂಡ ಅನನು ಬಗೆಯದೆ ಅಳಿಯನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವಾಡಿ ಹೇಳಿದನು.

‘ನಾನು ಮೂಡಿನು, ಸೀನಲ್ಲಿ. ನಾನೇ ಅವರಾಧಿ; ಸೀನು ಮಹಾನುಭಾವನು. ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಸೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದೆ. ನಾನುದರೋ ಸಿಹಾಚಿ ಹಿಡಿದವನಂತೆ ಏನೋಂದನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸದೆ ನಿನ್ನ ಕೊಲೆಗೆ ಅಪ್ಯಂತಮಾಡಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರಿತುಬಿಡು. ಇಂದಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮಗಳು ಕಾಂತಿಮತಿ, ನನ್ನ ಈ ರಾಜ್ಯ, ನನ್ನ ಬಾಳು-ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಅಧೀನ. ಸರ್ವವೂ ನಿನ್ನದು; ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೆ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಕತ್ತಿಯನ್ನು ದೂರದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮಾವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಿಸಿದನು ಕಾಮಪಾಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸುಖವಾಗಿ ಉಣಿಕೂಲದವರೆಗೆ ನಿದ್ರಿಸಿದರು.

ಮಾರ್ಪನೆಯಾದಿನ ರಾಜನ ಅಪ್ಯಂತ ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರಮುಖಜನರು ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದಿನ ಸಂಪರ್ಖವೇನೇದು ಯಾರೊಬ್ಬಿಗೂ

ತಿಳಿದಿರಲ್ಲ. ರಾಜಪುತ್ರನಾದ ಚಂಡಷ್ಟೋಷನಿಗೆ ಯೌವರಾಜಾಷ್ಟಿಂಬಿಸೇಕ ವೆಂದು ಕೇಲವರು ಬಗೆದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ರಾಜಪುತ್ರೀ ವಿವಾಹವಿರಬಹುದೆಂದರು. ಆ ಅಲ್ಪವಧಿಯಲ್ಲೇ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಗುಡಿತೋರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಭಷ್ಯವಾದ ತಿಳಾನುಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದನು. ಬಂದಿದ್ದ ಜನರು ತಮತಮಗೆ ನಿಯತವಾಗಿದ್ದ ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಮದುವಣಿಗನಂತೆ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿದ್ದ ಕಾಮಪಾಲನು ಒಂದಿಡಿ ರತ್ನಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಕಾಂತಿಮತಿಯು ಸಾಲು ಕಾರಳಾಗಿ ಸಚಿಯರೊಂದಿಗೆ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಮೊದಲೇ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಪುರೋಹಿತರು ರಾಜನ ಅಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಬಂದಿದ್ದ ಮಹಾಜನರನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಸಲು ಅಪ್ಪತ್ತಿ ಜೀಡಿದರು. ಕಾಂತಿಮತಿಗೂ ಕಾಮಪಾಲನಿಗೂ ವಿಧಿವಶ್ತುಗಿ ವಿವಾಹವು ಸೆರವೇರಿತು. ಅನುರೂಪರಾದ ವಧೂವರರನ್ನು ಕಂಡು ಅಂತಃಪುರದವರೆಲ್ಲ ಸಂತುಪ್ಯಾದರು.

ತಾರಾವಳಿ ಕಾಂತಿಮತಿಯರು ಸವತಿಮಾತ್ಸರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಗೆಳತಿಯರಾಗಿ ಇದ್ದರು. ಸಮಯವರಿತು ತಾರಾವಳಿಯು ಕಾಂತಿಮತಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಹುಟ್ಟಿನ ಗುಟ್ಟನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಪ್ರೇರಣಾ ಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತವು ತಿಳಿದಮೇಲಿಂತೂ ಇಬ್ಬರ ಸ್ವೇಚ್ಛವೂ ಗಾಢವಾಗಿಬೆಳೆಯಿತು.

ಕಾಮಪಾಲನು ಮನೆ ಅಳಿಯನಾಗಿ ಮಂತ್ರಪದವಿಗೇರಿದನು. ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವನು ಮಂತ್ರಿ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವನು ಯುವರಾಜನೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಮುದುಕನಾದ ರಾಜನು ಹೇಳಿದುತ್ತೆ ಸಮಸ್ತ ರಾಜ್ಯಮಾತ್ರಗಳನ್ನೂ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಅಲ್ಲ. ರಾಜಕುಮಾರರನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಭಾರವೂ ಅವನದಾಯಿತು. ಬಡವರು ಭಾಗ್ಯವಂತರೆನ್ನದೆ ಅವನು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಾ ಸಹಜವಾದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆನ್ನೋ ಮಂದಿ ಬಡವರೂ ಗೆಳಿಯಿರಿದ್ದರು. ಸರ್ವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಾ ಅವನು ದಯಿತೋರುತ್ತಿದ್ದ ದರಿಂದ ಗೆಳಿಯಿರವನನ್ನು ಸರ್ವಭೂತ ಬಂಧುವೆಂದು ಬಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಚಂಡಹಿಂಹಣಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಅವನ ಅವಯವಗಳು ಶಿಧಿಲವಾಗಿ ವಶತ್ವಪ್ರಿಯವು. ಕುಮಾರಿ ಆದು ಕ್ಷಯಿರೋಗ ಪೆಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕೊನೆಗೊಂದು ದಿನ ಆ ಶಿಧಿಲದೇಹದಿಂದ ಜೀವನ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾರದೆ ರಾಜನ ಆತ್ಮವು ಇಹಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿತು. ತಂದೆಯು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರುವ ಮೊದಲೇ ಆತನ ದೈತ್ಯ ಮಗನಾದ ಚಂಡ ಫೋರಣನು ಕ್ಷಯಿರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಿಗಿಡ್ಡನು. ರಾಜನ ಮರಣಾನಂತರ ದಕ್ಕ ರಾದ ರಾಜಸ್ವತ್ವರು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಏಮಿ ಆರ್ಥಿಯು ಬಯಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾಮವಾಲನು ಯಾವ ತೋಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ರಾಜನೆಂದು ಫೋರಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮರಾಶಿಯು ಅಂಕುರಿಸಲ್ಲಿ. ಏದುವರ್ಷದ ಹಸುಳಿಯಾದ ಕಿರಿಮಗ ಸಿಂಹಫೋರಣನನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಭಿಮತದೊಂದಿಗೆ ಗಮ್ಮಗೆಗೇರಿಸಿದನು. ಸಜ್ಜನಾದ ಆತನು ಆ ಭಾಲಕೆಸಿಗೆ ರಾಜಸಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ವಿದ್ಯಾಭಾಷಣವನ್ನು ವಿದ್ಯಾಂಶರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಆತನಿಗೆ ಯೋವನವು ಬಂದು ಅವನೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುವವರೆಗೂ ಬಾಜ್ಯಕಾಂತಿಗಳನ್ನು ಕಾಮವಾಲನೇ ನೋಡಿಕೊಂಡನು. ಸರ್ವಸಮೃತವಾಗಿದ್ದ ಆ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚಿದರು. ಕುಮಾರ ರಾಜನೂ ಮೊದಮೊದಲು ವಿಧೀಯನಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಭಾವನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಸಿಂಹಫೋರಣನು ಯುವಕನಾಗುತ್ತ ಬಂದನು. ರಾಜರು ಹುಡುಗ ರಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದರೂ ದುರ್ಮಾಂತ್ರಿಗಳ ದುಬೋಧನೆಗೆ ಕೆವಿಗೊಡುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಯವ್ವನದಲ್ಲಿತೂ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಯವ್ವನ, ಹಣ, ಪ್ರಭುತ್ವ ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅವಿ ವೇರೆವೂ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ ಎಳೆಯರಾಜರೆಂದರೆ ಚಾಡಿಕೊರರಿಗೆ ಸುಗ್ರಿ. ಅವರು ಸಮಯವರಿತು ರಾಜರಕಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜನ ಅವಿವೇಕ ದಿಂದ ಆ ಬಿತ್ತವು ಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಅಂಕುರಿಸಿ ವಿಷಫಲವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದೆಂತು? ದುರ್ಜನರನ್ನು ಆತ್ಮರಂದು ಬಗೆಯದ ರಾಜರು ಬಹು ವಿರಳ. ಯುವಕನಾದ ಸಿಂಹಫೋರಣಸಿಗೂ ಅನೇಕ ದುರ್ಮಾಂತ್ರಿಗಳು ಆತ್ಮಸ್ವೇಧಿತರಾಗಿದ್ದರು.

ಆ ದುರ್ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಷ್ಪಾರಣವಾಗಿ ಕಾಮವಾಲನನ್ನು ದೈರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಜ್ಜನರ ಸಾಜನ್ಯವೇ ದುರ್ಜನರಿಗೆ ದೈರಿಷವನನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗಾಗ ಆ ತರುಣ ರಾಜನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕದಡಿ ಮಲಿನವಾಡಲು ಇನರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಜನು ತಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ವಾಸ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಮನಗಂಡಮೇಲೆ ಆ ಆಷ್ಟಗೇಂದರಂತಿದ್ದ ದುಷ್ಟರು ರಾಜನಿಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದರು. ‘ಮಹಾನ್ಯಾಸಿ, ತಾವು ಈ ಕಾಮವಾಲನನ್ನು ಭಾವನೆಂದು ಬಹಳ ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಬಹು ದುಃಖ ವನ್ನು ಅಂಟಿಮಾಡಿದೆ. ಹೊಟ್ಟಿಯ ಕೆಚ್ಚಿಸಿಂದಲ್ಲ. ಇವನು ಆ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಅಹರನಲ್ಲವೆಂದು. ಇವನು ಬಲುತ್ತಾರವಾಗಿ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಹೋದರಿಯನ್ನು ಸೇರಿದ್ದೀ ಅಲ್ಲದೆ, ಮಂಗಿದ್ದ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಿನಿಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯಿತ್ತಿದ್ದ ಕೊಲೆಗಡಕನು. ಆ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯಾದ ಮುದಿರಾಜನು ಏನುಮಾಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ ಭಯದಿಂದ ಈ ಕಾಮುಕನನ್ನು ಒಲಿಸಲು ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹಮಾಡಿದನು. ಅರಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದ ಇವನು ಅರಸನ ಕುಲವನ್ನೇ ನಾಕಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ತಮ್ಮ ಅಣ್ಣಂದಿರಾದ ಚಂಡಫೋರ್ಮರಾಜರು ಆಯುಸ್ಸುತ್ತಿರಿಸತ್ತೆವರಲ್ಲ. ಅವರೇ ಮುಂದಿನ ಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ದುಷ್ಟನು ಅವರಿದ್ದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ಈಡೇಯವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿವಪ್ಪಯೋಗಮಾಡಿಸಿದನು. ಮುದಿರಾಜನೂ ಮುಂದಿನ ಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಕಾರಿಯಾ ಹೋಮದು ಅವನ ರೊಟ್ಟಿಜಾರಿ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಾನೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿದರೆ ಪ್ರಜಾಕೋರಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವನೆಂದು ಬಗೆದ ಈ ಸರಾಧಮನು ಹೆಚರಿಗೆ ಪದುವರ್ಷದ ಹೆಸುಳೆಯಾಗಿದ್ದ ತಮ್ಮನ್ನು ರಾಜರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ಇವನ ನುರಾತ್ಮಿಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ. ತಾವು ಇರೋವನ ಶಾಲಿಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಗೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಪ್ರಜೆಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವಿರೆಂದು ತಿಳಿದೇ ಇವನು ರಾಜಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿದೆ ಉದಾಸಿನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವನು. ತಾವು ಇವನು

ಕ್ಷೇಗೊಂಬಿಯೆಂತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವನು ಏನುಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹಿಂತೆಗೆಯು ಪ್ರದಿಲ್ಲ. ಕೃತಪ್ರಸ್ನಾನಾದ ಇವನು ತಮ್ಮನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುವನೋ ಎಂಬ ಭಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರಿಸಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಆಪ್ತರಾದ ನಾವು ತಮ್ಮ ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡುದು. ಈಗ ತಾವು ಚಿರಕಾಲ ಬದುಕಿದ್ದು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಈ ನಮ್ಮ ದೇರಾಸೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಸೀಚನನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಯಮನಗರವನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಯಶ್ವಿಸ ಜೀಕು. ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ವೃಷ್ಣಿಯಿಂದ ಈ ಪಾಪಿಯು ಸರ್ವಥಾ ಬದುಕಿರಲು ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ.'

ದುರುಂತ್ರಿಗಳ ಈ ದುರುಪದೇಶವು ಆ ತರುಣರೂಜನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರಾರಿತು. ಕಾಮವಾಲನ ಮೇರ್ಚೆ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಈ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಮರಣಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಆಜ್ಞೆಚಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಇವನ್ನು ಕಾರ್ಯಕೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಅವನಿಗೆ ಧ್ಯೈಯವಿರಲ್ಲಿ. ಕಾಮವಾಲನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಲ್ಪ ಕೊಂಡರೆಯೂ ಒವಗದಂತೆ ಯಷ್ಟುಕನ್ನೇ ಯೋಬ್ಬಿಟು ಕಾರ್ಯಕ್ಕಿರುವಳೆಂದು ಅವನು ರಾಣಿಯಿಂದ ತೀವ್ಯಿದಿದ್ದನು. ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನೆಯ ಸಹಾಯವಿರುವವರಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲುವುದು ಅಸುಧ್ಯವೆಂದೂ ಹಾಗೇನಾದರೂ ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಯಕ್ಕಿಯ ಕೊಽಪಕ್ಕೆ ತಾನೂ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವೂ ತತ್ತ್ವಗುವುದೆಂದೂ ಅವನು ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಿಂತೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೇಡುತ್ತಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ತವಕವಿದ್ದರೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು.

ಕೇಡುಗಾಲವು ಸವಿಾಪಿಸಿವಂತೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆಯೇ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಾಧನಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಸಿಧ್ಯಾವಾಗುವವು. ಕಾಮವಾಲನ ದೆಸೆಯು ಕ್ಷೇತ್ರಿಕುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಎಷ್ಟೇ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿದ್ದರೂ ಅವನು ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಕ್ಕೆಕನ್ನೆಯಾದ ತಾರಾವಳಯು ಸವತಿಯಿಂಬ ಭೀದಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಂತಿಮತಿಯೂದನೆ ಬೆರೆತಿದ್ದಳ್ಲನೇ! ಇವರಿಬ್ಬರ ಗಾಢಸ್ವೇಷವು ಸತಿಯಾದ ಕಾಮವಾಲಸಿಗೂ ತಿಳಿದಿದ್ದತು. ಅವನ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವನು ಹೊಗುಸರು ಚಪಲಚಿತ್ತರೆಂಬುದನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದನು. ಅವನ ಪ್ರೇಮನ್ನು ಶೈಳಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಂತಿಮನ ಮಂಜನ

ಹನಿಯೆಂತೆ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವನು ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಅವನು ಎಂದೂ ಕಾಂತಿಮತಿಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ತಾರಾವಳಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಗಲೀ ತಾರಾವಳಿಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಮತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಗಲೀ ಹೇಳುತ್ತಿರಲ್ಲಿ. ಯಾರೊಬ್ಬಿರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬಿರ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯೆ ಪ್ರೇಮವೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದು ಕೊಪಗೊಂಡಾರು ಎಂದು ಅವನು ಶಂಕಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಒಂದುದಿನ ಒಂದು ಇಚಾತುಯುವು ಸಡೆದುಹೋರಿತು. ತಾರಾ ವಳಿಯೊಡನೆ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಮವಾಲನು ಮಾತಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಮರಿತು ‘ಸ್ತ್ರಿಯೆ ತಾರಾವಳೆ’ ಎಂದು ಕೂಗುಪುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ‘ಸ್ತ್ರಿಯೆ ಕಾಂತಿಮತಿ’ ಎಂದು ತಪ್ಪಿಸುಡಿದನು. ತಾನು ದಿವ್ಯಲೋಕಸುಂದರಿಯೆಂದೂ ತನ್ನಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯ ಲೋಕದ ಕಾಂತಿಮತಿಯು ಸುಖವಹುವಂತೆ ಆಗಿರುವಳಿಂದೂ ತಿಳಿದಿದ್ದ ತಾರಾವಳಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ತಾನೇ ಪಾತ್ರಳೆಂದು ಹೆವೈನಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷ್ಯಂತೆ ಕಾಂತಿಮತಿಯೂ ಸವತಿಯೆಂದು ಕೂಡ ಯೋಚಿಸದೆ ಗೌರವದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಂದು ತನ್ನ ಎದುರಿನಳೀರೆ ತನ್ನ ಸವತಿಯ ಹೆಸರು ಕೂಗಿನಾದು ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೀಂದಿನ ಪ್ರೇಮವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಯೇ ಅವಳು ಮರೆತಳು. ಪತಿಯು ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಗೆ ನಾಚಿ ತಾನೇ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿರತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಲ್ಲಿ. ಅವಳು ಕೊಪಾವಿಷ್ಟಿಂಬಾಗಿ ನುರುಮಾತಾಡದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೇ ಹೋದಳು.

ಸ್ತ್ರಿಯತನೆಯು ಹೀಗೆ ಇವೆಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಸಿಟ್ಟಿಸಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದುದು ಕಾಮವಾಲಿನಿಗೆ ಬಂಜ ವ್ಯಾಸನವನ್ನು ಉಟುಮಾಡಿತು. ಅವನು ಅನಯವಗಳು ಅವಳ ಅಗಲುವಿಕೆಯು ವೇದನೆಯಿಂದ ಬೆಳ್ಳಿಗಾಗುತ್ತ ಬಂದುವು. ಕಳ್ಳೀರು ತೊಟ್ಟಿಡುವಂತಿದ್ದರೂ ಧೈರ್ಯರಾಲಿಯಾದ ಅವನು ಅದನ್ನು ತಡೆದನು. ಬಿಸಿಯುಸಿರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಈಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶೀರ್ವಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ರಾಜಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನನಾಗದೆ ಕೆಲವು ಗಳನ್ನು ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಪತಿಯ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯು ಕಾಂತಿಮತಿಗೆ ಕಾತುರತೆಯನ್ನು ಉಟುಮಾಡಿತು. ಅವಳ ಮುಖವು ಬಾಡಿತು. ಮೂದಲಿನ ನಗೆ ಮಾರಿಯಾಯಿತು. ಹೈದರಯು

ದಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳಿಗನು ಮನೆಮಾಡಿತು. ಅವಕು ಸಿದ್ಧಾತ್ಮಾರಗಳನ್ನು ತೋರಿದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ರಾಣಿಯಾದ ಸುಲಕ್ಷಣೆಯು ಕಾಂತಿಮತೀಯ ಮುಖವು ತೇಜೋ ಒಳನಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಅವಳು ಸೈತ್ಯವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿದೆ ವಿನುಬಿಳಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಸೋಧುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದ್ದ ಕ್ಷೇತ್ರದಂತೆಯೇ ರಾಜವೃತ್ತಿಯು ಜೀವನದಲ್ಲೇ ಜಿಹಾಸೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೇಂದು ಅವಳಿಗೆ ತೋರಿಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಿಂದು ಅವಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದಳು. ಒಮ್ಮೆ ಅವರಿಬ್ಬರೇ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವಳು ನೇಲ್ಲನೇ ಕಾಂತಿಮತೀಯನ್ನು ಕುರಿತು ‘ದೇವಿ, ಸುಳ್ಳಾ ಹೇಳಿ ಸೀನು ನನ್ನನ್ನು ವಾಚಿಸಬೇಡ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮುಖ ದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಕಾಂತಿಯಿಲ್ಲ. ಬಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳು.’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಕಾಂತಿಮತಿಗೆ ಸುಲಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ನಿಜವಾದ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದರಿಂದ ಏನು ತೋಂದರೆಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಅರಿವೂ ಅವಳಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಸಹಜವಾದ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ರಾಣಿಗುತ್ತರವಿತ್ತಳು. ‘ದೇವಿ, ನಾನು ಹಿಂದೆ ಎಂದಾದರೂ ಹಾಗೆ ಸುಳ್ಳಾ ಹೇಳಿ ನಿನ್ನನ್ನು ವಂಚಿಸಿಯೇನೇ? ಹಾಗೆ ನಾಡಿದ್ದು ಸಿನಗೆ ನೆನಸಿದ್ದರೆ ಹೇಳು. ಹೆಂಗಸಿನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಪತಿಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಕಾರಣವು? ಪತಿಯು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಳು ನತಿಯೂ ಸಂತುಷ್ಟಾಗಿರುವಳು. ಸೀನೆ ಸೋಧುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಪತಿದೇವನು ನನ್ನ ಸವತಿಯಾದ ತಾರಾವ ಕೆಯೆಂಬ ಯಶ್ವಿಯು ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳುದಕ್ಕಾಗಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಆತನೇ ದುಖಿಸುವಾಗ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವೆಲ್ಲಿಬಂತು? ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಜೀವನವೇ ಬೇಸರವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ನನ್ನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ’.

ರಾಣಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೋಧಾಯಿತು. ಈ ಮಾತ್ರ ಅವಳ ಬಾಯಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ರಾಜನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದಳು. ಪಾಪ! ಅವಳಿಗೇನು ಗೊತ್ತು ಮುಂದೇನಾಗುವುದೆಂದು? ಸ್ತ್ರೀ

ಸುಲಭವಾದ ಚಾಪಲ್ಯದಿಂದ ಅವಳು ಸುಡಿದಳು. ಈಡಲೆ ಹರ್ವದಿಂದ ರಾಜನ ಮುಖವು ಹಿಗ್ಗಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರಿಗೆ ಇವರಿಂದ ಆಕ್ಷಯವೂ ತಯಾರಿತು.

೫

ಇತ್ತೀಚ್ಚಾವಾದೇವ ಮಹಿಂಗಳಾತ್ಮಮದಲ್ಲಿ ರಾಜವಾಹನನೋಂದಿಗೆ ಒಳೆದ ಅರ್ಥಪಾಲನು ರಾಜಕುಮಾರನಂತೆ ತಾನೂ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿ ಮಿಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೆ ಆಕ್ಷಸ್ಯೇಹಿತನಾದನು. ರಾಜವಾಹನನು ದಿಗ್ನಿಜಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಎಲ್ಲ ಕುಮಾರರಂತೆ ತಾನೂ ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂದನು. ಅರ್ಥರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯ ದಂತೆ ಮಾತಂಗನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜಪುತ್ರನು ಹೊರಟುಮೋಗಲು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರ ಜೊತೆಗೆ ಎದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣದೆ ಅವನನ್ನೇ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿನು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ರಾಜಪುತ್ರನ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ದೇಶಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಬಂದುಸಲ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಗುಗಾನದಿಯು ತನ್ನ ಸ್ವಷಟ್ಟವಾದ ನೀರಿನಿಂದ ಅವಿಮುಕ್ತೇ ಶ್ವರನನ್ನು ಅಭಿವೇಕಿಸುವಂತೆ ಶಿವಾಲಯದ ಸಮಿಬಾಪದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಭಗಿರಧನ ಮಹಾಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮನುಜರನ್ನು ಲಾಲಿತಿಗೊಳಿಸುವ ಸಲು ವಾಗಿ ಭರತಭಂಡದ ಆಯಾರವರ್ತದರ್ಶಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಆ ಭಾಗೀ ರಧಿಯ ಪುಣ್ಯಜಲದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ವಾಪರಹಿತರಾಗಲು ಯಾತ್ರಿಕರು ಗುಂಪು ಗುಂವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ನದಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಇಮವ ಸ್ವಾನ ಫಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮಣಿಕಣಿಕೆಗೊಂದು ಹಿರಿಮೆ. ಆ ಫಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೀರು ಮಣಿಯ ಚೂರು ಗಳಂತೆ ನಿಮುಕ್ತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಯುವಕನಾದ ಅರ್ಥಪಾಲನು ತಾನೂ ಆ ಫಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನಮಾಡಿ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಅವಿಮುಕ್ತೇಶ್ವರ ಉಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಡಿ ಸಮಸ್ಯರಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತನು.

ಬಲಗಡಿಗೆ ಅವನ ನೋಟಿಪು ಹರಿಯಿತು. ಎತ್ತರವಾಗಿ ದಪ್ಪನಾಗಿ ರುವ ಮನುಕ್ಯನೊಬ್ಬನು ಉಕ್ಕಿನಂತೆ ಕರ್ಕಣವಾಗಿದ್ದರೂ ದುಂಡಿರುವ ತನ್ನ

ತೋರುಗಳಿಂದ ನಡುಕಟ್ಟಿನ್ನು ಬಿಗಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಪುರುಷನನ್ನು ಸೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕರಿಣವಾದ ದೇಹವುಷ್ಟಿವನೆಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಕಣ್ಣಗಳಿಂದ ಸೀರು ಸಂತತವಾಗಿ ಹರಿದು ಬಹುತ್ತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಗಳು ಕೆಂಪಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಕಾಂತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೋಡಿದ ವರೆಲ್ಲಂಥಾ ಕೂಡಲೇ ಅವನ ದೈಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸೋಡಿದರೆ ಯಾವುದೋ ಬಂದು ಸಾಹಸಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಶೋಡಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಲಭವಾಗಿ ಯಾವನಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಆಶೀರ್ಯಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಉಹಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ದರೂ ತ್ಯಾజಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದ ಮಹಾದೂಃಖವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವೀಕೆಂದಿದುವನೆಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣಕ್ಷೀಂತ ಪ್ರಿಯವಾದ ವಸ್ತುಸುಂಭೀ? ಅದನ್ನೂ ಬಿಡಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಷೀಂತಲೂ ಪ್ರಿಯವಾದ ವಸ್ತುವು ಬೇರೊಂದಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ತರುಣನು ಯೋಚಿಸತ್ತೋಡಗಿದನು. ‘ಇನನಿಗೆ ಒದಗಿ ಬಂದಿರುವ ಅತಿಸಯ ದುಃಖವಾದರೂ ಏನು? ಇನನಿಗೆ ಪ್ರಿಯರಾದ ಜನರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಾಣವಾಯಕರವಾದ ವಿಪತ್ತು ಬಂದಿರಬಹುದೆ? ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯು ಎಂದೂ ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಆವಕ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವನೇ ಆವಧಂಧುವು. ಹಾಗೇ ನಾದರೂ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದೇನೋ ಕೇಳಿ ಸೋಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಯು ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕೂಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇತಕ್ಕೇ?’ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಮೇಲ್ಲನೆ ಅವನ ಬಳಗೆ ಬಂದನು.

“ಮಂಗಳ ಕರನೇ, ಈ ನಿನ್ನ ಸಿದ್ಧತೀಯು ಯಾವುದೋ ಮಹಾಸಾಹಸಕ್ಕೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ರಹಸ್ಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಶಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದನು.

ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನೂರಾರು ಯಾತ್ರಿಕರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬುದೂ ವಿಚಾರಮಾಡಿರುವಾಗ ಈ ತರುಣನು ಮಾತ್ರ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೂ ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ತರುಣನ ದೃಢವಾದ ದೇಹ, ಸೌಮನಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಆ ಪುರುಷನಿಗೆ

ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವು ಹುಟ್ಟಿತು. ‘ದೋಷವೇನಿದೆ. ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಬಹುದು’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗಭ್ರಗುಡಿಯಿಂದ ಹೊರಪ್ಪಾಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಜನಸಂಚಾರವಿಲ್ಲದ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಸದ ರಾಶಿ ಬಿಡ್ಡಿತ್ತು. ಗೋಡೆಯ ಹತ್ತಿರವೇ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಕರವಿರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನುಗಿಕಲ್ಲಾಗೆನ್ನು ಸದಲಿಸಿದ್ದವು. ಅವಚಿತ ಪುರುಷನು ತರುಣನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆಕರೆತಂದು ಆ ಗಿಡದ ಬುಡಕಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು.

ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಅವನ ಕಣ್ಣಗಳಿಂದ ಸೀಮು ಸುರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಗಂಟಲು ಬಿಗಿಯಿತು. ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಆ ದುಃಖವು ಅವನನ್ನು ಮಾತನಾಡಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಅವನು ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. “ಪುಣ್ಯತ್ವನೇ, ಪೂರ್ಣಾಭಧರ್ಮನೆಂದು ನನ್ನ ಹೆಸರು. ನಮ್ಮ ತಂಡೆಯು ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸಾಕಿದನು. ಆದರೇನು? ವಿಧಿಯನ್ನು ವಿಂಬಾರುವವರಾಯ? ಅದ್ವಷ್ಟ ವಶೆದಿಂದ ಕಳ್ಳಿನಾದೆ. ಈ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪೈಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಷ್ಟಂ ಸೊಬ್ಬನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಿತನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಣದೊಂದಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಡ್ದೆನು. ನನ್ನನ್ನು ಸೆರಹಿಡಿದು ರಾಜಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒಯ್ದರು. ಆನೆಯ ಕೈಯಿಂದ ಸನ್ನನ್ನು ಸಾಯಿಸುವಂತೆ ಶೀಪಾರ್ಥಿಯಿತು. ಅರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಜನಕು ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಉಪ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಮಾತ್ಯನಾದ ಕಾಮಪಾಲನು ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ನನ್ನ ಮೃತ್ಯುವಾದ ಮೃತ್ಯುವಿಜಯವೆಂಬ ಆನೆಯನ್ನು ಮಾವಟಿಗನು ಕರೆತಂದನು. ಕೂಗುವ ಜನರ ಶಬ್ದ, ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನುಡಿಯಾದ ಕೊರಳ ಗಂಟಿಗಳ ಶಬ್ದ - ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಆನೆಯು ಕೋಷಿಕೆಯಿಂದ ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಸುತ್ತಿಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ನಾನು ಹೆದರದೆ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಿದೆ. ತೊಲೆಯ ಎರಡು ರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಎರಡು ತೊಳುಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಆ ತೊಲೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೊಡಿದೆನು. ಒಂದು ಸಲ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದ ಆ ಆನೆಯು ಮಾವಟಿಗನಿಂದ ಪ್ರೀರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕೋಷಿಕೆಯಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿತು. ನಾನೂ ರೋಷಿದಿಂದ ನನ್ನ ಬಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೊಡಿದೆನು. ಅದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನರಿಯಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮಾವಟಿಗನನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ

ಎಳೆದನು. ಕುಸಿತ್ತನಾದ ಮಾವಟಿಗನು ಕುಂಭಸ್ತಳದಲ್ಲಿ ಅಂಕುಶದಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಆನೆಯನ್ನು ಸನ್ನೆದುರು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. “ಈ ದುರ್ಬಲವಾದ ಆನೆಯನ್ನು ಹೀಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗೋನು. ಮತ್ತೊಂದು ಗಜವತ್ತಿಯನ್ನು ಬರಮಾಡು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಮುಹೂರ್ತಕಾಲ ಹೊರಾಡಿ ನಾನು ನನ್ನ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೇನೆ” ಎಂದೆನು. ಈ ನನ್ನ ಗಜಸೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೆದರಿದ ಆನೆಯು ಮಾವಟಿಗನ ಅಂಕುಶಕ್ಕೂ ಸಗ್ಗಿದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಗಿತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಜುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಮವಾಲನು ಆಕ್ಷಯವಟ್ಟಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಳಗೆ ಕರೆದನು. “ಅಯ್ಯಾ, ಸೀನು ಮಹಾ ಬಲಿಷ್ಠನು. ಬಿಂಬಾವಿಹಾರಿಯಾದ ಮೃತ್ಯು ವಿಜಯವನ್ನೇ ಜರಿಗಿದೆ. ಈ ಕೆಟ್ಟಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಡು. ನಮ್ಮನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಉತ್ತಮವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಬದುಕು. ಹಾಗೆ ಜೀವಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಏನು?” ಎಂದನು. ನಾನು ಪಶ್ಚಾತ್ತ್ವಾ ವಟ್ಟಿ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದೆನು. ಅಂದಿಸಿದ ಕಾಮವಾಲನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಮಿಶ್ರನಾದನು.

“ನನ್ನಂತಹ ಅಪ್ಪಿ ಮಹಾಕ್ಷನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಮಾಡುವ ಬಂಧುವೆಂದರೆ ಆ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಕಾಮವಾಲನು. ಅವನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ನಾನು ಮಾರುಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಚಂಡಿಕೋರರ ತೆಕ್ಕಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಆ ಯುವಕ ರಾಜನಾದ ಸಿಹಿನ್ನೊಳಗೆ ಆ ಸಾಧುವಾದ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಭಟ್ಟರಿಂದ ಹಿಡಿಸಿ ನೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವನು. ಅವನನ್ನು ರಾಜದೌರ್ಲೋಹಿಯೆಂದು ಅರಸನು ತಿಳಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಚೌಕಳೆಲ್ಲ ಅವನ ದೊಡ್ಡಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕೂಗಿದೇಳಿ ಅವನ ಕಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ದೊರೆಯು ಆವ್ಳಾಪಿಸಿದುವನು. ಕೇವಲ ಕಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಪ್ಪಿದುವನು. ನನಗೆ ಅಪ್ಪೆಂದು ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ಆತನನ್ನು ಈ ಆತ್ಮಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗಾದರೂ ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಯೋಚಿಸಿದೆನು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಅರಿತೆನು. ಇನ್ನಾಗಿ ಉಳಿದು ಒಂದೇ ದುರಿ. ಇಂತಹ ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳುತ್ತ ಮನಸ್ಸು ದಳಿಯುವವರಿಗೆ ಅತ್ಯ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿ ಆ ಸಜ್ಜನನ ಎಮರಿಸಲ್ಲಿ ನಾನೂ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ನನ್ನ ಮತ್ತು ಆತನ ಆ ಅಪಾರವಾದ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಇದೇ ತಕ್ಕು ಕಾಣಿಕೆಯೊಂದೇ ಸಿಕ್ಕಿಯಿಸಿದ್ದೀನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಉದ್ದುಪನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ತರುಣನ ಕಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸೇರಿತು. ಅವನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಮಾತು ಹೊರಡಿದಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ತಪ್ಪಿಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿ ಅವನು ತನ್ನ ಬಟ್ಟಿಯ ಸೆರಿಗಿಸಿದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ವರೆಸಿಕೊಂಡನು. ತನ್ನ ತಂದೆಯು ಈ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದೆಂತು? ಎಂಬುದೇ ಆವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮನೆಮಾಡಿತು. ಈ ಅವರಿಚಿತನು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುವುದೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಭದ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲ್ಲಿ. ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದವರ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬಿಡುವ ಸಾಧುಗಳಿರುವರೇ! ಎಂದವನು ಆಶ್ಚರ್ಯವಷ್ಟುನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡಿದೆ ಹೌನವಾಗಿದ್ದರು.

ದುಃಖದ ಆವೇಗವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಯುವಕನು ತಲೆ ಯೀತ್ತಿದನು. ಒಮ್ಮೆ ಪೂರ್ವಾಭದ್ರನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ “ಆಕಾರಣ ಏತ್ತನೇ, ಸಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮರೆಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೀನಿದೆ? ಆ ಸಿನ್ನ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಕಾಮ ಪಾಲನುಂಟಷ್ಟೇ. ಅವನ ಪುತ್ರನಾದ ಅರ್ಥವಾಲನೇ ನಾನು. ಕಾಂತಿಮತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ನಾನು ಯಕ್ಕೆಕಸ್ಯೇಯ ಕೈಗೆಸಿಕ್ಕಿ ವಸುಮತಿಯು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಿದೆನು. ರಾಜವಾಹನನ ಪಾದ ಶುಶ್ರಾವೇಗಿಂದ ಹೊರಟಿವನು ಅವನನ್ನು ಕಾಣಿದೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಈ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿನು. ಇಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಸಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ಗಂಗಾಸ್ವಾನದ ಫಲವು ಈಗಲೇ ಲಭಿಸಿತೆ. ಅರ್ತುತ್ತಾಟಿವಾದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತುರೆಂಬ ನಾಣ್ಯಾಡಿ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಯಿತು. ಈಗ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವುದು ಹೀಗೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೀನೆ. ಸಾವಿರಾರು ಭಟ್ಟರು ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಂದರೂ ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ತಂದೆಯ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಬಳ್ಳ. ಆದರೆ ಆ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಯಾವನಾದರೂ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಮೇಲೆ ಶಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉವಯೋಗಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವೇಲ್ಲಾ ಷ್ಯಾಧವಾಗುವುದು. ಏನು ಮಾಡಲಿ?”

ಇನ್ನೂ ತರುಣನ ಮಾತು ಮುಗಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹರುತ್ತನೆ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಪ್ರಾಕಾರದ ಗೋಡೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಯಿತು. ಕಥೆಯ ಗೋಡೆ

ಯೆಲ್ಲಿ ಶಿಧಿಲವಾಗಿದ್ದ ಕಲ್ಲುಗಳ ಸಡುವೆ ಇದ್ದ ಬಿರುಕೆಸಿಂದ ಒಂದು ಹಾವು ತನ್ನ ಮೂತಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಚಾಚಿತು. ಬರುಬರುತ್ತಾ ಸ್ಪೃಹಿ ದೇಹವೂ ಈಚಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಅದು ಸ್ಪೃಹಿತೊತ್ತು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಳಿ ಬಿಢ್ಣಂತೆ ತೂಗಾಡಿ ತನ್ನ ಹೆಡೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಮೇಲ್ಮೈವಾಗಿ ಆಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಪೂರ್ವಭರ್ಪರನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದನು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಆ ತರುಣನು ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಹುಡಿದುಕೊಡಿಸಿ ತನ್ನ ಹೊದಿಕೆಯ ಸೆರಗನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಏನನ್ನೊಂದು ಜಪಿಸತ್ತೊಡಗಿದನು. ಹಾವಿನ ತಟವು ಸ್ಪೃಹಿ ಸ್ಪೃಹಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಪ್ರಾಣಿಯು ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಆಡಿಸಲಾರದೆ ಚಾಚಿದ್ದ ಮೂತಿಯನ್ನು ಜೋಲು ಹಾಕಿ ಪ್ರಭ್ರಾವಾಗಿ ಇಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಪೂರ್ವಭರ್ಪರನಿಗೆ ಕಾರಣವು ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ತರುಣನು ಹಾವಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದುದರಿಂದ ಶಕ್ತಿಕುಗ್ಗಿ ಹಾವು ನಿಶ್ಚೀಯಿತವಾಯಿ ತೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿದನು.

ತರುಣನು ಸರ್ವಮಂತ್ರವನ್ನು ಕಲೆತು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದುದು ಇಂದು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ತರುಣನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ವಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹಾವಿನ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಬಹುದೆಂದು ಅವನು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದೆಷ್ಟು ಹೊಗಿ ಸಿಭರ್ಯನಾಗಿ ಆ ದುಷ್ಪಪ್ರಾಣಿಯ ಮೂತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹುಡುಗನು ಹಗ್ಗವನ್ನು ಎಳೆಯುವಂತೆ ಅದರ ಉದ್ದವಾದ ದೇಹವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಎಳಿದನು. ಆಹಾ! ಮುಂತ್ರೈಷಿಗಳ ಮಹಿಮೆಗೆ ತದೆಯುಂಟಿ! ಒಂದು ಬಾರಿಗಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಳವಾದ ಆ ಕೃಷ್ಣಸರ್ವ ನಿವಿಫರ್ಯವಾಗಿ ಆ ತರುಣನ ಕೈಯ ಹಗ್ಗವಾಯಿತು. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಮೂತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮೀಕ್ಕು ಅದರ ದೇಹವನ್ನು ಅದೇ ತೋಳಿಗೆ ಸುತ್ತು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆ ಯುವಕನು ಹೊದಲು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಸಮಾಪಿಸಿ ದಂತೆಲ್ಲ ಪೂರ್ವಭರ್ಪರನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ತರುಣನು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕು ಹೆದರಬೇಡವೆಂದು ಸನ್ನೆವಾಡಿದನು. ಮುಂದೆ ಒಂದು ಅವನ ಬೆನ್ನನ್ನು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಜಪ್ಪರಿಸಿ “ಭರ್ಪರಿ ರೊಟ್ಟಿಯು ಜಾರಿ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬಿಢ್ಣಂತಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮನೋರಧವು

ಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿ. ನನ್ನ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿದೆಯ್ಯಾ? ಪ್ರಾಣಿಯು ಇತರ ಕ್ರಾರ್ತ ಸಾಧುವಿಗಿಂತ ಸಾಫುವಾಗಿ ಶೈಯಲ್ಲಿಯವುದಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಎತರ ಹಾವಿನ ವಿಷವನ್ನಾದರೂ ಪ್ರಾಂಭಿಸಿ ಸರ್ವದಷ್ಟನ್ನು ನಾನು ಬದುಕಿಸಬಲ್ಲೇ. ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಮೂರ್ಖತಾಗಿ ಸತ್ತಂತೆ ಬಿಂದುದ್ದರೂ ಉಳಿಸಬಲ್ಲೇ. ಈಗ ಸೀನು ನನಗೊಂದು ಉಪಕಾರವನ್ನು ವಾಡು. ಈ ಸಿನ್ನ ಸಾಹಸನನ್ನು ಬಿಡು. ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೊಗಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ನಾನು ದೇಶಿದಂತೆ ಮಾಡಲು ಆಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಧಿಸು. ಆಮೋ ಆಗಲೇ ತಮಬೆಯ ಶಬ್ದ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಹೊರಡು” ಎಂದು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೆನ್ನ್ಯೇ ಉಸಿರಿದನು. ಪೂರ್ಣಭವ್ಯನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭಯವೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಸಂತೋಷದೊಂದಿಗೆ ಹೊರಮೊನ್ಯಾದುವು. ಅನನ್ನ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟಿನು.

ಹೊಗುತ್ತಾ ದಾಂಯಲ್ಲವನು “ಇನು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಹಸವು. ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಬೆಂಕಿಯೋಡನೆ ಸರಸವಾಡುವರಿದುವರೇ? ಈ ವಿಷವರಿಕ್ಕೆ ಯಾದರೂ ಏನು? ಆಗಲಿ. ತರುಣಿಗೆ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾಬಲದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇತರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೇ?” ಎಂದು ಆಶೋಽಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಪೂರ್ಣಭವ್ಯನು ಕಣ್ಣರೀಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಆ ಯುವಕನು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಶಬ್ದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಡೆಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆದನು.

ದೊಡ್ಡರಾಜಬಿಂದಿ. ಬೀದಿಯ ಎರಡು ವಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಮರಗಳ ಸಾಲಿದ್ದಿತು. ಆ ಮರಗಳ ನೇರಳೀಂದ ರಸ್ತೆಯು ನಡುಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲ ತಾಪಕ್ಕೆ ಎಡಿಗುಡದೆ ತಣ್ಣಿಗೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಬೀದಿಯ ತುಂಬಕಿಕ್ಕಿರಿದು ಜನ ತುಂಬಿದ್ದರು. ಆ ಜನನಂದಣಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮಬೆಯ ಶಬ್ದವು ಆಗಾಗ ಕೇಳಬರುತ್ತಿತ್ತು. ತಮಬೆಯ ಸದ್ಗೃಹಿತಿದ್ದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಜನವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊಗುತ್ತು, ಸಷ್ಟುಳವು ಸೀತಕೂಡಲೆ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸಿಲ್ಲಾತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕು ರಸ್ತೆಗಳು ಸಂಖಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜನದ ಗುಂಪು ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಹಿರಿದಾಯಿತು. ಕೆಲ ಜನರು ಮರಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕೊಳಿತು ನೋಡಿತ್ತಿದ್ದರು. ತಮಬೆಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ಸಿಲ್ಲಿಸಿ ರಾಜಭರು

ಕ್ಷೋಣಿಸಲಾರೆಬ್ಬಿನವರು. ಎತ್ತರವಾದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಮಪಾಲ ನನ್ನ ತಂದು ಸಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವನ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಜನರ ಗಡ್ಡಲವಾತ್ಮಾ ಹೇಳತ್ತಿರು. ವಾತಂಗನು ಕಾಮಪಾಲನ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನೇರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿಂತು ಹೀಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳ ತೊಡಗಿದನು.

“ ಈ ವಿಶ್ವಸಫಾತುಕನಾದ ಮಾತ್ರಿಯನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿ! ಇನನ ಚಸರು ಕಾಮಪಾಲನೆಂದು. ಇನನು ತಾನೇ ರಾಜನಾಗಬೇಕೆಂಬ ದುರ್ಬಾಲೀಯಿಂದ ರಾಜನಾದ ಚಂಡಸಿಂಹನನ್ನೂ ಯುವರಾಜನಾದ ಚಂಡಫೋಣನನ್ನೂ ವಿಷಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಿರುವನು. ಈಗಲೂದರೋ ಪೂರ್ವ ಯನ್ನನವಂತನಾದ ಸಿಂಹಫೋಣನನ್ನೂ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೇಸಿ ಅಪ್ಪಿರೇಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಶಿವನಾಗ, ಅಂಗಾರವರ್ಫರೆಂಬ ಮಂತ್ರಗಳೊಡನೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಅಂತೋಽಚಿಸಿದನು. ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತರಾದ ಅವರು ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ದ್ವೋಹವನ್ನು ಕಂಡು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಈ ಸೀಚನ ಗುಟ್ಟಿನ್ನು ಹೊರಗೆದವಿದೆ. ಅನಂತರ ದ್ವೋಹಿಯಾದ ಇವನನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದುದಾಯಿತು. ನಾನ್ಯಯಾಧಿಪತಿಯು ವಿಶ್ವಸಫಾತುಕನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಣಿಗೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀವ್ರನ್ನಿತ್ತಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನನ ಕಣ್ಣಾಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಶಾಖ್ಯತವಾದ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಯಾವ ನಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಅನಾಂಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ರಾಜನು ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಎಲ್ಲಿರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿ.”

ಮತ್ತೆ ವಾಷ್ಪದ ಧ್ವನಿ ವ್ಯಾರಂಭವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿಯೂ ಜನರ ಗಪ್ಪಲ. ನಗರರಕ್ಷಕರು ಕಾಮಪಾಲನನ್ನು ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಳಗಳಿಸಿದರು. ಬೋಣಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬಿಧ್ದ ಸಿಂಹದಂತೆ ಆ ಮಂತ್ರಿಯು ಆಡಗಿದ ಕ್ಷೋಧದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಾತಂಗನು ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು “ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉಂಟಿ? ಈ ಮಹಾನುಭಾವನು ಇಂಥ ಆಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲೇಜಿಸುವನೇ? ಚಿಕ್ಕಂದಿಸಿದ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಈಗ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ನಳಿವೇ? ಹಾಗೆ ರಾಜನನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿವ್ಯಾಲಿ ಚಿಕ್ಕಂದಿಸಿನಳೇ ಅವನನ್ನು

ಮುಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿರಲ್ಲವೇ? ಇದು ಯಾರೋ ಚಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನ್ನಾಯವಾಗಿ ತರುಣರಾಜನು ಈ ಪಿಶುನರ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟಿಹೊಗುವನಲ್ಲ!“ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು “ಕಣ್ಣ ಕೀಳುವುದು ಮಾತ್ರವನಲ್ಲ. ಅವನ ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿಗೊಳು ಹಾಕಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಫಲ. ಅಳಿಯನು ಮನೆ ಶೈಲಿಯವನು ಎಂಬ ನಾಣ್ಣಿ ಇವನಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಫಲವಾಯಿತು. ಮುದಿರಾಜನು ಇವನ ಕೃಜೊಂಚೆಯಾಗಿದ್ದ ಸತ್ತನು. ಯುವರಾಜನಂತೂ ಆಕಾಲ ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ತುತ್ತಾದನು. ಇನ್ನು ಏನೂ ಅರಿಯದ ಈ ಹಸುಳಿ ರಾಜನ ವಿವರು ದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಡೈರಹವಾಚರಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವನೋ ಬಲ್ಲವರಾರು? ದೃವ ದಿಂದ ರಾಜನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಎಚ್ಚತ್ತನಲ್ಲವೇ! ಅದೆಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯ” ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಮೂದಲಿಸುತ್ತ ಗುಂಪುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಿಂದೆ ಹೊಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚೌಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಂತು ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಮಾತಂಗನು ಘೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಜನರ ಗುಂಪು ಬರಬರುತ್ತ ವಿಶಾಲವಾದ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಆ ಜೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಬಂದು ಸೇರಿದಿದ್ದರು. ಜನ ಸಂದರ್ಭಿಯು ಇನ್ನುಡಿಗಿತು. ಆ ಘೋಷಣ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹುಣಿಸೆಯವರ. ಅದರ ಕೊಂಬೆಗಳು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದ ಸುತ್ತಲೂ ಬಹು ದೂರ ಸೆರಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮರಗಳಿದ್ದವು. ಜನರ ಸಮೂಹವು ಬಹಳವಾಗಿದ್ದ ದರಿಂದ ನಡೆಯುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸೋಧಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅನೇಕರು ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿಕುಳಿತದು. ಹಲಸಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಸಿಂದ ಕೊನೆಯವರಿಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳು ಇಳಬಿಡ್ಡಿರುವಂತೆ ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸೋಡಿದರೂ ಜನರು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ದೊಡ್ಡ ಹುಣಿಸೆಯ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಎತ್ತರವಾದ ಜಗುಲಿಯಿಂದಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಾಮಪಾಲನನ್ನು ನಗರ ರಕ್ಷಕರು ತಂದು ಸಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವರನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ತರುಣನು

ತಾನೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರೀಕ್ಷೆಕನೆಂತೆ ಆ ಹೊಣಿಸೆಯ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತಿಕುಳಿತನು. ಅವನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕೊಂಬೆಯ ಕೆಳಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಪರಾಧಿಯಾದ ಮಂತ್ರ ಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಅವನ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ನಗರರಕ್ಷೆಕರು ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಕಣ್ಣ ಕೇಳಲು ಸಲಾಕಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಾತಂ ಗನು ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದನು.

ತಮಬಿಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮಾತಂಗನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಫೋರ್ಮಟೆಯನ್ನೇ ಫೋರ್ಮಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಇನ್ನೇನು ಕಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬುಚ್ಚುಬೇಕು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮರದ ಮೇಲಿದ್ದ ತರುಣನು ಮಂತ್ರದ ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಆ ನೀಳ ವಾದ ಕೃಷ್ಣಸರ್ವವನ್ನು ಧಟ್ಟನೇ ತನ್ನ ತಂದೆಯು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎಸೆದನು. ಕೋರದಿಂದ ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಆ ಸರ್ವವು ಕಾಮವಾಲನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕಚ್ಚೆ ಇಳಿದುಹೋಗುತ್ತಾ ಕಣ್ಣಕೇಳಿದ್ದ ಚಂಡಾಲನನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ವೇಗವಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು. ಭಯೆಕರವಾದ ಆ ದುಷ್ಪವ್ರಾಣ ಯನ್ನು ಕಂಡ ಜನರು ತಾವಾಗಿಯೇ ದೂರಸರಿದರು. ಹಾವು ಸರಸರನೆ ಹರಿದು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಹುತ್ತುದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿತು.

ತರುಣನು ಕೂಡಲೆ ವಿವಿಧನ್ನು ಸ್ವಂಭಿಸುವ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಆ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿದನು. ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದ ಜನರ ನಡುವೆ ತಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯನಂತೆ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ತನ್ನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕೆಡಿಸದಂತೆ ಗಾಥವಾಗಿ ಜಪಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ವಿವ ವೇರಿದ ಕಾಮವಾಲನು ಸತ್ತವನನಂತೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿಡ್ಡನು.

ಕೂಡಲೇ ಆ ಯೆನಕನು ಆತಿಶಯವಾದ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಆ ಜನದ ನಡುವೆ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು. “ಸ್ವಾಮಿ ದೈತ್ಯೋಷಿಯನ್ನು ದೇವರೇ ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದು ನಿಜವಾದ ಮಾತ್ರಲ್ಲವೇ! ಸೋಡಿ, ರಾಜನು ಕಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ವಿಧಿಯು ಅವನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನೇ ಕಿತ್ತಿತು. ದೈತ್ಯೋಹಕಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು” ಎಂದನು. ಕೆಲವರು ಆ ತರುಣನ ಕಡಿಗೆ ತಿರುಗಿ “ಆಯ್ಯಾ, ಸೀನು ಹೇಳಿದ್ದ ಅಕ್ಷರಶಃ ಸಿಜ. ಪಂಚಮಹಾಭಾತಗಳ ಅಂಶನಾದ ರಾಜನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ ಬದುಕುವರಾದು?”

ಎಂದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು “ ಯಾರಂಬಿಸಿ ನೀನು? ನಮ್ಮ ಅವಾತ್ಮನ ವಿಷಯ ನಿನಗೇನುಗೊತ್ತು. ಅವರು ಸಾಧುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧುಗಳು. ಅಂಥವರು ಕುರುಡರಾಗಿ ಬಹುಕಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಮ್ಮೆಯೇ ವ್ರಾಣಬಿಟ್ಟು ಸುಖವಾಗಿರ ಲೆಂದು ದೈವಪ್ರ ಅನುಕೂಲ ಪಡಿಸಿರುವುದು. ನೋಡು, ಕಣ್ಣ ಕೀರ್ತನೋದ ಆ ನೀಚನ ಗತಿಯೇನಾಗಿದೆ. ಅವನೂ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೇ ಒಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಕೇಡು ಬಯಸಿದರೆ ತನಗೆ ಕೇಡು ತಪ್ಪ ದೆಂದು ” ಎಂದು ಆ ತರುಣನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ರಾಜನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಜನರು ದೂರ ಸರಿದು ನಿಂತರು. ನೇಲದ ಹೇಳಿ ಮೂರ್ಖಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕಾಮವಾಲನನ್ನು ಕಂಡು ದೊರೆಗೆ ತಾನು ಅಪವಾದದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿನೆಂಬ ಧೈರ್ಯಬಂದು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಕೀರ್ತಿ ವಿವರುವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ತಿಳಿದನು.

ಮುಂದೇನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ರಾಜನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಕಾಂತಮತಿಯ ಆಕ್ರಂದನ ಘಾಸಿಯು ಕೇರಳ ಬಂತು. ಹೌಳಿ ಭದ್ರನನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಆವ್ಯಾಗಿಳಿಯರೊಂದಿಗೆ ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಯಾರು ಎಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದರೇನು? ಕುಸುಮ ಸದ್ಯ ಶಾವಾದ ಪ್ರೀಯರ ಹೃದಯವು ಇಂಥಹ ಬೇಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಬಾಡಿರುವುದೇ? ಕೆಲವು ಗೆಳತಿಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜೊತೆಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದ ಕಾಂತಮತಿಯು ಬಂದವಳೇ ಧೂಪ್ರನೇ ನೇಲದ ಹೇಳಿ ಬಿದ್ದಳು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞತಪ್ಪಿದಂತಾಗಿ ಎಚ್ಚುತ್ತ ಆ ಅರಗುವರಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯ ಕವದ ಹೇಳಿ ಬಿದ್ದ ಅಳುತ್ತಾ “ನಾಧ, ಆಕಾಲ ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ತುತ್ತಾದೆಯಾ? ಕಣ್ಣ ಕೀರ್ತಿಬೇಕೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯು ತೀರ್ಸಿತ್ತಿದ್ದ ನಲ್ಲಿವೇ? ಹಾಗೆ ಕುರುಡನಾಗಿಯಾದರೂ ಸೀನು ಬಹುಕಿರಬಾರದಿತ್ತೀ? ಅಂಥ ನಾದರೇನು? ಕಿವುಡನಾದರೇನು? ಪತಿಯೆಂಬ ವಸ್ತುವು ಪತಿವೃತ್ಯಿಯಾದ ಸತಿಗೆ ಸರ್ವಸ್ವವಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಪ್ರಲಿಸಿದಳು.

ರಾಜನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವನಂತೆ “ ತಾಯಿ, ನಾನೊಂದ ನೆನೆದರೆ ಧೈವಶಾಬೇಕೊಂದು ನೆನೆಯಿತು. ಶ್ವರೂಪ ಕುಲದ್ವೈಹಿಯಾದ ಈ ಸಿನ್ನ

ಪತಿಯನ್ನು ನಿನಗಾಗಿ ಜೀವದಿಂದು ಉಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪಟ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನವು ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಸರ್ವದಷ್ಟನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪತಿಯು ಮೃತನಾದನು. ಹತ್ತಭಾಗ್ಯನಿಗೆ ಆಕಾಶವೇ ಹಾವನ್ನು ಸುರಿಸಿತು” ಎಂದನು.

• ಕಲ್ಲುಮುಳ್ಳುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಪತಿಯು ಬೆದ್ದಿದ್ದಿದ್ದು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವನ್ನು ಉಟ್ಟಿಸಿದಿತು. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರು ತನ್ನ ಕೊಮುಲವಾದ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಪತಿಯ ತಲೆಯನ್ನು ಟ್ರಿಪ್ಪುಕೊಂಡರು. ತನ್ನ ಎಡಗ್ರೀಯನ್ನು ಆತನ ತಲೆಯಕೆಳಗೆ ಆಸರಿಯಾಗಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂತಿಯು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಚೈಪ್ಪೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಪತಿಯ ಮುಖವನ್ನು ಬಲಗ್ರೀಯಿಂದ ಸವರಿದಳವಳು. ಸರೆಗಿನಿಂದ ಬೆವರಿನ ಹನಿಗಳನ್ನು ವರೆಸಿದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣಿಗಳಿಂದ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ನೀರು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಧ್ಯಮಧ್ಯ ಅದನ್ನು ವರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮುಖವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿ ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಯುವಕನಾದ ರಾಜನನ್ನು ಸಂಚೋಧಿಸಿ “ಮಹಾರಾಜನೇ, ಈ ನನ್ನ ಪತಿಯು ನಿನಗೆ ಅಧವಾ ನಿನ್ನ ಕುಲಕ್ಕೆ ಆಪಕಾರಮಾಡಿರುವನೋ ಇಲ್ಲವೋ ದೇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಯೋಚಿಸ ತೊಡಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯೋಚಿಸಿಯೂ ನನಗದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಂತೂ ಈತನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮುದುವೆ ಮಾಡಿರುವನು. ಮುದುವೆಯಾದ ಪತಿಯನ್ನು ನಾನು ಅನುಸರಿಸಿದಿದ್ದರೆ ಹುಟ್ಟಿದ ನಿಮ್ಮ ವಂಶಕ್ಕೇ ಕಳಂಕತರವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಪತಿತನಾಗಲೀ ಹಾವನನಾಗಲೀ ಸತಿಯಾದವಳು ಮೃತಪತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಧರ್ಮವಲ್ಲವೇ? ನೀನು ಈಗ ನನಗೆ ಮಹೋಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಡುವೆಯಾದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬೆಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಪ್ಪೇ. ಈ ದೇಹದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಚಿತ್ಯನ್ನೇ ಇವಂತಿ ನನಗೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡು. ನಿನ್ನ ಕುಲಪುತ್ರಿಯ ಈ ಕೊನೆಯ ಕೊರಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿಕೊಡು? ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದಳು.

ಸಿಂಹಪೂರ್ವನು ತನ್ನ ಲ್ಲಿಯೇ ಹೀಗೆಂದು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದನು. ದೈವದಿಂದ ನನಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅಪವಾದವು ತಪ್ಪಿ ನಾನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯವನಾದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಶವದೊಂದಿಗೆ ಸಹಗಮನವನ್ನು ಬಯಸುವ ಈಕೆಗಾದರೂ

ಈ ಹೇಣವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೆಮ್ಮೆ ಯೋಗ್ಯನೇಸಿಹಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆಂದು ಆಶೋಚಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡೆ ನೋಡಿ “ ಈ ಶವವನ್ನು ಈಕೆಯ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ. ತನ್ನ ಕುಲದ ಫಳತೆಗೆ ತಕ್ಷಂತಿ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಸಹ ಗಮನವನ್ನು ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಆಚರಿಸಲಿ. ಸಹಗಮನ ಶಮಾರಂಭವು ಮುಗಿದ ಹೇಳಿ ಈ ದಾವತಿಗಳಿಬ್ಬಿರಿಗೂ ಓಷ್ಣರ್ಥದೇಹಿಕ ಸಾಸ್ಕಾರಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ ” ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

ಈಡಲೆ ಪೂರ್ವಭದ್ರನು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಜನರಿಲ್ಲವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದಭೀಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಯುವಕನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶವವನ್ನು ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ಮುಲಗಿಸಿದನು. ರಾಜನು ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಹುತಿಪುಗಿದನು. ಆತನ ಆಸ್ತಿ ವರ್ಗನ್ಯ ಆತನನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿತು. ಉಳಿದ ಜನರು ಮುಂದಿನ ಫೋರ್ ದೃಢವನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳತ್ತ ಸಾಗಿದೆ. ಸರ್ವದಷ್ಟನಾದ ಮಾತಂಗನು ಮತ್ತೆ ಏಳಿಶೇ ಇಲ್ಲ.

ನಿವಮಾಭಿತನಾಗಿದ್ದ ಕಾಮಪಾಲನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಯಾದ ಯುವಕನೂ, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಸ್ತೇಹಿತನಾವ ಪೂರ್ವಭದ್ರನೂ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಪೂರ್ವಭದ್ರನಿಗೆ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನು ಬದುಕುನನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ಬಲವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ತರುಣನ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕೈಸನ್ನೇಯಿಂದ ಆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜೀವವಿರುವುದೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ತರುಣನು ಬಲವಾಗಿ ಸರ್ವಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನಾದ್ದರಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಲಾಜಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ತಾಳುವಂತೆ ಸನ್ನೆಮಾಡಿದನು. ಕೈಯಿಂದ ಭಯಸದಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದನು.

ಕಾಂತಿಮತಿಯು ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕರೆಯ ಚಿತ್ತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದು. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕರೆಯ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸರ್ವ ಗಮನ ಕಾಲದ ಉಪಾಪನ್ನು ತರಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದು. ಚಿತ್ತಿಯು ಸಿದ್ಧ ವಾಯಿತು. ಹಳದಿ ವಸ್ತುವನ್ನುಟ್ಟ ಕಾಂತಿಮತಿಯು ಆಜುತ್ತಿದ್ದ ಗೆಳತಿಯನ್ನು ಶಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಯಾತ್ತ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪತಿಯ ದೇಹವಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದಳು.

ಅವಳೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವಳು ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪತಿಯ ಪ್ರಾಣನಾಡಿಯು ಮಿಡಿಯತ್ತಿತ್ತು. ಪೂರ್ಣಭದ್ರನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು ಮೂಡಿತ್ತು. ಇವ್ಯಾದರೂ ಯುವಕನು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಸಿಸುತ್ತೆ ಲೇ ಇದ್ದನು. ನಿಶ್ಚೀತನನಾಗಿ ಬಿಡ್ಡದ್ದ ಕಾಮಪಾಲನು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸ ತೊಡಗಿದನು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಯೇರಿ ಕಣ್ಣಿನ ರೆಪ್ಪೆಗಳು ಬೇರಾಗುವ ಸೂಚನೆಯು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅಮಾತ್ಯನು ಕಣ್ಣಗಳನ್ನು ತೆರೆದನು. ತಲೆಯದೇಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಹಗಮನ ವೇಷಭೂಷಿತಳಾದ ಹೊಡಿಯನ್ನೂ, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬದಂತಿದ್ದ ಯುವಕನನ್ನೂ, ಎಡಗಡೆ ತನ್ನ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಶ್ವಾಸದ ಪೂರ್ಣಭದ್ರನನ್ನು ಕಂಡ ಕಾಮಪಾಲನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ವಿಷಯವೇನೆಂದು ಅವನಿಂದ ತಿಳಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹೈಮುರಿದು ಎದ್ದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ದಭ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮತ್ತು ಷಟ್ಟಾ ಆಶ್ಚರ್ಯವಷಟ್ಟೇನು. ಕಾಂತಿಮತಿಯ ಕಣ್ಣಗಳಿಂದ ಸಾತ್ತೋಷಾಶ್ಚರ್ಗಳು ಸುರಿದುಹೋದುವು. ಅವಳಿಗೆ ಏನೋಂದೂ ಮಾತನಾಡ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಗೂಡನ ಕಾಲುಗಳ ಹೇಳಿಬಿಡ್ಡ ‘ಪತಿದೇವ, ಇಂದು ನನ್ನ ಸೌಮಂಗಲ್ಯವನನ್ನು ಈ ಯುವಕನು ಉಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಭಾಗ್ಯದೇವತೆಯಿವನು. ಇತಕ ಪರೋಕ್ಷಕಾರಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ತಾಯಿ ಧನ್ಯೇ! ಧನ್ಯೇ!!’ ಎಂದಳು.

ಪೂರ್ಣಭದ್ರನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ವಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕಾಮಪಾಲನ ಹೆಗಲ ಹೇಳಿ ಕೈಹಾಕಿ ‘ಮಿತ್ರ! ನಿನು ಹಿಂದೆ ನಿನ್ನ ಸಾಹಸದಿಂದ ಮೃತ್ಯು ದಾಡಿಯಿಂದ ತಪ್ಸಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೆಯಲ್ಲವೇ! ಇಂದು ಈ ನಿನ್ನ ಮಗನ ಸಾಹಸದಿಂದ ನಿನು ಮತ್ತೊಂದುಸಲ ಬದುಕಿದು ದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣರೆ ಕಂಡೆನು, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ ದಂಪತ್ತಿಗಳಿಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಗಳೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಯುವಕನ ಹೇಳಿ ಬಿದ್ದವು. ಅರ್ಥಪಾಲನು ಒಳೆ ನಮ್ಮನಾಗಿ ಈರ್ವರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಆ ಯುವಕನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಕಣ್ಣಿಂಬ ನೋಡಿ ದಣಿದರು, ಆಲಿಂಗಿನಿ ದಣಿದರು; ಹೈದರವಿದಣಿದರು. ಪೂರ್ಣಭದ್ರನು ಯುವಕನ ಚರಿತ್ಯೆಯ ನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರಿಸಿ ಆತನು ತಂದೆಯ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು

ವಿವರಿಸಿದನು. ಯುವಕನು ತನ್ನ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ೦ತೆ ಧೈಯರ್ ದಿಂದ ಕಾಂತಿನುತ್ತಿಯು ಸಹಗಮನಕ್ಕಾಗಿ ಪತಿದೇಹವನ್ನು ಅರಗುವರನಿಂದ ಪಡೆದುದನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಆ ಕ್ಷುತ್ರಿಯಾಣಿಯ ಧೈಯರ್ಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು.

ಕಾಂತಿನುತ್ತಿಯು ಹೊರಡೋವಿತ್ತದ ವಾತ್ಯಲ್ಪದಿಂದ ಮಗನನ್ನು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ‘ಮಗು, ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ ಸಿನ್ನ ನ್ನು ಪರಿತಾಗ ಮಾಡಿದ ಈ ಹಾಸಿಯನ್ನು ಎಂತಹ ಆಪತ್ತಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಲಹಿದೆ! ಇದು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವಲ್ಲ, ಸಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಭಾಗ್ಯ. ಅವರು ನಿಮ್ಮೋಽಪರಾದ್ವರಿಂದ ದೇವರೇ ನಿನ್ನ ನ್ನು ಬರಮಾಡಿದನು. ದೈತ್ಯರವನ್ನೇ ಸಗವನ್ನಿಗೆ ಕೇಡು ಎಲ್ಲಿಯದು? ಆ ತಾರಾವಳಿಯು ನಿನ್ನ ಆಟಪಾಟಿಗಳನ್ನು ರಾಣಿಯಾದ ವಸು ಮತಿಯು ಸೋಽಧಿ ಆನಂದಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದಳು. ಹೌದು, ನನ್ನಂತಹ ಮಂದಭಾಗ್ಯಳಿಗೆ ಆ ಬಗೆಯ ಸೌಭಾಗ್ಯವೆಲ್ಲಿ? ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತು ಸಂತಸದ ಕಳ್ಳೆ ಏರಿನಿಂದ ಮಗನನ್ನು ಅಭಿಪ್ರೇಕಿಸಿದಳು.

ಯುವಕನು ನಮ್ಮನಾಗಿ ಈರ್ವರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. “ನನ್ನ ಸುಕೃತದ ಫಲವು ಇಂದಿಗೆ ಪರಿವರ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ತಮ್ಮೋಽರ್ವರ ಸೇನೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಭಾಗ್ಯ ನನಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ನನ್ನ ಸಾಹಸವೇನು! ಮುಖ್ಯ ದೈವವು ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು; ಅವರಿಂದ ನಾವು ಅಂದು—ಕೊಂಡಂತೆ ಕೆಲಸ ಗಳು ನಡೆದುವು. (ಪೂಜ್ಯ ಭವ್ಯನನ್ನು ತೋರಿಸಿ) ಈ ಮಹಿಸೀಯನು ನನಗೆ ಸಿಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಏನು ತಾನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು?” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಬಿಸಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಮಪಾಲನು ‘ಮಗು, ನಾವೀಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಽಸೋಽಣ. ಅತಿವಶಾಲವಾದ ಆ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಗುಟ್ಟುಗಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ನಾವಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಶೈವರಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಆಯಾಧಗಳು ಯುಥ್ಫಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗಬಹುದು. ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುವು ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಒನ್ನ ಸಾಮಂತರಾಜರಿಗೆ ನಾನು ಉಪಕಾರಮಾಡಿದ್ದೇನೇ. ಅವರಿಂದೂ ಕೃತಷ್ಠಾರಾಗಲಾರು. ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಿರತಿಶಯವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿದೆ. ಸೈನಿಕರೂ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ವಿಾರಲಾರು. ಈಯೆಲ್ಲ ಸಹಾಯಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ರಾಜ್ಯದೊಳಗ್ಗೂ

ಹೊರಗೂ ಪ್ರಜಾಕೋರವನನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಕೋರಗಳಿಗಂತೆ ಪ್ರಜಾಕೋರವು ಬಲವಾದುದು. ಇವನ ಶತ್ರುಗಳು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನಾನು ಬಳ್ಳಿ. ಅವರೆಲ್ಲ ಕುಸಿತರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಇವನನ್ನು ರಾಜ್ಯಭರಣನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ” ಎಂದನು. ಯಾವಕನು ತಂದೆಯ ರಾಜನೀತಿಯುಕ್ತವಾದ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಟ್ಟಿ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು.

ಆಲ್ಲಿಂದ ಆ ನಾಲ್ಕುರೂ ಹೊರಟು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಮನೆ ಯನ್ನು ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕಾಮಪಾಲ ದಂಪತಿಗಳು ಸತ್ತು ಹೋದರೆಂದು ವಾರ್ತೆಯು ಹಬ್ಬಿತು. ರಾಜನು ಅಮಾತ್ಯನಾಶದಿಂದ ನಿಷ್ಠಿತನಾಗಿದ್ದನು.

ಉ

ಯಾವ ರಾಜಬೀಧಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಯಾವಕನೂ ಪೂರ್ಣಭದ್ರನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕರು ಪೂರ್ಣಭದ್ರನನ್ನು ಗುರುತು ಹಿಡಿಯ ಬಹುದಾದರೂ ಆ ಯಾವಕನು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ತಿಳಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವರಿಬ್ಬರ ವಾಸದ್ವಳಾವುದು? ಇವರ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗವೇನು? ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬಂದು ರಹಸ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಬರಬರುತ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹಸ್ನೋಣನಲ್ಲಿ ಆದರವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಅನೇಕ ಸಾಮಂತರಾಜರು ತಾವೇ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ಕಾಶೀರಾಜಾಗಿ ವಿರುದ್ಧರಾಗುತ್ತ ಬಂದರು. ಇದೇ ಸಮಯವೆಂದರಿತು ಮೊದಲೇ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿದ್ದ ರಾಜರು ಅವನನ್ನು ಹೆದರಿಸಲು ಪೂರಂಭಿಸಿದರು. ರಾಜನಾದರೂ ಸುಮೃನಿರಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಲೂ ಗೂಡೆಚಾರರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದನು. ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅನುರಾಗವನ್ನು ತೋರುವಂತೆ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆದರೇನು, ವಿರೋಧಿಗೇ ಬಲವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಉಪಾಯಗಳಾವುವೂ ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೋರದೆ ಕರ್ತವ್ಯಮೂಡಿನಾಗಿ ಅವನು ಉಳಿದನು. ಅವನಿಗೇ ತಕ್ಷ ಮಂತ್ರ

ಲೋಚನೆ ಕೇಳುವ ಸಮರ್ಥರಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಹಲ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇವಲ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಪರರಾಗಿ ರಾಜನ ಪಾಲಿಗೆ ದುರ್ವಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಪೂರ್ಣಭದ್ರನು ಬುದ್ಧಿವಂತನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಗಿದ್ದು ಏಲ್ಲರಲ್ಲಾ ಬೆರಿತು ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿದನು. ಏನಾದೂ ಮಾಡಿ ರಾಜನನ್ನು ಸಚೇವವಾಗಿ ಸೆರಿಹಿಡಿದು ಬಧಿ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಬಗೆದನು. ಅವನನೇಯ ಆಜುಗಳಿಂದ ಅರಸನ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು.

ಒಂದು ದಿನ ಪೂರ್ಣಭದ್ರನು ಸರ್ವಮುಖವೆಂಬ ಒಂದು ಆಯುಧವನ್ನು ತಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮುಂದಿಟ್ಟು “ಇಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀನು ಕೇಳಬೇಕು” ಎಂದನು.

“ಎಂದು ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗಳೆದ್ದೇನೇ?”

“ಎಂದೂ ಮಿಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇದು ಸಿದ್ಧಿಯಕಾಲ.”

“ಯಾವ ಸಿದ್ಧಿ?”

“ಸಿನ್ನ ಜೀವನದ ಗುರಿಯ ಸಿದ್ಧಿ.”

ಕೂಡಲೇ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಕೋಣೆಯೋಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಪೂರ್ಣಭದ್ರನು ತನ್ನ ನಡುವಟ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಸುರಂಗವನ್ನು ಆ ಆಯುಧದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೇದನು.

ಆ ಕೋಣೆಯ ಮೂಲೆಯಿಂದ ರಾಜನ ಶಯನಗೃಹಕ್ಕೆ ಸುರಂಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೆಲಸವಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂಬಂತನ್ನು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಾತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯುವಕನೊಬ್ಬನೇ ಬಿಡುವು ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸುರಂಗಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಸುರಂಗವು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಯುವಕನು ಹರಫಚಿತ್ತನಾಗಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವನ ಆಯುಧವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಾಯಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಬಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ

ಮಣಿನ್ನ ತೆಗೆಯಲು ಯೆತ್ತಿಸಿದನು. ಅದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಣಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲ್ಲು ಅಡ್ಡಿಸಿಕ್ಕಿದಂತೆ ಇತ್ತು. ಸುರಂಗದ್ವಾರವನ್ನೇ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಆ ಕಲ್ಲು ಒಂದೇ ಆಗಿರದೆ ಒಂದರನೇರೊಂದು ಜೋಡಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಯಂವಕನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಸುರಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದು ಕಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತನು. ತಾನು ಅರಮನೆಯ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆನೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿದನು. ಆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಣಿನ್ನು ಗಾರೆಯನ್ನೂ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದನು. ಮನುಷ್ಯನು ನುಗ್ಗಿಪುದಕ್ಕೆ ಆಗುವವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಅವಕಾಶಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಎರಡು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಅಲುಗಾಡಿಸಿದನು. ಮಹಾಸತ್ಯಾನಾದ ಅವಸಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೈಯ ಲಿನ್ನ ಆಯುಧದ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಆ ಎರಡು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಒಳಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತಿಕೊಂಡನು.

ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದ ರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದನು. ಅದೊಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಉಪವನವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅವಸಿಗೆ ತಾನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆಂಬ ಅರಿವು ಆಗಲೀಲ್ಲ. ಆ ಉಪವನವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತ ಒಂದು ಅಂತರ್ಗ್ರಹವನ್ನು ಕಂಡನು. ಸರ್ವಸಂಪತ್ತಿ ಮೃದ್ಘವಾದ ಆ ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಸಿಗೆ ವಿಸ್ತೃಯವಾಯಿತು. ಸದ್ಗುಲಿ ದಂತೆ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಶ್ರೀಯರ ಕಾಲಿನ ಆಭರಣದ ಸದ್ಗುಲಿ ಕೇಳಿ ಬಂತು. ಅವನು ಯಾರೇ ಶ್ರೀಯರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಉಹಿಸಿದನು. ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಸ್ತುಂಭವ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತನು.

ನಾಲ್ಕುರು ಶ್ರೀಯರು ಒಳಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಒಂದೆಡಿ ಕುಳಿತರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ತಲೆಯಕೂದಲು ನರೆತ್ತು ಮುದಿತನಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಆ ಗುಂಪಿಗೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಷ್ಟಿಖಾಗಿ ಸುಂದರಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಅವಯವಗಳು ಯೋವನದಿಂದ ತುಂಬಿ ದೇಹವನ್ನು ಮತ್ತುವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ವಾಡಿದ್ದವು. ಅವಳಿಗೂ ಸುಮಾರು ಹದಿನೆಂಟು - ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಯಾಸ್ತಿರಬಹುದು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರಾಜಪುತ್ರಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಉಳಿದ ಇಬ್ಬರು ಅವಳ ಸಂಗಾತಿಯರೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಮಾತನಿಂದ ತಿಳಿಯ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಸಂತೋಷ ಚಿತ್ತಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಆ ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಅಮ್ಮೆ, ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಂದು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾದುವು?” ಎಂದಳು.

“ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬಹುದು.”

“ಇದೇನು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆ ನಾಲ್ಕುರ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಜನರೇ ಕಾಣಬೇಡಿಲ್ಲ?”

“ಇದೊಂದು ಸೆಲವಾಳಿಗೆ. ಯಾವುದೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.”

“ನಾನು ಯಾರು?”

“ಸೇನು ಯುವರಾಜನಾಗಿದ್ದ ಚಂಡಫೋಷನ ಮಗಳು ಮಣಿ ಕಣಿಕೆ.”

“ನನ್ನ ತಾಯಿಯೆಲ್ಲಿ?”

“ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯಾದ ಆಚಾರವತ್ತಿಯು ಗಭೀರಣೆಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ತೀರಿಹೊಂದಿರಿಂದ ದುಃಖಪಡುತ್ತಿದ್ದ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರಸವಿಸಿ ಆ ನೋವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಳು.”

ಸ್ವಂಭದ ಮರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಯುವಕನು ಅವಳು ರಾಜಪುತ್ರಿಯಿಂಬು ದನ್ನಿರಿತು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಇಳಿಕೆ ನೋಡಿದನು. ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾದನು.

“ನನ್ನನ್ನು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಿಸದೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಳಿಸುತ್ತಿರುವದೇಕೆ?”

“ನಿಮ್ಮ ತಾತನು ಸುಂದರಿಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಮಾಲವರಾಜಪುತ್ರನಾದ ದರ್ಶನಾರ್ಥಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಿಕ್ಕಿಯಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಳಿಸುತ್ತಿರುವನು.”

“ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಳಿಸಬಾರದಿತ್ತು?”

“ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಿದ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ತಂಗಿ ಕಾಂತಿಮತಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರ ಹಾಲಾಗುವೆಯೋ ಎಂದು.”

“ದರ್ಶನಾರ್ಥಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡುವರೇ?”

“ ಅದು ನಿಮ್ಮ ತಾತನ ಇಷ್ಟ. ಅದರೆ ಸೀಸಿನನ್ನು ಗಭ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಕಾಂತಿಮತಿಯು ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ಪಗಡಿಯಾಟಿದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಾದರೆ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪಣವಾಡಿದುವಳು.”

“ ಆ ನಿಮ್ಮ ಸೋಽದರಶ್ರೀಯ ಮಗನೆಲ್ಲಿರುವನು ?”

“ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವನ್ನು ಎಲ್ಲೊಂದಿಷ್ಟು ಬಂದರಂತೆ. ಒಬ್ಬಕಿರುವನೇ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು.”

ಅರ್ಥವಾಲನು ಮೆಲ್ಲಿನೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರುವನು. ಅಪರಿಚಿತ ಪುರುಷ ನನ್ನ ಕಂಡ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೆದರಿ ಜಗ್ಗನೇ ಎದ್ದರು. ಅವನವರಿಗೆ ಅಭಯ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿ “ ನೀವು ಯದರಬೇಕಾದ್ದಲ್ಲ. ಆ ಕಾಂತಿಮತಿಯ ಮಗನೇ ನಾನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವನನ್ನೇ ನಟ್ಟಿದ್ದಷ್ಟುಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಕನ್ಯೆಯು ತತ್ತ್ವಜ್ಞವೇ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿದಳು.

ಆಚಾರ ಸಾಧ್ಯಶ್ರದ್ಧಿಂದ ಆ ಯುವಕನು ಕಾಮವಾಲನ ಮಗನೆಂದು ಆ ಮುದುಕಿಯು ಸಿಕ್ಕಿಯಿಸಿದಳು. ಅವಳಿಂದಲೇ ಯುವಕನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿದನು. ಎರಡು ಅಡಿ ದಪ್ಪವಿರುವ ಗೋಡೆಯ ಮೇಶಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಕಲ್ಲನ್ನು ಮೇಳಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದನು. ಆಗ ಸುಮಾರು ಅರ್ಥರಾತ್ರಿಯಿರಬಹುದು. ಆ ಹಂಗುಸರು ತೋರಿಸಿದ ದೀಪದ ಜೀಕ್ಕಿಸಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಶಯನಗೃಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಯಾವ ಆ ಲೋಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲಿನೆ ಗಾಢಸದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ರಾಜನನ್ನು ಕೃಸರೆ ಹಿಡಿದನು. ಅವನನ್ನು ಮಂಜಿದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆಂಬೆಂದು ಅದೇ ಬಿಲಿದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ನೆಲಮಾಡಿಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಹಂಗುಸರಿದ್ದೆಡಿಗೆ ಕರೆತಂದನು. ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಸುರಂಗಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕಾಮವಾಲನ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಬಂದರು. ದುಷ್ಪಭಾವನೆಯಿಂದ ದೂಡಿತನಾಗಿದ್ದ ರಾಜನನ್ನು ತಂದೆಯು ಮುಂದೆ ಸಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವನ ಅಪ್ಪಣಿಯಂತೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಬೀಡಿಗಳಿಂದ ಅರಸನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದು ಸರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿನು.

ನೆಲಮಾಡಿಗೆಯ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕಾಂತಿಮತಿಯ ಆಸಂದಕ್ಕೆ ಮೇರೆಯಿಲ್ಲವಾಯಿತು. ಆಚಾರನತಿಯ ಮಗಕೇ ತನ್ನ ಸೋಸೆಯಾಗುವ ಶಿಂದು ಅವಕು ಹಿಗ್ಗಿದಳು. ವಿಧಿವಿಲಾಸವನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾರು ? ಮಹಾ

ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಮದುವೆ ಕಾರ್ಯಗಳು ನೀರನೇರಿಮನ್ನು. ರಾಜನಿಲ್ಲದ ಆ ರಾಜ್ಯನು ಕಾಮಪಾಲನ ಪಾಲಾಯಿತು. ಕಾಮಪಾಲನೇ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಂತೋಷವಟ್ಟಿರು. ಅರ್ಥಪಾಲನು ಯುವರಾಜನಾದನು.

ಕಾಂತಿಮತಿಯು ಸಿಂಹಫೂರ್ಣನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವಂತೆ ಶ್ರೀಸಹಜ ವಾದ ಕನಿಕರದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು. ಆದ್ದೂ ಅರನನನ್ನು ಬಿಡಲಾಗಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಅನ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಳಿಕೆಯಿಂದ ಕುಸಿತರುಗಢ್ಣ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬುದಕ್ಕೂ ಹಿಂತೆಗೆಯುತ್ತಿರಲ್ಲಿ.

ಈ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಚಂಡವರು ಅಂಗರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ದಂಡಿತ್ತಿ ನಡೆದ ವರ್ತಮಾನವೂ ಬಂತು. ಅಂಗರಾಜನು ಮಗಧರಾಜನ ಮಿಶ್ರನಾಡ್ರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಶತ್ರುವಿನ ತೆಕ್ಕೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಆ ತಂಡ ಮಕ್ಕಳು ಸೈನ್ಯ ಸಮೀತರಾಗಿ ಅಂಗರಾಜನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಚಂಡಪಾನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಚಂಡವರು ವಧಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಮಿಶ್ರರಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಜವಾಹನನ್ನು ಅರ್ಥಪಾಲನೂ ಸೇರಿದನು.

ಗೆಳೆಯನ ಅಸೀರಿಸ್ತಿತ ಸಮಾಗಮದಿಂದ ಹಿಗ್ಗಿದ ಅರ್ಥಪಾಲನು ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಸಿಂಹಫೂರ್ಣನನ್ನು ಅವನ ವಶಕ್ಕೆ ಒಸ್ಪಿಸಿದನು. ರಾಜವಾಹನನು ಗೆಳೆಯನ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತ್ವ ಪದಿಂದ ಶುಧ್ಧನಾಗಿದ್ದ ಅವನ ಚಿಕ್ಕ ವಾವನನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು.

ಮಂತ್ರಗುಪ್ತ

೦

ನಡುರಾತ್ಮ. ಖಸುತೆಯತ್ತು ಬೇರೆ. ಸಹಿಸಲುವದಪ್ರಾ ಶೈತ್ಯ ಜೊತೆಗೆ. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಅಂಥಕಾರ. ಆ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತೀ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ದ್ವಾಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಭಯದಿಂದಬೇರೇ ಎಂಬುತೆ ಜನರ ಸಂಚಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಮಕೂಸಿಗಳಾದ ಪಿಶಾಚಿಗಳೂ ರಾಕ್ಷಸರೂ ತಮ್ಮ ವಿಹಾರ ಸಮಯವೆಂದು ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಸಂಚಾರ ಹೊರಟಿದ್ದವು. ಭಯಂಕರವಾದ ಇಂತಹ ಕಾಲವನ್ನೇ ದುರುದ್ದೀರದ ಕೂರಿಗಳು ತಮ್ಮಿಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ! ಸರ್ವಭೂತ ಭಯಂಕರವಾದ ಅವರಿಗೆ ಭಯವೆಲ್ಲಿ ಬಂತು?

ಕಲಿಂಗನಗರದ ಮನಃಭೂಮಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಡಿದರೂ ಹಣದ ಬೂದಿ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಎಸುಕೆಯ ಚೂರುಗಳು. ಅಧರ ಸುಟ್ಟಿರುವ ಹಣಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ಚಿತ್ತಯಿಂದೀಚೆಗೆ ಎಕೆದು ಉಂಟಿಲ್ಲಿ ಹದವಾಗಿ ಬೆಂದಿರುವ ಆ ಬಿಸಿನಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನಬಯಸಿ ಚಿತ್ತಿಗೆ ಸುತ್ತುಗಷ್ಟೆ ಸಿಂತಿರುವ ನರಿಗಳು. ಈ ಭಯಂಕರ ಸನ್ನಿಹಿತವನ್ನೇ ಶಾಂತಮಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಜಟಾ ಧಾರಿಯು ಆ ಮನಃಭೂಮಿ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಂಕಿಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆಯು ಎಲುಬಿನ ಚೂರುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹಾರದಿಂದ ಭಯಂಕರವಾಗಿತ್ತು. ಶೈಯ ಮಳಿಕಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಷ್ಟಿಯೆ ಬದಲು ಎಲುಬಿನ ಸರವನ್ನು ಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಣೆಯಲ್ಲೂ, ತೋರುಗಳಲ್ಲೂ ಪವಣಿ ಇದಲ್ಲೂ ಚಿತ್ತಾಭಸ್ಯವನ್ನು ತಿರ್ಯಕಪೂರ್ವದಿಂದ ವಾಗಿ ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಮುಂದಿರುವ ಬಂಕಿಯ ಚೆಂಬಿಳಿಕಿಸಲ್ಲಿ ಆ ಕಪ್ಪುದೇಹದ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಭಸ್ಯದ ಪಟ್ಟಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ ಜಟಿಯು ಕಾವೋರ್ವದಂತಿರುವ ಅವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರವಾದ ಮಿಂಚ

ಬಳಿಗಳ ಹುರಿಗಳಂತೆ ಯೋಳೆಯ್ಯಾತ್ಮಿದ್ದಿತು. ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೇ ಲ್ಲಾ ಆವರಿ ನಿದ್ದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಡಿದಟ್ಟಲೋ ಎಬಂತೆ ಆ ಜಟಾಧರನ ಮುಂದೆ ಪ್ರಜ್ಞಲಿನುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಯ ಕುಡಿನಾಲಗೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಪ್ರಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೀಕರರು ತಾದಿತ್ತ ಅರಸ್ಯೇಂಧನವನ್ನು ಖಾದಾರವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವನು ಅಗ್ನಿಯ ಪಾಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಹಿಡಿಹಿಡಿ ತೆಗೆದು ಎಳ್ಳು ಬೆರಿತ ಸಾಮವೆಯನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಯಾತ್ಮಿದ್ದನು. ಆ ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಸೃಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಟ್ಟಚಿಟ್ಟಾ ಶಬ್ದವು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬೇಕಿತ್ತು.

ಇನನ ಈ ಕೃತ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಇವನಾವುದೋ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೊರ ಟೆರುನನೆಂದು ಯೋರುಂದರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಉಂಟಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ದುರುಂತ್ರಗಳಿಂದ ದುಪ್ಪ ಪಿಶಾಚಿಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ದುರುದ್ದೀರಣನ್ನು ಸಫಲವಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದುಪ್ಪರಹೊರತು ಮತ್ತೂದೂ ಇಂತಹ ಕೂರಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊರಡುಪುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಗಳ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ ಈ ದುಪ್ಪನು ತನ್ನ ಪಿಶಾಚ ಕಿಂಕರಿಂದ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇನನ ಕೂರಪ್ಪಭಾವವನ್ನು ಕಂಡ ಪಿಶಾಚಿಗಳಿಗೂ ಬೇರರ. ತಮ್ಮ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡದೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವ ಈ ದುಪ್ಪ ಮಂತ್ರಜ್ಞನನ್ನು ಯಾವನಾದೂ ಸಾಹಿಸಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಅವು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಯಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಕಾರ್ಯವಾಗುವುದೇ? ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಕಾಲನಿರೀಕ್ಷೆ ಬೇಕು. ಕಾಲವು ಒವಗಿಂದಾಗ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಯಕೆಯು ಸಿದ್ಧಿಸುವ ಅನುಕೂಲಗಳು ಉಪ್ಪನ್ನು ವಾಗುವುವು. ಹೀಗೆ ಕಾಲನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪಿಶಾಚಿ ಕಿಂಕರರು ಅರೆಮನದಿಂದ ಆ ದುಪ್ಪ ಸಿಧಿನ ನೇನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಆ ದುಪ್ಪನು ತನ್ನ ಎಮರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರೇಮುಗಿಮು ಸ್ವಾತಿರುವ ಕಿಂಕರನನ್ನು ಕರೆದು “ಎಪ್ಪೆ ಪಿಶಾಚಿಯೆ, ಸೀನು ಕಾಮರೂಪಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಈಗಲೇ ಹೋಗಿ ಈ ಕಲಿಂಗರಾಜನಾದ ಕರ್ದನನ ಮಗಳು ಕನಕಲೇಖಿಯನ್ನು ಅಂತಃಪುರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬು. ಅವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾಗಿ ಒಳಹೋಗುವ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಸಿನ್ನನ್ನು ಅಡ್ಡಿಸಿದೆನರಾದು?” ಎಂದನು.

ಈ ದುಷ್ಪಮಾನವನು ಯೊವುಡೋ ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇಂತಹ ಭಯಂಕರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೊಡಿದ್ದನು. ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಿಂದ ನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೋಮಕ್ಕೆ ಈ ಅವಾವಾಸ್ಯೆಯ ಅವರರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಹುತಿಯನ್ನು ನಾಡಿ, ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಾಣಹುತಿಗೆ ಒಬ್ಬ ರಾಜ ಪುತ್ರಿಯನ್ನೋ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯು ಆತಿಶೀಫ್ತವಾಗಿ ಆಗುವುದೆಂದು ಆ ದುಷ್ಪನು ಕಳಿಂಗರಾಜನ ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆ ಕರಲಾಜ್ಞಾ ಸಿಹಿದ್ದನು. ಹಾವ! ನಿರವರಾಧಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಳಿಗಳ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನಾದರೂ ಬಯಲುನಾಡಿ ತಮ್ಮ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವರಲ್ಲವೇ ಕೂರಿಗಳು! ಇಂತಹ ಕೂರಿಗಳಲ್ಲವೇ ಸಮಾಜ ಶತ್ರುಗಳು! .

ಆಜ್ಞೆಯಾದುದೇ ತದ. ಕಿಂಕರಮು ಆ ನಿಶೀಧದಲ್ಲಿ ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು - ಸುಖವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತಿದ್ದವಳನ್ನು - ಆ ಭಯಂಕರ ಸೃಶಾನಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಿ ತಂದರು. ಆ ಜ್ಞಾಲಸುತ್ತಿದ್ದ ಚೆಂಕಿಯ ಶಾಖದಿಂದಲೂ ನಾಶಲು ಕೆಂಪಾದ ಬೆಳಕಿನಿಂದಲೂ ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ಸಿದ್ದಿಯು ದೂರವಾಲಿತು. ಎಚ್ಚತ್ತು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟವರ್ಕೋ ಆ ದುಷ್ಪನ ಕೂರ ದೂವನನ್ನು ಸೋಡಿ ಕಿಟ್ಟನೆ ಚೀರಿದಳು. ಆ ಅರಗುವರಿಯು ಎಂದೂ ಕುಣಿದ್ದ ಸೃಶಾನ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಭಯಾದಿಂದ ನಡುಗಿದಳು. ಗಾಬರಿಯ ದಸೆಯಲ್ಲಿ “ಅಮಾತ್ರ! ಅಪ್ಪಾ!” ಎಂದು ಕಿರಬಿದಳು. ಅವಳ ಆ ದಸೆಯು ಯಾರ ಹ್ಯಾದಯವನ್ನಾದರೂ ಕರಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆವರೆ ಆ ದುಷ್ಪನ ಕಲ್ಲಿದೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನೂ ತಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತಡಮಾಡದೆ ಅವಳನ್ನು ಮುಂದಿಳಿದನು. ಅವನು ಎಕೆದ ರಭಸಕ್ಕೆ ಅವಳ ಬಾಡಿದ ಹೊವಿನ ಹಾರವು ಕಿತ್ತು ಹೋಯಿತು. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ್ದ ಹೂ ಉಮಾರಿತು. ಕೂದಲಿನ ಗಂಟೆ ಬಿಟ್ಟಿಹೋಯಿತು. ಆ ದುಷ್ಪನು ಕೆವರಿದ ಕೂದಲನ್ನೋ ಹಿಡಿದು ಜೂಪಾದ ಕತ್ತಿಯಾಂದ ಅವಳ ತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಕೈಯೆತ್ತಿದನು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಶೂರನುಡ ಯುವಕನು ಬಂದು ಅವನ ಕೈಯಾಂದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಅದೇ ಕತ್ತಿಯಾಂದ ಆ ನೀಜನ ಜಟಾಯುಕ್ಕೆ ವಾದ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತುರಿಸಿ ಸನಿಬಾನದಲ್ಲಿಸ್ತ ಜೀಜಾವೃಕ್ಷದ ಪ್ರಾಟರೆಯಲ್ಲಿ ಎಸೆದನು.

ರಾಜಹಂಸನು ಮಗಧದೇಶದ ಅರಸು. ಅವನಿಗೆ ಸುಮಂತ್ರನೇಂಬ ಮಂತ್ರಿಯಿದ್ದನು. ಅವನ ಮಗನಾದ ಮಂತ್ರಗುಪ್ತನು ವಾಮದೇವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಾಜವಾಹನಸೋಂದಿಗೆ ಒಳಿದು ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಾನೂ ದಿಗ್ಭಿಜ ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದನು. ಮಾತಂಗಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಾಜಪುತ್ರನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದೆ ಹೋದಾಗ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಕುಮಾರರಂತೆ ಇವನೂ ಆ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿನು. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಾ ಕಲಿಂಗನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಬಂದವನು ನಗರವನ್ನು ಪ್ರವೇಷಿಸದೆ ನಗರದ ಸಮಾವಧಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿಕೊಡಿದನು. ಆ ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಸುಧುವ ಸ್ತ್ರಾನವಿದಿತು. ಅದರ ಸುತ್ತ ಹೇಗ್ಗಾಡು. ಆ ಧೀರನಾದ ಮಂತ್ರಿಕುಮಾರನಿಗೆ ಇದೇನೂ ಭಯುಂಕರವಾಗಿರಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಫಟನೆಯು ನಡೆದ ದಿನ ಅವನು ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಬಾದು ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಎಳೆಯ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಮೆತ್ತಾನೆಯ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದನು. ಅದರೆ ಈ ಕೆಂಕರರ ಗೊಣಗಾಟಗಳಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅಂದು ನಿದ್ರೆಯೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದೇನು? ಈ ಸಂದುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತ್ರಾನದಲ್ಲಿ ಗದ್ದಲವೆಂದುಕೊಂಡು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತ ಬಂದನು. ದುಷ್ಪಮಂತ್ರಜ್ಞನ ಚರ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಇವನಿಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿತು. ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದು ಏನು ಮಾಡುವನೋ ನೋಡೋಣವೇದು ಅವನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ದುಷ್ಪನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ವಥಿಗೆ ಕೈಯಿತ್ತಿದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಧೃರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂಡು ಆ ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಮಹತ್ತಾದ ವಿವಶ್ವಿನಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿದನು.

ಕನಕಲೇಖೆಯ ಆನುದಕ್ಕೆ ವಿಶಿಂಬಿಂಟೇ? ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ತಾನು ಈ ಮನೋಭೂಮಿಗೆ ಬಾದುದು ಹೇಗೆಂದು ಅರಿಯದೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿಂದಿದ್ದ ಅವಳಿಗೆ ಆ ಸಿಜಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೊಲೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ ಆ ಯುವಕನನ್ನು ಕಂಡು ಮತ್ತು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವಳಿಂದು ಸಲ ತನ್ನ ಚಂಚಲ ನೋಟದಿಂದ ಯುವಕನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಳು. ಅವಳ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಭಯದ ಕಾರ್ತುರತೆಯು ಹೇಗೆ ಕಾಂತಿ ಮಾಡಿತ್ತು.

ಈ ಯುವಕನು ಯೋರಿರಬಹುದೆಂದವಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಸೀಚನ ವರ್ಧಯಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಪಿಠಾಚ ಕಿಂಕರನು ಆ ಯುವಕನಿಗೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಕೈಜೊಎಡಿಸಿ ನಿಂತು “ಪೂಜ್ಯನೇ, ಈ ದುಷ್ಟನ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸಿದ್ದಿಯೇ ಹತ್ತುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಗದರಿಸಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಭಾಗ್ಯದೇವತೆಯಂತೆ ನೀನು ಇಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಅವನ ಅಂಕೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿದೆ. ನೀನು ನಮಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಲೋಕಕ್ಕೇ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನೆ ಷಟ್ಟ ನಿರವರಾಧಿಗಳ ಪ್ರಾಣಗಳು ಇವನಿಂದ ಬಲಿಯಾಗಲಿದ್ದವೋ? ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಉಳಿಸಿದೆ. ನಿನ್ನ ಗುಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾರುಮೋಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನಂತಹ ಸತ್ಯರುಷನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಪ್ರಜಾಮಾದುವುದಕ್ಕೆ ನೀನೇನೂ ಸಂಕೋಚ ಪಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ” ಎಂದನು.

ಸ್ವಭಾವ ಧೀರನಾದ ಯುವಕನು “ಗೆಳೆಯನೇ, ನಾನಾದರೂ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವೇನು? ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪಕಾರವಾದರೂ ಮರೋಪಕಾರವೆಂದು ಬಗೆಯುವುದು ಸಜ್ಜನರ ಸ್ವಭಾವ. ಮರು ಕ್ಷಣಿದಲ್ಲಿ ತಾವು ಮೃತ್ಯು ಪಾಲಾಗುವುದನ್ನು ರಿಯದೆ ದುಷ್ಟರು ತಮ್ಮ ಸುಖ ಕ್ಷೇಂದು ಎಷ್ಟೋ ಅಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಮಿತಿಮಾರಿದ ಪಾಪದ ಫಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಅನುಭವಿಸುವರು. ನೀನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಲೇಬೇಕೆಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಸೀಚನಿಂದ ನಿಷ್ಣಾರಣವಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆಳುಳಿಗಾದ ಈ ಯುವತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಕರೆತಂದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸೇರಿಸು. ಇದಕ್ಕೆಂತ ನನಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಸ್ತ್ರೀತಿಕರವಲ್ಲ” ಎಂದನು.

• ಯುವಕನ ರೂಪ, ಧೈಯರ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕು ಸೌಜನ್ಯ ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಲಿಂಗ ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಮನಸೋತ್ವಜು. ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಇಗಿದ ಅತನನ್ನು ಒಟ್ಟು ಒಬ್ಬಳೇ ಹೋಗಲು ಇಷ್ಟವಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗವಳು ಯುವಕನಿಗೆ ತನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತ “ಮಹಿಳೆಯನೇ, ಈ ನನ್ನನ್ನು

ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕೈಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಈಗ ಕೈಬಿಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಪಾದ ಧೂಳಿನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಸೇವಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಾಂತಃಪುರವನ್ನು ಸೇರಿದ ಸಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಅರಿಯಲಾರೂ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯರೆಂದೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದಳು.

ತರುಣನ ಮನಃಸ್ಯೋಯಾಸು ಚಪಲತೆಗೆಡೆಗೊಟ್ಟು. ಅವನು ಆ ಮುಗ್ಧಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೊಸಗೆಳೆಯನಾದ ರೀಂಕರನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಂತಃಪುರವನ್ನು ರಾಜಪುತ್ರಿಯೊಡನೆ ಹೊಕ್ಕುನು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅರಗುವರಿಯ ಸಂಗಾತಿಯರು ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಆ ಧೀರ ತರುಣನ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು.

ಮಂತ್ರಗುಪ್ರಸ್ತಾಪನು ಹೀಗೆ ಕೆಲಕಾಲ ಅಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದಿದ್ದನು.

೨

ಕಲೆಂಗರಾಜ್ಯದರಸು ಕರ್ಣನನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಉತ್ಸವ ಪ್ರಿಯನು. ಅವನು ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಕೊಣಟಲೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಏನಾದರೊಂದು ನೇಪಹಾಡಿ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಉತ್ಸವದ ಆನಂದವನ್ನು ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಅನುಭವಿಸದೆ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅನೇಕವೇಳೆ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಮೂರದ ಪ್ರಕೃತಿರಮ್ಮವಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಒಗೆಯ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೂ ಈ ಉಟ್ಟಿ. ಇತ್ತೂರು ದಿನಗಳ ವರ್ಗಗೂ ಇಂತಹ ಉತ್ಸವಗಳು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಕಲೆಂಗರಾಜ್ಯವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸುಂದರವಾದ ಉಪವನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಸಮುದ್ರತೀರದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ನೆರಳಿನ ಮಳಲು ಪ್ರದೀಪವು ವಿಲಾಸಿಗಳಿಗೆ ವಿಹಾರ ಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತು. ವಸಂತಬುಂಧನಲ್ಲಿ ಗಡಗಳು ಚಿಗುರಿ ವನವು ತನ್ನ ನವೀನತೆಯಿಂದ ಹೊಸವರುಷದ ಒಸಗೆಯನ್ನು ಪಕ್ತಿದೇವಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯ. ಕರ್ಣನನು ಈ ಕಾಲವನು

ಸಾರ್ಥಕವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದು ಹದಿಮೂರು ದಿನಗಳು ನಡೆಯ ಬೇಕಾದ ವನಮಹೋತ್ಸವವೊಂದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪಟ್ಟಣೀಗರೆಲ್ಲರೂ ತಕ್ಷ ಸಾಧನಗಳೊಂದ ಸಮಾಪದ ಸಮುದ್ರತೀರದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿಡಾರ ಮಾಡಿದರು. ರಾಜನೂ ಅಂತಃಪುರದ ಶ್ರೀಯರೋಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತನಗಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಪಟ್ಟಭವನದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದನು. ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ಕನಕಲೇಖಿಯೂ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರೋಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂಗೀತ, ನಾಟ್ಯ, ಹಾಸ್ಯಕ್ರೀಡೆಗಳು ನಡೆದು ಜನರು ವಿಲಾಸಮನ್ಗಳಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜನೂ ರಾಗಾಂಧನಾಗಿ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಮರಿತು ವಿಹಾರಾಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದನು.

ಕಲಿಂಗರಾಜ್ಯದ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯವೇ ಆಂಧ್ರರಾಜ್ಯ. ಕಲಿಂಗದರನು ವಿಲಾಸಪ್ರಿಯನೆಂದರಿತ ಆಂಧ್ರರಾಜನಾದ ಜಯಸಿಂಹನು ಕರ್ವನನನ್ನು ಕೈನರೆಹಿಡಿಯಲು ಸಮಯ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಹದಿಮೂರು ದಿನಗಳ ವನಮಹೋತ್ಸವದ ಫೋರಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಯಸಿಂಹನು ತನ್ನ ಮನೋರಧನನ್ನು ನಾಧಿಸಲು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಮಹೋತ್ಸವವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವು ಸಮುದ್ರತೀರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನು ಹಡಗು, ದೋಷಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತಂದು ತೀರದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿದನು. ವಿಲಾಸ ಮನ್ಗಳನಾಗಿದ್ದ ಕಲಿಂಗರಾಜನಿಗೆ ಇದರ ಅಂವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಸೈನಿಕರೆಂದರೆ ಹೆಂಗುಸರು, ವಿಲಾಸಿಗಳು. ಅವರಿಂದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾದಿತೇ? ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕರ್ವನನು ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಆಂಧ್ರರಾಜನ ಕ್ಯಾರೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಡ್ಡನು. ಕಲಿಂಗರಾಜ್ಯವು ಆಂಧ್ರರಾಜನ ಪಾಲಾಯಿತು. ರಾಜರು ವಿಲಾಸಪ್ರಿಯರಾದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಉಳಿಯುವುದೇ?

ಜಯಸಿಂಹನು ರಾಜನಾದ ಕರ್ವನನನ್ನೂ ಅವನ ಶ್ರೀಯರನ್ನೂ ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ಕನಕಲೇಖಿಯನ್ನೂ ಸರಿಯಾದ ಕಾಪಿನಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರನಗರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದನು. ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ರೂಪ ಲಾವಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಮನಸೀತು ರಾಜನನ್ನು ಸರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿನು. ಕೊಲ್ಲಲು ಅವನ ಮನಸೀನ್ಯಪುಲೀಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೂ ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ಮನಸೀನ್ಯಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಬಗೆದನು. ಅದರೆ ಅವನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ನೇರವೇರಲೀಲ್ಲ. ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು ವನು ಒಂದು

ಸಲವೇ ಸೋಡಿದ್ದುದು. ಮತ್ತೆ ಅವಳನ್ನು ಸೋಡಲಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಅವನು ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಸೋಡಬಯಸಿದರೂ ಅವಳು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಆ ಪಿಶಾಚಕೆಂಕರನು ಅವಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಪಿಶಾಚಿ ಹಿಡಿದಿದೆಯೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಮಂತ್ರವಾದಿಗಳ ಗಳ ಶಹಾಯಬೇಕೆಂದೂ ಅವನು ಎಲ್ಲದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಮಂತ್ರವಾದಿಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿದನು. ಯಾವ ಮಂತ್ರವಾದಿಯಿಂದಲೂ ಆ ಗ್ರಹವನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜಯಸಿಂಹನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಚೇಸರವಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಕಲಿಂಗರಾಜ್ಯ ದೊರೆತೂ ಸಂತೋಷವಿರಲಿಲ್ಲ.

೫

ಕಲಿಂಗರಾಜನು ಕೈಸರಿ ಸಿಕ್ಕಿದುವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಂತ್ರಗುಪ್ತನು ಬಹಳ ಸೋಂದನು. ಅರಗುವರಿಯೂ ಆಂಧ್ರರಾಜನ ಕೈವಶವಾದುದು ಅವನ ಸೋಂವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಸಿತು. ಆ ಶತ್ರುವಿನ ಕೈಯಿಂದ ಇನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದವನು ಆಲೋಚಿಸತ್ತೊಡಗಿದನು. ಅವನ ಬಳಯಲ್ಲಿ ಆಯುಧಗಳಾಗಲಿ ಸೈನ್ಯವಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವಸಹಾಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಆಂಧ್ರರಾಜನಂತಹ ಪ್ರಬಲನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಾವುದೆಂತು? ದಿಕ್ಕು ತೋರದೆ ಆ ತಮಣನು ಹುಷ್ಟನಂತೆ ನಗರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅಲೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆಂಧ್ರನಗರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾರು ಬಂದರೂ ಅವರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿವರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಒಬ್ಬ ದಿನ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆಂಧ್ರನಗರದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಸ್ವೀಕಾರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ತಮಣನು ಅವನಿಂದ ಜಯಸಿಂಹನ ಮನಸ್ಸಿನ ಬೇಗಿಯನ್ನು ರಿತನು. ಆ ವಿಪ್ರನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಆಂಧ್ರರಾಜನ ಸಂಕಲ್ಪವೇನೇಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಟ್ಟಿತು. ಕನಕಲೇಖಿಯ ಮೈಮೇಲಿದ್ದ ಗ್ರಹವನ್ನು ತಪ್ಸಿಸಲು ಎಂತಹ ಕ್ಷಮಾಪ್ತಮಂತ್ರವಾದಿಯು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಜಯಸಿಂಹನು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವನೇಂದು ಕೇಳಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜಯದೂಶಿಯ ಅರ್ಥಸೋಧಯವಾಯಿತು. ತಾನೂ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರವಾದಿಯಾತೆ

ಹೋಗಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೊಂದವನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಕೊಂಡನು. ಶತ್ರುವು ಮೋಸಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ರಿತ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿವುದೇನು ಕಷ್ಟವಾದಿತ್ತ!

ಆ ಸಾಹಸಿಯಾದ ತರುಣನು ಕೂಡಲೇ ತಾನಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಹಿಂದಿ ತಾನು ಮಂತ್ರವಾದಿಯ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಿ ಸ್ತುತಾನದ ಜೀರ್ಣ ವೃಕ್ಷದ ಪೋಟರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದನಷ್ಟೆ. ಅದು ಈಗ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಆನಂದದ್ವಿತೀ ಆ ರುಂಡವನ್ನು ತೆಗೆದನು. ಆ ಜಟಿಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಅವುಗಳಿಂದ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆ ಮಂತ್ರ ವಾದಿಯ ಹರಕುಬಟ್ಟಿಗಳ ಸಿಲುವಂಗಿಯನ್ನು ತಾನೇ ಧರಿಸಿದನು. ಒಂದು ಗೇಣುದ್ದದ ಎಲುಬನ್ನು ಒಂದು ತಲೆಬುರುಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ಅವನ ವೇಷವು ಯಾರಿಗೂ ಸಾದೇಹವನ್ನುಂಟಿರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಿಜವಾದ ಮಂತ್ರವಾದಿಯೇ ಎಲ್ಲಂತೂ ಮೋಸಹೋಗುವಂತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರ ವಾದಿಯ ವೇಷಭಾಷಿತನಾದ ಮಂತ್ರಗುಪ್ರತಿನ್ಯಾಸ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡನು. ಯಾರಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರಬೇಕು. ಪ್ರಚಾರವೇ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರುವುದೆಂತು. ಮೊದಲು ತಮ್ಮವರೇ ಕೆಲವರು ಹೊಗಳುತ್ತ ಬಂದರೆ ಆ ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ಮೋಸಹೋಗಿ ಮಿಕ್ಕಜನರೂ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳುವರು. ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ರಹಸ್ಯವೇ ಇವು. ತರುಣನು ಈ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದ ನಾದ್ವರಿಂದ ಶಿವ್ಯರನ್ನು ತನ್ನ ವರನ್ನು ಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು.

ಕಲಿಂಗನಗರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಯಣಹೋರಟಿನು. ಹೋದಕಡೆ ಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಆಜ್ಞ್ಯಯುಕರವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನೆನ್ನೂ ಲೆಸಿ ಕೊಂಡನು. ತಮಗಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರವಾದಿಯು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡ ಜನರು ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಬಂದು ಇವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಜನರು ಮೋಸಹೋದುದನ್ನು ರಿತ ತರುಣನು ಅವರಿಂದ ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇಕೆಯ ತೊಡಗಿದನು. ಹಾಗೆ ಜನರಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸುದನ್ನು ತನಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತ ಬಂದನು. ಈತನ

ಓದಾಯವನ್ನು ಕಂಡು ಶಿಷ್ಯರು ತೃಪ್ತರಾಗಿ ಮುತ್ತು ಕಂಠದಿಂದ ಮತ್ತೆನ್ನು ಹೊಗಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಯಾವ ಲಾರಿಗೆ ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಇವನನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನಾನುರಾಗವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರೆ ಸಂಪತ್ತು ತಾನಾಗಿಯೇ ಬರುವುದಲ್ಲವೇ!

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವೇನಾದ ಮಂತ್ರವಾದಿಯು ಆಂಧ್ರನಗರದ ಸಮಾವವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಇವನು ನಗರದ ಸಮಾವಕ್ಷೇ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಇವನ ಕೀರ್ತಿಯು ನಗರದೊಳಗೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಪಟ್ಟಣಗರನೇಕರು ಅಂತಹ ಮಂತ್ರವಾದಿಯು ನಮ್ಮ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಾನೇ ಒಂದು ಹಾಡ್ಯೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಡವರೂ ನೋಂದ ವರೂ ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತ್ತಿ ಹೋನಮೋಗುವರಲ್ಲವೇ!

ಬಂದ ಮಂತ್ರವಾದಿಯು ಉಂಟಾದ ಗಿನ ಕೊಳದ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಹಾಕಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಷ್ಯನಮೇತನಾಗಿ ವಾಸಿಸತ್ತೊಡಗಿದನು. ನಗರದ ಜನರಲ್ಲಿನೇಕರು ಆ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಸ್ವಾನಕ್ಕೆಂದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂದ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವಾತೆ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಗುಡಿಸಿಲಿನ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸತ್ತೊಡಗಿದನು. ಪಟ್ಟಣಿಗರನೇಕರು ಸ್ವಾನಮಾಡಿಬಂದು ಆ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಷ್ಯರು ಗುಡಿಸಿಲಿನ ಹೊರಗೆ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಕುಳತು ಬಂದ ಜನರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಅವರ ಭಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿವಂತೆ ಮಂತ್ರವಾದಿಯನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತ ಬಂದರು. ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲದ ಅನೇಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಬರುವ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಶಿಷ್ಯರು ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ಇರುವ ಉಂಟಾಗಿ ಯಾರ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಈ ಯತ್ನಿಯ ಮಾತೇ!

“ಆಂಧ್ರರಾಜಧಾನಿಯ ಸಮಾವದ ಕುಡಿನ ಕೊಳದ ತಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯತ್ನಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲ. ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತರು. ಅಂಗಸಹಿತವಾದ ಎಲ್ಲ ವೇದಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವರು ತಿಳಿಯದ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಸುಳ್ಳ ಹೇಳಿ

ಕೆಡಿಸಿಕೊಡವರೆಲ್ಲ. ದಯೀಯೇ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ಬಂದುತ್ತಿರುವ ಇವರನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಅನೇಕರು ಯಾವ ವೈದ್ಯರಿಂದಲೂ ಪರಿಹರಿಸಲಾಗದ ಅನೇಕ ದೀಪರ್ಥ ರೋಗಗಳನ್ನು ಅಳ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹಷ್ಟ ದಿಂದ ಹೊರಟಿ ಮಂತ್ರಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ತಲೆಯಮೇರೆ ಬೀಳುವುದೇ ತದ ಸಮನ್ವಯ ದುಃಖಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಆ ಯತ್ತಿಗಳ ಪಾದವನ್ನು ತೊಳಿದ ನೀರಿನ ಪ್ಲೇಕ್ಸ್‌ಸೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಹಾಚಿಗಳೂ, ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ಹೊದಲಾದುವೂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞನೇ ಬಿಂಬಿ ಓಡಿಮೋಗುತ್ತಿವೆ. ಯಾವ ಮಂತ್ರ ವಾದಿಯ ಮಂತ್ರಗಳಿಗೂ ಸಗ್ಗದ ಮಾಷ್ಟಗ್ರಹಗಳು ಕ್ಷಾಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಓಡಿಮೋಗುತ್ತಿವೆ. ಆ ಯತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒಡವರು - ಬಲ್ಲಿದರು, ನನ್ನ ವರು - ಇತರರು, ಉತ್ತಮ - ಅಥವ ಜಾತಿಯವರೆಂಬ ಭೇದ ಭಾವನೆಯೇ ಇವುವಿಲ್ಲ. ‘ಪಂಡಿತಾಃ ಸಮದಶಿಫಃಃ’ ಎಂಬಂತೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಬೇಕಾವರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅವರ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದು ದುಃಖದಿಂದ ಮುಕ್ತಾಗಬಹುದು” ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಗುಡಿಸಿಲು ಸಮನ್ವಯ ಪಟ್ಟಣಗರ ಯಾತ್ರಾಶ್ಫಳವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿತು.

ಎಲ್ಲ ಜನರ ಬಾಯಿಗೂ ಬಿಂದ್ರ ಈ ಸಮಾಜಾರವು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಾಜನಾದ ಜಯಸಿಂಹನ ಕೆವಿಗೂ ಬಿದಿತು. ರಾಜವುತ್ತಿಯಾದ ಕನಕ ಲೇಖಯ ವೈಮೇಲಿದ್ದ ಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊಡಿದೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವಸರೆಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ನೇರವೇನುವ ಸೂಚನೆ ಬಂತು. ತಾನೂ ಹೇಗಾದರೂ ಆ ಯತ್ತಿಯ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದವನು ಯೋಚಿಸಿದನು. ದೂತರ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿ ಕ್ಷಾಣಿಸಿದರೆ ಯತ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ ಅಹಂಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೊಳಿದ ತಡಿಗೆ ಬಂದನು. ಶಿಷ್ಯನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆದೂ “ಯತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೋಡಲವ ಕಾಶ ಉಬ್ಬಿ ?” ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕಾಗು ಶಿಷ್ಯನು “ರಾಜನೇ, ಯತಿಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನವರದು. ಹಾಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಲಾತ್ಮಾರದಿಂದ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಃಸ್ವಾಹರಾದ ಅವರು ರಾಜನೆಂದು ಸತ್ಯರಿಸುವರಲ್ಲ. ಸೀನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಬಂದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತೆ ಬಾ. ಶಿಷ್ಯರಾದ ನಾವು ಸಿನ್ನ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬರುತ್ತೀರೆ. ಎಂದವರು ಸಿನ್ನನ್ನು ತಾವಾಗಿಯೇ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೋ ಅಂದೇ ಸಿನ್ನ ಆತಂಕವು ಪರಿಹಾರ ವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿ” ಎಂದನು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಜನು ತನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಯತಿಗಳನ್ನೊಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಗೆದನು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಬಂದು ತಾನೇ ಗಂಧ ಪುಷ್ಟಿಕ್ಕೆ ಗಳಿಂದ ದೇವಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಬಂದನು. ಶಿಷ್ಯರು ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಮತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲೆಂದು ಅವರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೈಪ್ಪಿಪಡಿಸುತ್ತ ಬಂದನು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಒಂದುದಿನ ಯತಿಯು ಪ್ರಸನ್ನನಾದವನಂತೆ “ಆಂಧುರಾಜ ನನ್ನ ಒಳಗೆ ಬರಮಾಡಿ” ಎಂದನು.

ಶಿಷ್ಯರು ಯತಿಯ ಅಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ರಾಜನು ಕನಕ ಲೇಖೆಯು ತನ್ನವಳಾದಳೆಂದು ಸಂಶೋಧನವಟ್ಟಿನು. ವಿಸೀತನಾಗಿ ಭಕ್ತ ನಂತೆ ಗುಡಿಸಲಿನ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಯತಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆರಿಸಿದನು. ಕೈಮುಗಡು “ಯತಿವರ, ಈ ದಾಸಜನದ ಮನೋರಂಧನನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಮಂತ್ರವಾದಿಯು ಧ್ವನಾಸಕ್ತನಾದವನಂತೆ ನಟಿಸಿ ತನ್ನ ತಪಃಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರಾಜನ ಮನೋರಂಧನನ್ನು ರಿತವನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಆಶೋಚಿಸಿ ಮಂದಹಾಸದಿಂದ “ಮಗನೇ, ಸೀನು ಆ ಕನ್ಸೇಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಶ್ಲಘ್ಯವಾದುದೇ ಸರಿ. ಸಮಸ್ತ ಸಲ್ಲಾಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಆ ಕನ್ಸೇಯನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದವನು ಸಮುದ್ರ ರಷನೆಯಾದ ಈ ವಸುಂಧರೆಯ ವಲ್ಲಭನಾಗುವನು. ಆದರೆ ಆ ಕನ್ಸೇಯ ಶರೀರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿರುವ ಗ್ರಹವು ಯಾವ ಮಂತ್ರವಾದಿಗೂ ಸಗ್ಗಿತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಸಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೇ ಏನು, ಯಾವ ಮಂತ್ರವಾದಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಆ ಕನ್ಸೇಯು ಬೀಳದಂತೆ ಆಗ್ರಹವು ಕಾದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಸೀನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ

ಭಕ್ತಿಗೆ ನಾನು ಮಾರುಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಅಪ್ಪಕೆಲಸವನ್ನು ದರೂ ಶಿನಗಾಗಿ ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಈ ಯತ್ತಿಯ ವೇಷದಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಮೂರೆ ಮೂರು ದಿನಗಳು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿರು. ನಾಲ್ಕುನೇಯ ದಿನ ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ದರೂ ಸೋಧುವೆಯಂತೆ” ಎಂದಾಜ್ಞಾ ಯಿತ್ತನು.

ರಾಜನು ತಾನು ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದನು. ತಾನು ಹೇಳಿದೆಯೇ ಸಕಲ ಸಮಾಜಾರವನನ್ನೂ ಧ್ಯಾನದ್ವಷ್ಟಿಯಿಂದರಿತು ತಿಳಿಸಿದ ಯತ್ತಿ ವರನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಮೇರೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ದೊರಕದಿರುವುದೇ? ಎಂದವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು “ಗುರುವರ, ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ನನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ನೇರವೇರಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ” ಎಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು.

ಮಂತ್ರಗುಣನು ಮುಗಳು ನಗೆಯೋಡನೆ “ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿರಸ್ತ” ಎಂದನು.

ಬಿ

ದಿವಸಕರನು ತನ್ನ ಚೆಂಗಿರಣಗಳನ್ನು ಸಂಪರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಟ್ಟಿಮುದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಣದಾದನು. ಕತ್ತಲೆಯು ಎಲ್ಲಿಡೆಯೂ ವ್ಯಾಸಿಸಿತು. ಚಂದ್ರನು ಅಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹುಟ್ಟಿವ ದಿನಗಳಲ್ಲ. ಆ ಗಾಥಾಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಿಲಿನಿಂದ ಒಬ್ಬನೇ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗುದ್ದಲಿ ಮುಂತಾದ ಅಗೆಯುವ ಸಾಧನ ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಈಚೆಗೆ ಬಂದನು. ಶಿಷ್ಯರು ಗಾಢ ನಿದ್ರಾಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ರಿತು ಸದ್ವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಳಿದ ತಡಿಗೆ ಬಂದನು. ಮಂತ್ರವಾದಿಯ ವೇಷದ ಮಂತ್ರಗುಷ್ಠನು ಕೊಳಿದ ಪಟ್ಟಿಮುದಡಿದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಳುದ್ದ ಹಳ್ಳವನ್ನು ತೋಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿದೆ ಕಲ್ಲಿಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಸುತ್ತುಗಬ್ಬಿ ಕೆಳಗಡಿ ಒಂದು ರಂಧ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಿದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲನುಕೂಲ ಮಾಡಿದನು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಂತೆ ಹಿಂದಿನುತ್ತಿರು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ವಣಿಕೆದನು. ಈ ವೇಳಿಗೆ ಬೆಳಗಿನ

ರುಂದಾವನಾಗುತ್ತ ಬಂದುದರಿಂದ ಅದೇ ಕೊಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿತಃ ಸಂಧ್ಯಾ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಚೆಂಗಮಲಗಳನ್ನು ಬೋಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಆಗತಾನೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಇಣಿಕೆ ನೋಡುವನಂತೆ ಬಹುಶಿದ್ದ ದಿನಕರನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದನು.

ಅತಿಕಷ್ಟದಿಂದ ಮೂರು ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ಜಯಿಸಿಂಹನು ನಾಲ್ಕು ನೇಯ ದಿನ ಉಚಿತ ಕಾಣಿಕೆಯೊಡನೆ ಯತ್ತಿಯ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಸುಖ ಸಾಮಾಜಿಕವನ್ನು ಗುಣಾಕಾರ ಹಾಕಿ ಆನಂದ ದಿಂದ ಉಬ್ಬಿಹೋಗಿದ್ದನು. ಯತ್ತಿಯು ತನಗಾಗಿಯೇ ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಂತೆ ತೀಳಿದನು. ಯತ್ತಿಯು ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ಸ್ವೇಮೇಲಿನ ಗ್ರಹವನ್ನು ಓಡಿಸಿ ಬಿಡುವನೆಂಬ ಘ್ರಾಂತಾದ ಸಂಭಾಗೀಯಿತ್ತು. ಬಂದ ರಾಜನು ಮಂತ್ರ ವಾದಿಗೆ ದೀರ್ಘದಂತ ಪ್ರಣಾಮಮಾಡಿದನು. ಅದಕ್ಕೂ ಯತ್ತಿಯು ತನ್ನ ಬಲಗ್ರೀಯಿಂದ ಅಭಯಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿ ಸನಿಬಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ದಭಾರಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು.

ಜಯಿಸಿಂಹನು ವಿನಯದಿಂದ “ ಯತ್ತಿವರ, ತಾವು ಆಪ್ಸಣಮಾಡಿದ್ದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಆತಿ ಪ್ರಯಾಸದಿಾದ ಕಳೆದುದಾಯಿತು. ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬು ಅಪ್ಪಣಿಯಾಗಬೇಕು ” ಎಂದನು.

“ ನಿನ್ನಾಪ್ಪ ಸಿದ್ಧಿಯ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೀನೇ.”

“ ತಮ್ಮ ತಪಸ್ಸಿಗೂ ದೊರೆಯದ ವಸ್ತುವುಂಟೇ ?”

“ ಪ್ರಾಯ್ಯವು ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನ್ನು ಸಂವಾದಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯಳ್ಳಿ ಜನಕ್ಕೇ ದೊರೆಯುವುದು.”

“ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮವೇ ಹಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಸಾಧನ ಸಮೃದ್ಧಾದ ಪೃಥ್ವಿನಿಯು ಜನತೆಗೆ ಯಾವುದಾದರೂದು ಕೂರತೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ.

“ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಶ್ರೀಯಸ್ಸು ಆಲಸ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪುರುಷನ ಕರಗತ ವಾಗುವುದು.”

“ ಅಲಸಸಿಗೆ ಶ್ರೀಯಸ್ಸೆಲ್ಲಿ ? ಸುಖವೆಲ್ಲಿ ?”

“ ಸಿನ್ನ ಸದ್ಗುಣ, ಆದರ, ಪೂರ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಮನಸೋತ ನಾನು ನಿನಗೆ ಹಿಂದಿಯಾಗುವಂತೆ ಈ ಕೊಳವನ್ನು ಶುಭಿಮಾಡಿದ್ದೇನೆನೆ.”

“ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನು ?”

“ ನೀನು ಈ ರಾತ್ರಿ ಬಂದು ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಉದ್ದ ಸೀರಿನಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ವಿಾನುಗಳ ಕಾಟವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿರು.”

“ ಅಪ್ಪಣಿ.”

“ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಸೀರಿನಲ್ಲಿ ಗುಳಗುಳ ಶಬ್ದವು ನಿನಗೆ ಕೇಳಿ ಬರುವುದು. ಆ ಶಬ್ದವು ನಿಂತ ಮೇಲೆ ನೀನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಬಾ. ಆಗ ನಿನ್ನ ರೂಪವು ಬದಲಾಯಿಸಿ ನೀನು ಸುಂದರನಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತೀ. ಆ ನಿನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಗ್ರಹಿಸಿ ನಿನ್ನದುರಿಗೆ ಸಿಲ್ಲಲಾರದೆ ಓಡಿ ಹೋಗುವುದು.”

“ ಆ ರಾಜಷ್ಠಾತ್ರಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ..... ...”

“ ಆ ರಾಜಷ್ಠಾತ್ರಿಯು ನಿನ್ನ ರೂಪಕ್ಕೆ ವೋಹಗೊಂಡು ಪ್ರೇಮ ಭರದಿಂದ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವಾದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಇರಲಾರಳು.”

“ ಉಪಾಯವು ಅಷ್ಟೇನೂ ಕರಿಣವಾಗಿಲ್ಲ.”

“ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಿರುವುದಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಆಲೋಚಿಸಿ, ಬೆಸ್ತ್ರಿಂದ ಕೊಳದ ವಿಾನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಆಷ್ಟುಜನರಿಂದ ಕೊಳವನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ, ಯಾರೂ ಬಾರದಂತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಸೈನಿಕರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೇ ಪರಿಸಿ. ಶತ್ರುಗಳು ಯಾವಾಗ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲರೋ ತಿಳಿದವರಾರು ?”

“ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ”

“ ನೀನು ಒಪ್ಪಿದುದನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸು.”

ರಾಜನು ಆನಂದದಿಂದ ಅರಮನಸೆಗೆ ಹೋದನು. ವಿಶೇಷ ಸಭೆಯಾಂದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದನು. ಮಂತ್ರಗುಪ್ತನು ಅವನ ದೃಢನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ನೋಡಿ,

“ ರಾಜನೇ, ನಿಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಹುದಿನಗಳಾದುವು. ಯತಿಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿರಬಾರದು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ ನಿನಗೆ ಒಕ್ಕಿಯದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋಗಬಾರದೆಯು

ಇಷ್ಟ ದಿನಗಳಿದ್ದುದಾಯಿತು. ನನ್ನಿಷ್ಟವೂ ಸಿದ್ಧಿಸಿತು. ನೀನು ಹೋಗಿ ಮಂಗಳ ಸ್ವಾನಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ರಾಧಿಸಿ ರಾತ್ರಿ ಸಾವಿರಾರು ಪಂಜೆನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಿಷ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊ. ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

“ ತಾವು ಇಲ್ಲವಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾದರೂ ಸಿದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ತಮ್ಮಂತಹ ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಿರನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತುಯು ಪಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತಾಗಲಿ. ಈ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೇ” ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ಮಂತ್ರವಾದಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದು ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದನು.

ಯತಿಯ ಶಿಷ್ಯರು ನೃಪತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಕತ್ತಲಾಯಿತು. ಜನರ ಸಂಚಾರವಿಲ್ಲದ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಗುಪ್ತನು ಗುಡಿಸಲಿನಿಂದ ಹೋರಣು ನೋದಲೇ ತಾನು ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಸಣ್ಣರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತನು.

ಮಹ್ಯರಾತ್ರಿ. ರಾಜನು ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಸೈನಿಕರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೇ ಏರ್ವಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕೊಳವನ್ನು ನೋದಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಶೋಧಿಸಿ ಆನಂದದಿಂದ ನೀರಿಗಳಿದನು. ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಜನರು ಯತಿಯ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾ ನಿಜವೇ ನೋಡೋಣವೆಂದು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಾರ್ಯತ್ವಿದ್ದರು. ರಾಜನು ಕೆಳಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ನೀರು ಕಲಕಿದಂತಾಗಿ ಸುಂದರನಾದ ಯುವಕನೊಬ್ಬನು ನೀರಿನಿಂದ ಹೋರಗೆ ಬಂದನು. ಎಲ್ಲವೂ ರಾಜನೇ ರೂಪಾಂತರ ಹೋಂದಿ ಬಂದನೆಂದು ತಿಳಿದರು. ಮಂತ್ರಗುಪ್ತನು ಜಯಾಸಿಂಹ ನನ್ನ ಕೊಂಡು ನೋದಲೇ ಮಾಡಿದ್ದ ರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ಆ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೆದು ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ರೂಪದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದನು. ಈ ರಹಿಷ್ವವನ್ನು ಯಾರೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ರಾಜನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸ ಬಂದ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ರಾಜಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರಗುಪ್ತನು ಅರಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಆ ಅಪರ ರಾತ್ರಿ ಯಲ್ಲಾ ರಾಜಬಿಂದಿಗಳು ಹಿಡಿಸಲಾರದಪ್ಪು ಜನಸಂದರ್ಭ. ರೂಪಾಂತರ ಹೋಂದಿದ ರಾಜನನ್ನು ಕಣ್ಣತುಂಬ ನೋಡಿ ತಣೆಯಬೇಕೆಂದು ಜನರು

ಕೆಕ್ಕಿರಿದು ಸೇರಿದ್ದರು. ಪಟ್ಟಣದ ಮುಖ್ಯಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿ ಮೇರಿ ವಹಿಗಿಯು ಅರಮನೆಯನ್ನು ಸೇರುವ ವೇಳೆಗಿ ಹೊಂಬೆಳಕಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆ ತಪುಣನು “ತಪಃಪ್ರಭಾವ ವನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿದಿರಾ! ಆ ಯತಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕೇವಲ ಸ್ವಾನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ನನಗೆ ಹೊಸಹುಟ್ಟು ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಮಂತ್ರಬಲದಲ್ಲಿ ನಾಬುಗೆಯಿಲ್ಲದ ನಾಸ್ತಿಕರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುವರು? ಇಂತಹ ಶುಭಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಗುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ. ಯಾಚಕರು ಯಾಮೂ ನಿರಾಶರಾಗಿ ಹೋಗಿದೆರಲು” ಎಂದಾಜ್ಞೆಯಿತ್ತುನು.

ಕೆಲವುದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ತರುಣನು ಕನಕಲೇಖೆಯ ಗೆಳತಿಯನ್ನು ಬರವಾಡಿಸಿ ತನ್ನ ಗುರುತನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಮಂತ್ರಗುಪ್ತನೆಂದು ಗುರುತು ಹಿಡಿದ ಅವಳು ಅವನಿಂದ ನಡೆದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದು ರಾಜಪುತ್ರಿಗೆ ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿದಳು. ಕನಕಲೇಖೆಯು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಕಲಿಂಗರಾಜನಾದ ಕರ್ವನನ ಸಂತೋಷವು ವಿತ್ತಿವಿರಾತಿ. ಅಕಾರಣ ಬಂಧುವಾದ ಆ ಯುವಕನನ್ನು ನಿಜಬಂಧುವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಂದರೆ ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ಕನಕಲೇಖೆಯೊಡನೆ ಕಲಿಂಗರಾಜ್ಯಸಿರಿಯನ್ನೂ ಅವನಿಗೊಸ್ತಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರಗುಪ್ತನ ಶಾಸನಕ್ಕೊಳ್ಳಲಪಟ್ಟು ಕಲಿಂಗ ಆಂಧ್ರದೇಶಗಳೊಂದಾದುವು.

ಗೆಳೆಯನಾದ ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಂತ್ರಗುಪ್ತನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಸುಖಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರೊಳಗಾಗಿ ಅಂಗರಾಜನಾದ ಸಿಂಹವರ್ವನು ಸಹಾಯನಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದನು. ಸ್ವೀನ್ಯಸಮೀತನಾಗಿ ಚಂಪಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಮಂತ್ರಗುಪ್ತನು ಅಲ್ಲಿ ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸಿದನು. ಬಹುದಿನಗಳಮೇಲೆ ಮಿಳಿತರಾದ ಗೆಳೆಯರು ಪರಸ್ಪರ ಕುಶಲಪಕ್ಷೀಯಾಡಿದ್ದರು. ರಾಜವಾಹನನು ಗೆಳೆಯನ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ “ಅದ್ದುತವಾದ ಖುಷಿಚರ್ಯೆ! ಅಪೂರ್ವವಾದ ತಪಃಫಲ! ಪರಿಹಾಸವಿರಲಿ, ಬುಧಿ, ಬಲಗಳ ಸ್ವರೂಪವೇನೆಂದು ತಿಳಿದಿನು” ಎಂದು ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಇದೇ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೆರಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿ
ಹೊರಬೀಳಲುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು

- ಇ. ರಾಯರ ಅಳೆಯ (ಇತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ)
- ಉ. ಮೇಷಪ್ರತಿ ಸಂದೇಶ (ಕಥಾವಳಿ)
- ಇ. ವಿದ್ಯಾಧರ „
- ಉ. ಮಹಾಕವಿ ದಂಡಿಯ ಕತೆಗಳು (ಭಾಗ ಅ)

ಭಾರತೀಯ ಅಡ್ ಕೊ
“ ಭಾರತೀಯ ಭವನ ”
ರಾಷ್ಟ್ರವೇಂದ್ರಕಾಲೋನಿ :: ಬೆಂಗಳೂರು 2.
